

Nowe przygody

Olka i Ady

PRZEWODNIK METODYCZNY CZ. 4

Autorki
Iwona Fabiszewska
Klaudia Wilk

Autorka scenariuszy zajęć umuzykalniających
Bożena Forma

Autorka projektu *Segregacja śmieci*
Monika Smulka

Autorka scenariuszy do tablic demonstracyjnych
Stanisława Stępień

Autorzy tekstów opowiadań
Ewa Stadtmüller
Barbara Szelągowska
Agata Widzowska

Kierownik projektu
Marzena Czarnowska-Mazurek

ćwiczenia i zabawy ruchowe

wskazówki dla nauczyciela

ćwiczenia logopedyczne

odwołanie do książki
Nowe przygody Olka i Ady

ciekawostka

Projekt i koncepcja artystyczna
Agnieszka Serwicka

Projekt okładki i ilustracje
Alicja Gapińska
Agnieszka Serwicka

Redakcja merytoryczna
Aneta Szczęsna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwiłk
Paulina Zaborek

Skład i łamanie
Marek Zapala

karty pracy

zabawa badawcza

odwołanie do wyprawki plastycznej

odwołanie do tablic
demonstracyjnych*

* propozycje zajęć dla N. korzystających z tablic demonstracyjnych

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© Grupa MAC S.A. 2019

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

ISBN 978-83-8108-505-2

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosza 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: mac@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

1. Ogólny rozkład materiału	5
2. Słowo od zespołu autorskiego i redakcyjnego	6
3. Metoda projektów w przedszkolu	7
4. Scenariusze zajęć	10
Kwiecień, tydzień 3. Wiosna na wsi	10
Dzień 1. W wiejskiej zagrodzie	10
Dzień 2. Zwierzęta wiejskie i ich dzieci	16
Dzień 3. Na wiejskim podwórku	20
Dzień 4. Domy zwierząt wiejskich	24
Dzień 5. Rozmowy na wiejskim podwórku	28
Kwiecień, tydzień 4. Dbamy o przyrodę	31
Dzień 1. Oszczędzamy wodę	31
Dzień 2. Dbamy o ogródek	36
Dzień 3. Sadzimy rośliny	40
Dzień 4. Segregujemy śmieci	43
Dzień 5. Jestem przyjacielem przyrody	48
Maj, tydzień 1. Moja miejscowość, mój region	51
Dzień 1. Poznajemy naszą miejscowość	51
Dzień 2. Poznajemy góry	54
Dzień 3. Budynki w mojej miejscowości	59
Dzień 4. Na wsi i w mieście	63
Dzień 5. Od gór do morza	67
Maj, tydzień 2. Moja ojczyzna	71
Dzień 1. Majowe święta	71
Dzień 2. Godło Polski	77
Dzień 3. Z biegiem Wisły	81
Dzień 4. Poznajemy Warszawę	84
Dzień 5. Pozdrowienia z Polski	89
Maj, tydzień 3. Łąka w maju	92
Dzień 1. Wyprawa na łąkę	92
Dzień 2. Kolorowa łąka	96
Dzień 3. Mieszkańcy łąki	100
Dzień 4. Kwiaty na łące	104
Dzień 5. Odgłosy dochodzące z łąki	108
Maj, tydzień 4. Święto rodziców	111
Dzień 1. Nasi rodzice	111
Dzień 2. Kocham mamę i tatę	117
Dzień 3. Zawody naszych rodziców	121
Dzień 4. Niespodzianki dla rodziców	124
Dzień 5. Zabawy z mamą i tatą	127
Czerwiec, tydzień 1. Niby tacy sami, a jednak inni	130
Dzień 1. Dzieci takie jak my	130
Dzień 2. Jesteśmy dla siebie uprzejmi	136
Dzień 3. Zabawy w liczenie	140
Dzień 4. Zabawy dzieci z różnych stron świata	144
Dzień 5. Na placu zabaw	148

Czerwiec, tydzień 2. Wakacyjne podróże	151
Dzień 1. Podróż samolotem	151
Dzień 2. Sposób na wakacyjną nudę	157
Dzień 3. Planujemy wakacje.....	161
Dzień 4. Wakacje nad morzem	164
Dzień 5. Podróże małe i duże.....	168
Czerwiec, tydzień 3. Pożegnania nadszedł czas	171
Dzień 1. Pożegnanie z zabawkami.....	171
Dzień 2. Bezpieczne wakacje	177
Dzień 3. Wakacje w lesie	181
Dzień 4. Wakacje z uśmiechem	185
Dzień 5. Powitanie lata.....	189
Czerwiec, tydzień 4. Projekt <i>Segregowanie śmieci</i>	193
Dzień 1.	193
Dzień 2.	198
Dzień 3.	204
Dzień 4.	207
Dzień 5.	211
Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.).....	215

Ogólny rozkład materiału

KWIECIEŃ			
Lp.		Wiosna na wsi	Dbamy o przyrodę
1.		W wiejskiej zagrodzie, s. 10	Oszczędzamy wodę, s. 31
2.		Zwierzęta wiejskie i ich dzieci, s. 16	Dbamy o ogródek, s. 36
3.		Na wiejskim podwórku, s. 20	Sadzimy rośliny, s. 40
4.		Domy zwierząt wiejskich, s. 24	Segregujemy śmieci, s. 43
5.		Rozmowy na wiejskim podwórku, s. 28	Jestem przyjacielem przyrody, s. 48
MAJ			
Lp.	Moja miejscowość, mój region	Moja ojczyzna	Święto rodziców
1.	Poznajemy naszą miejscowość, s. 51	Majowe święta, s. 71	Nasi rodzice, s. 111
2.	Poznajemy góry, s. 54	Godło Polski, s. 77	Kocham mamę i tatę, s. 117
3.	Budynki w mojej miejscowości, s. 59	Z biegiem Wisły, s. 81	Zawody naszych rodziców, s. 121
4.	Na wsi i w mieście, s. 63	Poznajemy Warszawę, s. 84	Niespodzianki dla rodziców, s. 124
5.	Od gór do morza, s. 67	Pozdrowienia z Polski, s. 89	Zabawy z mamą i tatą, s. 127
CZERWIEC			
Lp.	Niby tacy sami, a jednak inni	Wakacyjne podróże	Projekt Segregowanie śmieci
1.	Dzieci takie jak my, s. 130	Podróż samolotem, s. 151	Dzień 1., s. 193
2.	Jesteśmy dla siebie uпрzejmi, s. 136	Sposób na wakacyjną nudę, s. 157	Dzień 2., s. 198
3.	Zabawy w liczenie, s. 140	Planujemy wakacje, s. 161	Dzień 3., s. 204
4.	Zabawy dzieci z różnych stron świata, s. 144	Wakacje nad morzem, s. 164	Dzień 4., s. 207
5.	Na placu zabaw, s. 148	Podróże małe i duże, s. 168	Dzień 5., s. 211

Drodzy Nauczyciele

Przewodniki z serii *Nowe przygody Olka i Ady* umożliwiają pracę w grupach 4-latków. Zastosowaliśmy w nich wiele rozwiązań mających na celu podniesienie komfortu Państwa pracy.

Na początku każdego z przewodników zamieściliśmy ogólny rozkład materiału, będący także swoistego rodzaju spisem treści. W każdym ze scenariuszy dnia znajdziecie Państwo zarówno propozycje zapisów w dzienniku, jak i punkty z obszarów podstawy programowej – tym samym w jednym miejscu zgromadziliśmy dla Państwa informacje potrzebne przy uzupełnianiu dziennika zajęć. Pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji poszczególnych zabaw oznaczyliśmy wyrazistym kolorem czcionki. To cenne rozwiązanie zwłaszcza dla tych z Państwa, którzy będą korzystać z wybranych zabaw i aktywności proponowanych w scenariuszach. Na końcu przewodnika (s. 215–224) zostały zamieszczone przykładowe scenariusze zajęć, uwzględniające wykorzystanie tablic demonstracyjnych.

Konstruuując poszczególne scenariusze zajęć, Autorki zadbały o wspieranie całościowego rozwoju dziecka, będącego głównym celem wychowania przedszkolnego. Dzielią się one z Państwem wiedzą zdobytą w czasie swojej wieloletniej pracy z dziećmi.

Wychodząc naprzeciw założeniom podstawy programowej i najnowszym badaniom, opisaliśmy w przewodnikach cztery projekty edukacyjne (projekt nr 1 i projekt nr 2 – w cz. 2 przewodnika, projekt nr 3 – w cz. 3 przewodnika, projekt nr 4 – w cz. 4 przewodnika). Jako że część z Państwa nie pracowała dotychczas metodą projektów w opisach, poprowadzimy Państwa „za rękę”. Pokażemy, jak pracować tą metodą i jakie są jej założenia. Zachęcamy do zapoznania się na wstępie z artykułem dr Barbary Bilewicz-Kuźni (s. 7), w którym opisuje ona metodę projektów w kontekście edukacji przedszkolnej.

Poczawszy od 1. tygodnia września proponujemy Państwu realizację zestawów ćwiczeń ruchowych. Oddając Państwu niniejszą publikację, wyrażamy wielką nadzieję, że spełni swoje zadanie – pomoże uczynić zajęcia z dziećmi wspaniałą przygodą i zrealizować założenia podstawy programowej.

Zespół autorski i redakcyjny

Metoda projektów w przedszkolu

Pobytek dziecka w przedszkolu ma być czasem przygody poznawczej, eksplorowania świata i badania jego fenomenów, stawiania pytań o sprawy interesujące i szukania na nie odpowiedzi. Wartość takiej edukacji płynie z najnowszych doniesień badawczych, wskazują na to także aktualne dokumenty wyznaczające pracę przedszkola. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2017 r.) wyraźnie kładzie nacisk na wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to ma umożliwić dziecku gromadzenie doświadczeń pozwalających na odkrywanie własnych możliwości, działanie i odkrywanie sensu tego działania. W związku z takimi priorytetami i potrzebami zmieniają się style myślenia i metody dydaktyczne pracy przedszkola. Odchodzenie od metod tradycyjnych, którym towarzyszą: transmisja wiedzy, pokaz i instrukcja, na rzecz metod aktywnych, w których nauczyciel bardziej organizuje proces gromadzenia nowych doświadczeń i badania, niż przekazuje wiedzę, okazuje się znacznie bardziej korzystne rozwojowo dla dzieci. Metody aktywne, takie jak metoda projektów, zaczynają być w przedszkolu główną metodą pracy.

Czym jest metoda projektów?

Metoda projektów należy do grupy metod aktywizujących o charakterze holistycznym, o szerokim spektrum oddziaływania, czyli wspierających dziecko całościowo, we wszystkich sferach. To metoda związana z działaniem i aktywnym uczestnictwem w niej wszystkich zaangażowanych na każdym etapie realizacji. Sam projekt z definicji jest pogłębionym badaniem, w którym grupa ludzi analizuje problem i wielostronnie go bada, by potem zaprezentować innym swoją wiedzę, swoje umiejętności. Metoda wywodzi się z praktyki rozwiązywania problemów w szkołach zawodowych. Jej głównym popularyzatorem w USA był John Dewey. Jako rozwiązanie metodyczne była znana i praktykowana w Polsce już po II wojnie światowej. Współcześnie publikują na jej temat: Agnieszka Mikina, Bogusława Gołębniak, Krystyna Chałas, Teresa Parczewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia, Małgorzata Milczewska. Jako model pracy, który na stałe przyjął się w rzeczywistości przedszkolnej, jest realizowana we Włoszech, w miasteczku i rejonie Reggio Emilia. Przedszkola w regionie, jak i samo Centrum Reggio Children (www.reggiochildren.it/centro-internazionale-loris-malaguzzi), stanowią od lat dla całego świata wzór praktycznej realizacji metody projektów i związanego z tym podejścia pedagogicznego.

Filozofia edukacyjna metody

Metoda projektów nie jest jedynie metodą. Poza charakterystycznymi dla niej etapami praktycznymi zawiera szereg praw, które określają jej fenomen. To przede wszystkim podejście, nastawienie nauczyciela do własnej pracy, do dzieci oraz do zasobów osobistych i materialnych przestrzeni, w której są dzieci.

Przyglądając się roli nauczyciela, należy podkreślić, że jest on przede wszystkim organizatorem. Współaranżuje warunki do gromadzenia przez dzieci doświadczeń i budowania wiedzy – nie tylko fizycznej, ale i społecznej. Dorosły wie, że przedszkole, sala i inne przestrzenie są źródłem nowych doświadczeń i uczenia się, dlatego dba o właściwą ich organizację. Wie, że im bogatsze i bardziej przemyślane otoczenie, tym lepiej dla rozwoju dziecka. W metodzie projektów przestrzeń jest bowiem trzecim nauczycielem. Stąd w sali przedszkolnej powinno być dużo (ale nie za dużo) stymulujących, bogatych kącików zainteresowań z materiałami do eksploracji poznawczych, społecznych i twórczych. Środowisko to ma być eksploracyjnie zachęcające do działań i badań. Nowe ośrodki (kąciki), materiały, okazy do badania gromadzi i tworzy się wspólnie. Ich współtwórcami są: dorośli, nauczyciel, rodzice, dziadkowie, pracownicy przedszkola, dorośli społeczno-kulturowego otoczenia przedszkola i wreszcie, a może przede wszystkim, dzieci. Pracujący metodą projektów kierują się zasadą, że etap przedszkolny to etap budowania wiedzy indywidualnej, okres gromadzenia doświadczeń. Dziecko może w tym okresie jeszcze błędzić, tylko obserwować – jeszcze nie działać, zastanawiać się, nie umieć pytać i od razu odpowiadać na pytania. Nie od razu jest też badaczem, eksploratorem – może być początkowo tylko ob-

serwatorem. Dorosły z taką wiedzą i empatyczną percepcją jest cierpliwy; wie, że edukacja to proces, nie cel. Organizuje proces uczenia się; wie, że dzieci uczą się same, nie że są nauczane. Nie stawia zatem celów operacyjnych do pojedynczych zajęć projektowych czy jednostkowej aktywności; wie, że procesy gromadzenia doświadczeń wymagają czasu. Projekt też wymaga czasu. Trwa zazwyczaj co najmniej tydzień, a najlepiej od 2 do 3 tygodni. Na każdym etapie cechują nauczyciela duży szacunek i duże zaufanie do możliwości dziecka, postawa słuchająca, rozumiejąca, empatyczna, ale i inspirująca. Taki dorosły wie, że nie on jest głównym źródłem wiedzy. Bardzo szanuje wiedzę osobistą dziecka i wie, że większą wartość, niż przekaz wiedzy, ma wspólne, zespołowe rozwiązywanie problemów i badanie zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi poprzez sięganie do różnych źródeł wiedzy, np. wiedzy eksperta. Wie też, że nie mniej ważne jest umożliwienie dzieciom dzielenia się zdobytą wiedzą.

Metodyczne procedury metody projektów

Praca metodą projektów obejmuje 3 etapy. Zastanawiając się, nad jakim projektem będziemy pracować, możemy sięgnąć do treści wybranego programu wychowania przedszkolnego, wybrać zagadnienie ogólne, wieloaspektowe i np. zrealizować projekty: strażak, lekarz, las itp., lub wybrać wąskie, sensu stricto badawcze obiekty/tematy (np. chleb, dynia, gleba, minerały itp.). Dobrze jest także podążać za zainteresowaniami dzieci, obserwować je i słuchać, co je interesuje, jakie tematy, problemy, zagadnienia chciałoby bardziej zgłębić. Takimi dość uniwersalnymi dziecięcymi tematami są np. psy, koty, dinozaury, kosmos. Można też skupić się na jakimś ważnym lokalnie czy kulturowo problemie, zagadnieniu zdrowotnym czy związanym z przyrodą. Można także zapytać dzieci, o czym by chciały się czegoś więcej dowiedzieć, czego nauczyć, co je interesuje.

Etap 1. dotyczy zatem wyboru tematu, rozeznania się w tym, jaką dzieci mają o nim wiedzę oraz czego nowego chciałyby się dowiedzieć. Mamy zatem trzy niezbędne elementy etapu 1. Wybór tematu, który musi być ważny z punktu widzenia zainteresowań dzieci, wagi problemu lub treści programowych. Po drugie: należy przekonać się, co dzieci już wiedzą na ten temat. Jest to bardzo ważny element pracy i właściwie punkt wyjścia do dalszych działań. Brak takiego rozeznania powoduje, że z góry zakładamy, że dzieci posiadają określone zasoby wiedzy, których tak naprawdę nie znamy. Wyzwała to u nauczyciela strategię raczej kierowniczą niż konstruktywistyczną. A w założeniu tej ostatniej dziecko ma budować wiedzę na tych podstawach, które już ma, aby tworzyć nowe jej struktury. W praktyce nauczyciel zapyta dzieci, np. przy projekcie lekarz: *Co wiecie na temat pracy lekarza? Kto to jest lekarz? Czym się zajmuje?*; a przy projekcie chleb: *Co wiecie na temat chleba? Co to jest chleb? Jak wygląda chleb? Jakie są chleby?* Warto jest tę dziecięcą wiedzę przedstawić graficznie. W tym celu można przygotować duży arkusz papieru i w formie mapy myśli zanotować odpowiedzi dzieci. Powstaje wtedy tzw. siatka wstępna/siatka wiedzy. Tworząc taką siatkę, nauczyciel może również na niej notować, kto powiedział daną rzecz, np. *Lekarz leczy ludzi* (Krzyś). Innym sposobem jest nagrywanie wypowiedzi dzieci na dyktafon i później prezentowanie ich. Uczy to lepszego precyzowania własnych myśli i zaspokaja potrzebę uznania. Dodatkowo, jest punktem wyjścia do kolejnych działań. Po stworzeniu siatki wiedzy nauczyciel może zachęcić dzieci, by w domu spróbowali się jeszcze czegoś więcej dowiedzieć na dany temat. Gdy dzieci zgłoszą posiadanie nowej wiedzy, nauczyciel doda nowe informacje do opracowanej siatki wiedzy. Tu ważne jest też poinformowanie rodziców, nad jakim tematem obecnie grupa pracuje, i zachęcenie ich do zaangażowania się w różny sposób, np. przyniesienie materiałów edukacyjnych na dany temat, zaproszenie do bycia ekspertem itp. W pierwszym etapie projektu istotne jest także stworzenie siatki pytań, które mogą być zapisane lub nagrane. Dorosły pyta zatem: *Co chcielibyście o tym wiedzieć więcej? O co chcielibyście zapytać? Co was interesuje w związku z tym tematem?* Na tym etapie można też postawić i zapisać hipotezy dzieci, wynikające z analizy kilku ich pytań. Np. Jeśli dzieci (też dzięki sugestii dorosłego) chciałyby się dowiedzieć, jak się robi chleb, można je zapytać: *A jak myślicie? Czego*

potrzebujemy do upieczenia chleba? (Zapisujemy odpowiedzi dzieci). Kto mógłby nam o tym powiedzieć, pokazać to? Gdzie możemy pójść, kogo zaprosić?

W dalszej kolejności nauczyciel planuje, jaką aktywność zaproponuje dzieciom, by pozwoliła dowiedzieć się więcej o badanym obiekcie, zjawisku, fenomenie.

Etap 2. powinien zawierać więc **działania badawcze** (o różnych charakterze, czasem typowe badanie fizyczne, a czasem badanie zjawiska bardziej od strony społecznej), **wizytę eksperta i/lub wyprawę terenową**. Jeśli temat jest bardziej społeczny, problemy i pytania są rozwiązywane często podczas wyprawy terenowej i/lub wizyty eksperta. Jeśli problem jest badawczy, np. dzieci chcą się dowiedzieć, jaki jest chleb i co w nim jest (mogą badać jego fizyczne właściwości), analizują, badają i rozpatrują temat pod kątem postawionych sobie pytań, z wykorzystaniem narzędzi badawczych i pomiarowych. W tym celu warto założyć w sali kącik badawczy, w którym zgromadzone będą narzędzia i środki do badań, np.: lupy, dyktafon, podkładki do notowania, narzędzia miernicze itp. Poza działaniami w placówce ważne są wyjścia w teren i wycieczki. Jeśli nie ma takiej możliwości, wartościowym doświadczeniem jest spotkanie z ekspertem, który wyjaśni dzieciom interesujące je kwestie lub przygotowuje dla nich pokaz. Podczas takich wyjść lub spotkań poszczególne dzieci otrzymują zadania. Może to być np.: przywitanie eksperta, zadawanie mu pytań, robienie zdjęć, nagrywanie rozmowy na dyktafon, naszkicowanie czegoś, odnalezienie informacji na dany temat, zanotowanie jakiejś informacji, przyjrzenie się czemuś i zdanie z tego relacji itp. Elementy te wykorzystują wartość uczenia się społecznego (od innych ludzi), więc nauczyciel nie jest jedynym źródłem wiedzy; są nim też eksperci. Mogą być nimi rodzice, dziadkowie i pracownicy przedszkola – wszyscy, którzy mogą się podzielić swoją osobistą lub profesjonalną wiedzą. Tego rodzaju sytuacje powodują nie tylko budowanie bliskości poznawczej, intelektualnej, a także zacieśniają więzi społeczne.

W etapie 3. istotną rolę odgrywa **rozmowa podsumowująca** oraz **przygotowanie wydarzenia kulminacyjnego**, by umożliwić dzieciom dzielenie się z innymi swoją wiedzą. Formami auto-prezentacji mogą być: przedstawienia, spotkania tematyczne z rodzicami, wystawa prac, giełda przedmiotów, zabawa tematyczna, pokaz dla innych grup itp. W toku pracy metodą projektów nauczyciel dokonuje obserwacji rozwoju dziecka, sporządza notatki, gromadzi wytwory jego aktywności (prace plastyczne, zdjęcia, książeczki, gazetki itp.), a dzieci mogą stworzyć pamiątkową kronikę projektu.

Dlaczego warto realizować projekty w przedszkolu?

- Praca metodą projektów badawczych realizuje w praktyce holistyczną koncepcję edukacji.
- Biorąc udział w projekcie, dziecko uczy się rzeczywistego rozwiązywania problemów i zrozumienia zjawisk, samodzielnego ich zgłębiania.
- Metodyka projektu rozbudza i realizuje dziecięce potrzeby poznawcze (pytania, eksplorowania, eksponowania), wspiera eksplorację świata i jego zjawisk, buduje struktury wiedzy, wspomaga indywidualny rozwój każdego jej uczestnika.
- Udział w projekcie jest uczeniem się w działaniu; nadaje procesowi edukacji przedszkolnej emocjonalny, ważny sens.
- Wykonywanie projektu integruje osoby, grupy i środowiska.
- Praca metodą projektów jest zgodna z wytycznymi nowej podstawy programowej.

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Zakład Pedagogiki Przedszkolnej
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Opisywanie charakterystycznych cech środowiska wiejskiego. Rozwiązywanie zagadki. Odrysowywanie od szablonów, kolorowanie rysunku. Zestaw zabaw ruchowych nr 31.	IV 5, IV 18 I 7, IV 5, IV 8 I 8
II. 1.	<i>Spotkanie na wiejskim podwórku</i> – słuchanie opowiadania E. Stadtmüller <i>Wiejskie ustronie</i> . Cele: utrwalanie nazw zwierząt z wiejskiego podwórka, zapoznanie z pracą rolnika. Zabawa ruchowa <i>Dumny kogut</i> .	IV 5, IV 18 I 5
2.	<i>Mieszkańcy wiejskiego podwórka</i> – zajęcia plastyczne z wykorzystaniem techniki wyszywanie na papierze. Cele: rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej, zwrócenie uwagi na wykorzystywanie całej powierzchni kartki podczas rysowania. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Czarodziej</i> . Obserwowanie ptaków na drzewach przez kolorową folię.	I 7, IV 8 I 4, I 5, II 10
III.	Zapamiętywanie i powtarzanie nazw obrazków – ćwiczenia pamięci. Słuchanie piosenki <i>Na naszym podwórku</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Lis i kury</i> .	IV 5, IV 9 IV 5, IV 7 I 5

Cele główne

- utrwalanie nazw zwierząt z wiejskiego podwórka,
- zapoznanie z pracą rolnika,
- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- zwracanie uwagi na wykorzystywanie całej powierzchni kartki podczas rysowania.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa zwierzęta mieszkające na wsi,
- wymienia obowiązki rolnika,
- wykonuje pracę z wykorzystaniem techniki wyszywanie na papierze,
- rozmieszcza elementy na kartce tak, aby wykorzystać całą jej powierzchnię.

Przebieg dnia

I

- Opisywanie charakterystycznych cech środowiska wiejskiego.
Obrazki przedstawiające krajobraz wiejski.
N. układa na stole obrazki przedstawiające krajobraz wiejski. Dzieci opisują jego charakterystyczne cechy. N. zadaje pytania pomocnicze, np. *Jakie domy są na wsi?* (Na wsi są niskie domy).
- ! N. może również sam budować proste zdania. Dzieci wskazują wtedy obrazek, którego zdanie dotyczy.
- Rozwiązywanie zagadki. Odrysowywanie od szablonów, kolorowanie rysunków.
Szablony sylwet: krowy, konia, kaczki (do odrysowania), kredki, kartka dla każdego dziecka.

N. układa na stole wycięte z papieru szablony, np.: krowy, konia, kaczkę. Mówi zagadkę Iwony Fabiszewskiej:

*W oborze spokojnie stoi,
kiedy gospodyni ją doi.
Może być czarna, biała, bordowa.
Każdy już wie, że to jest... (krowa)*

Prosi, aby dzieci wskazały wśród szablonów ten, który przedstawia zwierzę – rozwiązanie zagadki. Dzieci odrysowują od szablonu sylwetę krowy. Kolorują rysunek.

Zestaw zabaw ruchowych nr 31 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Lis i kury*.
Szarfy, bębenek.
N. wybiera dziecko, które będzie pełniło rolę lisa. Lis staje z boku sali. N. za pomocą szarf wyznacza miejsce, gdzie znajduje się kurnik. Siedzą w nim na grzędach pozostałe dzieci – kury (po pięć w jednym rzędzie, skrzyżnie, z wyprostowanymi plecami). Na dźwięk bębna kury opuszczają kurnik, wychodzą na podwórko i jedzą ziarno (dzieci w przysiadzie, stukają palcami podłogę). Na hasło: *Lis się skrada*, kury jak najszybciej wracają do kurnika i zajmują w nim wcześniej ustalone miejsca, czyli siadają w pięcioosobowych rzędach, jedna obok drugiej.
- Zabawa bieżna *Koniki na wybiegu*.
Bębenek.
Dzieci są konikami. Biegają po łące zgodnie z rytmem wygrywanym przez N. na bębnie: idą stępa (powoli, wysoko unosząc nogi), biegną kłusem (biegną na palcach, ale jeszcze nie bardzo szybko), galopem (biegną szybko, na całych stopach, w jednym kierunku). Podczas poruszania się kłaskają językiem – naśladują uderzenia końskich kopyt.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Wyścigi konne*.
Sznurek, szarfy lub skakanki do oznaczenia linii startu i mety.
N. wyznacza linię startu (z jednej strony sali) i linię mety (z drugiej strony sali). Dzieci są końmi. Ustawiają się w szeregu na linii startu – przygotowują się do wyścigów (pozycja na czworakach). Starają się zapamiętać, kto stoi obok nich z jednej i z drugiej strony. Na hasło: *Start*, przemieszczają się na czworakach na linię mety. Ustawiają się na niej w szeregu, w takiej samej kolejności jak na linii startu.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Sprytny kotek*.
Kolorowy sznurek.
N. rozciąga w sali kolorowy sznurek (płotek), mniej więcej na wysokości kolan dziecka. Dzieci są kotami. Ustawiają się w rzędzie przed płotkiem. Następnie kolejno przechodzą nad nim tak, aby go nie dotknąć. Jeśli dziecko dotknie sznurka, próbuje przejść kolejny raz.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Kotek na drabinie*.
Szarfy (np. sześć).
N. układa w rzędzie, jedna za drugą, kolorowe szarfy (ułożenie poziome) – szczebelki drabiny. Przed drabiną ustawiają się w rzędzie dzieci (koty). Przeskakują obunóż ze szczebelka na szczebelka (z szarfy na szarfę), starając się nie ominąć żadnego z nich.

II

Zajęcia 1. Spotkanie na wiejskim podwórku – słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Wiejskie ustronie*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stoją w kole. N. wita dzieci, które lubią np. kaczkę, psy, koty, gęsi, świnki, krowy, konie, kury. Dzieci, które czują się powitane, kłaniają się.

- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Wiejskie ustronie*.

Książka (s. 62–63) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

– Nie uwierzycie, co się nam przytrafiło! – opowiadał przy kolacji dziadzio. – Postanowiliśmy z babcią zabrać was na parę dni na wieś, więc zacząłem szukać gospodarstwa agroturystycznego położonego w jakiejś ładnej i spokojnej okolicy. Znalazłem. Miejsce dobrze mi znane. Patrząc na nazwisko gospodarza – coś takiego! Mój kolega z dzieciństwa też nazywał się Maciszek, ale na imię miał Staś, a nie Janusz. Dzwonię. I cóż się okazuje...? – ten Janusz to rodzony syn Stasia. Ale było radości! Staś zaprosił nas do siebie razem z wnukami.

– Pojedziemy na wieś? – ucieszyła się Ada.

– Oczywiście – jeśli rodzice się zgodzą – zaznaczyła babcia.

Na szczęście mama z tatą nie mieli nic przeciwko temu. Olkowi zdawało się nawet, że tata puścił oko do mamy, zupełnie jakby chciał powiedzieć: „Nareszcie będziemy mieli trochę czasu tylko dla siebie”.

Gospodarstwo agroturystyczne, pod wdzięczną nazwą „Ustronie”, okazało się miejscem wymarzonym na odpoczynek. Pan Staś nie ukrywał wzruszenia.

– Wasz dziadek przyjeżdżał tu z rodzicami na wakacje – opowiadał Olkowi i Adzie. – Chodziliśmy razem na grzyby i jagody, paśliśmy krowy...

– Ma pan krowy? – zainteresował się natychmiast Olek.

– A mam – uśmiechnął się kolega dziadka. – Ta starsza to Jagoda, a ta młodsza – Malina.

– A kacuszki? – chciała wiedzieć Ada.

– Kacuszki też są.

Całe popołudnie dzieci spędziły na zwiedzaniu stajni, obory i kurnika. Adzie najbardziej podobało się karmienie kur i kaczek, a Olkowi – królików. Oboje z zachwytem przyglądali się, jak pan Staś czyści konia.

– Co prawda do pracy w polu używam traktora – opowiadał pan Staś – ale kiedy do Janusza przyjadą goście, to każdy dzieciak marzy, żeby wsiąść na prawdziwego rumaka.

Olkowi natychmiast zaświeciły się oczy.

– A czy ja... też mógłbym się przejechać? – zapytał z nadzieją w głosie.

– Na koniu czy na traktorze? – chciał wiedzieć pan Staś.

– Jak znam mego wnuka, to na jednym i drugim – zaśmiał się dziadzio.

Trzy dni przeleciały jak z bicia strzelił. W tym czasie dzieci zdążyły zaprzyjaźnić się z Burym, który okazał się nadzwyczaj spokojnym koniem. Z Olkiem i Adą na grzbiecie spacerował po całym gospodarstwie, a w tym czasie prowadzący go za uzdę pan Stanisław opowiadał, jak mu się gospodarzy. Okazało się, że ma duże pole, na którym uprawia rzepak.

– Musicie przejechać w maju – zapraszał. – Zobaczycie, jak pięknie kwitnie.

– Jak ty sobie, Stasiu, z tym wszystkim radzisz? – nie krył uznania dziadzio.

– Wstaję o piątej, oporządzam zwierzęta, a potem po kolei robi się, co trzeba – odparł zadowolony gospodarz.

– Wiesz, dziadziu, chyba będę rolnikiem – zwierzył się Olek, gdy trzeba było pożegnać wiejskie „Ustronie” i ruszać do miasta.

– Byłbyś gotów na tak ciężką pracę? – zdziwił się dziadzio.

– Jasne – kiwnął głową Olek.

– A na wstawanie o piątej rano?

– Nad tym musiałbym jeszcze popracować... – przyznał się największy śpioch w rodzinie.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 62–63) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Co zobaczyły dzieci w gospodarstwie syna pana Stasia?
 - Co robili Olek i Ada podczas wizyty w gospodarstwie?
 - Jakie obowiązki ma do wykonania rolnik?
- Zabawa ruchowa *Przestraszone kurczęta*.

Tamburyn.

Dzieci są kurczętami. Poruszają się po całej sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze stają na jednej nodze i machają ramionami (skrzydłami) – kurczęta przestraszyły się szczekającego pieska i starają się go odpędzić.

- Zagadki ruchowe – *Jakim jestem zwierzęciem?*

Obrazki lub zdjęcia dowolnych zwierząt z wiejskiego podwórka, pojemnik lub taca.

Dzieci siedzą w kole. Chętne dziecko podchodzi do N. i losuje z pojemnika jeden obrazek lub jedno zdjęcie przedstawiające zwierzę z wiejskiego podwórka. Pokazuje za pomocą ruchu, jakim jest zwierzątkiem. Pozostałe dzieci próbują odgadnąć zagadkę. Jeśli zadanie jest zbyt trudne, dziecko naśladuje głos tego zwierzęcia.

- Karta pracy, cz. 2, nr 33.

Dzieci:

- nazywają zwierzęta i dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby),
- kolorują rysunki dwóch wybranych zwierząt,
- rysują po śladzie drogę konia do stajni.

- Zabawa ruchowa *Dumny kogut*.

Dzieci są kogutami. Stoją w rozsypce. Na sygnał N.: klaśnięcie, koguty poruszają się dostojnym krokiem (powoli, idąc noga za nogą), z podniesioną głową, w różnych kierunkach. Na drugi sygnał: dwa klaśnięcia, przystają, wspinają się na palce i wołają: *Kukuryku!*

Zajęcia 2. *Mieszkańcy wiejskiego podwórka* – zajęcia plastyczne z wykorzystaniem techniki wycinanie na papierze.

- Wprowadzenie do tematu.

Odtwarzacz CD, płyta z odgłosami zwierząt z wiejskiego podwórka.

N. włącza płytę z odgłosami zwierząt z wiejskiego podwórka. Dzieci rozpoznają i nazywają zwierzęta, których głosów wysłuchały. N. pyta: *Gdzie najczęściej możemy spotkać te zwierzęta?*

- Zapoznanie z tematem i sposobem wykonania pracy.

Białe kartki z bloku technicznego, kordonek lub wełna, szablony zwierząt wiejskich, mocny klej, kredki.

N. zachęca dzieci do samodzielnego wykonania pracy na temat: *Mieszkańcy wiejskiego podwórka*. Przygotowuje na stołach potrzebne pomoce plastyczne oraz szablony zwierząt. Demonstruje sposób wykonania pracy. Odrysowuje na kartce szablon wybranego zwierzęcia domowego. Następnie wykleja jego kontury kolorowym kordonkiem lub wełną. Zachęca dzieci do wykonania w ten sam sposób innych sylwet zwierząt wiejskich oraz dorysowania brakujących elementów wiejskiego krajobrazu, np.: słońca, chmur, domu, płotka, trawy, drzew.

- Samodzielne wykonanie prac przez dzieci.

Dzieci samodzielnie wykonują pracę na temat: *Mieszkańcy wiejskiego podwórka*. Starają się tak rozmieścić poszczególne elementy, aby wykorzystać całą powierzchnię kartki.

- Zorganizowanie wystawy wykonanych prac.

Sznurek, spinacze do bielizny, prace wykonane przez dzieci.

N. rozwiesza w sali na sznurku prace wykonane przez dzieci (przypina kartki spinaczami do bielizny). Dzieci wybierają najładniejszą według nich pracę, uzasadniają swój wybór.

- Porządkowanie swojego miejsca pracy.
Dzieci porządkują swoje miejsca pracy, wycierają stoliki, myją ręce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Czarodziej*.
Szarfa w kolorze czerwonym.
N. wyznacza teren i czas zabawy. Wybiera jedno dziecko, które będzie czarodziejem. Oznacza je szarfą w kolorze czerwonym. Zadaniem czarodzieja jest zaczarować (dotknąć) jak największą liczbę biegających dzieci. Zaczarowane osoby stoją nieruchomo. Po upływie czasu przeznaczanego na zabawę dzieci wspólnie z N. liczą, ile osób zostało zaczarowanych. Następuje zmiana czarodzieja.
- Obserwowanie ptaków na drzewach przez kolorową folię.
Trzy rolki po papierze toaletowym, kawałki kolorowej folii, sznurek.
N. proponuje dzieciom zabawę kolorami. Wspólnie z dziećmi przygotowuje w tym celu lornetkę: przywiązuje sznurkiem kawałek kolorowej folii do jednego końca rolki po papierze toaletowym. Proponuje obserwację ptaków. Rozmawia z dziećmi o tym, co zaobserwowały.

III

- Zapamiętywanie i powtarzanie nazw obrazków – ćwiczenia pamięci.
Zdjęcia lub obrazki przedstawiające zwierzęta z wiejskiego podwórka.
N. układa na stole dwa lub trzy zdjęcia (obrazki) zwierząt z wiejskiego podwórka. Dzieci wymieniają ich nazwy. Następnie N. chowa obrazki. Pyta: *Jakie zwierzęta były przedstawione na obrazkach?* Po wysłuchaniu odpowiedzi dzieci ponownie umieszcza obrazki na stole. Dzieci sprawdzają, czy udzieliły poprawnej odpowiedzi.

Jeśli dzieci dobrze radzą sobie z wykonywaniem zadania, można zwiększyć liczbę obrazków. Podczas powtórzenia zabawy N. zmienia co najmniej jeden obrazek.

- Słuchanie piosenki *Na naszym podwórku* (sł. Danuta Zawadzka, muz. s. Adriana Miś) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.
Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD.

I. Na na - szym pod - wór - ku zwie - rząt jest bez li - ku.

Ko - nik w staj - ni, mysz w spi - żar - ni, a kur - ki - w kur - ni - ku.

Ref.: „I - ha - ha!” - rzy nasz ko - nik. „Me, me, me”, z kóz - ką w chór - ku.

Do - brze nam tu ra - zem na na - szym pod - wór - ku.

I. *Na naszym podwórku zwierząt jest bez liku.
Konik w stajni, mysz w spiżarni, a kurki – w kurniku.*

Ref.: „*lhaha!*” – rzy nasz konik.
„*Me, me, me*”, z kózką w chórk.
Dobrze nam tu razem na naszym podwórku.

II. *Na naszym podwórku jest bardzo wesoło.
Kurki gdaczą, kaczki kwaczą, piesek biega w koło.*

Ref.: „*Kwa, kwa, kwa*” – kwacze kaczka.
„*Ko, ko, ko*” – kurki w chórk.
Bardzo nam wesoło na naszym podwórku.

III. *Na naszym podwórku zwierzęta się czubią.
Kot mysz łapie, piesek chrapie, lecz wszyscy się lubią.*

Ref.: „*Hau, hau, hau*” – piesek szczeka.
„*Miau, miau, miau*” – z kotkiem w chórk.
Wszystcy się lubimy na naszym podwórku.

„*Na naszym podwórku*” sł. D. Zawadzka, muz. s. A. Miś, w: „*Piosenki dla przedszkolaka 5. Mój świat*”, Księgarnia Wydawnictwo Skrzat Stanisław Porębski, Kraków 2012, 2017

N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.

- *O czym była ta piosenka?*
- *Jakie zwierzęta mieszkają na wiejskim podwórku?*
- *Jakie są nastroje tych zwierząt? Czy są radosne, czy smutne?*
- *Czy zwierzęta, o których mowa, żyją w swoim domu w zgodzie?*
- *Jakie wydają odgłosy?*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Lis i kury* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenia oddechowe – liczenie elementów wyciętych z papieru, przenoszenie ich za pomocą słomki.	I 9, IV 15
	Zabawy konstrukcyjne – budowanie domu dla ulubionego wiejskiego zwierzęcia.	I 6, IV 11, IV 18
	Zabawa bieżna <i>Konie na wybiegu</i> .	I 5
II. 1.	<i>Dorosłe zwierzęta i młode zwierzęta</i> – zabawy dydaktyczne. Cele: utrwalanie nazw zwierząt wiejskich – dorosłych i młodych; zwracanie uwagi na różnice w wyglądzie osobników – dorosłego i młodego.	IV 5, IV 11 IV 18
	Zabawa ruchowa <i>Kaczki na spacerze</i> .	I 5
2.	Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Na naszym podwórku</i> . Cele: rozwijanie dykcji i artykulacji podczas śpiewu piosenki, rozwijanie poczucia rytmu.	IV 2, IV 7
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa bieżna – <i>W pogoni za ogonkiem</i> . Zabawy swobodne dla placu przedszkolnym.	I 4, I 5, IV 7
III.	Rytmiczne dzielenie nazw zwierząt na sylaby. Rozpoznawanie nazw zwierząt wypowiedzianych sylabami.	IV 2
	<i>Woreczki</i> – ćwiczenie wyrabiające prawidłową postawę.	I 8
	Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Wyścigi konne</i> .	I 5

Cele główne

- utrwalanie nazw i wyglądu zwierząt wiejskich – dorosłych i młodych,
- zwracanie uwagi na różnice w wyglądzie osobników – dorosłego i młodego,
- rozwijanie dykcji i artykulacji podczas śpiewu piosenki,
- rozwijanie poczucia rytmu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa dorosłe zwierzęta z wiejskiego podwórka oraz ich młode,
- opisuje różnice pomiędzy osobnikami – dorosłym i młodym,
- wyraźnie prezentuje tekst piosenki podczas śpiewu,
- poprawnie reaguje na zmiany akompaniamentu.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia oddechowe – liczenie elementów wyciętych z papieru, przenoszenie ich za pomocą słomki.
Wykonana poprzedniego dnia przez dzieci sylweta krowy, wycięte z papieru łaty, kartoniki z narysowanymi na nich kropkami (od 2 do 5), dla każdego dziecka słomka do napojów, pojemnik, taca.
Dzieci układają na stole wykonane dzień wcześniej sylwety krów. N. umieszcza na stole tacę, na której znajdują się sylwety łat wycięte z białego papieru. Dzieci będą je przenosiły na sylwetę krowy. W tym celu losują z pojemnika kartonik z narysowanymi na nim kropkami (od 2 do 5). Biorą z tacy odpowiednią liczbę sylwet łat. Za pomocą rurki do napojów przenoszą je na sylwetę krowy. Powtarzają te czynności kilka razy, za każdym razem losując inny

kartonik. Na zakończenie zadania przyklejają na sylwecie krowy tyle sylwet łat, ile kropek wylosowały na ostatnim kartoniku.

- Zabawy konstrukcyjne – budowanie domu dla ulubionego wiejskiego zwierzęcia.

Klocki, zdjęcia dowolnych zwierząt wiejskich.

N. układa na stole zdjęcia dowolnych zwierząt wiejskich. Dzieci wskazują swoje ulubione zwierzę. Uzasadniają wybór. Następnie budują dla tego zwierzęcia dom z klocków i nadają mu nazwę.

- Zabawa bieżna *Konie na wybiegu* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

II

Zajęcia 1. Dorosłe zwierzęta i młode zwierzęta – zabawy dydaktyczne.

- Zabawa na powitanie.

N. prosi dzieci, aby przywitały się z koleżankami i kolegami za pomocą dowolnie wybranego przez siebie gestu – bez użycia słów. Dzieci kolejno spełniają prośbę N.

- Rozwiązywanie zagadek (wg. Iwony Fabiszewskiej). Wskazywanie odpowiednich obrazków zwierząt.

Zielona tkanina, obrazki dorosłych zwierząt wiejskich: kury, świni, konia, kaczki, krowy.

N. kładzie na podłodze zieloną tkaninę, a obok niej – ułożone tak, aby nie było widać, co przedstawiają (obrazkami na dół) – zdjęcia: dorosłych zwierząt: kury, konia, kaczki, krowy, oraz ich dzieci. Pyta, z czym kojarzy się dzieciom zielona tkanina. Proponuje, aby podczas dzisiejszych zajęć była ona łąką, na której spotkały się wiejskie zwierzęta. Jeśli dzieci rozwiążą zagadki, wtedy dowiedzą się, jakie zwierzęta na nią przybyły.

*Na śniadanie owies je,
czasem rżeniem wita cię. (koń)*

*Ma ryjek różowy
i małe kopytka.
Wszystko ładnie zjada
ze swego korytka. (świnia)*

*Ptaka domowy,
jajka znosi
i o ziarenka, gdacząc, prosi. (kura)*

*Je trawę na łące,
czasem łaty ma.
A gdy rolnik ją wydoi,
to mu mleko da. (krowa)*

*Kiedy idzie polną ścieżką,
kwacze głośno: kwa, kwa, kwa. (kaczka)*

Po usłyszeniu każdej zagadki dzieci podają jej rozwiązanie, wyszukują wśród obrazków odpowiednie zwierzę i układają obrazek w dowolnym miejscu na zielonej tkaninie.

- Przyporządkowywanie młodych zwierząt do zwierząt dorosłych. Wskazywanie różnic między nimi.

Zielona tkanina, obrazki młodych zwierząt wiejskich: kury, konia, świni, kaczki, krowy.

N. informuje dzieci, że każde dorosłe zwierzę przybyło ze swoim dzieckiem. Układa obok zielonej tkaniny zdjęcia młodych zwierząt. Dzieci wskazują odpowiednie zdjęcia, wymawiają głośno nazwy młodych osobników i łączą w pary mamę i jej dziecko – układają obrazki zwierząt blisko siebie na tkaninie. Następnie dokładnie przyglądają się im i porównują wygląd zwierząt, określając najważniejsze różnice między nimi (np. kolor dorosłej kaczki i małego kaczątka).

- Zabawa ruchowa *Jakie to zwierzątko?*

Kostka (może być wykonana z papieru lub kostka edukacyjna z *Pudła pomysłów*) ze ściankami w kolorach: białym, brązowym, różowym, żółtym, czarnym, niebieskim.

N. pokazuje dzieciom kostkę, która ma każdą ściankę w innym kolorze: brązowa to źrebię, czarna to cielę, biała to kaczę, różowa to prosię, żółta to kurczę, a niebieska to dowolne młode zwierzę. Chętne dziecko rzuca kostką i odgaduje nazwę zwierzątka, po czym wszyscy naśladują sposób jego poruszania się i głos.

- Rozpoznawanie śladów zwierząt.

Białe kartki z narysowanymi na nich śladami: konia, kury, kaczkę, świni, krowy, sylwety odpowiednich młodych zwierząt.

N. zdejmuje z tkaniny sylwety dorosłych zwierząt. Wyjaśnia, że wróciły one na podwórko, natomiast młode zwierzątka zostały tuż za płotem, aby pobawić się w chowanego. Teraz jednak mamy wołają swoje dzieci. Mają one wrócić na podwórko, kierując się śladami pozostawionymi na ziemi przez ich mamy. N. układa od tkaniny do wybranego, umownego miejsca, które będzie podwórkiem, pięć ścieżek. Na każdej ścieżce znajdują się inne ślady dorosłych zwierząt (narysowane na kartce), a na końcu ścieżki zdjęcie odpowiedniego zwierzęcia, ale odwrócone obrazkiem do dołu. Chętne dziecko podchodzi, bierze z tkaniny sylwetę wybranego młodego zwierzęcia i, kierując się śladami jego mamy, prowadzi je na podwórko. Jeśli wybrało dobrą ścieżkę, na końcu wyznaczonej trasy spotka jego mamę – odwróci obrazek i sprawdzi. Jeśli się pomyliło, kolejne dziecko stara się znaleźć odpowiednią drogę. Zabawa kończy się, gdy wszystkie młode zwierzęta wrócą do swoich mam.

- Karty pracy, cz. 2, nr 34–35.

Dzieci:

- odszukują wśród naklejek zdjęcia młodych osobników zwierząt przedstawionych na obrazku,
- naklejają je obok rodziców,
- naśladują odgłosy zwierząt – młodych i dorosłych,
- nazywają zwierzęta, które są na zdjęciach; otaczają pętlami zwierzęta, które są zwrócone w tę samą stronę.

- Zabawa ruchowa *Kaczki na spacerze*.

Tamburyn.

Dzieci są kaczkami. Spacerują po całej sali w sposób charakterystyczny dla tych zwierząt (w przysiadzie, trzymając się rękami za kostki nóg). Na sygnał N. – uderzenie w tamburyn – kaczki zatrzymują się i poruszają skrzydłami (dzieci wyciągają ręce, zgięte w łokciach, w bok i w szybkim tempie poruszają nimi w górę i w dół).

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Na naszym podwórku* (przewodnik, cz. 4, s. 14–15).

- Nauka piosenki na zasadzie echa muzycznego.
- **Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Na naszym podwórku*.**
- Nauka pierwszej zwrotki i refrenu.
- Zaznaczanie refrenu piosenki kłaśnięciem. Przeliczanie zwrotek.
- Nauka kolejnych zwrotek piosenki.
- *Głosy zwierząt* – zabawa z elementami ćwiczeń ortofonicznych.

N. śpiewa a cappella fragment refrenu na dowolnie wybranej sylabie, naśladującej głos mieszkańca wiejskiego podwórka, o którym jest mowa w piosence (*ko, miauu, kwa, pi*).

Dzieci powtarzają za nim.

- Ćwiczenia rozwijające koordynację słuchowo-ruchową oraz poczucie rytmu.

Drewienka.

Dzieci poruszają się po okręgu w rytmie wystukiwanym na dREWienkach. Maszerują, biegają, podskakują: raz na jednej, raz na drugiej nodze. Na głośny dźwięk instrumentu zatrzymują się. Głośne uderzenia, w wolnym tempie, zachęcają do stawiania dużych kroków, szybsze i ciche – do poruszania się stopa za stopą.

- Zabawa *Zwierzęta* – rozwijająca reakcję na ustalone sygnały.
Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD, bębenek, trójkąt, marakas, tamburyn, kastaniety.

N. rozkłada przed sobą instrumenty perkusyjne. Dzieci maszerują wężykiem za wyznaczonym dzieckiem, w rytmie nagrania. Na przerwę w muzyce N. zaczyna grać na wybranym przez siebie instrumencie. Dzieci naśladują ruchy i głosy zwierząt przyporządkowanych wcześniej do wybranego instrumentu.

Instrument:	Naśladowane zwierzę:	Dzieci:
kastaniety	kaczka – <i>kwa, kwa, kwa,</i>	przenoszą ciężar z lewej nogi na prawą i naśladują głos kaczki,
trójkąt	kurczątka – <i>pi, pi, pi,</i>	biegną na palcach, drobnymi krokami, naśladują głos kurczątka,
marakas	kot – <i>miau, miau,</i>	poruszają się na czworakach, naśladując ruchy i miauczenie kota,
tamburyn	koń – <i>iha, iha,</i>	podskakują, naśladując ruchy konika,
bębenek	pies – <i>hau, hau,</i>	poruszają się na czworakach, naśladują ruchy i szczekanie psa.

- Zabawa *Koniki* – wyrabiająca reakcję na zmiany tempa.
Tamburyn, trójkąt.

N. gra na tamburynie w wolnym tempie. Dzieci (koniki) naśladują rzenie, parskanie konia, poruszanie ogonem, głową. Kiedy usłyszą szybkie uderzenia w trójkąt, konie wyruszają na wycieczkę: podskakują, poruszają się cwałem bocznym, następnie podskakują w rytmie dźwięków instrumentu, przeskakując z nogi na nogę.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *W pogoni za ogonkiem*.

Dla każdego dziecka szarfa.

N. wyznacza teren przeznaczony na zabawę. Rozdaje dzieciom szarfy, które będą pełniły funkcję ogonków. Dzieci umieszczają je z tyłu tak, aby były widoczne. Ich zadaniem jest zdobyć jak największą liczbę ogonków poprzez zabranie ich pozostałym uczestnikom zabawy. Po upływie wyznaczonego czasu N. z pomocą dzieci liczy, ile ogonków udało się im zebrać. Wygrywa dziecko, które zbierze najwięcej ogonków.

- Zabawy swobodne dla placu przedszkolnym.

III

- Rytmiczne dzielenie nazw zwierząt (na sylaby). Rozpoznawanie nazw zwierząt wypowiedzianych sylabami.

Obrazki lub zdjęcia przedstawiające zwierzęta wiejskie, klocki.

N. układa na stole sylwety różnych wiejskich zwierząt (można wykorzystać pomoce z poprzednich zajęć). Następnie rytmicznie (sylabami) wymawia ich nazwy. Dzieci łączą sylaby, wypowiadają całe słowo i wskazują odpowiedni obrazek. Następnie ponownie dzielą nazwę rytmicznie (na sylaby), układają odpowiednią liczbę klocków, głośno je liczą i podają wynik. Wymawiać sylaby mogą również dzieci. Wtedy N. odgaduje słowo i wskazuje odpowiedni obrazek.

- *Woreczki* – ćwiczenie wyrabiające prawidłową postawę.
Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD, bębenek, woreczek dla każdego dziecka.

Dzieci kładą woreczki na głowach i, wyprostowane, unosząc kolana, maszerują w określonym przez N. kierunku. Na podane sygnały wykonują zadania.

Jedno uderzenie w bębenek,	Dzieci:
trzy uderzenia,	wykonywają obrót wokół siebie, przechodzą powoli do przysiadu,
	przechodzą do pozycji stojącej, wykonują podskoki w wolnym tempie.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Wyścigi konne* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

Kwiecień, tydzień 3

Dzień 3

Wiosna na wsi

Na wiejskim podwórku

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Układanie zdrobnień do nazw młodych zwierząt. Zachęcanie do samodzielnej zabawy słowami. Kolorowanie rysunków zwierząt z wiejskiego podwórka. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Sprytny kotek</i> .	IV 2, IV 6 I 7, IV 8 I 5
II. 1.	<i>Zabawy ze zwierzętami</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności klasyfikowania, rozwijanie umiejętności liczenia. Zabawa ruchowa <i>Pora karmienia</i> .	IV 12, IV 15 I 5
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie szybkiej reakcji na sygnał. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Kręgle z butelek</i> . Zabawy swobodne z wykorzystaniem urządzeń ogrodowych.	I 8, I 9 I 4, I 5
III.	Odtwarzanie z pamięci ustawienia zabawek przedstawiających wiejskie zwierzęta, wskazywanie brakującej zabawki. <i>Klaszczemy</i> – zabawa rytmiczna przy piosence <i>Na naszym podwórku</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Kotek na drabinie</i> .	IV 12 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania,
- rozwijanie umiejętności liczenia,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie szybkiej reakcji na sygnał N.

Cele operacyjne

Dziecko:

- segreguje obrazki zwierząt według ustalonego kryterium,
- liczy kropki na kartoniku, wskazuje odpowiednią kępkę trawy,
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych,
- poprawnie i szybko reaguje na sygnał N.

Przebieg dnia

I

T Tablica 24 DZIEŁA SZTUKI – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 4, s. 215).

- Układanie zdrobnień do nazw młodych zwierząt. Zachęcanie do samodzielnej zabawy słowami.

Zdjęcia przedstawiające młode, wiejskie zwierzęta, np.: źrebię, kaczę, kurczątko, cielę, prosię.

N. układa na stole zdjęcia przedstawiające młode, wiejskie zwierzęta. Dzieci podają ich nazwy, a następnie układają zdrobnienia, np. źrebię – źrebaczek, źrebiątko; cielę – cielaczek, cielątko. N. podaje dzieciom przykłady zabawnych rymów do zdrobnień, np. *Źrebaczek założy fraczek. Cielątko lubi małpiątko. Prosiaczek zdjął kubraczek*. Zachęca dzieci do samodzielnej zabawy słowami i układania rymów (mogą to być również rymy niezwiązane ze zwierzętami, np. *tacki – placki*).

- Kolorowanie rysunków zwierząt z wiejskiego podwórka.

Rysunki i zdjęcia zwierząt z wiejskiego podwórka, kredki.

N. układa na stole zdjęcia zwierząt z wiejskiego podwórka. Dzieci podają ich nazwy. Następnie losują z pojemnika rysunki tych zwierząt i je kolorują. Starają się zachować rzeczywisty wygląd zwierząt. Przyglądają się w tym celu ułożonym na stole zdjęciom.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Sprytny kotek* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

II

Zajęcia 1. Zabawy ze zwierzętami – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci stoją w kole, trzymając się za ręce. Wypowiadają rymowankę z jednoczesnym wykonywaniem ruchów, o których jest w niej mowa: *Krok do przodu, krok do tyłu, teraz podskok w górę. Zrób kółeczko z dwóch paluszków* (łączą ze sobą palec wskazujący i kciuk) *i wyrzyj przez dziurę* – odwracają się do swoich sąsiadów po obydwu stronach i mówią: *Cześć*.

- Segregowanie i przeliczanie elementów zbioru.

Wykonane przez dzieci obrazki zwierząt wiejskich, dwie obręczce.

Dzieci siedzą w kole. Układają przed sobą wykonane wcześniej obrazki zwierząt wiejskich. N. umieszcza w środku koła dwie obręczce. Pyta, czy można podzielić te zwierzęta na dwie grupy. Dzieci podają propozycje (np. zwierzęta, które mają dwie lub cztery nogi) i układają odpowiednio obrazki zwierząt w obręczkach. Przy pomocy N. przeliczają elementy zbiorów. Układając obrazki parami, sprawdzają, których zwierząt jest więcej. N. pyta, czy mają jeszcze jakieś inne propozycje dotyczące podziału tych obrazków zwierząt na grupy. Jeśli nie, wyjaśnia, że można jeszcze dokonać podziału w zależności od tego, czy zwierzę jest ptakiem, czy nim nie jest. Pyta: *Jakie charakterystyczne cechy mają ptaki?* (Skrzydła, dzioby, pióra). Dzieci układają właściwe obrazki w obręczkach – w jednej ptaki, w drugiej pozostałe zwierzęta. N. wskazuje obręcz, w której znajdują się zwierzęta niebędące ptakami. Wyjaśnia, że są to ssaki, czyli zwierzęta, które po urodzeniu odżywiają się mlekiem matki.

- Odnajdywanie ukrytej sylwetki kurczątko.

Wycięta z papieru sylwetka kurczątko, pięć wyciętych z papieru kępek trawy (takie, aby łatwo było w nich ukryć sylwetkę kurczątko), kartoniki z narysowanym kropkami (od 1 do 5).

Dzieci siedzą w kole. N. układa, jedną obok drugiej, kępki trawy. Dzieci liczą, ile ich jest. (Przed rozpoczęciem liczenia N. wskazuje stronę, od której dzieci mają zacząć liczenie). Pokazuje dzieciom sylwetkę kurczątko. Zaprasza do zabawy w chowanego. Dzieci odwracają się tyłem do N., który chowa sylwetkę kurczątko pod jedną z kępek trawy. Na sygnał N. odwracają się

ponownie przodem. N. pokazuje kartonik z określoną liczbą kropek (od 1 do 5). Dzieci liczą kropki i pokazują wynik na palcach. Wskazane dziecko wchodzi do środka koła i pokazuje kępkę trawy odpowiadającą liczbie kropek na kartoniku, np. na kartoniku były dwie kropki – dziecko wskazuje drugą kępkę trawy. Na pytanie: *Gdzie ukryło się kurczątko?* odpowiada przy ewentualnej pomocy N., np. *Pod drugą kępką trawy.*

! N. zwraca uwagę, aby dziecko liczyło od strony lewej do prawej. Pokazuje kierunek.

- Karta pracy, cz. 4, nr 36.

Dzieci:

- łączą obrazki zwierząt z ich cieniami,
- rysują w ogonie każdego koguta tyle piór, ile wskazuje liczba kropek na karteczce.

- Zabawa ruchowa *Pora karmienia.*

Tamburyn.

Dzieci swobodnie maszerują po sali, naśladując sposób poruszania się kury. Na dźwięk tamburynu zatrzymują się, kucają i stukają palcem wskazującym w podłogę – jedzą ziarenka.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16.

Dla każdego dziecka podwójna kartka z gazety, tamburyn, obręcz.

- Wprowadzenie.
Dzieci maszerują po obwodzie koła. W rękach trzymają gazety. Liczą głośno do czterech, na cztery podnoszą do góry rękę z gazetą.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kury na grzędzie.*
Dzieci ustawiają się w pięcioosobowych rzędach (rzędy stoją obok siebie, w pewnej odległości) – to kury siedzące w kurniku na grzędach. Każde dziecko układa przed sobą gazetę i wykonuje na niej siad klęczny. Na dźwięk tamburynu kury wychodzą na podwórko i poruszają się po nim w sposób charakterystyczny dla tych zwierząt. Na przerwę w grze wracają do kurnika, na swoje miejsca. Przyjmują pozycję wyjściową.
- Ćwiczenie wyprostne – *Uwaga, lis!*
Dzieci są kurami. Poruszają się po całej sali w sposób charakterystyczny dla tych zwierząt. Na hasło: *Lis*, zatrzymują się natychmiast w miejscu, prostują plecy, kładą gazety na głowie i stoją nieruchomo do chwili, aż usłyszą ponowny dźwięk tamburynu.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Ziarno dla kury.*
Dzieci stoją w rozsypce, w lekkim rozkroku. Zwijają gazetę w kulkę – to ziarno dla zwierząt – i trzymają ją oburącz przed sobą. Na sygnał N. dzieci przenoszą kulkę z gazety oburącz za głowę, puszczają na podłogę za plecami (wysypują ziarna), a następnie zamieniają się w kurki – wykonują skłon do przodu, oburącz chwytają kulkę leżącą z tyłu i podnoszą do góry na znak wykonania zadania.
- Ćwiczenie mięśni brzucha – *Ukryte ziarno.*
Dzieci leżą na brzuchu. Kulkę układają przed sobą, policzek opierają na dłoniach ułożonych na podłodze jedna na drugiej. Na sygnał N. wkładają kulkę pod brodę, wyciągają ręce w przód, podnoszą klatkę piersiową i utrzymują przez chwilę taką pozycję. Następnie wracają do pozycji wyjściowej.
- Zabawa z elementem rzutu i celowania – *Sito.*
Dzieci stoją w rzędzie, trzymając w jednej ręce kulkę z gazety. N. stoi w pewnej odległości od dzieci, trzymając w ręce obręcz opartą o podłogę. Dzieci kolejno rzucają kulką tak, aby przerzucić ją przez środek obręczy – sito. Wykonują ćwiczenie na przemian: prawą ręką i lewą ręką.

- Ćwiczenia stóp.
Dzieci siedzą w siadzie skulnym. Kulkę (ziarenko) układają przed stopami. Na sygnał N. kładą stopy na kulce i przesuwały ją naprzemiennie: do przodu i do tyłu (stopami po podłodze).
- Ćwiczenie oddechowe.
Dzieci leżą na brzuchu. Kulkę z papieru układają przed sobą. Starają się dmuchnąć na kulkę tak mocno, aby przesunęła się w dowolną stronę.
- Zakończenie zajęć.
Dzieci stoją w kole. Kulkę z gazety trzymają w jednej ręce. N. układa w środku koła obręcz. Dzieci kolejno wrzucają kulkę do obręczy.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Kręgle z butelek*.
Pięć butelek plastikowych wypełnionych wodą lub piaskiem, piłka.
N. ustawia bardzo blisko siebie pięć plastikowych butelek (najlepiej, aby stykały się ściankami). Dzieci stoją w rzędzie naprzeciwko butelek, przed wyznaczoną przez N. linią rzutu. Kolejno toczą piłkę po trawie w kierunku butelek tak, aby jak najwięcej z nich przewróciło się. Liczą, ile butelek leży na ziemi. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Zabawy swobodne z wykorzystaniem urządzeń ogrodowych.

III

- Odtwarzanie z pamięci ustawienia zabawek przedstawiających wiejskie zwierzęta, wskazywanie brakującej zabawki.

Maskotki przedstawiające wiejskie zwierzęta.

N. ustawia na stole, jedną obok drugiej, maskotki przedstawiające wiejskie zwierzęta, np.: krowę, świnkę, kaczkę, konia. Dzieci podają nazwy zwierząt. Następnie starają się zapamiętać, jakie zwierzęta znajdują się przed nimi i jak są ustawione. N. prosi, aby dzieci odwróciły się tyłem. Zmienia w tym czasie ustawienie zwierząt lub chowa jedno z nich. Dzieci odgadują, jakiego zwierzęcia zabrakło lub co zmieniło się w ich ustawieniu.

- *Klaszczemy* – zabawa rytmiczna przy piosence *Na naszym podwórku* (przewodnik, cz. 4, s. 14–15).

Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD.

Dzieci stoją w rozsypce. N. włącza nagranie piosenki, a dzieci maszerują w określonym kierunku, w rytmie melodii. Podczas przerwy w muzyce N. wyklaskuje krótki układ rytmiczny. Dzieci powtarzają go najpierw z N., następnie samodzielnie. Zabawę powtarzamy kilka razy, wykonując rytmy w różny sposób, poprzez tupanie, uderzanie dłońmi o kolana.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Kotek na drabinie* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Odwzorowywanie śladów zwierząt wiejskich. Układanie śladów z ziaren fasoli według wzoru. Ćwiczenie określania położenia przedmiotów – <i>Kłębek wełny</i> . Zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa – <i>Lis i kury</i> .	IV 12, IV 18 IV 14 I 5
II. 1.	<i>Gdzie mieszkają zwierzęta wiejskie?</i> – zagadki obrazkowe inspirowane wierszem Iwony Fabiszewskiej <i>Domy zwierząt</i> . Cele: rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej, wzbogacanie wiadomości na temat zwierząt wiejskich. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Śniadanie na polanie</i> .	IV 5, IV 9 IV 18 I 5
2.	<i>Wiejski zwierzyniec</i> – zajęcia plastyczne. Cele: rozwijanie umiejętności działania zgodnie z instrukcją słowną, rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu – <i>Latające talerze</i> . Zabawy z wykorzystaniem talerzy papierowych.	I 7, IV 8 I 4, I 5, I 6
III.	Wykonanie elementów uzupełniających do wiejskiej zagrody: drzewek, krzewów, kępek trawy. Zabawa z wykorzystaniem piosenki <i>Na naszym podwórku</i> . Zabawa bieżna <i>Konie na wybiegu</i> .	I 6, I 7 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej,
- wzbogacanie wiadomości na temat zwierząt wiejskich,
- rozwijanie umiejętności działania zgodnie z instrukcją słowną,
- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje na obrazku domy zwierząt wiejskich i podaje ich nazwy,
- łączy zdjęcia zwierząt wiejskich ze zdjęciami ich domów,
- składa i skleja sylwety zwierząt według instrukcji słownej,
- wycina sylwety zwierząt, dokleja we właściwych miejscach odpowiednie elementy.

Przebieg dnia

I

- Odwzorowywanie śladów zwierząt wiejskich. Układanie śladów z ziaren fasoli według wzoru. **Białe kartki z narysowanymi na nich śladami: konia, kury, kaczkę, świni, krowy.**
N. układa na stole kartki z narysowanymi na nich śladami zwierząt wiejskich. Dzieci rozpoznają ślady i kolejno podają nazwy zwierząt, które je zostawiły. Następnie, patrząc na wzór, układają z ziaren fasoli na tackach z piaskiem takie same ślady.
- Ćwiczenie określania położenia przedmiotów – *Kłębek wełny*.
Maskotka kota, kłębek wełny.
Dzieci siedzą w kole. N. ustawia w jego środku krzeselko. Umieszcza na nim maskotkę kota. Wyjaśnia dzieciom, że kot bawi się kłębkami wełny. Zaprasza dzieci do zabawy. Wskazane

przez N. dziecko wchodzi do środka koła. Układa kłębek wełny według polecenia N., np.: na krześle, pod krzesłem, obok krzesła, przed krzesłem, za krzesłem, nad krzesłem (trzyma w ręce).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Lis i kury* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

II

Zajęcia 1. *Gdzie mieszkają zwierzęta wiejskie?* – zagadki obrazkowe inspirowane wierszem Iwony Fabiszewskiej *Domy zwierząt*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. N. trzyma w ręce maskotkę, np. prosiaczka. Wita go słowami: *Witaj, prosiaczku. Jestem wesoła Zuzia*. Następnie podaje maskotkę do dziecka siedzącego po swojej prawej stronie. Dziecko wita się z prosiaczkiem, podając swoje imię poprzedzone słowem określającym jego osobę, np. *Witaj, prosiaczku. Jestem miły Mateusz*.
- Słuchanie wiersza Iwony Fabiszewskiej *Domy zwierząt*.
N. czyta dzieciom wiersz.

*W chlewiku mieszka świnka, korytko stoi tam,
a w budzie siedzi piesek; nie lubi, gdy jest sam.
W kurniku kury gdaczą, nocą na grzędach śpią,
a konie stoją w stajniach i głośno czasem rżą.
A krowy? Pewnie wiecie, obora to ich dom.
Gdy wrócą już z pastwiska, tu muczą piosnkę swą.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta: *O jakich zwierzętach była mowa w wierszu? Jak nazywa się dom świnki (psa, konia, kury, krowy)? Jakie jeszcze inne zwierzęta oprócz kury mogą mieszkać w kurniku?*

- Rozwiązywanie zagadek obrazkowych.

Zdjęcia przedstawiające domy zwierząt wiejskich: konia, krowy, kury, psa, świni, szary papier.

N. pokazuje dzieciom umieszczone na tablicy zdjęcia zakryte szarym papierem (każde zdjęcie jest zakryte papierem przeciętym na cztery części, aby można było je powoli odkrywać). Stopniowo odkrywa pierwsze zdjęcie. Dzieci starają się zgadnąć, co znajduje się na zdjęciu. Dzielą rytmicznie nazwy domów zwierząt wiejskich (na sylaby) i wyklaskują liczbę sylab. Dziecko, któremu uda się zgadnąć jako pierwszemu, co przedstawia zdjęcie, odkrywa fragment kolejnego zdjęcia i wskazuje osobę, która udzieli odpowiedzi.

- Łączenie zdjęć zwierząt ze zdjęciami ich domów.

Zdjęcia: krowy, kury, konia, psa, świni oraz ich domów.

N. układa na dywanie zdjęcia: krowy, kury, konia, psa, świni oraz domów tych zwierząt. Dzieci układają zdjęcia zwierząt jedno pod drugim i dzielą rytmicznie ich nazwy. Następnie obok zdjęć zwierząt układają zdjęcia ich domów i je nazywają.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Śniadanie na polanie*.

Dla każdego dziecka zielony krążek (lub zielona szarfa).

N. rozkłada w sali zielone krążki. Dzieci (krowy) znajdują się w wyznaczonym przez N. miejscu, z boku sali – w oborze. Na hasło: *Śniadanie*, wszystkie krowy wychodzą z obory i idą na polanę jeść trawę. Każda krowa staje przy swojej kępcie trawy, czyli przy zielonym krążku. Na hasło: *Wilk się skrada*, krowy w jak najszybszym tempie wracają do obory. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Zajęcia 2. *Wiejski zwierzyniec* – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie.

Odtwarzacz CD, nagranie odgłosów wybranych zwierząt mieszkających na wsi.

N. włącza nagranie głosów zwierząt wiejskich. Pyta dzieci, z czym im się kojarzą te dźwięki i jakie zwierzęta domowe możemy spotkać na wsi. Dzieci wymieniają także nazwy zwierząt, których głosów nie było słychać w nagraniu.

- Zapoznanie z tematem pracy.

Duże, płaskie, tekturowe pudełko, brązowa krepina, puste pudełka po zapalniczkach.

N. proponuje dzieciom wykonanie makiety przedstawiającej wiejską zagrodę. Układa na dywanie duże, płaskie, tekturowe pudełko. Wykłada je brązową krepiną. Zachęca do wykonania sylwet zwierząt wiejskich, które będą przebywały w zagrodzie. Z pomocą dzieci dzieli zagrodę na trzy części (wykorzystując puste pudełka po zapalniczkach). W każdej z nich znajdzie się inny gatunek zwierząt. Pozostałe elementy zagrody: drzewa, trawę, krzewy, dzieci wykonają po południu.

- Przygotowanie do pracy.

Wyprawka, karta nr 23 – *Wiejski zwierzyniec*, klej, nożyczki, naklejki, pudełko.

Dzieci:

- wycinają z karty pracy wszystkie kształty zaznaczone konturami,
- składają je i sklejają według instrukcji,
- doklejają śwince uszy, a kurczęciu skrzydła i grzebień we właściwych miejscach, zgodnie z instrukcją.
- Umieszczenie sylwet zwierząt w odpowiednich miejscach zagrody.

Prace wykonane przez dzieci, pudełko wyłożone krepiną, plastelina.

Dzieci umieszczają sylwety zwierząt w odpowiednich miejscach zagrody. Ustawiają je na podstawkach z plasteliny.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Latające talerze*.

Talerze papierowe.

Dzieci stają na wyznaczonej przez N. linii. Kolejno rzucają w dal papierowymi talerzami. Obserwują sposób ich lotu. Wskazują talerz, który został najdalej rzucony. N. z pomocą dzieci liczy swoimi krokami odległość od linii startu do leżącego na trawie talerza. Podczas powtórzenia zabawy N. proponuje, aby dzieci rzucały w innym kierunku.

Jeśli na dworze jest wiatr, warto zwrócić na to uwagę dzieci i zachęcić do wysuwania wniosków. Talerz rzucony pod wiatr spadnie w mniejszej odległości, niż ten rzucony zgodnie z kierunkiem wiatru.

- Zabawy z wykorzystaniem talerzy papierowych.

Talerze papierowe.

Dzieci odciskają w piasku ślady talerzy. Jeśli piasek jest suchy i nie mogą tego zrobić, N. proponuje ułożenie na piasku z talerzy dowolnej kompozycji – pracy zbiorowej. Może to być np. sylweta dużego kwiatka lub słońca.

III

- Wykonanie elementów uzupełniających do wiejskiej zagrody: drzewek, krzewów, kępek trawy.
Zielony papier kolorowy lub zielone kartki, zielona krepina, szablony drzew, krzewów, małe prostokąty, nożyczki, klej, plastelina.

N. układa na stole pomoce plastyczne oraz wykonaną wcześniej z pudełka zagrodę z sylwetami zwierząt. Zachęca dzieci do zrobienia sylwet drzew, krzewów, kępek trawy i umieszczenia ich w zagrodzie. Dzieci odrysowują od szablonów sylwetę drzew i krzewów, wycinają je i przyklejają za pomocą plasteliny do ścianek pudełka. Białe prostokąty oklejają zieloną krepiną, nacinają ją na górze – wykonują kępki traw.

- Zabawa z wykorzystaniem piosenki *Na naszym podwórku* (przewodnik, cz. 4, s. 14–15).
Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD, dla każdego dziecka opaska na głowę z wizerunkiem jednego ze zwierząt: konia, myszy, kury, kozy, kaczki, psa, kota.

Dzieci są ustawione w półkolu. Na głowach mają opaski.

I. *Na naszym podwórku
zwierząt jest bez liku.*

*Konik w stajni, mysz w spiżarni,
a kurki – w kurniku.*

Dzieci:

miarowo klaszczą,

koniki wykonują podskok, myszki wyciągają przed siebie dłonie i poruszają szybko palcami, kurki w podskokach wykonują obrót wokół siebie,

Ref.: *„lhaha!” – rzy nasz konik.*

„Me, me, me”, z kózką w chórk.
*Dobrze nam tu razem
na naszym podwórku.*

koniki i kózki w podskokach, raz na jednej, raz na drugiej nodze, wychodzą na środek i podskakują w kółeczku, pozostałe dzieci klaszczą,

II. *Na naszym podwórku
jest bardzo wesoło.*

*Kurki gdaczą, kaczki kwaczą,
piesek biega w koło.*

miarowo klaszczą,

kurki obracają się wokół siebie, kaczki przenoszą ciężar z lewej nogi na prawą, piesek w podskokach wybiega na środek i ponownie wraca na swoje miejsce,

Ref.: *„Kwa, kwa, kwa” – kwacze kaczka.*

„Ko, ko, ko” – kurki w chórk.
*Bardzo nam wesoło
na naszym podwórku.*

kurki i kaczki drobnymi krokami wybiegają do przodu i poruszają się w małym kółeczku, na zakończenie wracają na swoje miejsca,

III. *Na naszym podwórku
zwierzęta się czubią.*

*Kot mysz łapie, piesek chrapie,
lecz wszyscy się lubią.*

zwracają się przodem do siebie, w parach, w dalszym ciągu w kole, poruszają dłońmi uniesionymi na wysokość klatki piersiowej, wracają do pozycji wyjściowej, na słowo *koty* – klaszczą, *pieski* – układają złożone dłonie przy policzku i kołyszają się z lewej strony na prawą,

Ref.: *„Hau, hau, hau” – piesek szczeka.*

*„Miau, miau, miau” –
z kotkiem w chórk.*
*Wszyscy się lubimy
na naszym podwórku.*

pieski i kotki podskakują w środku koła, pozostałe dzieci klaszczą.

- Zabawa bieżna *Konie na wybiegu* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa rozwijająca swobodę ruchów – <i>Różne zwierzęta</i> , przy piosence <i>Na naszym podwórku</i> . <i>Kto jest kogutem?</i> – zagadki słuchowe. Rozpoznawanie kierunku, z którego dochodzi głos. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Wyścigi konne</i> .	IV 7 IV 5, IV 14 I 5
II. 1.	<i>Rozmowy na wiejskim podwórku</i> – zabawy teatralne z elementami ćwiczeń artykulacyjnych, inspirowane wierszem Iwony Róży Salach <i>Bajka</i> . Cele: usprawnianie narządów artykulacyjnych, przełamywanie nieśmiałości przed wystąpieniami publicznymi.	IV 1, IV 2 II 1
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie szybkiej reakcji na sygnał. Zabawy na powietrzu: zabawa ruchowa z elementem toczenia – <i>Zabawy piasków</i> . Oglądanie i porównywanie liści na krzewach lub na gałęziach drzew.	I 8 I 4, I 5, II 11
III.	<i>Niespodzianka dla pieska</i> – nawijanie wełny na rolkę. Usprawnianie mięśni drobnych palców. <i>Koty i pieski</i> – zabawa pobudzająco-hamująca. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Kotek na drabinie</i> .	I 7 IV 7 I 5

Cele główne

- usprawnianie narządów artykulacyjnych,
- przełamywanie nieśmiałości i lęku przed wystąpieniami publicznymi,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie szybkiej reakcji na sygnał.

Cele operacyjne

Dziecko:

- naśladuje głosy zwierząt wiejskich,
- bez lęku występuje przed grupą,
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych,
- poprawnie i szybko reaguje na sygnał.

Przebieg dnia

I

- Zabawa rozwijająca swobodę ruchów – *Różne zwierzęta*, przy piosence *Na naszym podwórku* (przewodnik, cz. 4, s. 14–15).
Nagranie piosenki *Na naszym podwórku*, odtwarzacz CD, szablony mieszkańców wiejskiego podwórka.
Dzieci swobodnie maszerują w rytmie piosenki. N. unosi jeden szablon i wypowiada imię wybranego dziecka. Ono zaczyna naśladować ruchy przedstawionego na szablonie zwierzątka. Ponownie gra muzyka, dzieci podążają za wybranym dzieckiem, naśladując jego sposób poruszania się. N. unosi kolejny szablon i wywołuje kolejne dzieci.
- *Kto jest kogutem?* – zagadki słuchowe. Rozpoznawanie kierunku, z którego dochodzi głos.
Odtwarzacz CD, nagranie utworu M. Musorgskiego *Taniec kurcząt w skorupkach*.

Dzieci wykonują improwizacje taneczne przy utworze M. Musorgskiego *Taniec kurcząt w skorupkach*. Na przerwę w muzyce zatrzymują się nieruchomo, tyłem do N. N. wybiera dziecko, które staje z boku sali i odwraca się plecami do pozostałych. Następnie wskazuje inne dziecko, które naśladuje głos koguta i pieje: *Kukuryku!*... Stojące z boku sali dziecko spaceruje pomiędzy dziećmi i stara się zgadnąć, kto jest kogutem.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Wyścigi konne* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

II

Zajęcia 1. Rozmowy na wiejskim podwórku – zabawy teatralne z elementami ćwiczeń artykulacyjnych, inspirowane wierszem Iwony Róży Salach *Bajka*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. Witają się z innymi dziećmi, naśladując, z dowolną intonacją (np.: z radością, ze smutkiem, ze zdziwieniem), głos wybranego zwierzęcia wiejskiego. Zabawę rozpoczyna N., wypowiadając np. radośnie *Muuuu* i zwracając się przodem do swojego sąsiada siedzącego po prawej stronie. Zabawa kończy się, kiedy głos powitania dotrze do N.
- Inscenizacja wiersza Iwony Róży Salach *Bajka*.

Kukiełki, pacynki lub zdjęcia zwierząt: kota, kury, koguta, indyka, kozy, gęsi, kaczkę, świni, krowy, barana, konia, szczenięcia.

N. przedstawia dzieciom inscenizację wiersza, wykorzystując kukiełki, pacynki lub zdjęcia zwierząt.

*Zapraszam dzieci na bajkę,
w której kot pali fajkę –
pyku, pyku, pyk.*

*Ja sama jej nie pamiętam,
więc bajkę powiedzą zwierzęta.*

*– Ko, ko – kokoszka zaczęła
i szybko odfrunęła.*

*– Kukuryku! – zapał kogutek
i jeszcze szybciej uciekł.*

– Gul, gul – indyki pisnęły.

– Mee – potem kozy zaczęły.

*– Gę, gę – gąski zagęgały,
lecz bajki mówić nie chciały.*

– Kwa, kwa – kaczkę krzyknęły.

– Kwi, kwi – świnki kwiknęły.

– Muuu – głośno ryknęła krowa.

– Beee – baran jej zawtórował.

– Miau, miau – kotki zapiszczały.

– Ihaha – koniki głos dały.

– Hau, hau, hau – krzyknęły szczeniaczki.

Głosów był wybór taki!

Zwierzęta ryczały, beczały, kwakały,

gdakały i piałały,

szczelekały, gęgały, miauczały,

lecz bajki nie powiedziały.

- Rozmowa na temat wiersza.
N. zadaje pytania:
– *Jakie zwierzęta wystąpiły w wierszu?*
– *Jakimi głosami odzywały się zwierzęta?*
– *Dlaczego zwierzęta nie opowiedziały bajki?*
- Wspólne przedstawienie inscenizacji wiersza.

Kukiełki, pacynki lub zdjęcia zwierząt: kota, kury, koguta, indyka, kozy, gęsi, kaczkę, świni, krowy, barana, konia, szczeniaczka.

N. proponuje dzieciom wspólne przedstawienie inscenizacji wiersza. Dzieci wybierają sobie role. N. wręcza im pacynki, kukiełki lub zdjęcia zwierząt. Czyta wiersz ponownie, a dzieci ustawiają się zgodnie z kolejnością występowania zwierząt w wierszu i naśladują głos wybranego zwierzęcia. Podczas kolejnego powtórzenia N. mówi tekst, wskazuje dziecko, które ma naśladować głos i zachowanie zwierzęcia, zgodnie z tekstem wiersza.

- Zachęcenie do swobodnych dialogów.

Dowolne kukiełki lub pacynki zwierząt wiejskich, teatrzyk wykonany np. z tekturowego pudełka.

N. zachęca dzieci do odgrywania scenek na temat: *Rozmowy wiejskich zwierząt*. Przygotowuje teatrzyk. Chętne dzieci dobierają się w pary lub w większe zespoły, biorą do rąk kukielki, pacynki lub zdjęcia wybranych zwierząt, odgrywają role, prowadząc swobodne dialogi.

- Zabawa *Koncert na wiejskim podwórku* – usprawnianie narządów artykulacyjnych.

Wycięte z żółtego papieru duże koło i długie prostokąty – promyki, zdjęcia zwierząt wiejskich.

Dzieci siedzą w kole. N. układa w jego środku duże koło wycięte z żółtego papieru. Następnie dokłada do niego promyki – żółte paski. Do każdego dziecka jest skierowany jeden promyk. N. rozdaje dzieciom zdjęcia zwierząt wiejskich (dowolne). Ustala, jaki głos wydają poszczególne zwierzęta. Wybiera jedno dziecko, które będzie gospodarzem. Gospodarz staje na wybranych promykach – *dogląda swoich podopiecznych*. Odzywają się wtedy (witają gospodarza) tylko te zwierzęta, którym przyporządkowany jest promyk, na którym stoi gospodarz. Gospodarz może stanąć na jednym promyku (odzywa się wtedy jedno zwierzę) lub na dwóch promykach (odzywa się dwoje zwierząt). Gospodarz może chodzić po promykach w różnym tempie – szybko lub wolno. Wtedy muzyka będzie bardziej interesująca. Dzieci muszą dokładnie śledzić jego kroki, aby w odpowiednim momencie się odezwać.

Warto dokonywać częstych zmian dziecka pełniącego rolę gospodarza.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16 (przewodnik, cz. 4, s. 22–23).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Zabawy piesków*.

Piłki (jedna na parę).

Dzieci dobierają się w pary i ustawiają się naprzeciwko siebie, w niewielkiej odległości. N. wręcza jednemu dziecku z pary piłkę. Dziecko, które nie ma piłki, staje w rozkroku. Dziecko, które ma piłkę, toczy ją po trawie tak, aby przetoczyła się między nogami partnera z pary. Następnie dzieci zamieniają się rolami.

Warto na początku zabawy zaproponować dzieciom ustawienie w dwuszeregu, a następnie zwrócenie się do siebie twarzami (nie jest to jednak konieczne).

- Oglądanie i porównywanie liści na krzewach lub na gałęziach drzew.

Lupy lub szkła powiększające.

Dzieci oglądają liście na krzewach lub na gałęziach drzew, wykorzystując lupy lub szkła powiększające. Zwracają uwagę na podobieństwa i różnice.

III

- *Niespodzianka dla pieska* – nawijanie wełny na rolkę. Usprawnianie mięśni drobnych palców. **Dla każdego dziecka rolka po ręczniku papierowym, kawałki wełny, rolki po papierze toaletowym.**

N. rozdaje dzieciom (pieskom) rolki, np. po ręcznikach jednorazowych, do których jest przymocowany koniec rozwiniętego kawałka wełny. Do drugiego końca wełny jest przywiązana rolka po papierze toaletowym – kość dla psa. Dzieci nawijają wełnę na rolkę, obracając ją palcami dookoła własnej osi – pieski starają się w jak najszybszym tempie zdobyć smako-witą kość.

- *Kotki i pieski* – zabawa pobudzająco-hamująca.

Kastaniety, bębenek.

Dzieci są podzielone na dwie grupy – kotki i pieski. N. gra na kastanietach – pieski wychodzą na spacer. Dzieci naśladują pieski: idą na czworakach, szczekają, merdają ogonkiem, aportują, warczą, zakopują kość. Kiedy N. gra na bębenku, pieski zajmują swoje miejsce i odpoczywają. Teraz na czworakach zaczynają poruszać się po sali kotki. Skradają się, mruczą, miauczą, przeciągają się, myją się, piją mleko.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Kotek na drabinie* (przewodnik, cz. 4, s. 11).

Kwiecień, tydzień 4

Dzień 1

Dbamy o przyrodę

Oszczędzamy wodę

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	<i>Co zagraża przyrodzie?</i> – swobodne wypowiedzi dzieci. Zabawa z wykorzystaniem obrazków – <i>Co służy przyrodzie?</i> Zestaw zabaw ruchowych nr 32.	IV 5, IV 18 IV 9, IV 18 I 8
II. 1.	<i>Jak dbać o przyrodę?</i> – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej <i>Oszczędzajmy wodę, dbajmy o przyrodę!</i> Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania, kształtowanie postawy proekologicznej. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Przeprawa</i> .	IV 5, IV 18 I 5
2.	<i>Jaka jest przyroda?</i> – spacer. Cele: rozwijanie umiejętności samodzielnego wypowiedziania się, zachęcanie do obserwowania przyrody. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy swobodne z zastosowaniem urządzeń ogrodowych, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.	II 11, IV 5 I 4, III 5
III.	Poznanie sposobów dbania o rośliny. Słuchanie piosenki <i>Ekologiczne reggae</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa rozwijająca zmysł dotyku – <i>Kwiatki rosą</i> .	II 11, IV 18 IV 5, IV 7 IV 1

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania,
- kształtowanie postawy proekologicznej,
- rozwijanie umiejętności samodzielnego wypowiedziania się,
- zachęcanie do obserwowania przyrody.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- z uwagą słucha opowiadania i odpowiada na pytania,
- wymienia sposoby oszczędzania wody,
- wypowiada się na temat środowiska przyrodniczego,
- obserwuje najbliższe środowisko przedszkola.

Przebieg dnia

I

- *Co zagraża przyrodzie?* – swobodne wypowiedzi dzieci.
Zdjęcia przedstawiające różne środowiska przyrodnicze: las, jezioro, park, ogród.
Dzieci oglądają zdjęcia przedstawiające różne środowiska przyrodnicze: las, jezioro, park, ogród. N. zwraca ich uwagę na piękno przyrody. Dzieci swobodnie wypowiadają się na

temat zwierząt i roślin żyjących w tych środowiskach. Wspólnie zastanawiają się, co może zagrażać przyrodzie.

- Zabawa z wykorzystaniem obrazków – *Co służy przyrodzie?*

Różne obrazki, w tym przedstawiające np. papierek po cukierku i kosz na śmieci.

N. układa przed dziećmi dwa obrazki przedstawiające np. papierek po cukierku i kosz na śmieci. Dzieci nazywają obrazki. N. układa zdanie z nazwami tych obrazków, np.: *Papierek wrzucamy do kosza na śmieci*. Dzieci powtarzają zdanie za N.

Zestaw zabaw ruchowych nr 32 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa ruchowa *Przeprawa przez wodę*.

Woreczki.

N. rozkłada na dywanie (wodzie) woreczki, w odległości jednego kroku od dziecka. Umawia się z dziećmi, że są to kamienie. Dzieci ustawiają się jedno za drugim w rzędzie i na znak N. przechodzą po kamieniach tak, aby nie wpaść do wody – nie stanąć na dywanie.

- Zabawa ruchowa *Samochody – do myjni*.

Czerwony krążek i zielony krążek.

Dzieci są samochodami. Biegają w jednym kierunku, zwracając uwagę na to, aby nie potrącać innych. Gdy N. uniesie zielony krążek, samochody jadą – dzieci naśladują odgłosy jadących pojazdów; gdy N. podniesie czerwony krążek, samochody wjeżdżają do myjni – dzieci zatrzymują się i milkną. N. powtarza zabawę kilka razy.

- Zabawa ruchowa *Dbamy o przyrodę*.

Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.

Dzieci biegają swobodnie w rytm muzyki, w jednym kierunku. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i wykonują czynność podaną przez N., związaną z dbaniem o przyrodę, np.: kopanie grządek, podlewanie roślin. N. powtarza zabawę kilka razy.

- Zabawa ruchowa *Drzewa i wiewiórki*.

Dzieci dobierają się parami: jedno z nich jest drzewem, drugie – wiewiórką. Drzewa rosną, kołyszają się w jedną, w drugą stronę – dzieci wykonują skłony w prawo, w lewo. Wiewiórki biegają. Na zawołanie N.: *Człowiek! wiewiórki chowają się* – szukają swojego drzewa i stają za nim. Podczas kolejnego powtórzenia drzewa zmieniają miejsca, a wiewiórki jak najszybciej odnajdują swoje drzewa. N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem dzieci w parach zamieniają się rolami.

- Zabawa ruchowa *Omiń ślimaka*.

Dzieci maszerują. Na sygnał (kłaśnięcie) wykonują przeskok obunóż w przód.

- Zabawa ruchowa *Podlej rośliny*.

Dzieci dzielą się na dwie grupy – rośliny i ogrodników. Rośliny rosną – dzieci powoli podnoszą się z przysiadu podpartego, unoszą ramiona, po czym opadają, wykonują skłon w przód. Wtedy ogrodnicy chodzą między dziećmi i naśladują czynność podlewania kwiatów. N. powtarza zabawę, dzieci zamieniają się rolami.

II

Zajęcia 1. *Jak dbać o przyrodę?* – słuchanie opowiadania Barbary Szelańskiej *Oszczędzajmy wodę, dbajmy o przyrodę!*

- Powitanie zabawą *Witam tych, którzy...*

N. wita dzieci, mówiąc: *Witam tych, którzy lubią... pić wodę źródlaną, wodę mineralną*. Dzieci, które czują się powitane, wykonują obrót dookoła własnej osi, podskakują i trzy razy klaszczą w dłonie.

- Wprowadzenie w tematykę zajęć. Rozwiązywanie zagadek słuchowych.

Odtwarzacz CD, nagrania odgłosów nalewania wody, odgłosy deszczu.

N. odtwarza z płyty CD dźwięki. Dzieci wsłuchują się w odgłosy. Z pomocą N. próbują je rozpoznać i nazwać.

- Słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Oszczędzajmy wodę, dbajmy o przyrodę!*
Książka (s. 64–65) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Ada, podobnie jak pozostałe dzieci, codziennie po śniadaniu myła zęby. Starła się robić to bardzo dokładnie. Tego dnia jak zwykle wyjęła z kubeczka pastę i szczoteczkę, odkręciła kran i zaczęła szorować ząbki. Ciepła woda płynęła wartkim strumieniem do odpływu, a kubeczek z dinozaurom stał beczynnie obok.

– Ado, prosiłam cię już kilka razy, żebyś nalewała wody do kubeczka, a kran zakręcała podczas mycia zębów – powiedziała pani. – Każdy z nas powinien oszczędzać wodę. Po to właśnie mamy kubeczki.

– Znowu zapomniałam – westchnęła dziewczynka. – Ale ja przecież nie leję dużo wody. Tylko troszeczkę. Naprawdę.

– Tak tylko ci się wydaje. Najlepiej będzie, jeśli zrobimy pewien eksperyment. Może to cię przekona do oszczędzania wody. Maciusiu, nalej wody do kubeczka i zacznij myć zęby. W tym czasie pani wstawiła miskę do sąsiedniej umywalki. – A teraz twoja kolej, Ado. Zacznij myć zęby – powiedziała pani i w tym samym momencie odkręciła kran.

– Skończyłam! – zawołała po pewnym czasie Ada. Pani natychmiast zakręciła kran i zaniośła miskę z wodą do sali. Wszystkim dzieciom rozdała jednorazowe kubeczki. – A teraz kolejno nabierajcie wodę z miski do swoich kubeczków.

– Jeden kubeczek, drugi, trzeci... Ada patrzyła z niedowierzaniem. – Jak to możliwe? To ja zużywam aż tyle wody? – zastanawiała się dziewczynka.

– Niestety tak. Codziennie myjesz ząbki i codziennie marnujesz tyle wody, ile zużywa cała nasza grupa.

– To ja już na pewno się poprawię. Obiecuję.

– Bardzo się cieszę, że tak mówisz. Musicie wiedzieć, że na świecie są kraje, w których brakuje wody. Są takie miejsca, gdzie trzeba kopać specjalne bardzo głębokie studnie, żeby się do niej dostać. Woda, którą pijemy, to woda słodka. Wcale nie jest jej tak dużo.

– Proszę pani, ale przecież w morzu jest mnóstwo wody – zawołała Kasia.

– Owszem, Kasiu, ale ta woda nie nadaje się do picia, bo jest słona. Zarówno ludzie, zwierzęta, jak i rośliny potrzebują słodkiej wody do życia. Dlatego jest taka cenna. Nie powinniśmy marnować jej bez potrzeby.

– W takim razie w domu też zacznę oszczędzać wodę, i to nie tylko podczas mycia zębów – obiecała Ada, a inne dzieci przytaknęły.

– W takim razie – powiedziała pani – proponuję, żebyśmy nauczyli się na pamięć krótkiej rymowanki. Posłuchajcie:

Oszczędzajmy wodę, dbajmy o przyrodę!

Wszystkie dzieci już po chwili zapamiętały słowa rymowanki. Obiecały również, że nie będą marnować wody.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.
Książka (s. 64–65) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- *W jaki sposób Ada myła zęby?*
- *Dlaczego należy oszczędzać wodę?*

- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – *Podskocz, klaśnij i przykucnij.*

Tamburyn.

N. omawia zabawę – wykonuje podskok, klaszcze i przykuca. Następnie wstaje i mówi rymowankę: *Oszczędzajmy wodę, dbajmy o przyrodę!* Dzieci maszerują za N. po sali w rytmie wygrywanym na tamburynie. Na pauzę w grze naśladują ruchy N. i powtarzają za nim słowa rymowanki.

- Rozmowa na temat sposobów oszczędzania wody.
N. kontynuuje rozmowę na temat wody i sposobów jej oszczędzania. Dzieci, z pomocą N., podają sposoby oszczędzania wody. Przykłady:
 - *branie prysznic zamiast kąpieli w wannie,*
 - *dokładne zakręcanie kranu przed wyjściem z łazienki,*
 - *gromadzenie wody deszczowej i podlewanie nią roślin w ogrodzie.*

Światowy Dzień Wody (22 marca) to święto propagujące oszczędzanie wody. Obchody koncentrują się na poszukiwaniu naturalnych rozwiązań związanych z niedoborem wody na świecie.

- Ćwiczenie relaksacyjne – *Masaż wodny.*
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.
N. prosi dzieci, aby usiadły w kole i obróciły się w prawo. Włącza nagranie spokojnej melodii. Opowiada o wodzie. Dzieci rysują palcem na plecach siedzącego przed nimi dziecka według polecenia N.: kropki, kreski i linie, stukają opuszkami palców itp. Na koniec naśladują strząsanie wody z rąk i powtarzają rymowankę: *Oszczędzając wodę, dbamy o przyrodę!* Dzieci wykonują obrót o 180 stopni, po czym N. powtarza zabawę.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Przeprawa.*

Szeroki pas niebieskiej krepiny, krążki.

N. układa pośrodku sali szeroki pas niebieskiej krepiny – strumyk. Następnie na krepinie rozkłada krążki – kamienie. Dzieci kolejno przechodzą po kamieniach tak, aby nie zamoczyć nóg. Po przejściu na drugą stronę liczą kamienie, na których stanęły.

Zajęcia 2. Jaka jest przyroda? – spacer.

- Wprowadzenie.
Przed wyjściem N. przypomina zasady bezpiecznego zachowania obowiązujące podczas spaceru. Zachęca dzieci do aktywności badawczej.
- Spacer. Proponowanie zasad do Kodeksu małego ekologa.

Lupy, szkła powiększające, kartka, mazak.

Dzieci spacerują z N. w pobliżu przedszkola. Obserwują stan czystości najbliższego środowiska, wykorzystując lupy i szkła powiększające. N. zwraca uwagę dzieci na:

- chodzenie po chodniku (nie po trawniku),
- przydomowe ogródki i rosnące w nich rośliny,
- znajdujące się przy drodze pojemniki na odpady i ich kolory,
- czyste miejsca i zanieczyszczone miejsca,
- miejsca dobre do zabaw i odpoczynku,
- zachowanie ptaków i innych zwierząt.

N. wraz z dziećmi zatrzymuje się w wybranych miejscach i rozmawia na temat możliwości chronienia przyrody. Dzieci dzielą się swoimi wrażeniami. Szukają z N. odpowiedzi na pytanie: *Jak możemy dbać o przyrodę?* N. zapisuje propozycje dzieci na kartce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy swobodne z zastosowaniem urządzeń ogrodowych, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

III

- Karta pracy, cz. 2, nr 37.

Dzieci:

- oglądają obrazki,
- opowiadają, co robi Ada z mamą,
- mówią, jak należy dbać o rośliny,
- w każdej doniczce rysują jeden kwiatek,
- liczą, ile w sumie jest kwiatków we wszystkich doniczkach.
- Słuchanie piosenki *Ekologiczne reggae* (sł. Radosław Rogan, muz. Magdalena Ziółkowska), w wykonaniu N. lub jej nagrania.

Nagranie piosenki *Ekologiczne reggae* (dostępne na stronie: www.mac.pl/edukacja-przed-szkolna/piosenki-olekiada#npa).

I. Czy - sta zie-mia, zdro - wa wo-da, błę - kit nie-ba i przy - ro - da
to pra-wdzi-we skar - by na - sze, gdy jest ja - sno, świa-tło ga - szę.
Ref.: Lu - bisz przy-ro - dę - sza - nuj ją. Zie-mia to jest nasz wspól-ny dom.

I. *Czysta ziemia, zdrowa woda,
błękit nieba i przyroda
to prawdziwe skarby nasze,
gdy jest jasno, światło gaszę.*

III. *Jedźmy razem nad jeziora,
lato to najlepsza pora!
Czy wyrażasz na to zgodę?
Ale najpierw – zakręć wodę!*

Ref.: *Lubisz przyrodę – szanuj ją.
Ziemia to jest nasz wspólny dom.* } bis

Ref.: *Lubisz przyrodę... (bis)*

II. *Sarna biegnie skrajem łąki,
leci motyl do biedronki,
piękny zapach lasu czuje...
Śmieci w domu posortuje!*

Ref.: *Lubisz przyrodę... (bis)*

N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.

- *O czym jest nasza piosenka?*
- *Co możemy zrobić, żeby zadbać o Ziemię?*

- Zabawa rozwijająca zmysł dotyku – *Kwiaty rosną.*
Odtwarzacz CD, nagranie muzyki relaksacyjnej, spryskiwacz do roślin.

Dzieci są kwiatami. Siedzą skrzyżnię z zamkniętymi oczami. W tle słychać nagranie muzyki relaksacyjnej. N. podchodzi do wybranych dzieci i delikatnie kieruje w ich stronę strumień ze spryskiwacza. Kiedy dzieci poczują wodną mgiełkę, klękają i poruszają podniesionymi do góry rękami w jedną i w drugą stronę – płatki falują. Kiedy wszystkie kwiaty zostaną już zroszone, dzieci wstają i wykonują własne improwizacje taneczne.

Kwiecień, tydzień 4

Dzień 2

Dbamy o przyrodę

Dbamy o ogródek

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

<p>I. Oglądanie książek ze zdjęciami ogrodów. Nauka piosenki <i>Ekologiczne reggae</i> na zasadzie echa muzycznego. Zabawa ruchowa <i>Podlej rośliny</i>.</p>	<p>IV 18, IV 19 IV 7 I 5</p>
<p>II. 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Ekologiczne reggae</i>. Cele: rozwijanie umiejętności poruszania się przy muzyce, rozwijanie zdolności skupienia uwagi. Zabawa pobudzająco-hamująca <i>Segreguję śmieci</i>. 2. <i>Wiosenne prace w ogródku</i> – zabawa inscenizowana, na podstawie wiersza Iwony Róży Salach <i>Ogrodnicy</i>. Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania, zachęcanie do uprawiania roślin. Zabawy na świeżym powietrzu: założenie hodowli cebulek kwiatów na przedszkolnej rabatce.</p>	<p>IV 7 IV 7 IV 5, IV 18 I 4, II 11, IV 18</p>
<p>III. Zabawa rozwijająca logiczne myślenie – <i>Co się przyda w ogrodzie?</i> Zabawa paluszkowa według Krzysztofa Sasiadka – <i>Biedronka</i>. Zabawa ruchowa <i>Podążaj za swoją strzałką</i>.</p>	<p>IV 5 I 7, III 1 I 5</p>

Cele główne

- rozwijanie umiejętności poruszania się przy muzyce,
- rozwijanie zdolności skupienia uwagi,
- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania,
- zachęcanie do uprawiania roślin.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wykorzystuje rekwizyty podczas tańca,
- uważnie słucha, wykonuje zadania,
- z uwagą słucha wiersza i odpowiada na pytania,
- rozpoznaje i nazywa narzędzia potrzebne do prac w ogrodzie, podaje nazwy wykonywanych nimi czynności.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie książek ze zdjęciami ogrodów.

Książki ze zdjęciami ogrodów.

Dzieci wypowiadają się na temat ilustracji przedstawiających ogrody. Mówią, co jest na nich przedstawione, wskazują charakterystyczne narzędzia potrzebne do pracy w ogrodzie. N. zwraca uwagę dzieci na występującą w ogrodzie różnorodność fauny i flory.

- Nauka piosenki *Ekologiczne reggae* na zasadzie echa muzycznego.

Nagranie piosenki (przewodnik, cz. 4, s. 35).

N. zaznacza kłaśnięciem pierwszą miarę taktu. Dzieci unoszą rękę na początku refrenu.

- Zabawa ruchowa *Podlej rośliny* (przewodnik, cz. 4, s. 32).

II

Zajęcia 1. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Ekologiczne reggae*.

- Zabawa rozwijająca sprawność ruchową.

Kastaniety.

N. gra na kastanietach. Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem dźwięków instrumentu. Maszerują, biegają drobnymi krokami, unosząc ręce w górę, podskakują: raz na jednej, raz na drugiej nodze. Podczas przerwy w muzyce wymyślają dowolną figurę i przez chwilę pozostają w bezruchu.

- Ćwiczenie oddechowe – *Piórko*.

Sztuczne piórko dla każdego dziecka, nagranie piosenki *Ekologiczne reggae* (przewodnik, cz. 4, s. 35).

Dzieci wykonują dowolne improwizacje ruchowe w rytmie nagrania. Każde dziecko trzyma piórko. Podczas przerwy w muzyce dzieci unoszą piórka na wysokość głowy, wypuszczają je z dłoni i zaczynają w nie dmuchać. Starają się, żeby piórka nie spadły na podłogę.

- *Dzieci dbają o środowisko* – masażyk według Bożeny Formy.

Dzieci siadają w okręgu, w siadzie skrzyżnym, jedno za drugim. Rysują na plecach kolegi lub koleżanki.

1. *W zgodzie z przyrodą*

żyją wszystkie dzieci.

Kochają jasne słońko,

które na niebie świeci.

2. *Nie łamią gałęzi,*

dbają o rośliny,

podczas wycieczek do lasu

nie płoszą zwierzyny.

3. *Często też dorosłym*

dobry przykład dają –

w wyznaczonych miejscach

śmieci zostawiają.

Dzieci:

rysują powoli całą dłońią koła, zaczynając od środka pleców,

uderzają delikatnie pięściami w różne części pleców,

delikatnie uderzają palcami lewej ręki i prawej ręki,

dotykając pleców opuszkami palców,

wykonują koliste ruchy całą dłońią,

delikatnie uderzają bokiem dłoni w różne części

pleców,

rysują kwiatek,

delikatnie uderzają rozwartymi dłońiami od dołu

pleców do góry,

przesuwają rozwarłe dłonie od góry pleców w dół,

kładą dłonie na środku pleców i delikatnie naciskają,

uciskają delikatnie ramiona.

- Zabawa pobudzająco-hamująca *Segreguję śmieci*.

Nagranie piosenki *Ekologiczne reggae* (przewodnik, cz. 4, s. 35), naklejki z folii samoprzylepnej w trzech kolorach: żółtym, zielonym, niebieskim, bębenek.

Dzieci, podzielone na grupy, zajmują miejsca wyznaczone przez N. Każda grupa jest oznaczona kwadratami z folii samoprzylepnej w kolorach: I grupa: żółtym – plastik, II grupa: niebieskim – papier, III grupa: zielonym – szkło.

Dzieci maszerują po okręgu, w rytmie piosenki. Na mocne uderzenie w bębenek zajmują wyznaczone wcześniej miejsca, zgodnie z kolorami naklejek.

Wersja II

Dzieci maszerują po okręgu w rytmie piosenki. N. zajmuje miejsce w środku koła, trzyma w ręce trzy kwadraty (żółty, zielony, niebieski). Unosi wybrany kwadrat, dzieci z naklejkami w tym kolorze wchodzą do środka. Wykonują ruchy zgodnie z ruchami N., np.: wystawiają, na zmianę: raz lewą, raz prawą nogę. Pozostałe dzieci zatrzymują się i klaszczą.

Wersja III

Dzieci swobodnie maszerują w określonym kierunku, w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce dobierają się w trzysobowe koła w taki sposób, żeby każde z nich miało naklejkę w innym kolorze.

Zajęcia 2. *Wiosenne prace w ogródku* – zabawa inscenizowana, na podstawie wiersza Iwony Róży Salach *Ogrodnicy*.

- T** • Wprowadzenie.
Obrazek przedstawiający ogród ze słabo widocznymi grządkami, karton, film edukacyjny, płyta *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska* – tablica 28.

N. zaprasza dzieci do obejrzenia filmu edukacyjnego. Następnie pyta dzieci: *Jak myślicie, gdzie możemy usłyszeć brzęczenie pszczoły?* Chętne dzieci wypowiadają się. N. opowiada dzieciom o roli pszczół w przyrodzie, a zwłaszcza w pracy ogrodnika. Następnie N. wskazuje na umieszczony na tablicy karton zakrywający obrazek przedstawiający ogród wiosną (z widocznymi grządkami). Zdejmuje karton. Pokazuje grządkę, tłumaczy, co znaczy to słowo.

- Wysłuchanie wiersza Iwony Róży Salach *Ogrodnicy*.
N. recytuje dzieciom wiersz. Posługuje się ilustracjami (np. ogródka, grabi, łopatką, konewki).

*Idą, idą ogrodnicy. Tup!
Niosą grabki i łopatki. Hej!
Będą spulchniać ziemię,
aby lekko było jej.*

*Puk, puk, puk łopatką.
Szu, szu, szu grabkami.
Tryśnie woda z koneweczki
na nasze grządeczki.*

- Rozmowa na temat wysłuchanego wiersza.
N. pyta dzieci:
 - *Dokąd idą dzieci?*
 - *Co dzieci niosą ze sobą do ogrodu?*
 - *Co dzieci będą robiły w ogrodzie?*
- Zabawa ruchowo-ortofoniczna *Co robimy w ogrodzie?*

Bębenek, skakanki.

N. rozkłada na sali skakanki – ścieżki między grządkami. Dzieci swobodnie maszerują po sali wzdłuż skakanek tak, aby nie nadeptać na grządki. Powtarzają słowa dźwiękonaśladowcze: *tup, tup, tup*. Na uderzenie w bębenek zatrzymują się, milkną, naśladują czynności, jakie wykonuje się w wiosną w ogrodzie, np.:

- *kopujemy grządki łopatką – puk, puk, puk,*
- *grabimy grządki – szu, szu, szu,*
- *podlewamy kwiaty – palcami naśladują spadanie kropel i mówią: kap, kap, kap.*

- ☰** • Karta pracy, cz. 2, nr 38.

Dzieci:

- mówią, do czego służy konewka,
- nazywają, z pomocą osoby dorosłej, przedmioty, które są na zdjęciach,
- mówią, do czego one służą,
- rysują po śladzie rysunku konewki: zaczynają od czerwonej strzałki, potem od niebieskiej, a na końcu – od zielonej,
- ozdabiają konewkę według własnego pomysłu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Założenie hodowli cebulek kwiatów na przedszkolnej rabatce.
Szpadelki, grabki, patyki, cebulki kwiatów, konewka z wodą.
N. wspólnie z dziećmi poszukuje w ogrodzie miejsca zapewniającego roślinom najlepszy rozwój. Dzieci uzasadniają swój wybór. Następnie przypominają kolejność wykonywania poszczególnych prac w ogrodzie i wspólnie z N. je wykonują: przekopują ziemię szpadelkami i wyrównują ją grabkami, wykonują w ziemi wgłębienia patykiem, sadzą cebulki kwiatów i podlewają je wodą z konewki. N. przypomina dzieciom o konieczności systematycznej pielęgnacji roślin, zachęca do śledzenia ich wzrostu. Na koniec proponuje odśpiewanie wokół grządki wybranej piosenki o wiośnie.

III

- Zabawa rozwijająca logiczne myślenie – *Co przyda się w ogrodzie?*
Obrazki przedstawiające różne przedmioty (konewkę, grabie, łopatę, motyle, garnek, poduszkę, skrzynkę na kwiaty, szczotkę do włosów), obrazek przedstawiający ogród.
N. pokazuje obrazek przedstawiający ogród, w którym odbywają się różne prace (wiosną). Obok niego układa obrazki przedstawiające różne przedmioty (konewkę, grabie, łopatę, motyle, garnek, poduszkę, skrzynkę na kwiaty, szczotkę do włosów). Dzieci wybierają obrazki przedstawiające te przedmioty, które przydadzą się do pracy w ogrodzie. Wymieniając pasujące do obrazka elementy, mówią, w jaki sposób się je wykorzystuje w ogrodzie.
- Zabawa paluszkowa według Krzysztofa Sąsiadka – *Biedronka*.
N. prosi dzieci o naśladowanie jego ruchów; wyciąga przed siebie obie dłonie i recytuje wierszyk. Podczas kolejnych wersów N. palcami jednej ręki dotyka palców drugiej ręki, zaczynając od najmniejszego. Na koniec wykonuje dłonią zygzaki i unosi ją ku górze.

Biedronka mała

robaczki spotkała:

z tym się przywitała,

tego pogłaskała,

temu pomachała,

tego zabrać chciała,

z tym się pożegnała...

i do nieba poleciała.

N. powtarza zabawę kilka razy. Następnie przekazuje dzieciom ciekawostkę na temat znaczenia biedronek w przyrodzie.

Biedronka to pożyteczny chrząszcz. Zjada mszyce, które żywią się sokami roślin uprawianych w ogrodzie.

- Zabawa ruchowa *Podążaj za swoją strzałką*.
Dla każdego dziecka papierowa strzałka w jednym z 3 kolorów: czerwonym, niebieskim, zielonym.
Dzieci wybierają z pojemnika po jednej papierowej strzałce. N. wyznacza linię startu. Dzieci stają na niej, rzucają swoimi strzałkami i idą za nimi. Podnoszą je z podłogi i rzucają dalej. Zabawa trwa dotąd, aż dzieci dojdą do wyznaczonego przez N. miejsca.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenie pamięci – <i>Kwiaty ogrodowe</i> . Zabawa <i>Co tak pachnie?</i> Zabawa ruchowa <i>Drzewa i wiewiórki</i> .	IV 11 IV 13 I 5
II. 1.	<i>Na rabatce</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie koncentracji i spostrzegawczości wzrokowej, rozwijanie umiejętności matematycznych.	IV 11, IV 15
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – <i>Celuj do butelek</i> . Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości – <i>W poszukiwaniu cienia, w poszukiwaniu słońca</i> .	I 8 I 4, I 5
III.	Stemplowanie palcem na temat: <i>Kwitnący ogród</i> . Zabawy manipulacyjno-konstrukcyjne z wykorzystaniem klocków. Zabawa ruchowa <i>Do swojego koloru</i> .	IV 8 I 6 I 5

Cele główne

- rozwijanie koncentracji i spostrzegawczości wzrokowej,
- rozwijanie umiejętności matematycznych,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozróżnia wybrane kwiaty, układa je według polecenia N.,
- segreguje kwiaty według koloru i gatunku,
- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie pamięci – *Kwiaty ogrodowe*.
Sylwety kwiatów ogrodowych, np.: hiacynta, tulipana, bratka, róży.
N. układa na stole sylwety kwiatów, np.: hiacynta, tulipana, bratka, róży. Dzieci podają nazwy kwiatów uprawianych w ogrodzie i je liczą. Wskazują, który kwiat jest: pierwszy, drugi, trzeci, a który – czwarty. Następnie odwracają się, N. chowa sylwetę jednego kwiatu. Dzieci patrzą i odgadują, którego kwiatu brakuje, po czym odtwarzają początkowy układ kwiatów – dokładają odpowiedni kwiat.
- Zabawa *Co tak pachnie?*
Naturalne kwiaty, np.: hiacynt, tulipan, bratek, róża.
N. pokazuje dzieciom kwiaty i je nazywa. Dzieci przyglądają się kwiatom, opisują ich wygląd oraz zapach. Chętne dziecko zamyka oczy i zgaduje po zapachu, jaki to kwiat.
- Zabawa ruchowa *Drzewa i wiewiórki* (przewodnik, cz. 4, s. 32).

II

Zajęcia 1. *Na rabatce* – zajęcia matematyczne.

- Karta pracy, cz. 2, nr 39.

Dzieci:

- odpowiadają na pytanie, czy znają kwiaty przedstawione na rysunku,
- nazywają kwiaty z pomocą osoby dorosłej.
- Ćwiczenia rachunkowe – *Kwiaty na rabatkach*.

3 koperty, w każdej kopercie 3 wąskie prostokąty i sylwety kwiatów: hiacyntów, bratków, tulipanów, róż (od 1 do 3 sylwet każdego gatunku), w kolorach: białym, żółtym i różowym.

- N. dzieli dzieci na 3 zespoły. Liderzy zespołów pobierają od N. kopertę zawierającą prostokąty – rabatki – oraz sylwety kwiatów. Zespoły zajmują wyznaczone miejsca. N. omawia zawartość kopert, pokazuje sylwety kwiatów i je nazywa. Proponuje zabawę w sadzenie kwiatów na rabatkach.
- Sadzenie kwiatów według kolorów płatków.
Dzieci rozkładają prostokąty. Na każdym z nich układają kwiaty w danym kolorze. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Dzieci przeliczają kwiaty i mówią, ile kwiatów danego koloru rośnie na ich rabatkach.
 - Sadzenie kwiatów według gatunków.
Dzieci sadzą kwiaty według gatunków: na każdej rabatce (każdym prostokącie) układają kwiaty danego gatunku. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Dzieci przeliczają kwiaty. Mówią, ile kwiatów danego gatunku zasadziły na swojej rabatce.
 - Sadzenie kwiatów według instrukcji N.
Dzieci sadzą kwiaty według polecenia N., np.: *Na każdej rabatce zasadźcie po 3 kwiaty*. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Dzieci przeliczają kwiaty. Mówią, jakie kwiaty, jakiego koloru zasadziły na rabatce.
 - Sadzenie kwiatów według własnego pomysłu.
Dzieci w zespole umawiają się, jakie kwiaty zasadzą na każdej rabatce. Układają sylwety.
 - Oglądanie kwiatowych ogrodów.
N. zaprasza dzieci do wspólnego obejrzenia kwiatowych ogrodów. Wszystkie dzieci chodzą z N. po sali. Dzieci z danego zespołu, wskazując rabatki palcem, mówią, ile kwiatów zasadziły na każdej rabatce. Nazywają kwiaty i określają ich kolory. N. zbiera prostokąty i zaprasza do dalszej zabawy.

- Zabawa ruchowa *Bukiety*.

Pomoce z poprzedniej zabawy, odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.

N. zaprasza dzieci do zabawy przy rozłożonych wcześniej rabatkach. Przy dźwiękach muzyki dzieci spacerują swobodnie po kwiatowym ogrodzie, omijając leżące sylwety. Na przerwę w muzyce podnoszą wysoko po jednym kwiatku i mówią jego nazwę. N. powtarza zabawę kilka razy. Na koniec zabawy dzieci tworzą bukiety – zbierają wszystkie kwiatki. Chętne dzieci z pomocą N. liczą w dostępnym dla siebie zakresie, z ilu kwiatów składają się ich bukiety.

- Karta pracy, cz. 2, nr 39.

Dzieci:

- odszukują w naklejkach obrazki kwiatów,
- nakleją kwiaty tak, żeby ich liczba zgadzała się z liczbą kropek na skrzynkach,
- kolorują pierwszy kwiat na różowo, trzeci na pomarańczowo, a piąty – na fioletowo,
- kolorują pozostałe kwiaty wybranymi przez siebie kolorami.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16 (przewodnik, cz. 4, s. 23).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Celuj do butelek*.
5 plastikowych butelek, piłeczka.
N. ustawia 5 plastikowych butelek tak, aby na pierwszej linii stały 2 butelki, a na drugiej linii – 3 butelki. Dzieci kolejno rzucają piłeczką tak, aby przewrócić jak najwięcej butelek. Po każdym rzucie liczą, ile butelek udało się im przewrócić.
- Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości – *W poszukiwaniu cienia, w poszukiwaniu słońca*.
Dzieci stoją w gromadce przed N. Przypominają, co to jest cień. Na zawołanie: *Poszukaj cienia!*, dzieci rozbiegają się w różnych kierunkach i zatrzymują się w zacienionym miejscu. Na zawołanie: *Poszukaj słońca!*, szukają nasłonecznionego miejsca. N. wydaje polecenia w różnej kolejności. Za każdym razem dzieci starają się znaleźć inne miejsce niż poprzednio.

III

- Stemplowanie palcem na temat: *Kwitnący ogród*.
Dla każdego dziecka: kartka z narysowaną trawą i łodygami kwiatów, pojemniki z kolorową farbą, sznurek, spinacze do bielizny.
N. rozdaje kartki, na których są narysowane trawa i łodygi kwiatów. Dzieci maczają palce w kolorowych farbach i kończą obrazek. Domalowują inne elementy przyrody, np.: motyle, słońce, chmury, drzewa. Po umyciu rąk z pomocą N. zawieszają gotowe prace na sznurku, za pomocą spinaczy do bielizny.
- Zabawy manipulacyjno-konstrukcyjne z wykorzystaniem klocków.
Klocki – drewniane i plastikowe – dostępne w sali przedszkolnej.
N. zachęca dzieci do podzielenia się na kilka grup liczących od 4 do 6 osób. Każda grupa dostaje klocki jednego rodzaju i bawi się nimi według własnego pomysłu.

- Zabawa ruchowa *Do swojego koloru*.
Pachołki w czterech kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim, żółtym, dla każdego dziecka kartka w jednym z wymienionych wcześniej kolorów, tamburyn.
N. dzieli dzieci na 4 grupy, każdemu dziecku w poszczególnych grupach wręcza kartkę w jednym kolorze: czerwonym, zielonym, niebieskim lub żółtym. W czterech kątach sali rozkłada pachołki w tych samych kolorach co kartki. Przy dźwiękach tamburynu dzieci biegają po sali. Na przerwę w grze jak najszybciej odszukują róg sali z odpowiednim kolorem i stają tam. Przy kolejnych powtórzeniach wymieniają się kolorami kartek.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zagadki słuchowe – <i>Co trzymam w ręce?</i> Ćwiczenia manualne – <i>Kolorowe śmieci</i> . Odwzorowywanie rytmu. Zabawa ruchowa <i>Dbamy o przyrodę</i> .	IV 7 I 7, IV 12 I 5, IV 18
II. 1.	<i>Śmieci z parku</i> – zabawa badawcza. Cele: zachęcanie do dbania o środowisko, poznawanie właściwości fizycznych wybranych odpadów. Zabawa ruchowa z elementem skłonu – <i>Podnosimy odpady</i> .	IV 1, IV 13 I 5
2.	<i>Gdzie wrzucamy niepotrzebny papier, a gdzie niepotrzebne butelki?</i> – zajęcia plastyczne. Cele: kształtowanie nawyków ekologicznych, rozwijanie umiejętności klasyfikowania i sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa rozwijająca spostrzegawczość – <i> Szukamy kolorowych kubeczków</i> . Wykonanie eksperymentu <i>Odpady w glebie</i> .	IV 1 I 4, IV 13
III.	Zabawa z zastosowaniem piosenki <i>Ekologiczne reggae</i> . Wykonanie ekologicznych instrumentów. Zabawa ruchowa <i>W rytmie ekologicznych instrumentów</i> .	IV 7 IV 1 IV 7

Cele główne

- zachęcanie do dbania o środowisko,
- poznawanie właściwości fizycznych wybranych odpadów,
- kształtowanie nawyków ekologicznych,
- rozwijanie umiejętności klasyfikowania i sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- poznaje i wymienia rodzaje odpadów,
- podaje cechy fizyczne papieru, plastiku i szkła,
- segreguje odpady, poznaje pojęcie *recykling*,
- koloruje zgodnie z podanymi kolorami.

Przebieg dnia

I

- Zagadki słuchowe – *Co trzymam w ręce?*
Parawan, różne przedmioty wykonane z papieru, plastiku i ze szkła, np.: 2 talerze plastikowe, 2 talerze szklane, 2 talerze papierowe.
Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje im zgromadzone przedmioty, wykonane z papieru, plastiku i ze szkła, i je nazywa. Demonstruje dźwięki, jakie one wydają. Następnie siada za parawanem. Wytwarza dźwięki przy użyciu tych przedmiotów, np. stuka o siebie dwoma szklanymi talerzykami. Dzieci odgadują, co N. trzyma w ręce.
- Ćwiczenia manualne – *Kolorowe śmieci*. Odwzorowywanie rytmu.
Zdjęcie przedstawiające przyrząd do zbierania odpadów z ziemi, pastelina w kolorach: żółtym, zielonym, niebieskim, wykałaczki, kartoniki z różnym układem kóleczek, w 3 kolorach, np. kóleczeko żółte, kóleczeko zielone, kóleczeko niebieskie.
N. pokazuje dzieciom zdjęcie przedstawiające przyrząd do zbierania odpadów z ziemi. Rozmawia na temat jego stosowania. Następnie proponuje zabawę. Dzieci lepia w palcach

kulki z plasteliny, przyglądają się układowi kolorowych kółeczek na kartoniku i nakładają je na wykałaczki w tej samej kolejności.

- Zabawa ruchowa *Dbamy o przyrodę* (przewodnik, cz. 4, s. 32).

II

Zajęcia 1. Śmieci z parku – zabawa badawcza.

- Wprowadzenie.

Odtwarzacz CD, nagranie odgłosu gniecienia papieru, plastiku i stukania o szkło.

N. opowiada dzieciom o spacerze po parku, podczas którego spotkał panią Wiosnę. Pani Wiosna żaliła się, że park jest bardzo zanieczyszczony i jest w nim wiele śmieci. N. odtwarza nagrania. Dzieci odgadują, z jakiego materiału wykonane są te śmieci. Następnie pani Wiosna zastanawiała się, kto tak naśmiecił i co w takiej sytuacji można zrobić. N. pyta dzieci, czy domyślają się, kto zostawił taki bałagan w parku. Dzieci wypowiadają się swobodnie. Wspólnie z N. dochodzą do wniosku, że śmieci trzeba posprzątać i wrzucić do kosza. N. zaprasza dzieci do zabawy.

- Zabawa ruchowa *Sprzątamy*.

Chusta animacyjna, stolik, różne przedmioty z papieru, plastiku i szkła.

Dzieci ustawiają się w kole i chwytają chustę animacyjną. N. opowiada o spacerze po parku. Dzieci krążą z chustą po kole: raz szybciej, raz wolniej, kucają, wstają, wchodzą pod chustę i nakrywają się nią, falują chustą, unoszą chustę, prostując ręce nad głowami. N. prosi wybrane dzieci, aby odszukały odpowiednie przedmioty na przygotowanym z boku stoliku i wrzuciły je na środek chusty. Na koniec N. dokłada mały szklany słoiczek. Po wyłożeniu na chustę wszystkich przygotowanych przedmiotów – śmieci – dzieci kładą chustę z zawartością na podłogę.

- Zajęcia badawcze – *Papier, plastik, szkło*.

Dzieci siadają dookoła chusty i wspólnie z N. zastanawiają się, z jakiego materiału są wykonane zgromadzone na niej przedmioty.

Zadanie 1. *Badanie właściwości papieru.*

Stolik nakryty niebieską tkaniną lub krepiną, szkła powiększające, lupy, różne przedmioty wykonane z papieru (najlepiej te same, co w poprzedniej zabawie), np.: gazeta, kartka, pudełko tekturowe.

N. zaprasza dzieci do pierwszego stolika, nakrytego niebieską tkaniną (lub krepiną), na którym są ułożone różne przedmioty wykonane z papieru. Prosi dzieci, aby każde z nich wybrało jeden przedmiot i określiło jego cechy. Chętne dzieci wypowiadają się.

Wniosek: *papier jest miękki, da się go drzeć, daje się zgniatać.*

Zadanie 2. *Badanie właściwości plastiku.*

Stolik nakryty żółtą tkaniną lub krepiną, szkła powiększające, lupy, różne przedmioty wykonane z plastiku (najlepiej te same, co w poprzedniej zabawie), np.: plastikowe butelka, kubeczek i łyżeczka.

N. przechodzi z dziećmi do drugiego stolika, okrytego żółtą tkaniną (lub krepiną), na którym są ułożone różne przedmioty wykonane z plastiku. Prosi dzieci o wybranie jednego przedmiotu i określenie jego cech. Chętne dzieci wypowiadają się. N. uzupełnia ich wypowiedzi.

Wniosek: *plastik jest lekki, elastyczny lub sztywny.*

Plastik to potoczna nazwa tworzywa sztucznego – materiału wytworzonego przez człowieka z niewystępujących w naturze substancji. Jest on surowcem całkowicie odpornym na wodę i wiele czynników chemicznych.

Zadanie 3. *Badanie właściwości szkła.*

Stolik nakryty zieloną tkaniną lub krepiną, szkła powiększające, lupy, różne (bezpieczne) przedmioty wykonane ze szkła, np.: małe słoiki, spodki.

N. przechodzi z dziećmi do trzeciego stolika, nakrytego zieloną tkaniną (lub krepiną), na którym są ułożone różne przedmioty wykonane ze szkła. Prosi dzieci o wybranie jednego przedmiotu i określenie jego cech. Chętnie dzieci wypowiadają się. N. uzupełnia te wypowiedzi.

Wniosek: *szkło jest ciężkie, zimne, twarde, przepuszcza światło.*

N. informuje dzieci o konieczności segregowania odpadów w celu ich ponownego wykorzystania w przemyśle.

- Zabawa w formie opowieści ruchowej – *Mali ekolodzy.*

Odtwarzacz CD, nagranie melodii w zmiennym rytmie.

N. zaprasza dzieci na spacer do parku. Włącza nagranie muzyki i opowiada. Dzieci spacerują, podskakują, pochylają się, przykucają – naśladują zbieranie różnych odpadów (N. je wymienia) i wrzucanie ich do odpowiednich pojemników (N. wymienia kolory pojemników).

- Karta pracy, cz. 2, nr 41.

Dzieci:

- oglądają obrazki,
- nazywają kolory koszy, które służą do segregowania śmieci,
- mówią, jakie śmieci do nich wrzucamy,
- łączą liniami obrazki z odpowiednimi koszami,
- kolorują odpowiednio kosze: pierwszy – na zielono, drugi – na żółto, trzeci – na niebiesko.

- Zabawa ruchowa z elementem skłonu – *Podnosimy odpady.*

Dzieci wolno, spokojnie maszerują w różnych kierunkach, wykonując skłon. Na zawołanie N.: *Wyrzuć odpady!* wykonują jeszcze trzy kroki, odliczając i naśladując podnoszenie odpadów, po czym prostują się, podnoszą jedną lub drugą rękę i naśladują wrzucanie odpadów do kosza.

Zajęcia 2. Gdzie wrzucamy niepotrzebny papier, a gdzie niepotrzebne butelki? – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie zabawą *Czarodziejski worek.*

Worek, pognieciona kartka, pudełko tekturowe, torebka po cukrze, pusta butelka po soku, słóiczki po dżemie, puste pudełko po margarynie, plastikowy kubek.

N. prosi kolejno wybrane dzieci o wyjęcie z worka jednego przedmiotu i odgadnięcie, co to jest. Dzieci kolejno wkładają rękę do worka i zgadują, co chwyciły, po czym kładą na stoliku wyjęte przedmioty: gazetę, plastikowy kubek, puszkę, słoik. N. pyta, z jakiego materiału są wykonane poszczególne przedmioty.

- Segregowanie odpadów. Wyjaśnienie pojęcia *recykling.*

3 kartki A3 w kolorach: zielonym, żółtym, niebieskim, pognieciona kartka, pudełko tekturowe, torebka po cukrze, pusta butelka po soku, słóiczki po dżemie, puste pudełko po margarynie, plastikowy kubek.

Dzieci oglądają zgromadzone odpady. N. informuje je, że z odpadów, jeśli są posegregowane, wykonuje się inne, nowe przedmioty. Wyjaśnia pojęcie *recykling.* Następnie zachęca dzieci do posegregowania odpadów. Układa na środku kartki w kolorach: niebieskim, żółtym, zielonym. Dzieci wymieniają nazwy przedmiotów i z pomocą N. kładą je na odpowiednich kartkach – segregują odpady. Następnie przeliczają odpady każdego rodzaju. Przykłady:

- papier – kartka w kolorze niebieskim (pognieciona kartka, pudełko tekturowe, papierowa torebka po cukrze),
 - plastik – kartka w kolorze żółtym (puste pudełko po margarynie, plastikowy kubek),
 - szkło – kartka w kolorze zielonym (pusta butelka po soku, słoiczki po dżemie).
- Dzieci przeliczają poszczególne odpady. Mówią, których jest najwięcej, a których tyle samo.

- Zabawa ruchowa *Papier, plastik, szkło*.

Bębenek, przedmioty wykonane z papieru, plastiku i szkła (te, które są w sali przedszkolnej).

Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem wygrywanym na bębnieku. Na pauzę w grze N. wypowiada słowa: *papier, plastik* lub *szkło*. Dzieci wyszukują w sali przedmioty wykonane z danego rodzaju materiału i stają przy nich.

- Część plastyczna.

Wyprawka, karta nr 24, kredki, naklejki.

Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- kończą rysować pojemniki na segregowane śmieci właściwymi kolorami,
- kolorują je zgodnie z kolorami konturów,
- przyklejają obok każdego z nich odpowiedni rodzaj śmieci, jakie należy do niego wrzucać, zgodnie z instrukcją.

Podczas pracy N. rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują.

- Rozmowa kierowana – *Co by było, gdyby...?*

Prace plastyczne wykonane przez dzieci, papierowa kula.

N. z pomocą dzieci układa prace na stoliku, jedną obok drugiej. Podziwia ich wykonanie. N. zadaje pytania: *Co by było, gdyby zabrakło pojemników na śmieci? Co by było, gdyby ludzie nie segregowali śmieci do pojemników?*

Chętne dzieci wypowiadają swoje skojarzenia z zadaniem pytaniem. Po zajęciach N. organizuje w szatni z prac dzieci wystawę dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Szukamy kolorowych kubeczków*.

Plastikowe kubeczki w kolorach: żółtym, zielonym, niebieskim.

Przed wyjściem N. umieszcza w ogrodzie, w różnych miejscach, np.: pod krzakiem, na huśtawce, obok zjeżdżalni, kolorowe plastikowe kubeczki. Dzieci odnajdują kubeczki i informują, gdzie je znalazły. Przy kolejnym powtórzeniu zabawy kubeczki może chować chętne dziecko.

- Wykonanie eksperymentu *Odpady w glebie*.

Szpadalek, skórki od bananów, ogryzki po jabłkach.

N. informuje dzieci, że odpadki, takie jak skórki od bananów czy ogryzki po jabłkach, powinno się wrzucać do specjalnych pojemników. Jeśli jednak nie ma takiej możliwości, to najlepiej zakopać je w ziemi, gdzie się rozłożą i użyźnią glebę. Dzieci zakopują odpadki organiczne w wyznaczonym miejscu.

III

Tablica 25 EKOZABAWKI – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 4, s. 216).

- Zabawa z wykorzystaniem piosenki *Ekologiczne reggae*.

Nagranie piosenki *Ekologiczne reggae* (przewodnik, cz. 4, s. 35).

N. śpiewa piosenkę, dzieci stoją w kole, zwrócone twarzami do jego środka.

<p>I. <i>Czysta ziemia, czysta woda,
błękit nieba i przyroda
to prawdziwe skarby nasze,
gdy jest jasno, światło gaszę.</i></p> <p>Ref.: <i>Lubisz przyrodę – szanuj ją.
Ziemia to nasz wspólny dom.</i></p> <p>II. <i>Sarna biegnie skrajem łąki,
leci motyl do biedronki,
piękny zapach lasu czuje...
Śmieci w domu posortuje!</i></p> <p>Ref.: <i>Lubisz przyrodę...</i></p> <p>III. <i>Jedźmy razem nad jeziora,
lato to najlepsza pora!
Czy wyrażasz na to zgodę?
Ale najpierw – zakręć wodę!</i></p> <p>Ref.: <i>Lubisz przyrodę...</i></p> | <p>Dzieci:
unoszą ręce w górę, kołyszą nimi z lewej strony na
prawą,
rozkładają ręce przed sobą,
klaszczą w dłonie,
maszerują w kole, w wyznaczonym przez N. kierunku,
podskakują w miejscu,
uginają ręce i machają energicznie dłońmi,
unoszą energicznie ręce w górę,
powoli je opuszczają,
maszerują w kole, w wyznaczonym przez N. kierunku,
unoszą ręce w górę, kołyszą nimi z lewej strony na
prawą,
rozkładają ręce przed sobą,
kręcą dłońmi w prawo i w lewo,
maszerują w kole, w wyznaczonym przez N. kierunku.</p> |
|--|--|

- T • Wykonanie ekologicznych instrumentów.
Tablica demonstracyjna 25, plastikowe butelki, fasola, groch lub kasza gryczana, mocny klej, kartonowe pudełka, taśma klejąca.
 N. poprzedza wykonanie ekologicznych instrumentów rozmową przy tablicy demonstracyjnej. Pyta dzieci, co można zrobić z materiałów odpadowych. Dzieci podają swoje propozycje. N. proponuje wykonanie ekologicznych instrumentów. Dzieli dzieci na dwie grupy. Przy jednym stoliku dzieci wykonują ekologiczne grzechotki – wsypują do plastikowych butelek fasolę, groch lub kaszę gryczaną. N. szczelnie zamyka pojemniki, używając do tego mocnego kleju. Przy drugim stoliku dzieci wykonują ekologiczne bębenki – z pomocą N. zakleją kartonowe pudełka taśmą klejącą.
 Po zakończeniu prac porównują brzmienia grzechotek i bębenków.
- A • Zabawa ruchowa *W rytmie ekologicznych instrumentów.*
Wykonane wcześniej ekologiczne grzechotki i ekologiczne bębenki.
 N. dzieli dzieci na dwie grupy. Dzieciom w pierwszej grupie wręcza wykonane wcześniej instrumenty. Dzieci potrząsają nimi zgodnie z rytmem określonym przez N.: marsz, bieg. Druga grupa dzieci wykonuje swobodne ruchy, zgodne z wygrywanym rytmem. Po pewnym czasie dzieci zamieniają się rolami i N. powtarza zabawę.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie albumów przyrodniczych. Poznawanie sposobów ochrony przyrody. Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny – <i>Podaj nazwę.</i> Zabawa ruchowa <i>Omiń ślimaka.</i>	IV 18, IV 19 IV 2 I 5
II. 1.	<i>Chronimy przyrodę</i> – zabawa dydaktyczna, inspirowana wierszem Iwony Róży Salach <i>Wszędzie czysto</i> . Cele: utrwalanie wiadomości na temat sposobów ochrony przyrody, rozwijanie umiejętności rachunkowych.	IV 15, IV 18
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zorganizowanie w ogrodzie obchodów Dnia Ziemi. Rysowanie kredą na chodniku konturów kwiatów.	I 8 I 4, I 5, I 7
III.	Nazywanie części rośliny na przykładzie tulipana. Zabawa słowna <i>Tulipan jest jak...</i> Zabawa ruchowa <i>Dbamy o przyrodę.</i>	IV 18 IV 6 I 5

Cele główne

- utrwalanie wiadomości na temat sposobów ochrony przyrody,
- rozwijanie umiejętności rachunkowych,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia sposoby ochrony przyrody,
- przelicza w dostępnym dla siebie zakresie,
- uważnie obserwuje, słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w ćwiczeniach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie albumów przyrodniczych. Poznawanie sposobów ochrony przyrody.

Albumy przyrodnicze.

N. ogląda z dziećmi albumy przyrodnicze. Rozmawia na temat sposobów ochrony przyrody, np. poprzez zakładanie parków, rezerwatów. Dzieci oglądają ilustracje lub zdjęcia przedstawiające wybrane gatunki roślin i zwierząt chronionych w Polsce, poznają ich nazwy, wypowiadają się na temat ich wyglądu.

- Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny – *Podaj nazwę.*

Obrazki przedstawiające znane dzieciom zwierzęta i rośliny, woreczek.

Dzieci siedzą w kole. N. wyklada na środek obrazki przedstawiające wybrane zwierzęta i rośliny. Następnie rzuca woreczek kolejno do każdego dziecka i wypowiada część nazwy jednego z tych zwierząt lub jednej z roślin. Dzieci wypowiadają całe słowo, po czym wybierają właściwy obrazek.

- Zabawa ruchowa *Omiń ślimaka* (przewodnik, cz. 4, s. 32).

II

Zajęcia 1. *Chronimy przyrodę* – zabawa dydaktyczna, inspirowana wierszem Ireny Róży Salach *Wszędzie czysto*.

- Powitanie zabawą *Witam tych, którzy...*
Dzieci stoją w kole. N. wypowiada słowa powitania. Dzieci, które czują się powitane, wykonują wskazane przez N. ruchy, np. machają do siebie ręką lub zamieniają się miejscami, wykonując podskoki jak zające. Przykłady powitań: *Witam tych, którzy oszczędzają wodę, lubią czyste powietrze, nie depczą ślimaków, dbają o rośliny, lubią się dobrze bawić* itp.
- Wysłuchanie wiersza Ireny Róży Salach *Wszędzie czysto*.

*Czysty dom i czysty ogród,
w lesie czysto, w polu też.
Czysta rzeka i jezioro,
samo zdrowie – wierz mi, wierz.*

*Taką cichą mam nadzieję,
nie wiecie dlaczego?*

*Brudu nie chce widzieć wcale
ani morze, ani niebo.*

*Bo od kogo to zależy,
aby czysty był nasz świat?
By ptak śpiewał, strumyk szemrał,
by w ogrodzie zakwitł kwiat?*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.
N. pyta dzieci:
 - *W jakich miejscach wymienionych w wierszu jest czysto?*
 - *Od kogo zależy czystość świata?*
 - *Jak wygląda świat, kiedy jest czysty?*
- Zabawa *Wiem, jak dbać o przyrodę*.

Pojemnik z klockami.

Dzieci siedzą w kole. N. kontynuuje rozpoczętą wcześniej rozmowę. Pyta dzieci: *Co możemy robić, by chronić przyrodę?* Dzieci wypowiadają się swobodnie. N. uzupełnia ich wypowiedzi. Następnie proponuje zabawę. Wypowiada zdania. Dzieci, które zgadzają się z tym, co mówi N., pobierają z pojemnika stojącego na środku koła po jednym klocku, wracają na swoje miejsca i układają klocki przed sobą, w jednej linii. Przykłady zdań:

*Oszczędzamy wodę.
Wyrzucamy śmieci do kosza.
Segregujemy śmieci, wrzucając je do odpowiednich pojemników.
Sadzimy drzewa i kwiaty.
Nie depczemy roślin.
Nie zrywamy roślin, które są pod ochroną.
Nie łamiemy gałęzi.
Chodzimy po chodnikach.
Oszczędzamy papier.*

- Wręczenie odznaki *Przyjaciół przyrody*.
Sylweta koniczynki podklejona taśmą dwustronną (dla każdego dziecka).
N. ogłasza zwycięzcę (lub zwycięzców). Wyraża pewność, że dzieci już wiedzą, jak dbać o przyrodę i że będą ją szanować. Wręcza dzieciom odznaki *Przyjaciół przyrody*. N. nakleja dzieciom sylwetę koniczynki na ubranie.

- Improwizacja ruchowa – *W ogrodzie pełnym muzyki*.
Odtwarzacz CD, nagranie wesołej melodii, dla każdego dziecka szyfonowa chustka.
Dzieci wykonują siad klęczny w rozsypce i chowają w dłoniach po jednej szyfonowej chustce (symbol pączka kwiatowego, który za chwilę rozkwitnie). Po włączeniu muzyki wolno

rozkładają dłonie i uwalniają chustkę – kwiatek rozkwita. Następnie w takt muzyki tańczą swobodnie po sali, poruszając chustkami – kwiatami.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 16 (przewodnik, cz. 4, s. 22).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zorganizowanie w ogrodzie obchodów Dnia Ziemi.
Chusta animacyjna.
Z okazji Dnia Ziemi dzieci zapraszają do wspólnej zabawy przedszkolaków z innych grup. Proponują zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej.
- Rysowanie kredą na chodniku konturów kwiatów.
Kolorowa kreda.
Dzieci rysują kredą na chodniku kontury kwiatów, np. tulipanów. Następnie kolorują tulipany na różne kolory.

III

- Karta pracy, cz. 2, nr 40.
Dzieci:
 - na przykładzie tulipana nazywają części rośliny znajdujące się w kółkach,
 - dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby),
 - łączą części z odpowiednimi miejscami na rysunku kwiatka,
 - kończą rysunki tulipanów według podanego wzoru,
 - kolorują rysunki.
- Zabawa słowna *Tulipan jest jak...*
Obrazki przedstawiające tulipana w różnych kolorach: czerwonym, żółtym, białym (dla każdego dziecka jeden obrazek).
N. pokazuje dzieciom obrazki tulipanów w różnych kolorach. Dzieci rozpoznają i nazywają kolory tulipanów. Następnie N. rozkłada obrazki tulipanów (obrazkiem do dołu) na środku koła. Każde dziecko losuje jeden obrazek i kładzie go przed sobą. Potem dzieci kolejno kończą zdanie: *Tulipan jest* (podają kolor wylosowanego kwiatka) *jak...* (podają nazwę dowolnego elementu w sali, który jest w takim kolorze), np.: *Tulipan jest czerwony jak pojemnik na klocki.*
- Zabawa ruchowa *Dbamy o przyrodę* (przewodnik, cz. 4, s. 32).

W kolejnym tygodniu dzieci przynoszą do przedszkola albumy i zdjęcia przedstawiające miejscowość (region) ich zamieszkania, np. ze spacerów i wycieczek z rodzicami.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zorganizowanie kącika miejscowości. Słuchanie piosenki <i>Tu mieszkam</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zestaw zabaw ruchowych nr 33.	IV 19 IV 7 I 8
II. 1.	<i>Poznajemy naszą miejscowość</i> – wycieczka. Cele: przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze i właściwego zachowania się w miejscach publicznych, rozwijanie zainteresowania miejscem zamieszkania.	III 7, IV 10
III.	Zabawa <i>Prawda – nieprawda</i> . Porządkowanie informacji na temat swojej miejscowości. Przedstawienie legendy związanej z miejscowością lub regionem zamieszkania dzieci. Zabawa bieżna <i>Mój domek</i> .	IV 5 IV 10 I 5

Cele główne

- przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze i właściwego zachowania się w miejscach publicznych,
- rozwijanie zainteresowania miejscem zamieszkania.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podczas wycieczki przestrzega obowiązujących zasad, właściwie zachowuje się w miejscach publicznych,
- wymienia nazwę miejscowości, w której mieszka; wypowiada się na jej temat.

Przebieg dnia

I

- Zorganizowanie kącika miejscowości.
Albumy i przewodniki turystyczne przedstawiające miejscowość (region) zamieszkania dzieci.
Dzieci oglądają przyniesione albumy ze zdjęciami i przewodniki turystyczne przedstawiające miejscowość (region) swojego zamieszkania. Odnajdują zdjęcia i z pomocą N. poznają ciekawe i charakterystyczne miejsca w ich miejscowości. Prowadzą swobodne rozmowy. N. odkłada albumy w wyznaczone miejsce, organizuje kącik miejscowości.
- Słuchanie piosenki *Tu mieszkam* (śl. Edyta Jarząbek, muz. Krzysztof Żesławski) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.
Nagranie piosenki *Tu mieszkam*, odtwarzacz CD.

To jest mo - je mias - to, zna his - to - rii wie - le.
 Ra - tusz, za - mek, ry - nek i pięk - ne a - le - je.
 Ko - cham mo - je mias - to, mias - tecz - ko czy wieś.
 Le - gen - da - mi swy - mi sły - nie. Czy je poz - nać chcesz?

I. *To jest moje miasto, zna historii wiele.
 Ratusz, zamek, rynek i piękne aleje.*

Ref.: *Kocham moje miasto,
 miasteczko czy wieś.
 Legendami swymi słynie.
 Czy je poznać chcesz?*

II. *Chodzę ulicami, zwiedzam i poznaję
 moich sławnych przodków piękne obyczaje.*

Ref.: *Kocham moje miasto...*

III. *Bo gdy będę babcią z siwiuteńkim włosom,
 będę nucić wnukom cichuteńkim głosem.*

Ref.: *Kocham moje miasto...*

N. zadaje dzieciom pytania:

- Co oznacza słowo: ojczyzna?
- O czym jest ta piosenka?
- Jakie ciekawe miejsca znajdują się w naszej miejscowości?

Zestaw zabaw ruchowych nr 33 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa bieżna *Mój domek*.
Bębenek, dla każdego dziecka szarfa.
 Dzieci otrzymują od N. po jednej szarfie. Rozkładają szarfy w wybranym przez siebie miejscu na podłodze. Zapamiętują kolor i położenie swoich szarf (domków). Dzieci spacerują pomiędzy szarfami w rytmie wygrywanym przez N. na bębnie. Podczas przerwy w grze wracają do swoich domków i siadają w środku szarf.
- Zabawa ruchowa *Szlabany*.
Tamburyn, kilka obręczy.

N. wybiera czworo dzieci, które tworzą dwa szlabany. (N. wyjaśnia dzieciom pojęcie *szlaban*). Dzieci ustawiają się parami, jedna para za drugą. Podają sobie w parach ręce, podnoszą je do góry – most jest otwarty. Pozostałym dzieciom N. wręcza obręcz. N. gra na tamburynie. Samochody jeżdżą – dzieci biegają po sali w jednym kierunku, naśladując kręcenie kierownicą. Na przerwę w grze szlabany zamykają się – dzieci tworzące szlabany opuszczają ręce. Samochody dojeżdżają do szlabanów i zatrzymują się jeden za drugim.

- Zabawa ruchowa *Wycieczka*.

Zdjęcie miejscowości, w której mieszkają dzieci, bębenek.

N. umieszcza w wybranym miejscu sali zdjęcie miejscowości, w której mieszkają dzieci. Na polecenie N. dzieci tworzą rodzinę (po 2, 3 lub 4 osoby) i wybierają się na wycieczkę – spacerują w różnych kierunkach sali. Mocne uderzenie w bębenek jest sygnałem do powrotu do swojej miejscowości, do swojego domu.

- Zabawa ruchowa *Samochody – do garaży*.

Chorągiewka, krążek dla każdego dziecka.

Dzieci wybierają miejsce na swój garaż. Następnie otrzymują od N. po jednym krążku. Na znak – podniesioną chorągiewkę – dzieci biegają swobodnie po sali, naśladując kręcenie kierownicą i wydają odgłosy pracującego silnika, np. *brym, brym*. Na znak – opuszczenie chorągiewki – wracają do swojego garażu.

- Zabawa ruchowa *Sąsiedzi*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej piosenki.

Dzieci tworzą domki – dobierają się w trójki, dwoje dzieci trzyma się za ręce, a trzecie staje w środku – jest mieszkańcem domku. N. odtwarza dowolną piosenkę. Dzieci tworzące domek chodzą po kole. Mieszkaniec domku stoi. Na pauzę w muzyce dzieci zatrzymują się. Na zawołanie N.: *Sąsiedzi!* dzieci, które stoją w środku domku, wychodzą na spacer i witają się z innymi dziećmi – swoimi sąsiadami. Następnie wracają na swoje miejsce. N. powtarza zabawę dotąd, aż każde dziecko odegra rolę mieszkańca domku.

II

Zajęcia 1. *Poznajemy naszą miejscowość – wycieczka.*

- Wprowadzenie. Zapoznanie z celem wycieczki.

Dla każdego dziecka element odblaskowy, np. kamizelka.

N. zapoznaje dzieci z celem wycieczki. Następnie prosi je o założenie elementów odblaskowych (kamizelek, bransoletek).

- Przypomnienie zasad bezpiecznego poruszania się po drodze.

N. przypomina zasady bezpiecznego poruszania się po chodniku i podczas przechodzenia przez ulicę oraz zasady kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych. Podczas wycieczki dzieci:

- przechodzą chodnikiem wzdłuż ulicy, zwracają uwagę na domy stojące po jednej i po drugiej stronie ulicy,
- obserwują pracę osób wykonujących różne zawody (np.: kierowcy, policjanta),
- obserwują ruch uliczny,
- poznają wybrane oznaczenia i symbole umieszczone na budynkach i ulicach,
- poznają pomniki i miejsca pamięci narodowej,
- przyglądają się zabytkowym obiektom i okazom przyrody.

- Powrót do przedszkola.

Podczas powrotu do przedszkola dzieci zwracają uwagę na piękno krajobrazu, a także na cechy majowej pogody.

Interesującą propozycją realizacji tematu tygodniowego jest zorganizowanie wycieczki autokarowej, podczas której dzieci poznają w bezpośrednim kontakcie ciekawe i charak-

terystyczne miejsca w miejscowości (regionie) zamieszkania. N. może też przygotować prezentację multimedialną ukazującą widok regionu zamieszkania dawniej i obecnie.

III

- Zabawa *Prawda – nieprawda*. Porządkowanie informacji na temat swojej miejscowości. **Dla każdego dziecka dwa kartoniki z minami – wesołą i smutną (tablica *Emocje*).** Dzieci siedzą w kręgu. Po usłyszeniu prawdziwej informacji podnoszą obrazek przedstawiający wesołą minę, przy nieprawdziwej – smutną. Przykłady:
 - *Moja miejscowość to duże miasto.*
 - *W mojej miejscowości jeżdżą autobusy.*
- Przedstawienie legendy związanej z miejscowością lub regionem zamieszkania dzieci. N., w dowolnej formie, przedstawia dzieciom krótką wersję legendy związanej z powstaniem (historią) miejscowości/regionu ich zamieszkania lub powstaniem herbu miejscowości, np. w regionie Mazowsza, w Warszawie N. przedstawia dzieciom legendę o Warsie i Sawie.
- Zabawa bieżna *Mój domek* (przewodnik, cz. 4, s. 52).

Maj, tydzień 1

Dzień 2

Moja miejscowość, mój region

Poznajemy góry

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej – <i>Widok na góry</i> . Zabawa <i>Taniec z kwiatkiem</i> – rozwijająca szybką reakcję na sygnał. Zabawa ruchowa <i>Wycieczka</i> .	IV 2, IV 9 IV 7 I 5
II. 1.	<i>Wycieczka w góry</i> – słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller <i>Jak dobrze nam zdobywać góry</i> . Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania, przybliżanie wiadomości na temat polskich gór.	IV 5, IV 18
2.	Zajęcia umuzykalniające. Cele: utrwalanie informacji na temat instrumentów perkusyjnych, rozwijanie umiejętności swobodnego poruszania się w rytm muzyki. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>W stronę domu</i> , zabawa ruchowa rozwijająca spostrzegawczość – <i>Na górskim szlaku</i> .	IV 7 I 4, I 5
III.	Zabawy konstrukcyjne – <i>Wysokie góry</i> . Zabawa <i>Wykonaj zadanie</i> – rozwijająca reakcję na ustalone sygnały. Zabawa ruchowa <i>Owce – do zagrody</i> .	I 6 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania,
- przybliżanie wiadomości na temat polskich gór,
- utrwalanie wiedzy na temat instrumentów perkusyjnych,
- rozwijanie umiejętności swobodnego poruszania się w rytm muzyki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- z uwagą słucha opowiadania i odpowiada na pytania,
- wymienia charakterystyczne cechy gór,
- prawidłowo wykonuje instrumentację do piosenki,
- wykonuje wymyślone przez siebie ruchy, z wykorzystaniem rekwizytu.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej – *Widok na góry*.
Zdjęcia/pocztówki przedstawiające górskie krajobrazy.
Dzieci oglądają zdjęcia przedstawiające górskie krajobrazy. Wypowiadają się na ich temat i wymieniają charakterystyczne elementy krajobrazu górskiego. N. uzupełnia ich wypowiedzi. Następnie rozkłada przed dziećmi widokówki przedstawiające krajobraz górski (pocięte na 2 lub 4 części). Dzieci składają je w całość.
- Zabawa *Taniec z kwiatkiem* – rozwijająca szybką reakcję na sygnał.
Nagranie piosenki *Tu mieszkam*, odtwarzacz CD, kwiaty wykonane z bibuły, tamburyn.
Dzieci stoją w parach, obracają się w małych kołach, w rytm piosenki. Wybrane dziecko spaceruje między parami, trzymając w ręce kwiatek z bibuły. Na mocne uderzenie w tamburyn dzieci zatrzymują się, dziecko z kwiatkiem podchodzi do wybranej pary, przekazuje kwiatek jednemu z dzieci i zajmuje jego miejsce. Zabawę powtarzamy.
- Zabawa ruchowa *Wycieczka* (przewodnik, cz. 4, s. 53).

II

Zajęcia 1. Wycieczka w góry – słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Jak dobrze nam zdobywać góry*.

- Wprowadzenie.
Odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów: morze, wieś, góry, miasto, las (góry).
N. opowiada dzieciom o swoim wyjeździe na wakacje w zeszłym roku. Włącza nagranie, dzieci próbują odgadnąć, gdzie wybrał się N. W razie potrzeby N. naprowadza dzieci, wymieniając cechy charakterystyczne dla gór. Następnie zaprasza dzieci do wysłuchania opowiadania.
- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Jak dobrze nam zdobywać góry*.
Książka (s. 66–67) dla każdego dziecka.
Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

*Rodzice uwielbiali górskie wyprawy. Kilka razy w roku pakowali plecaki i wyruszali na szlak.
– Jeszcze trochę podrośnięcie i wybierzemy się w góry wszyscy razem – obiecywał dzieciom tata.*

– Ale kiedy to będzie? – niecierpliwił się Olek.

– Może już niedługo... – uśmiechnęła się mama. – Maj jest w tym roku taki piękny...

To chyba tatę przekonało, bo już następnego dnia zaczął planować pierwszy rodzinny rajd.

– Chcecie zobaczyć, dokąd pójdziemy? – zapytał, rozkładając mapę. – Najpierw szlak poprowadzi nas wąwozem, potem kawałek przez las i wyjdziemy na grań.

– Na co? – nie zrozumiała Ada.

– Grań to inaczej grzbiet górski – wyjaśniła mama. – Zobaczycie, jak pięknie wyglądają wiosną górskie łąki zwane przez górali halami.

– Tylko pamiętaj: żadnego marudzenia – upominał siostrę Olek.

Trzeba przyznać, że Ada bardzo się starała. Szła dzielnie i nie narzekała, chociaż po dwóch godzinach marszu poczuła się trochę zmęczona.

– A daleko jeszcze do tych halek? – zapytała.

– Do hal? – roześmiała się mama. – Bliżej niż myślisz.

Rzeczywiście, gdy tylko wyszli z lasu, Ada aż krzyknęła z zachwytu.

– Sąd!!! Sąd hale!! Sąd baranki i pan barankarz w kapeluszu!!!

– Pan barankarz nazywa się baca – uśmiechnął się tato – a pomaga mu dwóch młodych juhasów. Zobacz, są jeszcze tacy pasterze, co biegają na czterech łapach i szczekaniem zaganiają owieczki do stada. Ten większy ma na imię Bacuś, a ten mniejszy – Gronik. Była jeszcze Dolina...

– Dolina ma szczeniaki i musi się nimi zajmować – uśmiechnął się baba i zaprosił całe towarzystwo do baczki, czyli drewnianej, okopanej jałowcowym dymem, chatki, gdzie nad paleniskiem wędziły się żółte góralskie serki zrobione z owczego mleka.

– Weźmiemy sobie takiego świeżutkiego oscypka na kolację – obiecał tata. Babcia zapakował serek, po czym postawił na stole cztery drewniane kubki, do których nalał czegoś, co wyglądało jak kefir.

– To żętyca. Zostaje po zrobieniu oscypków – wyjaśniła mama. – Jest bardzo zdrowa. W smaku trochę przypomina maślankę.

– Żętyca... – powtórzył Olek, żeby lepiej zapamiętać.

– A wiecie, jak się nazywa to, czym się podpieram? – zapytał baba, mrużąc jedno oko.

– Laska? – próbowała zgadnąć Ada.

– Raczej... siekierka – poprawił ją Olek.

– Nie jest to siekiera i nie jest to laga. To, czym się podpieram, to moja ciupaga – zrymowało się baba, który, bardzo z siebie zadowolony, podkreślił wąsa i po chwili zastanowienia dokończył. – To, co góral ma na nogach, kierpcami się zowie. Nie ma spodni ino portki, kapelusz na głowie. Cuchą się owinie, kiedy wiatr na hali, a gdy słonko zajdzie, to watrę rozpali.

To dopiero była łamiągówka. Na szczęście mama z tatą znali się na góralskiej mowie i wyjaśnili, że kierpce to skórzane góralskie buty, cucha to wełniane góralskie okrycie, coś w rodzaju krótkiej peleryny, a watra – ognisko.

– Mamuś, a dlaczego górale mówią... inaczej niż my? – zapytał Olek późnym popołudniem, gdy dotarli już do schroniska.

– Mówią po swojemu, czyli gwarą – wyjaśniła mama. – Ludzie mieszkający w różnych regionach Polski różnią się od siebie: językiem, strojem, zwyczajami...

– Sami się o tym przekonacie, kiedy odwiedzimy Śląsk albo Kaszuby – włączył się do rozmowy tata.

– A kiedy odwiedzimy? – zapytał Olek, który zdążył już nabrać ochoty na kolejną rodzinną wyprawę.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Mapa Polski, widokówki lub zdjęcia przedstawiające widok na pasma górskie.

N. zadaje pytania:

- Co ciekawego zobaczyli Olek i Ada podczas pobytu w górach?
- Dlaczego baba mówił językiem niezrozumiałym dla Olka i Ady?

N. kontynuuje rozmowę. Wskazuje na mapie Polski główne pasma górskie. Przyczepia w tych miejscach widokówki lub zdjęcia przedstawiające widok na te pasma. Pyta dzieci, czy były z rodzicami w górach. Chętne dzieci dzielą się wspomnieniami i posiadanymi wiadomościami na temat gór.

- Zabawa ruchowa *Baba i owieczki*.

Kapelusz góralski, dzwoneczek.

N. pokazuje dzieciom kapelusz góralski i mówi, że to kapelusz noszony przez mężczyzn, którzy mieszkają w górach. Następnie wybiera jedno dziecko i wręcza mu kapelusz i dzwoneczek – dziecko zostaje bacią i staje z boku sali. Pozostałe dzieci to owieczki, które spacerują swobodnie po sali – pasą się. Na słowa bacy: *Hop, hop, owieczki*, i dźwięk dzwoneczka dzieci idą za górale – góral prowadzi je do zagrody (w wyznaczone miejsce).

- *Pamiętki z gór*. Układanie elementów.

Ciupaga, oscypek w zamkniętym, przezroczystym pojemniku, kapelusz góralski z piórkiem, pluszowa owieczka.

N. pokazuje dzieciom charakterystyczne dla regionów górskich elementy, np.: ciupagę, oscypek, kapelusz góralski z piórkiem, pluszową owieczkę. Pyta dzieci, czy wiedzą, jak się

nazywają te elementy i co o nich wiedzą. Chętne dzieci wypowiadają się. Następnie N. układa je przed dziećmi. Jedno dziecko zamyka oczy, a N. w tym czasie zmienia ułożenie elementów. Zadaniem dziecka, które zamknęło oczy, jest wskazanie i nazwanie, co się zmieniło, a następnie ułożenie elementów tak, jak były na początku.

- Degustowanie oscypków.

Taca, oscypki podzielone na małe kawałki, wykałaczk.

N. zaprasza dzieci do degustowania oscypków. Dzieci nabierają kawałek sera na wykałaczkę i zjadają. Dzielą się wrażeniami smakowymi.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Tu mieszkam* (przewodnik, cz. 4, s. 52).

- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową.

Bębenek.

Dzieci maszerują po okręgu w rytmie wygrywanym przez N. Reagują na zmianę akompaniamentu.

Na przerwę w muzyce
uderzenia w rytmie ósemek
zdecydowany dźwięk
trzy mocne uderzenia
dwa mocne uderzenia

Dzieci:

obracają się wokół siebie,
biegają na palcach,
wykonują przysiad,
podnoszą ręce w górę,
opuszczają ręce wzdłuż tułowia, pozostają przez
chwilę w pozycji na baczność.

- *Tańcząca woda* – ćwiczenie oddechowe.

Dla każdego dziecka: kubek z wodą i słomka.

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach. Każde z nich otrzymuje kubek z wodą i słomkę. Dzieci nabierają powietrze nosem i powoli dmuchają w słomkę. Obserwują, w jaki sposób powietrze wydostaje się z wody. Zabawę powtarzamy, zmieniając sposób dmuchania na krótki, przerywany.

- *Jestem zadowolony* – ćwiczenie artykulacyjne.

Nagranie piosenki *Tu mieszkam*, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują w dowolnych kierunkach, w rytmie piosenki *Tu mieszkam*. Podczas przerwy w muzyce N. zwraca się do nich:

- *Uśmiechajcie się, pokazując zęby, bardzo szeroko.*
- *Uśmiechajcie się jedną stroną buzi, następnie drugą stroną.*
- *Uśmiechajcie się raz jedną stroną, raz drugą stroną, na zakończenie pokażcie szeroki uśmiech.*
- Zabawa z chustami – rozwijanie umiejętności improwizacji ruchowych do muzyki.

Dla każdego dziecka szyfonowa chusta, tamburyn, nagranie wesołej melodii, odtwarzacz CD.

Dzieci trzymają w ręce szyfonową chustę. Swobodnie maszerują w określonym kierunku, w rytmie tamburynu. Kiedy usłyszą dźwięki, zaczynają wykonywać dowolne improwizacje ruchowe: kołysanie chustami nad głowami, bieg na palcach, dowolne płynne ruchy rękami.

Na początku N. demonstruje ruchy wymyślone przez siebie. Tłumaczy, dlaczego należy słuchać muzyki podczas tańca.

- Utrwalanie budowy i brzmienia instrumentów perkusyjnych poznanych od początku roku.
Dla każdego dziecka jeden z instrumentów: tamburyn, marakas, kastaniety, bębenek, trójkąt, nagranie piosenki *Tu mieszkam*, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują miejsca w półkolu przed N. Zostają podzielone na grupy. Każda grupa otrzymuje inny rodzaj instrumentów perkusyjnych. N. pełni rolę dyrygenta i włącza nagranie piosenki.

I. <i>To jest moje miasto, zna historii wiele. Ratusz, zamek, rynek i piękne aleje.</i>	Instrumenty: tamburyn, tremolo, bębenek, w rytmie ćwierćnut, marakas, tremolo, kastaniety, w rytmie ósemek,
Ref.: <i>Kocham moje miasto, miasteczko czy wieś. Legendami swymi słynie. Czy je poznać chcesz?</i>	bębenek, w rytmie ćwierćnut, marakasy i kastaniety razem, trójkąt, w rytmie ćwierćnut, marakasy i kastaniety, w rytmie ćwierćnut,
II. <i>Chodzę ulicami, zwiedzam i poznaję moich sławnych przodków piękne obyczaje.</i>	tamburyn, w rytmie ćwierćnut, trójkąt, w rytmie ćwierćnut,
Ref.: <i>Kocham moje miasto...</i>	tak samo jak po pierwszej zwrotce,
III. <i>Bo gdy będę babcią z siviuteńkim włosom, będę nucić wnukom cichuteńkim głosem.</i>	w trzeciej zwrotce tak samo jak podczas pierwszej zwrotki,
Ref.: <i>Kocham moje miasto...</i>	tak samo jak po pierwszej zwrotce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *W stronę domu*.

Bębenek.

Dzieci maszerują po wyznaczonym terenie w ogrodzie. Na dźwięk uderzenia w bębenek zatrzymują się i patrzą na N., który mówi i ruchem ręki wskazuje kierunek ich dalszego poruszania się.

- Zabawa ruchowa rozwijająca spostrzegawczość – *Na górskim szlaku*.

Karteczki w kolorze czerwonym, taśma samoprzylepna.

Dzieci bawią się w chodzenie po górskim szlaku – odnajdują przyłączone przez N., w różnych miejscach ogrodu, karteczki w wybranym kolorze, np. czerwonym.

III

- Zabawy konstrukcyjne – *Wysokie góry*.

Zdjęcie przedstawiające góry, kolorowe klocki.

N. umieszcza na tablicy zdjęcie przedstawiające góry. Zwraca uwagę dzieci na zróżnicowaną wysokość i na kształt gór. Następnie dzieli dzieci na kilka grup. Każda grupa otrzymuje klocki w jednym kolorze i buduje z nich jedną wspólną wysoką górę. Na koniec wszyscy oglądają góry, wskazują, które góry są wysokie, a które – niskie.

- Zabawa *Wykonaj zadanie* – rozwijająca reakcję na ustalone sygnały.

Bębenek.

Dzieci maszerują swobodnie za N. w rytmie wygrywanym na bębnieku. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i wykonują polecenia N., który – wypowiada je, grając równocześnie na bębnieku w dowolnym, wymyślonym przez siebie, rytmie.

- *Dobieramy się w pary, dotykamy się łokciami.*
- *Dobieramy się w trójki i robimy przysiad.*
- *Równno klaszczemy.*

- Zabawa ruchowa *Owce – do zagrody.*

Sznurek, tamburyn.

N. rozkłada na dywanie sznurek, tworząc z niego duże koło – zagrodę. Dzieci (owieczki) spacerują na czworakach po sali w rytmie granym na tamburynie. Na przerwę w grze owieczki szybko wracają do zagrody.

Maj, tydzień 1

Dzień 3

Moja miejscowość, mój region

Budynki w mojej miejscowości

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Uzupełnianie kącika książki o nowe publikacje. Swobodne rozmowy na temat różnorodności domów.	IV 5, IV 19
	Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Wycinanie figur geometrycznych.	I 7, IV 12
	Zabawa ruchowa <i>Sąsiedzi.</i>	I 5
II.	1. <i>Budujemy domy</i> – zajęcia matematyczne. Cele: zwracanie uwagi na architekturę miejscowości zamieszkania, rozwijanie umiejętności matematycznych.	IV 11, IV 15
	2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Turyści</i> , zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Chodniki w mieście.</i>	I 4, I 5
III.	Wykonanie pracy <i>Album mojej miejscowości.</i>	IV 19
	Zabawa <i>Kto mnie rozpozna?</i> – wyrabiająca słuch muzyczny.	IV 7
	Zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Przeskocz przeszkodę.</i>	I 5

Cele główne

- zwracanie uwagi na architekturę miejscowości zamieszkania,
- rozwijanie umiejętności matematycznych,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat budynków znajdujących się w miejscowości jego zamieszkania,
- układa i nazywa wybrane figury (koło, trójkąt),
- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Uzupełnianie kącika książki o nowe publikacje. Swobodne rozmowy na temat różnorodności domów.

Książki dotyczące budownictwa.

N., podczas oglądania wyłożonych do kącika książki nowych publikacji, prowadzi z dziećmi swobodne rozmowy. Zwraca uwagę dzieci na różnorodność zabudowy. Wymienia rodzaje domów, np.: domy drewniane, domy murowane jednorodzinne, bloki, wieżowce.

- Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Wycinanie figur geometrycznych.
Nożyczki, kontury małych i dużych: kwadratów, prostokątów (narysowane na kolorowych kartonach).
- Dzieci wycinają figury geometryczne. Następnie segregują je do kopert.
- Zabawa ruchowa *Sąsiedzi* (przewodnik, cz. 4, s. 53).

II

Zajęcia 1. *Budujemy domy* – zajęcia matematyczne.

Przed zajęciami N. przyklepa na ścianach obrazki budynków charakterystycznych dla miejscowości zamieszkania dzieci.

- Powitanie zabawą rozwijającą spostrzegawczość – *Moja miejscowość*.
Dwie obręcze różniące się kolorem, pocztówki lub zdjęcia przedstawiające różne miejscowości oraz miejscowość zamieszkania dzieci (z wyraźnie widocznymi budynkami).
N. układa przed dziećmi dwie obręcze różniące się kolorem oraz pocztówki lub zdjęcia przedstawiające miejscowość lub region ich zamieszkania. Dzieci rozdzielają obrazki, wkładają do jednej obręczy pocztówki przedstawiające ich miejscowość, a do drugiej obręczy – pozostałe.
- Zabawa w formie opowieści ruchowej – *Spacer po okolicy*.
Lina, pocztówki lub zdjęcia przedstawiające miejscowość zamieszkania dzieci z wyraźnie widocznymi budynkami, odtwarzacz CD, nagranie muzyki regionalnej.
N. umieszcza zdjęcia w różnych miejscach sali. Występuje w roli przewodnika. Zabiera dzieci na wycieczkę po ich miejscowości. Włącza nagranie muzyki regionalnej. Następnie dzieci ustawiają się parami. N. umieszcza linę między parami. Dzieci chwytają linę jedną ręką. Trzymając ją, podążają za N. Na dany od przewodnika (N.) znak dzieci *wsiadają do autokaru* – chwytają linę, idą za przewodnikiem i słuchają jego opowieści. Przewodnik podaje nazwy ulic, którymi jadą, opowiada o mijanych budynkach, zabytkach, miejscach użyteczności publicznej, sklepach, opisuje kolory elewacji budynków, określa wysokość budynków, zwraca uwagę na wielkość okien. Dzieci oglądają wskazywane przez N. pocztówki lub zdjęcia. Na zmianę poruszają się i zatrzymują.
- Zabawa twórcza *Dom*.
Papierowe kolorowe figury geometryczne: duży prostokąt, mały prostokąt, 2 małe kwadraty, duży trójkąt.
N. pyta dzieci, jakie budynki znajdują się w ich okolicy. Chętne dzieci patrzą na zawieszane na ścianach obrazki i wypowiadają się. Opisują wygląd budynków. Potem N. rozkłada na dywanie papierowe figury geometryczne. Prosi dzieci, aby nazwały (same lub z pomocą N.), opisały i przeliczyły figury, a następnie zastanowiły się, jak je ułożyć, aby utworzyły dom. Dzieci wspólnie z N. układają na dużym prostokącie 1 mały prostokąt (drzwi), 2 małe kwadraty (okna); trójkąt (dach) układają na dużym prostokącie.
- Dom niski i dom wysoki.
2 pudełka różniące się wysokością, z naklejonymi w miejscach drzwi i okien małymi i dużymi figurami geometrycznymi (prostokątami i kwadratami).
N. ustawia przed dziećmi 2 pudełka – domy. Wskazuje dom niski i dom wysoki. Pyta dzieci, który dom jest według nich charakterystyczny dla wsi, a który dla miasta, jakie budynki znajdują się w ich miejscowości zamieszkania: niskie czy wysokie. Chętne dzieci wypowiadają się. Następnie dzieci z pomocą N. opisują wygląd budynków. Wskazują, który budynek ma małe

okna, a który – duże. Przeliczają okna i drzwi w każdym domu, posługując się liczebnikami głównymi w zakresie 5 i więcej.

- Zabawa ruchowa *Kolorowe domy*.

Sylwety trzech domów (każda w innym kolorze), szarfy w tych samych kolorach co domy – dla każdego dziecka jedna szarfa, tamburyn.

N. umieszcza w różnych miejscach sali sylwety trzech domów (każda w innym kolorze). Rozdaje losowo szarfy w tych samych kolorach co domy. Przy dźwiękach tamburynu dzieci poruszają się po sali. Na przerwę w grze każde dziecko odszukuje dom w swoim kolorze i staje przed nim. Dzieci wymieniają się kolorami szarf i zabawa się powtarza.

- Budowanie domów. Układanie figur w zespołach.

Białe kartony formatu A3, wycięte z kolorowego papieru małe i duże: kwadraty, prostokąty, klej.

N. dzieli dzieci na kilkusobowe zespoły. Przed każdym zespołem kładzie kartkę formatu A3. Zaprasza dzieci do zabawy w budowanie domów.

- *Układanie figur według instrukcji.*

N. prosi dzieci o wybudowanie niskiego domu. Mówi:

- *Wybudujcie niski dom, który ma dwoje drzwi i trzy okna.*

Dzieci układają karton w pozycji poziomej i na nim odpowiednio 2 małe prostokąty i 3 małe kwadraty. N. sprawdza wykonanie zadania, po czym dzieci zdejmują figury z kartonu. Następnie N. prosi dzieci o wybudowanie wysokiego domu. Mówi:

- *Wybudujcie wysoki dom, który ma jedno duże drzwi oraz dwa duże okna.*

Dzieci układają kartkę w pozycji pionowej i na niej odpowiednio 1 duży prostokąt i 2 duże kwadraty. N. sprawdza wykonanie zadania, po czym dzieci zdejmują figury z kartonu.

- *Układanie figur według własnego pomysłu.*

Dzieci w zespołach samodzielnie budują dom według własnego pomysłu – układają na kartonie małe figury i duże figury. Po wykonaniu zadania przyklejają figury na kartonie. N. spaceruje z dziećmi od kartonu do kartonu i podziwia budowlę. Dzieci z poszczególnych zespołów opisują swoje budynki – mówią, jaki dom zbudowały i jakich figur użyły.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17.

Obręcze w czterech kolorach (jedna obręcz dla dwójga dzieci), tamburyn.

- Wprowadzenie.

Wszystkie ćwiczenia są wykonywane w parach. Dzieci maszerują parami po obwodzie koła. N. wręcza każdej parze jedną obręcz.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Dzieci w domu*.

Dzieci układają obręcz na podłodze. Wchodzą do ich środka i siadają skrzyżnie. Dłonie układają na kolanach, prostują plecy, siedzą w domu. Przy dźwiękach tamburynu dzieci wychodzą na podwórko, swobodnie podskakują. Na przerwę w grze wracają do swoich domów i przyjmują taką samą pozycję jak na początku.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Budujemy dom*.

Obręcze leżą na podłodze. Dzieci siadają skrzyżnie naprzeciwko siebie, po dwóch stronach obręczy (obręcz znajduje się między dziećmi). Są budowniczymi, którzy przenoszą cegły na budowie. Na sygnał N. dzieci wykonują przysiad, chwytają obręcz oburącz, podnoszą w górę i powoli opuszczają z góry na dół. Następnie kładą obręcz na podłodze i wracają do pozycji wyjściowej.

- Ćwiczenie z elementem toczenia – *Wspólne zabawy*.

Dzieci stają naprzeciwko siebie, w niewielkiej odległości. Jedno dziecko trzyma w ręce obręcz opartą o podłogę. Na sygnał N. toczy ją do drugiego dziecka. Drugie dziecko łapie obręcz oburącz i toczy ją z powrotem do partnera.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Sąsiedzi*. Obręcze leżą na podłodze. Jedno dziecko z pary stoi w środku obręczy. Dzieci na zmianę wskazują do obręczy i wyskakują z nich obunóż. Sąsiedzi odwiedzają się – jedno dziecko wskakuje do obręczy, gdy drugie z niej wyskoczy.
- Ćwiczenia stóp. Dzieci, zwrócone twarzami do siebie, siedzą w siadzie skulnym podpartym po przeciwnych stronach obręczy. Obręcz leży pomiędzy nimi, ale w niewielkiej odległości od każdego. Na sygnał N. dzieci stawiają stopy na obręczy i mocno naciskając na nią palcami stóp, przesuwiają ją w kierunku partnera, a następnie przysuwają do siebie.
- Ćwiczenie uspokajające. Obręcz leży na podłodze pomiędzy dziećmi. Dzieci siedzą skrzyżnie po przeciwnych stronach obręczy. Na sygnał N. jednocześnie podnoszą obręcz do góry, wykonując wdech nosem, i opuszczają, robiąc wydech ustami. Ćwiczenie wykonują w wolnym tempie. Oddychają równomiernie.
- Zakończenie zajęć. Dzieci maszerują parami w kole i kolejno odkładają obręcze we wskazane przez N. miejsce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Turyści*.
Klocki dla połowy dzieci.
N. dzieli dzieci na dwie grupy. Dzieci z pierwszej grupy wybierają miejsce i stoją bez ruchu – są budynkami. Dzieci z drugiej grupy – turyści – spacerują swobodnie między budynkami, oglądają je i wykonują zdjęcia. N. powtarza zabawę. Dzieci zamieniają się rolami. Podczas zabawy N. wymienia nazwy ważniejszych budynków znajdujących się w ich miejscowości zamieszkania (w regionie).
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Chodniki w mieście*.
Kolorowa kreda.
N. rysuje na chodniku kolorową kredą linie – chodniki. Dzieci chodzą po chodnikach – przechodzą po liniach jedno za drugim, stawiając stopę za stopą.

III

- Wykonanie pracy *Album mojej miejscowości*.
Pocztówki i zdjęcia przedstawiające miejsca i obiekty znajdujące się w miejscowości (regionie) zamieszkania dzieci, kartki formatu B5, klej, napis z nazwą miejscowości, zdjęcie herbu.
N. kładzie przed dziećmi wykorzystywane wcześniej na zajęciach różne pocztówki i zdjęcia. Dzieci dokonują ich selekcji – wybierają tylko te obrazki, które przedstawiają ich miejscowość lub region zamieszkania. Następnie wykonują album – przyklejają obrazki na kartkach formatu B5. Na koniec z kartek wykonują okładkę do albumu i ją ozdabiają – przyklejają kartkę z nazwą miejscowości oraz zdjęcie herbu. Ustawiają album w kąciu książki do swobodnego przeglądania.
- Zabawa *Kto mnie rozpozna?* – wyrabiająca słuch muzyczny.
Nagranie piosenki *Tu mieszkam*, odtwarzacz CD.
Dzieci maszerują w rytmie piosenki po okręgu. W środku staje wybrane dziecko, któremu N. zawiązuje opaskę na oczach. Podczas przerwy w muzyce dziecko wskazuje dowolną osobę z koła, która śpiewa refren piosenki. Odgaduje jej imię. Kolejne dziecko wchodzi do środka koła i zabawa się powtarza.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Przeskocz przeszkodę*.
Kilka szarf.
N. rozkłada na ziemi kilka szarf, tworząc tor przeszkód. Dzieci ustawiają się w rzędzie i kolejno przeskakują obunóż przez przeszkody.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Wycinanie obrazków z gazet i czasopism. Przygotowanie pomocy do zajęć. Oglądanie zdjęć przedstawiających wiejski krajobraz i miejski krajobraz. Zabawa ruchowa <i>Samochody – do garaży</i> .	I 7, IV 12 IV 9 I 5
II. 1.	<i>Poznajemy wieś, poznajemy miasto</i> – zabawa dydaktyczna. Cele: poznanie charakterystycznych cech wsi i miasta, rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej oraz myślenia logicznego. Zabawa w kole przy piosence <i>Rolnik sam w dolinie</i> .	IV 5, IV 9 IV 7
2.	<i>Zielona wieś, kolorowe miasto</i> – zajęcia plastyczne (makieta). Cele: rozwijanie umiejętności pracy w zespole, rozwijanie wyobraźni i sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Idziemy, stoimy</i> ; zabawa ruchowa z elementem rzutu – <i>Celuj do obręczy</i> .	I 7, IV 1 I 4, I 5
III.	Zabawa z wykorzystaniem wykonanych makiet wsi i miasta. Zabawa z elementem współzawodnictwa – <i>Kto pierwszy?</i> – rozwijająca reakcję na przerwę w muzyce. Zabawa ruchowa <i>Sąsiedzi</i> .	I 6 I 5, IV 7 I 5

Cele główne

- poznanie cech charakterystycznych dla wsi i dla miasta,
- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej oraz myślenia logicznego,
- rozwijanie umiejętności pracy w zespole,
- rozwijanie wyobraźni i sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia cechy charakterystyczne dla krajobrazu wiejskiego i dla krajobrazu miejskiego,
- segreguje obrazki według ustalonego kryterium,
- współpracuje z innymi dla osiągnięcia wyznaczonego celu,
- wykonuje makietę wsi lub miasta, rysuje, dokłada i przykleja elementy.

Przebieg dnia

I

- Wycinanie obrazków z gazet i czasopism. Przygotowanie pomocy do zajęć.
Prasa lokalna i regionalna, 2 koperty, dla każdego dziecka nożyczki.
Dzieci przeglądają zgromadzone przez N. gazety i czasopisma. Zwracają uwagę na zdjęcia. Dowiadują się, co jest na nich przedstawione (np. instytucje użyteczności publicznej, miejsca i osoby). Swobodnie wypowiadają się na temat zdjęć. Następnie wycinają zdjęcia przedstawiające miasto i wieś. Kilka z nich, z pomocą N., przyczepiają na tablicy tematycznej w kąciku miejscowości. Pozostałe grupują i wkładają do kopert.
- Oglądanie zdjęć przedstawiających krajobraz wiejski i krajobraz miejski.
2 duże zdjęcia przedstawiające krajobraz wiejski i krajobraz miejski, 2 białe kartki z naciętymi oknami – dużymi i małymi, w kształcie figur geometrycznych (kwadratów, kół i prostokątów).

N. układa przed dziećmi zdjęcia przedstawiające krajobraz miejski i krajobraz wiejski. Zakrywa zdjęcia białą kartką, w której wcześniej naciął różnej wielkości okienka w kształcie figur geometrycznych. Chętne dziecko wskazuje figurę, którą chciałoby, aby N. odsłonił. Z pomocą N. nazywa figurę i określa jej wielkość. Odgaduje, czy na obrazku przedstawione jest miasto, czy wieś. Po odsłonięciu wszystkich okienek N. zdejmuje kartki. Dzieci wypowiadają się na temat miejsca, które najbardziej im się podoba. Próbują uzasadnić swój wybór.

- Zabawa ruchowa *Samochody – do garaży* (przewodnik, cz. 4, s. 53).

II

Zajęcia 1. *Poznajemy wieś, poznajemy miasto – zabawa dydaktyczna.*

- Powitanie. Przekazanie sobie iskierek przyjaźni.
Dzieci stoją w kole. N. rozpoczyna zabawę. Kładzie swoją dłoń na ramieniu dziecka stojącego po jego prawej stronie, a ono przekazuje dotyk dalej. Zabawa kończy się, gdy ostatnie dziecko dotknie N.
- Wprowadzenie do tematu zajęć. Rozwiązanie zagadki słuchowej.
Odtwarzacz CD, nagranie odgłosów traktora i samochodu.
N. odtwarza odgłosy wydawane przez traktor oraz samochód. Pyta dzieci: *Dla jakich miejscowości są charakterystyczne te odgłosy?* Chętne dzieci wypowiadają się, odgadują, że chodzi o wieś i o miasto.

- Karta pracy, cz. 2, nr 42.

Dzieci:

- oglądają zdjęcia na kartach,
- mówią, co na nich widać.
- Ekspresja słowna.

Figurka krowy, samochodzik.

Dzieci podają sobie w jedną stronę kolejno figurkę krowy (lub innego zwierzęcia gospodarskiego) i mówią, co kojarzy im się ze wsią. Następnie w drugą stronę podają sobie tramwaj (zabawkę) i mówią, co kojarzy im się z miastem. Zabawę rozpoczyna N., który mówi: *Ze wsią kojarzy mi się traktor. Z miastem kojarzy mi się wysoki blok.*

- Zabawa dydaktyczna *Co jest na wsi? Co jest w mieście?*

2 duże koperty z obrazkami pociętymi na elementy: w jednej są obrazki przedstawiające elementy charakterystyczne dla wsi, np.: traktor, pole, bażanty, a w drugiej dla miasta, np.: wieżowiec, zoo, tramwaj; kartoniki, klej, napisy: wioska, miasto.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Każdy zespół otrzymuje dużą kopertę z obrazkami pociętymi na elementy. Dzieci w zespołach składają puzzle. Złożone elementy przenoszą na kartoniki, podklejają i zostawiają na podłodze. N. zaprasza dzieci do zwiedzania. Pyta je, jakie miejsce przedstawiają obrazki układane przez jeden zespół i przez drugi zespół. Zwraca uwagę dzieci na konkretne obrazki, prosi o nazwanie tego, co jest na nich przedstawione. Ekspozuje napisy do czytania całościowego: **wioska, miasto**. Prosi dzieci o przyporządkowanie napisów do odpowiednich grup obrazków. Na koniec dzieci ponownie nazywają wszystkie obrazki, dzieląc ich nazwy na sylaby.

- Zabawa ruchowa *Na wsi, w mieście.*

Szarfy w kolorach zielonym i niebieskim, tamburyn, obrazki z poprzedniej zabawy.

N. z pomocą dzieci formuje, w dwóch przeciwległych miejscach sali, z szarf w kolorach zielonym i niebieskim 2 odrębne koła – wieś i miasto. Dzieci poruszają się po sali w rytmie wygrywanym na tamburynie: podskakują, biegają, maszerują. Na pauzę w grze N. podnosi jeden z obrazków wykorzystywanych we wcześniejszej zabawie. Dzieci odgadują, czy przedstawiony obrazek przedstawia wieś, czy miasto, a następnie stają w odpowiednim kole.

- Karta pracy, cz. 2, nr 42.
Dzieci:
 - kolorują ramki zdjęć przedstawiających to, co kojarzy się z wsią, na zielono, a ramki zdjęć przedstawiających to, co kojarzy się z miastem, na niebiesko,
 - kończą rysować autobusy według wzoru,
 - kolorują rysunki.
- Zabawa w kole przy piosence *Rolnik sam w dolinie* (według Marty Bogdanowicz). Dzieci stają w kole. N. wybiera chętnego chłopca – rolnika – i ustawia go w środku. Dzieci chodzą wkoło, trzymając się za ręce, i śpiewają piosenkę. W tym czasie stojący w środku rolnik wybiera spośród dzieci dziewczynkę – żonę. Żona wskazuje następnego uczestnika zabawy itd.

! Wybranie rolnika może nastąpić poprzez znaną w danym regionie wyliczankę ludową.

... (imię chłopca) *sam w dolinie*, 2x
hejże, hejże, hejże ha.

... (imię chłopca) *sam w dolinie.*

... (imię chłopca) *bierze żonę*, 2x
żona bierze dziecko, 2x
hejże, hejże, hejże ha, żona bierze dziecko.

Dziecko bierze nianię, 2x
hejże, hejże, hejże ha, dziecko bierze nianię.

Niania bierze myszkę, 2x
hejże, hejże, hejże ha, niania bierze myszkę.

Myszka bierze serek, 2x
hejże, hejże, hejże ha, myszka bierze serek.

*Ser zostaje w kole, bo nie umiał w szkole
 tabliczki mnożenia ani dzielenia.*

Zajęcia 2. Zielona wieś, kolorowe miasto – zajęcia plastyczne (makieta).

- Rozsypanka obrazkowa – *Co pasuje do wsi? Co pasuje do dużego miasta?*
 2 obręcze, napisy: **wieś, miasto**, obrazki przedstawiające elementy charakterystyczne dla wsi i dla miasta (podklejone obrazki z poprzedniej zabawy), a także inne dodatkowe obrazki (według uznania N.).

N. układa na dywanie dwie obręcze. Ekspozuje napisy do czytania całościowego: **miasto, wioska**, i umieszcza je nad obręczami. Dzieci losują po jednym obrazku z rozsypanki obrazkowej. Zastanawiają się, czy to, co przedstawia obrazek, jest charakterystyczne dla wsi czy dla miasta. Następnie nazywają obrazek i dzielą jego nazwę rytmicznie (na sylaby), z wyklaskiwaniem. Wkładają obrazki do odpowiedniej obręczy. Uzasadniają swój wybór.

- Zabawa ruchowa *Spacer. Tamburyn.*
 Dzieci maszerują w kole przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze rozbiegają się w dowolnych kierunkach po całej sali. Na dźwięk tamburynu tworzą pary i spacerują – zwiedzają wieś lub miasto.
- Część plastyczna. Wykonanie makiet. Praca w zespółach.
 Wyprawka, karta A, obrazki wykorzystywane w ciągu dnia, 2 sztywne duże kartony, klej, kredki, słoma, siano, domy zbudowane z klocków.

Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- wypychają z karty pracy stajnię, 2 konie, blok, traktor, auto, skrzyżowanie z sygnalizacją świetlną,
- ustawiają odpowiednio na planszy niebieskiej elementy związane z miastem, na planszy zielonej – związane ze wsią,
- dokleją na odpowiednich planszach obrazki wykorzystywane w zajęciach,
- kredkami dorysowują np. drogi, słońce, chmury, drzewa,
- na koniec układają na makietach inne elementy, np.; słomę, siano, domy zbudowane z klocków. Podczas pracy N. rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują.
- Omówienie wykonanych prac.

Makiety wykonane przez dzieci.

N. podziwia makiety. Chwali wszystkie dzieci za trud i wysiłek włożony w ich wykonanie. Zwraca szczególną uwagę na zgodną pracę w zespole dla osiągnięcia wspólnego celu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Idziemy, stoimy*.
Dzieci biegają po ogrodzie. Na zawołanie N.: *Idziemy*, zatrzymują się, po czym spacerują powoli po ogrodzie. Na zawołanie: *Stoimy*, zatrzymują się i stoją w bezruchu. Dziecko, które się poruszy, kuca i pozostaje w takiej pozycji do wydania przez N. kolejnego polecenia.
- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Celuj do obręczy*.
Obręcz, piłka.
N. zawiesza obręcz w dowolnym miejscu w ogrodzie, na wysokości wzroku dzieci. Dzieci ustawiają się jedno za drugim. Kolejno przerzucają piłkę przez środek obręczy.

III

- Zabawa z wykorzystaniem wykonanych makiet wsi i miasta.
Makiety wykonane przez dzieci, figurki zwierząt i ludzi, samochodziki.
N. zachęca dzieci do wybrania dowolnej figurki lub samochodzika i proponuje zabawę z wykorzystaniem wykonanych makiet przedstawiających wieś i miasto. Zachęca do prowadzenia dialogów.
- Zabawa z elementem współzawodnictwa – *Kto pierwszy?* – rozwijająca reakcję na przerwę w muzyce.

Nagranie piosenki *Tu mieszkam* (przewodnik, cz. 4, s. 52), odtwarzacz CD, dla pary dzieci: papierowa rolka, sznurek.

Dzieci są ustawione w dwóch szeregach po przeciwnych stronach dywanu. Dzieci stojące z lewej strony trzymają papierowe rolki po rącznikach, do których jest przymocowany sznurek. Drugie końce sznurków trzymają dzieci z prawej strony. Kiedy słychać z płyty piosenkę *Tu mieszkam*, dzieci nawijają sznurki na rolki. Przerwa w muzyce oznacza zatrzymanie. Wygrywa para, która pierwsza nawinie sznurek na rolkę.

- Zabawa ruchowa *Sąsiedzi* (przewodnik, cz. 4, s. 53).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Poznanawanie wytworów sztuki ludowej swojego regionu. Zabawa przy piosence <i>Tu mieszkam</i> . Zabawa ruchowa <i>Szlabany</i> .	IV 10 IV 7 I 5
II.	1. <i>Ciekawe miejsca w Polsce</i> – zabawa dydaktyczna inspirowana wierszem Iwony Róży Salach <i>Wycieczka</i> . Cele: wzbogacanie wiadomości na temat wybranych miast w Polsce, rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i sprawności artykulacyjnej.	IV 2, IV 9, IV 10
	2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Kolorowe smoki</i> , zabawa tworzywem przyrodniczym – <i>Lukrowane pierniczki</i> .	I 8 I 4, I 5, I 6
III.	Zabawa podsumowująca tematykę tygodniową – <i>Wiem, gdzie mieszkam</i> . Zabawa ruchowa z elementami ćwiczeń ortofonicznych – <i>Jadę samochodem</i> . Zabawa ruchowa <i>Od gór do morza</i> .	IV 10 I 5, IV 2 I 5

Cele główne

- wzbogacanie wiadomości na temat wybranych miast w Polsce,
- rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i sprawności artykulacyjnej,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- opowiada, z czego słynie Kraków, Toruń,
- czyta całościowo z N. napisy, uczestniczy w ćwiczeniach ortofonicznych,
- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Poznanawanie wytworów sztuki ludowej swojego regionu.
Albumy ze sztuką ludową, przewodniki, mapy, książki, pamiątki, wytwory sztuki ludowej, strój regionalny (lub zdjęcie stroju).
N. wspólnie z dziećmi przegląda albumy ze sztuką ludową, przewodniki, mapy, książki oraz pamiątki zakupione podczas poniedziałkowej wycieczki. Omawia wygląd stroju regionalnego (lub pokazuje zdjęcie stroju): wskazuje poszczególne elementy stroju, zwraca uwagę dzieci na kolorystykę, wzory i rodzaj tkaniny. Zachęca dzieci do swobodnych wypowiedzi.
- Zabawa przy piosence *Tu mieszkam*.
Nagranie piosenki Tu mieszkam (przewodnik, cz. 4, s. 52), odtwarzacz CD.
Dzieci stają w kole naprzemiennie: chłopiec, dziewczynka.

- I. *To jest moje miasto, zna historii wiele.
Ratusz, zamek, rynek i piękne aleje.*
- Ref.: *Kocham moje miasto,
miasteczko czy wieś.*
- Legendami swymi słynie.
Czy je poznać chcesz?*
- II. *Chodzę ulicami, zwiedzam i poznaję
moich sławnych przodków piękne obyczaje.*
- Ref.: *Kocham moje miasto...*
- III. *Bo gdy będę babcią z siviuteńskim włosom,
będę nucić wnukom
cichuteńkim głosem.*
- Ref.: *Kocham moje miasto...*
- Dzieci:
maszerują po okręgu w lewą stronę,
miarowo klaszczą,
stają parami, zwracają się twarzami do siebie (chłopcy tyłem, dziewczynki przodem do środka koła), ręce mają skrzyżowane na piersiach, kołyszą się w lewą i w prawą stronę,
podają sobie ręce w parach i obracają się w małych kołach,
maszerują w miejscu z równoczesnym klaskaniem, wykonują obroty wokół siebie,
tak samo jak po pierwszej zwrotce,
powracają do koła, maszerują po jego okręgu, zatrzymują się, maszerują do środka koła, powracają do pozycji wyjściowej,
tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa ruchowa *Szlabany* (przewodnik, cz. 4, s. 52).

II

Zajęcia 1. *Ciekawe miejsca w Polsce* – zabawa dydaktyczna inspirowana wierszem *Iwony Róży Salach Wycieczka*.

- Powitanie.

Obrazki przedstawiające smoka, piernik i muszelkę lub okazy naturalne.

Dzieci siedzą w kole. N. podaje dziecku siedzącemu po jego prawej stronie najpierw obrazek przedstawiający smoka, później piernik, następnie muszelkę. Dziecko przekazuje obrazki dalej. Zabawa kończy się, kiedy obrazki wrócą do N. N. kładzie obrazki na podłogę i pyta dzieci, z jakimi miejscami im się one kojarzą. Chętne dzieci wypowiadają się.

- Karta pracy, cz. 3, nr 43.

Dzieci:

- oglądają zdjęcia,
- odczytują podpisy z N. (N. czyta wyrazy, a dzieci mówią nazwy zdjęć),
- mówią, które z tych miejsc chciałyby odwiedzić,
- rysują budynki po śladach.
- Wysłuchanie wiersza *Iwony Róży Salach Wycieczka*.
N. recytuje dzieciom wiersz.

*Pojedziemy na wycieczkę: wrr, wrr, wrr,
wezmę misia i bułeczkę: mniam, mniam, mniam.
Autem szybko wyruszamy: tur, tur, tur,
cały wielki świat zwiedzamy: tup, tup, tup.*

*Tak się kręci kierownica: brum, brum, brum,
a tak światem się zachwycam: ach, ach, ach.*

Wycieraczki tak mrugają: i, i, i,

a tak w radiu jazz śpiewają: daba, daba, daba, dam.

*A gdy wszystko już zwiedzimy,
to do domu powrócimy.
Posiedzimy chwilę w kątku
i zaczniemy od początku.*

Pojedziemy na wycieczkę ...

- Wyjazd nad morze.

Odtwarzacz CD, nagrania różnych odgłosów (morza, wsi, gór, miasta, lasu), mapa Polski, obrazek przedstawiający latarnię, napis **latarnia**.

N. zaprasza dzieci w podróż. Odtwarza odgłos morza. Pyta dzieci, czy wiedzą, gdzie dojechały. Następnie gromadzi dzieci w miejscu, gdzie umieścił obrazek przedstawiający latarnię morską. N. wskazuje polskie morze na mapie Polski, przyczepia w tym miejscu napis **latarnia**. Dzieci czytają z N. wyraz **latarnia**, dzielą jego nazwę rytmicznie (na sylaby). N. pyta dzieci, czy widziały latarnię i co wiedzą na jej temat. Chętne dzieci wypowiadają się. N. przekazuje kilka ciekawostek na temat latarni morskiej.

- Zabawa *Wzory z muszelek*.

Małe muszle.

N. pyta dzieci, co można znaleźć nad morzem na plaży. Informuje je, że nad morzem jedną z popularnych zabaw dzieci jest zbieranie muszelek i układanie z nich wzorów. Wysypuje muszelki na dywan. Dzieci zbierają muszelki, a następnie układają z nich dowolne wzory. N. ogląda z dziećmi ułożone wzory.

Jeśli N. nie ma muszelek, może posłużyć się elementami wyciętymi z papieru i poprosić dzieci, żeby wyobraziły sobie, że to muszelki.

- W gospodarstwie agroturystycznym.

Odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów (morza, wsi, gór, miasta, lasu), zdjęcie przedstawiające gospodarstwo agroturystyczne.

N. odtwarza nagranie (odgłosy wsi). Pyta dzieci, czy wiedzą, gdzie tym razem się znalazły. Następnie gromadzi dzieci w miejscu, gdzie umieścił zdjęcie przedstawiające gospodarstwo agroturystyczne. Pyta dzieci, czy były kiedyś z rodzicami w takim gospodarstwie i co wiedzą na jego temat. Chętne dzieci wypowiadają się.

- Na wycieczkę w góry.

Odtwarzacz CD, nagrania różnych odgłosów (morza, wsi, gór, miasta, lasu), obrazek przedstawiający góry.

N. zaprasza dzieci do zajęcia miejsca przy obrazku przedstawiającym góry. Nawiązuje do wtorkowego opowiadania. Prosi dzieci o przypomnienie, co wiedzą na temat gór. Chętne dzieci wypowiadają się. N. uściśla wiadomości.

- Z wizytą w mieście.

Odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów (morza, wsi, gór, miasta, lasu), mapa Polski, obrazki przedstawiające Kraków i Warszawę z widocznymi zamkami (karty pracy nr 43, 47), dwa napisy **zamek**, obrazek przedstawiający Toruń, napis **piernik**.

N. zaprasza dzieci do zajęcia miejsca przy obrazkach przedstawiających Kraków i Warszawę. Rozmawia na temat tych miast, zwraca uwagę na zamki – Wawel w Krakowie i Zamek Królewski w Warszawie. Przyczepia na mapie Polski, w odpowiednich miejscach, napisy **zamek**. Dzieci czytają z N. wyraz **zamek**, dzielą nazwę rytmicznie (na sylaby). N. opowiada dzieciom ciekawostki, np. na temat Wawelu, wspomina o legendzie związanej ze smokiem wawelskim. Pokazuje dzieciom obrazek smoka wawelskiego.

- ! N. może pokazać dzieciom film edukacyjny *Gród* (płyta *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska* – tablica 26).

Następnie N. gromadzi dzieci w miejscu, gdzie umieścić obrazek przedstawiający Toruń. Wskazuje Toruń na mapie Polski, przyczepia w tym miejscu napis **piernik**. Dzieci czytają z N. wyraz **piernik**, dzielą nazwę rytmicznie (na sylaby). N. przekazuje ciekawostki na temat tego, z czego słynie Toruń (fabryki piernika).

- Relaks w lesie.
Odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów (morza, wsi, gór, miasta, lasu).
N. zaprasza dzieci do zajęcia wygodnej pozycji na dywanie. Włącza nagranie odgłosów lasu. Dzieci wypoczywają.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17 (przewodnik, cz. 4, s. 61–62).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Kolorowe smoki*.
Szarfy i karteczki w kolorach żółtym i czerwonym, tamburyn.
N. rozkłada na dywanie żółte szarfy i czerwone szarfy – pieczary smoków. Rozdaje dzieciom karteczki w takich samych kolorach jak szarfy – zamienia dzieci w kolorowe smoki. Przy dźwiękach tamburynu dzieci swobodnie poruszają się po sali. Na przerwę w grze smoki szukają pieczar – dzieci odszukują szarfy w kolorach swoich karteczek, po czym zajmują miejsca w pieczarach.
- Zabawa tworzywem przyrodniczym – *Lukrowane pierniczki*.
N. rysuje patykami na ziemi kształty pierniczków. Dzieci odgadują, co przedstawiają kształty, a następnie ozdabiają pierniczki znalezionym tworzywem przyrodniczym, np.: małymi kamyczkami, suchymi trawkami. Na koniec lukrują pierniczki – posypią rysunki suchym piaskiem.

III

Tablica KASZUBY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 4, s. 217).

- Zabawa podsumowująca tematykę tygodniową – *Wiem, gdzie mieszkam*.
Dzieci siedzą w kole. N. mówi na ucho dziecku siedzącemu po jego prawej stronie krótkie zdanie będące podsumowaniem zdobytych wiadomości, np. *Mieszkam w dużym mieście*. (i podaje nazwę miasta lub miejscowości). Dziecko, w podobny sposób, powtarza zdanie kolejnemu koledze lub kolejnej koleżance. Kiedy zdanie przekażą sobie już wszystkie dzieci, ostatnie dziecko wypowiada informację na głos. N. porównuje jego wypowiedź ze swoim zdaniem wypowiedzianym na początku zabawy.

- Zabawa ruchowa z elementami ćwiczeń ortofonicznych – *Jadę samochodem*.

Dla każdego dziecka obręcz.

N. wręcza każdemu dziecku obręcz – kierownicę. Recytuje dwie początkowe zwrotki wiersza. Dzieci biegają po sali w jednym kierunku, kręcąc obręczami i naśladując jazdę samochodem. Zatrzymują się i wypowiadają w odpowiednich momentach za N. słowa dźwiękonaśladowcze: *wrr, wrr, wrr, mniam, mniam, mniam, tur, tur, tur, tup, tup, tup, brum, brum, brum, ach, ach, ach, i, i, i, i, daba, daba, daba, dam*.

- Zabawa ruchowa *Od gór do morza*.

Mapa Polski.

N. zaprasza dzieci na wycieczkę. Wskazuje na mapie Polski:
– góry – dzieci naśladują wspinanie się po górach,
– miasto – dzieci spacerują i rozglądają się,
– morze – dzieci kładą się na dywanie i naśladują pływanie.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie albumów przedstawiających zdjęcia z różnych stron Polski. Przygotowanie i układanie puzzli. Zestaw zabaw ruchowych nr 34.	IV 19 I 7, IV 11 I 5
II.	1. <i>Poznajemy majowe święta</i> – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej <i>Majowe święta</i> . Cele: kształtowanie poczucia przynależności narodowej, poznawanie tradycji związanej z obchodzeniem świąt państwowych. Zabawa bieżna <i>Przejażdżka konna</i> .	IV 5, IV 10 I 5
	2. <i>Moje osiedle w barwach narodowych</i> – rysowanie kredą na papierze ściernym. Cele: tworzenie prac plastycznych różnymi technikami, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Wyścigi w workach</i> . Zabawy swobodne z wykorzystaniem urządzeń ogrodowych.	I 7, IV 1, IV 8 I 4, I 5, IV 10
III.	Oglądanie reprodukcji obrazu Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> . Swobodne wypowiedzianie się na jego temat. Słuchanie piosenki <i>Moja ojczyzna</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Czerwień za bielą</i> .	IV 9, IV 2 IV 7 I 5

Cele główne

- kształtowanie poczucia przynależności narodowej,
- poznawanie tradycji związanych z obchodzeniem świąt państwowych,
- tworzenie prac plastycznych różnymi technikami,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia barwy na fladze Polski,
- wie, że flagi wywieszane są podczas świąt państwowych,
- poznaje nową technikę plastyczną,
- rysuje kredą na papierze ściernym.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie albumów przedstawiających zdjęcia z różnych stron Polski.
Albumy przedstawiające różne miejsca w Polsce (lub tablica 26, tablica WARMIA i MAZURY, KASZUBY).
N. układa na stole albumy, w których znajdują się zdjęcia przedstawiające różne miejsca w Polsce. Dzieci oglądają albumy, próbują opisać to, co widzą na zdjęciach, rozpoznają i nazywają miejsca, które odwiedziły razem z rodzicami. Dzielą się z innymi dziećmi wrażeniami z pobytu w tych miejscach.
- Przygotowanie i układanie puzzli.
Zdjęcia przedstawiające charakterystyczne miejsca w Polsce, ołówek, linijka, nożyczki, kopyty.

N. układa na stole zdjęcia przedstawiające charakterystyczne miejsca w Polsce, np.: góry, jeziora, morze, miasto, wieś. Prosi, aby dzieci dokładnie się im przyjrzały. Następnie rysuje na odwrocie zdjęć 2 lub 3 linie. Dzieci rozcinają zdjęcia nożyczkami, po czym elementy wkładają do kopert. Wymieniają się kopertami z innymi dziećmi i układają puzzle w całość. Podają nazwę przedstawionego na zdjęciu miejsca.

! N. może narysować na odwrocie zdjęcia więcej linii, jeśli dzieci dobrze radzą sobie ze składaniem obrazka w całość.

Zestaw zabaw ruchowych nr 34 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czerwień za bielą*.
Czerwony lub biały prostokąt dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie muzyki do marszu.

N. wręcza każdemu dziecku czerwony lub biały prostokąt. Dzieci maszerują po sali w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce ustawiają się parami: dzieci z czerwonym prostokątem stają za dziećmi z białym prostokątem. Podczas powtórzenia zabawy dzieci zmieniają partnera.

- Zabawa bieżna *Orły*.
Tamburyn.
Dzieci biegają przy dźwiękach tamburynu w jedną stronę. Naśladują lot orła. Na przerwę w muzyce zatrzymują się, wyciągają wyprostowane ręce w bok, odwracają głowę w tę samą stronę co orzeł na godle – w prawą stronę (N. może wskazać kierunek, stając tyłem do dzieci).
- Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości i szybkiej reakcji na sygnał – *Przejazd przez most*.

Tamburyn.

N. wybiera czworo dzieci, które tworzą most zwodzony (N. wyjaśnia dzieciom pojęcie). Ustawiają się para za parą i zwracają się do siebie twarzami. Podają sobie ręce i podnoszą je do góry – most otwarty. Pozostałe dzieci to samochody. Ustawiają się przed mostem, jedno za drugim. Kiedy N. gra na tamburynie, samochody przejeżdżają przez most. Na przerwę w muzyce most zamyka się – dzieci tworzące most opuszczają ręce. Samochód, który pozostał na moście, tworzy kolejny jego filar i ustawia się obok pozostałych dzieci. Zabawa trwa do chwili, aż pozostanie jeden samochód.

W innym wariantcie zabawy samochody, które zostaną zamknięte na moście, mogą zjeżdżać na bok, do garażu.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Przeskakujemy fale*.
Niebieskie szarfy, odtwarzacz CD, nagranie muzyki do marszu.
N. układa z niebieskich szarf w dowolnym miejscu sali dwie równoległe (mogą być faliste) linie – to morskie fale. Dzieci maszerują po nadmorskiej plaży w rytm muzyki. Kiedy dojdą do niebieskich szarf, przeskakują je obunóż i idą dalej. Na przerwę w muzyce zmieniają kierunek marszu.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Droga do stolicy*.
Szarfy w kolorze żółtym, tamburyn.

N. proponuje dzieciom wspólną podróż do stolicy Polski – Warszawy. Układa z żółtych szarf wąską ścieżkę. Dzieci poruszają się po całej sali w rytm wygrywany przez N. na tamburynie. Podróżują takim środkiem lokomocji, jaki zaproponuje N. (np. pociągiem – ustawiają się w pociąg i poruszają się w tym ustawieniu, samochodem – naśladują trzymanie w rękach kierownicy i jazdę samochodem, samolotem – prostują ręce w bok i naśladują lot samolo-

tem). Na przerwę w grze natrafiają na przeszkodę – wąski tunel w przypadku samochodu i pociągu – lub podchodzą do lądowania, jeśli przed przerwą naśladowały lot samolotu. Ustawiają się jedno za drugim przed ułożoną z szarf ścieżką i kolejno przechodzą przez nią stopa za stopą.

II

Zajęcia 1. Poznajemy majowe święta – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Majowe święta*.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci siedzą w kole. N. wita dzieci, wypowiadając słowa powitania sylabami i jednocześnie wykonując określone ruchy: *Dzień* – klaszcze nad głową, *do* – uderza rękami o uda, *bry* – klaszcze w dłonie przed sobą, *dzie* – uderza dłońmi o podłogę przed sobą, *ci* – klaszcze w dłonie. Dzieci odpowiadają w ten sam sposób, ale zamiast słowa *dzieci*, wypowiadają słowo *pani*.

- Słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Majowe święta*.

Książka (s. 68–69) dla każdego dziecka.

Skończyła się majówka. Ada i Olek po kilkudniowym pobycie u dziadków wrócili do przedszkola. Dziewczynka od razu pochwaliła się dzieciom, że razem z Olkiem pomagali dziadkowi powiesić flagę. Do ostatniego dnia pobytu biało-czerwona flaga wisiała dumnie nad wejściem do domu.

– *Ja też widziałem wiszące flagi – zawołał Kamil.*

– *I ja też – powiedział Daniel.*

– *A tak naprawdę to po co się je wiesza? – dopytywał Maciek. – I co to były za jakieś dziwne święta? Nie było choinki ani jajek wielkanocnych...*

Inne dzieci też były bardzo ciekawe i dlatego pani postanowiła przypomnieć, co się działo przez ostatnie dni. Cała grupa usiadła na dywanie.

– *To były święta państwowe. Obchodzone są co roku. Pierwszego maja zawsze przypada Święto Pracy – zaczęła mówić pani. – Tyle że Święto Pracy obchodzone jest również w innych krajach. Zostało ustanowione wiele lat temu i w tym dniu czcimy trud wszystkich pracujących ludzi – waszych rodziców, dziadków, sąsiadów... Drugiego maja mieliśmy Święto Flagi. Jesteśmy Polakami, mieszkamy w Polsce i dlatego powinniśmy szanować naszą flagę. Zaś trzeci maja to rocznica uchwalenia konstytucji. Konstytucja to taka umowa podpisana przez króla i szlachtę po to, żeby wszystkim lepiej się żyło.*

– *A jak ten król wyglądał? – dopytywał Antek. – Czy można go gdzieś spotkać?*

– *Nie, Antku, to wszystko było wiele lat temu. Ale jeżeli chcecie zobaczyć króla, możemy pójść do muzeum. To co, idziemy? – zapytała pani.*

– *Tak! – odpowiedzieli dzieci chórem i już po chwili cała grupa poszła do pobliskiego muzeum zobaczyć wystawę upamiętniającą nie tylko podpisanie konstytucji, lecz także pozostałe majowe święta.*

Na ścianie wisiała wielka flaga Polski.

– *O, a to godło! – powiedział Antek. – Orzeł w koronie. A co jest napisane tu obok, na tym plakacie?*

– *To hymn Polski – odpowiedziała pani. – A na tych zdjęciach możecie zobaczyć, jak kiedyś obchodzono Święto Pracy.*

– *A co to za dziwnie ubrani ludzie na tym obrazku?*

– *To jest kopia obrazu naszego najśłynniejszego polskiego malarza Jana Matejki pt. „Konstytucja 3 maja 1791 roku”. I właśnie na nim możecie zobaczyć, jak wyglądali król, dostojnicy królewscy, szlachta i zwykli ludzie. Kiedyś tak właśnie wszyscy się ubierali.*

Dzieci jeszcze przez długi czas wpatrywały się z zaciekawieniem w dzieło Matejki.

– *Cieszę się, że jestem Polakiem – szepnął Michał do ucha Ady.*

– *Ja też – powiedziała dziewczynka i z dumą spojrzała na polską flagę.*

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 68–69) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- *Jakie barwy ma flaga Polski?*
- *Dlaczego na początku maja wywieszają się polskie flagi?*
- *Jakie miejsce odwiedziła grupa Ady?*
- *Co ciekawego zobaczyły dzieci w muzeum?*

- Zabawa ruchowa *Flaga na wietrze*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się w rytm wygrywany przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze podnoszą do góry rękę i naśladują ruch machania flagą.

N. zwraca uwagę, aby przy każdym powtórzeniu zabawy dzieci używały zamiennie lewej ręki i prawej ręki. Proponuje również dzieciom machanie flagą oburącz.

- Odnajdywanie obrazka z polską flagą.

Obrazki z flagami różnych państw, w tym obrazki z flagami Polski i Monako.

Dzieci siedzą w kole. N. układa w środku koła obrazki z flagami różnych państw. Dzieci odnajdują wśród nich flagę Polski. Następnie poszukują obrazka, który bardzo przypomina flagę Polski. Wskazują różnice.

- Układanie z białych i z czerwonych prostokątów flagi Polski.

Biały prostokąt i czerwony prostokąt dla każdego dziecka (np. 1 cm x 3 cm).

N. wręcza każdemu dziecku biały prostokąt i czerwony prostokąt. Dzieci układają z prostokątów sylwetę flagi Polski. Kończą wypowiedziane przez N. zdanie: *Flaga Polski jest...* (biało-czerwona).

- Karta pracy, cz. 2, nr 44.

Dzieci:

- rysują flagę Polski po śladzie, kolorują ją według wzoru,
- przyglądają się rysunkom flag, otaczają pętlą flagę Polski.

- Zabawa bieżna *Przejażdżka konna*.

Szarfa dla pary dzieci.

N. wyjaśnia dzieciom, że kiedyś nie było samochodów. Podróżowano m.in. zaprzęgiem konnym. Zaprasza dzieci na konną przejażdżkę po Polsce. Dzieci dobierają się parami. N. rozdaje szarfy. Jedno dziecko jest koniem (trzyma szarfę w dłoniach, za plecami), drugie woźnicą (trzyma szarfę w dłoniach, przed sobą). Dzieci tworzą zaprzęgi konne. Woźnica wyznacza tempo, w jakim porusza się koń: galop, kłus, stęp. N. przypomina, co oznaczają poszczególne słowa.

Zajęcia 2. *Moje osiedle w barwach narodowych* – rysowanie kredą na papierze ściernym.

- Wprowadzenie do tematu.

N. nawiązuje do wysłuchanego na poprzednich zajęciach opowiadania *Majowe święta*. Pyta: *Jakie kolory występują na najważniejszych dla każdego Polaka znakach: fladze narodowej i godle? Co by było, gdyby wszystko, co nas otacza, miało kolor biało-czerwony?* Dzieci opisują swoje uczucia.

- Zapoznanie z tematem pracy i właściwościami papieru ściernego.

Papier ścierny, drobnoziarnisty, w ciemnym kolorze, kreda w kolorach czerwonym i białym.

N. proponuje dzieciom wykonanie pracy plastycznej na temat: *Moje osiedle w barwach narodowych*. Wyjaśnia, że każdy może wyobrazić sobie swoje osiedle inaczej, ale ważne jest, aby użyć do wykonania pracy tylko dwóch kolorów: białego i czerwonego. Pokazuje papier ścierny. Wyjaśnia, do czego jest on przeznaczony. Informuje, że czasem papier ścierny wykorzystywany jest także do prac plastycznych, bo takie prace są bardzo ciekawe. Wręcza każdemu dziecku kawałek papieru. Dzieci dotykają go, określają jego fakturę oraz opisują swoje wrażenia.

N. zwraca uwagę na zachowanie przez dzieci szczególnej ostrożności ze względu na szorstkość papieru.

- Samodzielne wykonanie prac przez dzieci.
Dla każdego dziecka papier ścierny, drobnoziarnisty, w dowolnym kolorze, kreda w kolorach czerwonym i białym, lakier do włosów.
Dzieci rysują na papierze ściernym czerwoną kredą i białą kredą. Starają się zapełnić całą powierzchnię arkusza papieru. Po zakończeniu pracy przez dzieci N. utrwala barwy, spryskując kartkę lakierem do włosów.
- Prezentowanie prac wykonanych przez dzieci.
Prace wykonane przez dzieci.
Dzieci kolejno wychodzą na środek i prezentują swoje prace. Opowiadają o swoich wyobrażeniach związanych ze zmianą barw na osiedlu. Nadają tytuły swoim pracom.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Wyścigi w workach*.
Dwa worki z mocnego materiału, przystosowane do wyścigów w skokach na odległość.
N. wyznacza linie – startu i mety. Dzieci dobierają się parami i stają w dwóch rzędach (zespołach) przed linią startu. N. wręcza pierwszemu dziecku z każdego zespołu worki. Na sygnał N. dzieci te starają się jak najszybciej, skacząc w workach, dotrzeć do mety. Następnie wychodzą z worków i biegiem wracają w kierunku linii startu. Przekazują worki następnemu dziecku w zespole. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci z obu zespołów wykonają zadanie. Wygrywa zespół, który jako pierwszy ukończy wyścig.
- Zabawy swobodne z wykorzystaniem urządzeń ogrodowych.

III

- Oglądanie reprodukcji obrazu Jana Matejki *Konstytucja 3 maja 1791 roku*. Swobodne wypowiedzianie się na jego temat.
Reprodukcja obrazu Jana Matejki *Konstytucja 3 maja 1791 roku*.
N. pokazuje dzieciom reprodukcję malarską obrazu Jana Matejki. Dzieci przyglądają się jej uważnie. N. zwraca uwagę na ubiór przedstawionych na obrazie postaci oraz na papier, który trzyma w ręce centralna postać obrazu. Opowiada dzieciom ciekawostki na temat powstania reprodukcji.

Obraz Jana Matejki *Konstytucja 3 maja 1791 roku* powstał dawno temu. Obecnie możemy go podziwiać w Zamku Królewskim w Warszawie. Na obrazie przedstawieni są ważni ludzie, którzy uczestniczyli w niezwykle istotnym wydarzeniu, jakim było uchwalenie Konstytucji 3 maja. Zapisano w niej najważniejsze zasady dotyczące życia w naszym kraju. Ludzie ubrani są w stroje charakterystyczne dla tamtych czasów. Z lewej strony obrazu można zauważyć ówczesnego króla Polski, Stanisława Augusta Poniatowskiego.

- Słuchanie piosenki *Moja ojczyzna* (śł. Maria Możdziej, muz. Stefan Gąsieniec) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.

Nagranie piosenki *Moja ojczyzna*, odtwarzacz CD.

Jest wie - le pię - knych miejsc, sły - sza - łem to od bra - ta, lecz
nie wi - dzia - łem ich, mam tyl - ko czte - ry la - ta. Ref.: A - le ko - cham
pol - skie łą - ki, smu - kłe mal - wy pod ok - na - mi i jas - kół - ki,
i bied - ron - ki, któ - re są tu zaw - sze z na - mi.

I. *Jest wiele pięknych miejsc,
słyszałem to od brata,
lecz nie widziałem ich,
mam tylko cztery lata.*

Ref.: *Kocham zapach polskiej łąki,
smukłe malwy pod oknami
i jaskółki, i biedronki,
które są tu zawsze z nami.*

Ref.: *Ale kocham polskie łąki,
smukłe malwy pod oknami
i jaskółki, i biedronki,
które są tu zawsze z nami.*

III. *Tu urodził się mój dziadek
i pracują tu rodzice.
Tutaj wielu mam kolegów,
przepiękną okolicę.*

II. *W Polsce czuję się najlepiej
i choć jestem małym smykiem,
chcę ojczyznę moją poznać
i rozmawiać jej językiem.*

Ref.: *Kocham zapach naszej łąki,
smukłe malwy pod oknami
i jaskółki, i biedronki,
które są tu zawsze z nami.*

N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.

- Jak nazywa się nasza ojczyzna?
- Jaki kwiat i zwierzęta są wymienione w piosence?
- Dlaczego czujemy się dobrze w swojej ojczyźnie?

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czerwień za bielą* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Układanie wzorów z biało-czerwonych prostokątów. Porównywanie zdjęć przedstawiających polskie godło. Obrysowywanie i kolorowanie rysunku korony. Zabawa bieżna <i>Orły</i> .	IV 11 I 7, IV 9 I 5
II. 1.	<i>Jestem dobrym Polakiem</i> – nauka na pamięć wiersza Iwony Fabiszewskiej <i>Moja Ojczyzna</i> . Cele: rozwijanie koncentracji uwagi i pamięci, utrwalanie nazw i wyglądu symboli narodowych. Zabawa ruchowa <i>Wysoko – nisko</i> .	IV 5, IV 10 I 5
2.	Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Moja ojczyzna</i> . Cele: rozwijanie zdolności muzycznych poprzez słuchanie muzyki i śpiew, rozwijanie umiejętności poruszania się przy muzyce. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – <i>Wybierz cel</i> . Odnajdywanie w ogrodzie przedszkolnym przedmiotów lub zabawek w kształcie koła.	IV 7 I 4, I 5, I 6
III.	Liczenie kartoników z flagami na rysunku domu. <i>Flaga</i> – ćwiczenie oddechowe. Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości i szybkiej reakcji na sygnał – <i>Przejazd przez most</i> .	IV 15 I 9 I 5

Cele główne

- rozwijanie koncentracji uwagi i pamięci,
- utrwalanie nazw i wyglądu symboli narodowych,
- rozwijanie zdolności muzycznych poprzez słuchanie muzyki i śpiew,
- rozwijanie umiejętności poruszania się przy muzyce.

Cele operacyjne

Dziecko:

- zapamiętuje wiersz i recytuje go indywidualnie i grupowo,
- wymienia symbole narodowe i opisuje ich wygląd,
- śpiewa rytmicznie piosenkę,
- łączy śpiew z ruchem.

Przebieg dnia

I

- Układanie wzorów z biało-czerwonych prostokątów.
Dla każdego dziecka i N.: niebieska lub zielona kartka oraz kilka białych i czerwonych prostokątów.
Każde dziecko dostaje swoją kartkę i zestaw białych i czerwonych prostokątów. N. układa na swojej kartce dowolny wzór z białych i z czerwonych prostokątów. Dzieci go oglądają i układają taki sam wzór na swoich kartkach. Następnie wybrane dziecko układa prostokąty, a N. i pozostałe dzieci odwzorowują ten układ.

- Porównywanie zdjęć przedstawiających polskie godło. Obrysowywanie i kolorowanie rysunku korony.

Zdjęcia godła narodowego (obecnego i wcześniejszych), wycięty z papieru szablon korony, kredki.

N. układa na stole zdjęcia przedstawiające polskie godło. Dzieci odszukują różnice między nimi. N. zwraca szczególną uwagę na koronę. Następnie kładzie na stole przygotowany szablon i prosi dzieci, aby po kolei odrysowały koronę. Dzieci odrysowują koronę i kolorują ją zgodnie z przedstawionym na zdjęciu wzorem.

- Zabawa bieżna *Orły* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

II

Zajęcia 1. Jestem dobrym Polakiem – nauka na pamięć wiersza Iwony Fabiszewskiej *Moja Ojczyzna*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. N. wypowiada słowa powitania: *Witam tych, którzy... lubią las, miasto, wieś, morze, góry* itd. Dzieci, które czują się powitane, zamieniają się miejscami.

- Słuchanie wiersza.

N. recytuje dzieciom wiersz Iwony Fabiszewskiej *Moja Ojczyzna*.

*Kocham moją ojczyznę,
bo jestem Polakiem.
Kocham Orła Białego,
bo jest Polski znakiem.*

*Kocham barwy ojczyste:
te biało-czerwone.
Kocham góry i niziny,
każdą Polski stronę.*

- Rozmowa na temat wiersza.

Pluszowe zabawki, mapa Polski.

N. pyta:

- *Jak nazywa się nasza ojczyzna?*
- *Co to znaczy być Polakiem?*
- *Dlaczego kochamy orła białego?*
- *Jak wygląda nasze godło?*

Umieszcza na tablicy mapę Polski. Obrysowuje palcem jej granice. Mówi, że to wszystko, co znajduje się między granicami, to jest Polska. Następnie prosi, aby każde dziecko wybrało sobie jedną pluszową zabawkę i usiadło z nią w kole. Mówi: *Przytulmy pluszowe zabawki tak mocno, jak mocno kochamy naszą ojczyznę. Powtórzcie pierwszy fragment wiersza, po cichu, pluszowej zabawce do jednego ucha.*

- Nauka wiersza na pamięć.

Pluszowe zabawki, mapa Polski.

N. pyta:

- *Jakie są nasze barwy ojczyste?*
- *Jakie polskie symbole mają kolor biało-czerwony?*

N. podsumowuje wypowiedzi dzieci. Pokazuje na mapie, jak są zaznaczone góry. Proponuje powtórzenie za nim drugiego fragmentu wiersza pluszowej maskotce na drugie ucho. Dzieci trzymają pluszowe zabawki w dłoniach. N. mówi:

- *Teraz spróbujmy powiedzieć naszemu pluszowemu przyjacielowi cały wiersz. Posadźmy go przed sobą, aby dobrze słyszał.* Dzieci recytują wiersz. N. pyta:

- *Czy ktoś chciałby sam powiedzieć wiersz?*

Chętne dzieci recytują wiersz indywidualnie.

- ✎
 - Zabawa ruchowa *Jedziemy na wycieczkę*.
Pomarańczowy kartonik i zielony kartonik, tamburyn.
 N. gra na tamburynie. Na przerwę w grze dzieci zatrzymują się. N. pokazuje pomarańczowy kartonik – dzieci wspinają się po górach (wysoko unoszą kolana, maszerując w miejscu) – lub zielony kartonik – schylają się i naśladują wachanie kwiatków.
- ☰
 - Karta pracy, cz. 2, nr 45.
 Dzieci:
 - odszukują wśród naklejek brakujące elementy obrazka, naklejają je w odpowiednich miejscach, podają nazwę przedstawionego symbolu Polski,
 - kolorują pierwszą, trzecią i piątą koronę na żółto, a drugą i czwartą – na pomarańczowo,
 - liczą, ile jest żółtych koron, a ile pomarańczowych koron.
- ✎
 - Zabawa ruchowa *Wysoko – nisko*.
Maskotka dla każdego dziecka, nagranie wesołej melodii.
 Dzieci biorą do ręki jedną z pluszowych maskotek znajdujących się w sali. Wykonują własne improwizacje taneczne z zabawką w roli partnera. Na przerwę w muzyce, zgodnie z poleceniem wydanym przez N., pokazują swojemu partnerowi, co znajduje się wysoko (wspinają się na palce, wyciągając rękę z maskotką w górę) lub nisko (wykonują przysiad i pokazują np. wzory na dywanie).

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Moja ojczyzna* (przewodnik, cz. 4, s. 76).

Nagranie piosenki *Moja ojczyzna*, odtwarzacz CD.

- Zabawa *Refren piosenki* – utrwalająca melodię i tekst refrenu.
 Dzieci swobodnie maszerują w rytmie nagrania. Podczas refrenu piosenki zatrzymują się i miarowo klaszczą. Następnie N. nuci melodię piosenki mormorando. Dzieci starają się nucić razem z N.
- Nauka piosenki *Moja ojczyzna* na zasadzie echa muzycznego.
 N. włącza nagranie piosenki i zaznacza kłaśnięciem pierwszą miarę taktu.
 N. utrwała zwrotki i refren piosenki *Moja ojczyzna*.
- *Zaklaszcz razem z nami* – zabawa utrwalająca charakterystyczny rytm piosenki.

Bębenek.

Dzieci maszerują swobodnie po sali w rytmie bębenka. Kiedy usłyszą piosenkę *Moja ojczyzna*, zwracają się przodem do N. i maszerują w miejscu. N. wraz z dziećmi klaszcze w rytm piosenki.

- Zabawa przy piosence *Moja ojczyzna*.

Dla każdego dziecka gumka i wstążki – białe i czerwone.

Na przegubach dłoni dzieci mają założone gumki z przymocowanymi do nich białymi i czerwonymi wstążkami. Dzieci stają w półkolu. W celu zapewnienia swobody ruchów co drugie dziecko wykonuje dwa kroki do przodu.

Dzieci:

I. *Jest wiele pięknych miejsc,
 słyszałem to od brata,
 lecz nie widziałem ich,
 mam tylko cztery lata.*

wyciągają ręce przed siebie,
 nadstawiają ucho,
 palcem wskazującym wykonują ruch przeczący,
 pokazują cztery palce,

Ref.: *Ale kocham polskie łąki,
 smukłe malwy pod oknami
 i jaskółki, i biedronki,
 które są tu zawsze z nami.*

maszerują po okręgu, ręce unoszą w górę,
 kołyszą nimi raz w jedną, raz w drugą stronę,
 zatrzymują się, zginają ręce w łokciach,
 obracają się wokół siebie,

II. *W Polsce czuję się najlepiej
i choć jestem małym smykiem,
chcę ojczyznę moją poznać
i rozmawiać jej językiem.*

Ref.: *Kocham zapach polskiej łąki...*

III. *Tu urodził się mój dziadek
i pracują tu rodzice.
Tutaj wielu mam kolegów
i przepiękną okolicę.*

Ref.: *Kocham zapach naszej łąki...*

zatrzymują się i zwracają przodem do środka koła, wykonują przed sobą młynek w górę, następnie w dół, odwracają się tyłem do środka koła, unoszą ręce w górę i kołyszą nimi nad głowami,

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

podają sobie ręce w parach i obracają się w małych kołach,

tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa *Mój kraj* – rozwijająca zdolność logicznego myślenia. Dzieci maszerują w rytmie piosenki, w określonym kierunku. Na przerwę w muzyce N. mówi wypowiedzenia, a dzieci określają, które z nich jest prawdziwe, podnosząc ręce w górę. Przykładowe wypowiedzenia:
*Stolicą Polski jest Warszawa.
Polska flaga ma barwy biało-czerwone.
Polskie morze to Bałtyk.
Najwyższe góry w Polsce to Tatry.
Największe miasto w Polsce to Londyn.
W Polsce językiem ojczystym jest język angielski.
W naszym kraju rosną palmy.*

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Wybierz cel.*

Woreczek dla każdego dziecka.

N. wręcza każdemu dziecku woreczek. Rysuje na ziemi lub na chodniku trzy koła (jedno wewnątrz drugiego i każde mniejsze od poprzedniego). Proponuje dzieciom wycieczkę po Polsce. Umawia się z dziećmi, które koło oznacza góry, a które – morze lub jeziora. Dzieci stają dokoła narysowanych kół. Kolejno wymieniają miejsce, które chciałyby odwiedzić, a następnie rzucają woreczkiem do odpowiedniego koła. Jeśli dziecku uda się rzucić w odpowiednie miejsce, mówi: *Jestem np. nad morzem.* Jeśli mu się nie uda trafić, mówi: *Chciałem pojechać nad morze, ale pojechałem w góry.* Jeśli dziecko nie trafi w żadne z kół, mówi: *Zostałem w domu.*

- Odnajdywanie w ogrodzie przedszkolnym przedmiotów lub zabawek w kształcie koła.

Kartonik w kształcie koła.

N. pokazuje kartonik w kształcie koła. Dzieci odnajdują na terenie ogrodu przedszkolnego przedmioty lub zabawki w takim samym kształcie (mogą to być także elementy zabawek, np. kierownica w samochodzie).

III

- Liczenie kartoników z flagami na rysunku domu.

Karton z narysowanym budynkiem i zaznaczonymi na nim rysunkami okien, biało-czerwone kartoniki – flagi, kredki, kartka dla każdego dziecka.

N. prezentuje karton z narysowanym budynkiem i zaznaczonymi na nim rysunkami okien. Obok wybranych rysunków okien układa przygotowane biało-czerwone kartoniki – flagi. Pyta: *Ilu mieszkańców wywiesiło flagę?* Dzieci liczą, wskazując palcem każdy kartonik z flagą, i udzielają odpowiedzi, pokazując jednocześnie wynik na palcach. Rysują na kartce tyle samo kropek co flag na rysunku. N. zmienia układ lub liczbę kartoników z flagami. Pyta, czy teraz więcej ludzi wywiesiło flagi, czy mniej i o ile mniej.

! Dzieci rysują kropki na kartce po to, aby mogły sprawdzić, ile rysunków flag zauważyły przy poprzednim liczeniu. Ułatwi to im porównywanie.

• *Flaga* – ćwiczenie oddechowe.
Małe flagi wykonane z bibuły karbowanej przymocowanej do patyczka.
Dzieci nabierają powietrze nosem, następnie powoli wypuszczają je ustami, wprawiając w ruch swoje flagi.

• Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości i szybkiej reakcji na sygnał – *Przejazd przez most* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

Maj, tydzień 2

Dzień 3

Moja ojczyzna

Z biegiem Wisły

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Odtwarzanie rytmów. Wyklejanie plasteliną. Dorysowywanie elementów obrazka według własnego pomysłu. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Przeskakujemy fale</i> .	IV 7 I 7 I 5
II. 1.	<i>Podróż po Polsce</i> – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia, utrwalanie umiejętności klasyfikowania według wybranej cechy.	IV 10, IV 12 IV 15
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, zachęcanie do dbałości o odpowiednią postawę. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa z piłką – <i>Piłka w tunelu</i> . Zabawy w piaskownicy.	I 8 I 4, I 5, I 6
III.	Zabawy konstrukcyjne – <i>Budujemy mosty</i> . Samodzielne rozwiązywanie sytuacji problemowej. <i>Orły i gniazda</i> – zabawa orientacyjno-porządkowa. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Czerwień za bielą</i> .	I 6 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- utrwalanie umiejętności klasyfikowania według wybranej cechy,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- zachęcanie do dbałości o odpowiednią postawę.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy sylwety owieczek,
- segreguje sylwety pierników według kształtu,
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych,
- przyjmuje podczas ćwiczeń odpowiednią postawę.

Przebieg dnia

I

- Odtwarzanie rytmów.

Klocki.

Dzieci siedzą w kole. N. klaszcze w dłonie, np. dwa razy wolno, trzy razy szybko. W tym tempie wypowiada słowa: *Polska to nasz kraj*. Następnie je powtarza, jednocześnie klaszcząc w dłonie. Dzieci biorą z pojemnika po jednym klocku. Wypowiadają te same słowa, w takim samym tempie, jednocześnie uderzając klockiem o podłogę. Kiedy wszystkie dzieci opanują już tę umiejętność, N. zmienia rytm wypowiadanych słów, a dzieci go naśladowują.

- Wyklejanie plasteliną. Dorysowywanie elementów obrazka według własnego pomysłu.

Dla każdego dziecka: niebieska plastelina, kredki, biała kartka z korytem rzeki Wisły narysowanym ołówkiem.

N. rozdaje białe kartki, na których ołówkiem jest narysowane koryto rzeki Wisły. Dzieci wypełniają je niebieską plasteliną. Następnie według własnego pomysłu dorysowują kredkami elementy obrazka. Nadają tytuł swoim pracom.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Przeskakujemy fale* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

II

Zajęcia 1. *Podróż po Polsce* – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie.

Dla każdego dziecka wąski pasek niebieskiej krepiny.

Dzieci siedzą w kole. N. wręcza każdemu dziecku niebieski pasek krepiny. Układa w środku koła pasek krepiny, który trzymał w ręce. Wypowiada słowa: *Dzień dobry mówimy, z pasków rzeczku robimy*. Dzieci kolejno wchodzi do środka koła, łączą swój pasek z paskiem leżącym na dywanie i mówią te same słowa, które wypowiedział N. Zabawa kończy się, kiedy wszystkie dzieci ułożą swoje paski.

- Zapoznanie z biegiem Wisły.

Mapa Polski.

N. umieszcza na tablicy mapę Polski. Pokazuje, w jaki sposób zaznaczone są na niej rzeki. Porównuje je do kształtu ułożonego przez dzieci na dywanie. Pyta: *Jak nazywa się najdłuższa rzeka, która przepływa przez Polskę?* Pokazuje na mapie Wisłę, wyjaśniając jednocześnie, że Wisła wypływa z gór i wpada do morza. Zaprasza dzieci na wycieczkę z biegiem Wisły. Dzieci siadają skrzyżnie i odpychając się rękami z jednej i z drugiej strony, płyną łódką z biegiem Wisły.

- W górach. Liczenie owiec na pastwisku i porównywanie ich liczby.

Wycięte z białego papieru koła (lub kształty chmurek), które zastąpią owieczki – 10 sztuk dla N., zielona krepina (pastwisko) oraz po 5 klocków dla każdego dziecka.

N. informuje, że dzieci dotarły do pierwszego celu podróży, czyli do Zakopanego. Pokazuje tę miejscowość na mapie. Mieszkają tutaj górale, którzy pasą owieczki. Układa na dywanie dwa zielone kawałki krepiny – pastwiska. Umieszcza na nich dowolną liczbę wyciętych z białego papieru kół (lub chmurek) – owieczek (maksymalnie pięć na jednym pastwisku). Rozdaje dzieciom po pięć klocków. Dzieci liczą owieczki na wskazanym przez N. pastwisku, pokazują liczbę na palcach, a następnie układają przed sobą tyle samo klocków – owieczek. N. prosi, aby dzieci porównały liczbę owieczek na jednym i na drugim pastwisku i powiedziały, czy jest ich tyle samo, czy mniej, czy więcej. Dzieci płyną łódką w dalszą podróż.

- W Warszawie. Budowanie domów z klocków według wzoru. Liczenie pięter.

Klocki, kartoniki z narysowanymi domami (od jednopiętrowego do mającego 5 pięter), pojemnik.

N. informuje, że dzieci dotarły do drugiego celu podróży – stolicy Polski, Warszawy (pokazuje na mapie). Płynąc łódką, dzieci widzą budynki różnej wysokości. N. umieszcza na tablicy kolejno kartoniki, na których są narysowane domy z różną liczbą pięter (od 1 do 5). Przed dziećmi ustawia pojemnik z klockami. Dzieci biorą odpowiednią liczbę klocków i układają z nich domy o takiej samej wysokości (mogą postawić klocek na klocku lub położyć klocki na dywanie jeden nad drugim). Nie burzą domów, tylko układają jeden obok drugiego. Wskazują wysoki dom i niski dom. Po zakończeniu zadania odkładają klocki na miejsce i płyną dalej.

- W Toruniu. Segregowanie wyciętych z papieru pierników według kształtów.

Wycięte z brązowego papieru sylwety pierników w trzech kształtach, trzy obręcze.

N. informuje, że dzieci dotarły do trzeciego celu podróży, jakim jest Toruń – miasto słynące z bardzo smacznych pierników. Pokazuje miejscowość na mapie. Układa na dywanie trzy obręcze, a obok nich wycięte z papieru sylwety pierników różniące się kształtem. Prosi, aby dzieci pomogły w ich porządkowaniu. Dzieci umieszczają sylwety pierników w odpowiednich obręczach. Następnie kontynuują podróż łódką, a N. w tym czasie odkłada na bok zgromadzone wcześniej pomoce.

- W Gdańsku. Liczenie statków na morzu.

Niebieska krepina, półkola wycięte z papieru kolorowego (symbolizujące statki), mapa Polski.

N. informuje, że dzieci dotarły do ostatniego celu podróży, a mianowicie do leżącego nad morzem miasta Gdańsk (pokazuje na mapie). Rozkłada niebieską krepinę – morze. Po morzu pływają statki. Dzieci liczą, ile statków pływa po morzu. N. kładzie 5 statków i mówi, że 2 odpłynęły (chowa je), a dzieci odpowiadają, ile statków pozostało itd.

- Zakończenie podróży.

N. dziękuje dzieciom za wspólną podróż. Zachęca do oglądania umieszczonych w kąciku książki albumów lub książek, w których znajdują się zdjęcia miejsc odwiedzonych podczas dzisiejszych zajęć.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17 (przewodnik, cz. 4, s. 61–62).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa z piłką – *Piłka w tunelu*.

Piłka.

Dzieci ustawiają się w niewielkim rozkroku, w dwóch rzędach. N. podaje piłkę pierwszemu dziecku w rzędzie. Dzieci podają sobie piłkę dołem, między nogami. Kiedy piłka dotrze do ostatniego dziecka w rzędzie, ono podnosi ją do góry. Zwycięża rząd, który pierwszy wykona zadanie.

- Zabawy w piaskownicy.

Dostępny w ogrodzie materiał przyrodniczy, łódki z papieru wykonane techniką origami.

Dzieci tworzą w piasku koryto rzeki. Brzegi rzeki ozdabiają dostępnym w ogrodzie materiałem przyrodniczym. N. rozdaje dzieciom łódki z papieru, wykonane techniką origami. Dzieci wypełniają je niewielką ilością piasku i przewożą go na drugi koniec rzeki.

III

- Zabawy konstrukcyjne – *Budujemy mosty*. Samodzielne rozwiązywanie sytuacji problemowej.

Klocki, małe samochody, niebieska krepina, tektura.

N. układa na dywanie kawałek niebieskiej krepiny – rzekę. Obok ustawia pudełko z klockami oraz tekturę. Z jednej i z drugiej strony rzeki umieszcza małe samochody. Proponuje dzieciom budowę mostów. N. dzieli dzieci na kilka grup i każda z nich wykonuje zadanie według własnego pomysłu.

- *Orły i gniazda* – zabawa orientacyjno-porządkowa.
Chusty szyfonowe, dowolna melodia wybrana przez N., odtwarzacz CD, bębenek.
Dzieci dobierają się w trójki. Para dzieci trzyma za końce chustę (gniazdo), unosi ją nad głowy. Pod chustą zajmuje miejsce dziecko, które jest orłem. W rytmie muzyki orły fruwać między gniazdami. Na ustalony sygnał – uderzenie w bębenek – zajmują miejsca w najbliższych gniazdach. Na kolejny dźwięk bębena orły szybko zajmują miejsca w innych gniazdach. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czerwień za bielą* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

Maj, tydzień 2

Dzień 4

Moja ojczyzna
Poznajemy Warszawę

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. <i>Metro</i> – zabawy konstrukcyjne. <i>Ulica w dużym mieście</i> – ćwiczenie słuchu fonematycznego. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Droga do stolicy</i> .	I 6, IV 9 IV 2 I 5
II. 1. <i>Zwiedzamy Warszawę z Syrenką</i> – zabawa dydaktyczna. Cele: zapoznanie z legendą o Syrence, poznawanie charakterystycznych miejsc znajdujących się w Warszawie. 2. <i>Godło Polski</i> – zajęcia plastyczne. Cele: utrwalanie symboli narodowych, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa z chustą animacyjną – <i>Paczka z Warszawy</i> . Zabawa zręcznościowa – <i>Piłki krążą</i> .	IV 5, IV 10 I 7, IV 8, IV 10 I 4, I 5
III. <i>Co to za miejsce?</i> – poznawanie nazw wybranych miejsc w Polsce. Słuchanie ciekawostek na ich temat. Zabawa pobudzająco-hamująca <i>Barwy narodowe</i> . Zabawa bieżna <i>Orły</i> .	IV 10, IV 18 IV 5 IV 7 I 5

Cele główne

- zapoznanie z legendą o Syrence,
- poznawanie charakterystycznych miejsc znajdujących się w Warszawie,
- utrwalanie symboli narodowych,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- w skupieniu słucha legendy opowiedzianej przez N., opisuje herb Warszawy,
- wymienia charakterystyczne miejsca znajdujące się w Warszawie,
- nazywa symbole narodowe,
- wykonuje pracę plastyczną.

Przebieg dnia

I

- *Metro* – zabawy konstrukcyjne.
Dwa lub trzy duże kartony, kredki, papier kolorowy, klej, taśmy samoprzylepne, nożyczki, zdjęcia przedstawiające warszawskie metro.

N. pokazuje zdjęcia warszawskiego metra. Rozmawia z dziećmi na jego temat. Następnie proponuje wykonanie tunelu metra z kartonów. Pomaga dzieciom w łączeniu pudeł za pomocą taśmy klejącej. Zachęca do ich ozdobienia według własnych pomysłów. Kiedy tunel będzie już skończony, dzieci zamieniają się w pociągi i przejeżdżają tunelem z jednej stacji na drugą (przechodzą na czworakach lub pełzają).

- *Ulica w dużym mieście* – ćwiczenie słuchu fonematycznego.

Obrazek przedstawiający ulicę w dużym mieście.

N. pokazuje dzieciom zdjęcie i nazywa jego wybrane elementy, np.: ulica, samochód, przystanek itp. Dzieci wskazują je na zdjęciu i powtarzają głośno ich nazwy. Dzielą je rytmicznie (na sylaby).

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Droga do stolicy* (przewodnik, cz. 4, s. 73).

II

Zajęcia 1. *Zwiedzamy Warszawę z Syrenką* – zabawa dydaktyczna.

Przed zajęciami N. umieszcza w sali cztery zdjęcia przedstawiające charakterystyczne dla Warszawy obiekty: pomnik Syrenki, Stadion Narodowy, Stare Miasto, Łazienki.

- Wprowadzenie.

Zdjęcie warszawskiej Syrenki.

Dzieci ustawiają się, tworząc pociąg. Jadą w podróż do stolicy Polski, Warszawy, śpiewając znaną piosenkę o pociągu. N. wita dzieci w Warszawie, trzymając w ręce zdjęcie warszawskiej Syrenki i wypowiadając następujące słowa: *W stolicy witamy, na wycieczkę zapraszamy.*

- Wyjaśnienie pojęcia *stolica*. Zapoznanie z herbem Warszawy.

Zdjęcie warszawskiej Syrenki, herb Warszawy, mapa Polski.

N. wyjaśnia dzieciom znaczenie słów: *stolica*, *herb*. Pokazuje Warszawę na mapie Polski. Zapoznaje z herbem Warszawy. Prosi, aby dzieci opisały jego wygląd.

Herb Warszawy to umieszczona na czerwonym polu postać kobiety z długim, rybim ogonem – Syrena. W lewej ręce trzyma tarczę, a w prawej ręce wzniesiony do góry miecz. Nad postacią Syreny znajduje się złota korona, która symbolizuje zwycięstwo. Syrena pilnuje bezpieczeństwa mieszkańców stolicy. Tarcza i miecz jej w tym pomagają.

- Słuchanie legendy o Syrence warszawskiej (opracowanie redakcyjne legendy Artura Oppmana *Syrenka*).

Rozmawiali z sobą dwaj rybacy znad Wisły w owych zamierzchłych czasach, gdy na miejscu dzisiejszej Warszawy leżała niewielka rybacka osada, otoczona gęstymi lasami.

– *A widzieliście ją, tę Syrenę, Szymonie?*

– *Widzieć nie widziałem, Mateuszu, ale słyszałem, jak śpiewa.*

– *Jak tylko słońce ma się ku zachodowi i czerwienią pomaluje Wisetkę, zaraz jej piosenka się rozlega.*

– *Warto by ją wypatrzeć, zobaczyć.*

– *Jeśli nas ujrzy – umknie i skryje się w wodzie.*

– *Najlepiej zapytać o to ojca Barnabę, pustelnika. To człowiek mądry i pobożny; on powie i nauczy, co czynić nam należy.*

Udali się do pustelnika Barnaby i opowiedzieli mu o Syrenich śpiewach, które słyszą wieczorami.

Ojciec Barnaba zadumał się na długą chwilę, a obaj rybacy czekali w skupieniu, aż namyśli się, co poradzić.

– Więc trzeba tak zrobić: w pełni miesiąca wybierzemy się we trzech do źródelka; na ubrania przyczepimy gałęzi świeżo zerwanych, żeby Syrena człowieka nie poczuła, bo się nie pokaże; zaczaiemy się przy samym źródle, a gdy wyjdzie i śpiewać zacznie, wtedy zarzucimy na nią sznur, zwiążemy i miłościwemu księciu na Czersku zawieziemy w darze. Niech ją na zamku trzyma i niech mu wyśpiewuje.

Była piękna, pogodna noc. Ale w lesie nie wszyscy spali. Zza brzoź i wierzb stojących nad potokiem widać było trzy skulone postacie. Przycupnęły one wśród krzaków gęstych i patrzyły w wodę potoku, mieniącą się srebrzyście od blasków księżyca. Byli to dwaj rybacy, Szymon i Mateusz, i pustelnik, ojciec Barnaba.

Nagle z wody wynurzyła się przecudna postać. Miała długie kruczoczarne włosy, szafirowe oczy. Przyglądającym się jej rybakom aż serca zamarły ze wzruszenia.

Syrena chwilę trwała w milczeniu, zapatrzona w niebo i w gwiazdy – i oto w ciszy tej czarownej nocy zadźwięczał piękny śpiew. Wtem z krzaków, cicho, bez szelestu, wyskoczyły owe trzy postacie i rzuciły się na Syrenę. Rybacy z ojcem Barnabą skrępowali i wyciągnęli Syrenę z wody.

Szamotała się nieszczęsna, ludzkim głosem ich prosiła o uwolnienie. Głos ten wzruszył ich nie mógł, gdyż, wedle rady ojca Barnaby, uszy mieli woskiem szczelnie zatkanie.

– Zamkniemy Syrenę w oborze, a pilnować jej będzie pastuszek Staszek. Skoro świt zawieziemy ją do księcia.

Staszek został sam na sam z Syreną, siadł naprzeciwko i tak, jak mu rozkazali, patrzył w nią bacznie i oczu z niej nie spuszczał. Nagle Syrena spojrzała na Staszka swymi czarodziejskimi oczami i zaśpiewała. Staszek był na wpół przytomny. Jak żyje, nie słyszał nic podobnego. Śpiew syreny grał na jego sercu tak, jak gra wiosna na sercu każdego człowieka.

A Syrena nagle spojrzała wprost w oczy Staszka i rzekła:

– Rozwiż mnie!

Nie zawahał się ani na chwilę.

– Otwórz wrota i chodź za mną.

Usłuchał. Otworzył wrota i czekał, co się stanie.

Nie czekał długo. Syrena uniosła się ze słomy, na której leżała, i skacząc na swoim rybim ogonie, przeszła przez wrota i skierowała się w stronę Wisły. Szła i śpiewała. A Staszek, jak urzeczony, szedł za nią, szedł za nią, bez woli, bez myśli.

A gdy już była tuż-tuż nad brzegiem Wisły, odwróciła się, spojrzała ku wiosce i zawołała na głos cały:

– Śpiewałam wam, ludzie prości, ludzie serca cichego i dobrego, ale na rozkaz śpiewać nie chcę i nie będę. Wolę skryć się na wieki w falach wiślanych, wolę zniknąć sprzed waszych oczu i tylko szumem rzeki do was przemawiać. A gdy przyjdą czasy ciężkie i twarde, czasy, o których nie śni się ani wam, ani dzieciom i wnukom dzieci waszych śnić się jeszcze nie będzie, wtedy, w lata krzywdy i klęski, szum fal wiślanych śpiewać będzie potomkom waszym o nadziei, o sile, o zwycięstwie.

Tymczasem pędem od wioski lecą ku brzegowi obaj rybacy i pustelnik stary i krzyczą:

– Nie puszczaj!

A Syrena, chlup, do wody, a za nią w te pędy Staszek. I zniknął.

Minęły lata i wieki. Na miejscu wioski powstało bogate i warowne miasto. A miasto to, później stolica, na pamiątkę dziwnej przygody z Syreną, wzięło ją za godło swoje, i godło to po dzień dzisiejszy widnieje na ratuszu Warszawy.

- Rozmowa kierowana na podstawie usłyszanej legendy.

Zdjęcie warszawskiej Syrenki.

N. zadaje pytania:

- Jak wyglądała Syrenka?

- Dlaczego rybacy chcieli ją schwytać?
- Kto uwolnił Syrenkę?
- Co obiecała Syrenka warszawiakom?

- Zabawa ruchowo-dydaktyczna *Wycieczka z Syrenką*.

Zdjęcia przedstawiające: autobus, Stare Miasto w Warszawie, Łazienki, Stadion Narodowy, tamburyn.

N. mówi: *Syrenka zaprasza Was na wycieczkę po Warszawie*. N. pokazuje zdjęcie autobusu. Dzieci udają, że wsiadają do autobusu, i przy dźwiękach tamburynu biegają parami za N., wymawiając sylabę *bip, bip, bip*. Na przerwę w grze zatrzymują się przy zdjęciu wskazanym przez N. N. opowiada dzieciom o miejscach widocznych na zdjęciach.

Stare Miasto to najstarsza część Warszawy. Znajdują się tu piękne, kolorowe, stare kamienice. W czasie wojny Stare Miasto zostało całkowicie zburzone. Polacy jednak odbudowali je, starając się zachować dawny wygląd.

Łazienki Królewskie to bardzo duży park. Można tutaj zobaczyć piękne budowle, np. Pałac na Wyspie, i spacerować się ścieżkami wśród drzew, krzewów i kwiatów.

Stadion Narodowy został zbudowany niedawno, na Mistrzostwa Europy w piłce nożnej. Znajduje się nad Wisłą. Krzeselka na stadionie mają kolor biało-czerwony.

- Karta pracy, cz. 2, nr 46.

Dzieci:

- łączą ze sobą połówki pocztówek przedstawiających ciekawe miejsca w stolicy Polski, nazywają je z pomocą osoby dorosłej,
- rysują po śladach rysunków fal na rzece Wiśle.

Zajęcia 2. Godło Polski – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie.

N. wybiera chętne dziecko, które staje przed grupą i recytuje wiersz *Moja Ojczyzna*. Następnie pokazuje godło Polski i prosi o opisanie jego charakterystycznych cech. Pyta:

- *Gdzie widziałyście godło Polski?*
- *Gdzie w przedszkolu znajduje się godło Polski?*

- Zabawa ruchowa *Barwy ojczyste*.

Biały pasek krepiny i czerwony pasek krepiny dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie muzyki do marszu.

N. wręcza dzieciom pasek krepiny: biały lub czerwony. Dzieci maszerują w takt muzyki po całej sali i machają dowolnie paskami krepiny. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i wykonują polecenia N. Na hasło: *Biały!* – dzieci, które trzymają biały pasek krepiny, podnoszą go i falują nim w powietrzu, pozostałe dzieci stoją w postawie zasadniczej – na baczność. Na hasło: *Czerwony!* – do góry podnoszą rękę dzieci, które mają czerwony pasek krepiny, i falują nim. Na hasło: *Barwy ojczyste!* – dzieci dobierają się parami tak, aby razem stały dzieci z białymi i z czerwonymi paskami, podnoszą ręce do góry i poruszają nimi. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Praca plastyczna *Moja ojczyzna*.

Wyprawka, karta nr 12, biała bibuła, flamastry, nożyczki.

Dzieci:

- przygotowują kartę nr 12 oraz flamastry i nożyczki,
- wypychają z karty pracy kształt godła,
- wyrywają małe kawałki białej bibuły i wyklejają nimi skrzydła orła,
- koronę, dziób i pazury orła kolorują żółtym flamastrem.

- Przygotowanie wystawy dla rodziców.
Prace wykonane przez dzieci.
Dzieci wspólnie z N. przygotowują wystawę dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa z chustą animacyjną – *Paczka z Warszawy*.
Chusta animacyjna, piłka.
Dzieci stoją w kole, trzymając chustę animacyjną na wysokości bioder. N. wybiera jedno dziecko, które wchodzi pod chustę i wkłada ręce w otwór znajdujący się na środku chusty. Układa na chuście piłkę. Dzieci starają się przekazać swojemu koledze paczkę z Warszawy – tak kierują piłką, aby wpadła ona w ręce dziecka znajdującego się pod chustą. Jeśli dziecku uda się złapać piłkę, wybiera swojego następcę.
- Zabawa zręcznościowa – *Piłka na huśtawce*.
Piłka.
Dzieci stoją w kole, trzymając chustę animacyjną na wysokości bioder. N. układa na środku chusty piłkę. Dzieci poruszają chustą tak, aby piłka turlała się po niej. Piłka nie może jednak spaść z chusty ani wpaść do otworu znajdującego się na środku chusty.

III

- *Co to za miejsce?* – poznawanie nazw wybranych miejsc w Polsce. Słuchanie ciekawostek na ich temat.
Mapa Polski, przewodnik po Polsce.
N. umieszcza na tablicy mapę Polski. Chętne dziecko wskazuje palcem dowolne miejsce na mapie. N. odczytuje, co to za miejsce, podaje nazwę regionu, miasta, wsi, lasu, parku narodowego, góry, rzeki itp. Korzystając z przewodnika po Polsce, przekazuje krótką informację na temat tego miejsca.
- Zabawa pobudzająco-hamująca *Barwy narodowe*.
Nagranie piosenki *Moja ojczyzna*, odtwarzacz CD, obrazek przedstawiający godło, nagranie hymnu.
Dzieci swobodnie maszerują w rytmie piosenki *Moja ojczyzna*. Na przerwę w muzyce powtarzają rymowankę: *Wiedzieć o tym wypada, że biało-czerwona jest polska flaga*.
Dzieci ponownie maszerują w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce N. unosi obrazek polskiego godła. Dzieci zatrzymują się, przyjmując postawę na baczność, i słuchają fragmentu hymnu narodowego.
- Zabawa bieżna *Orły* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozpoznawanie charakterystycznych miejsc przedstawionych na pocztówkach. Grupowanie pocztówek według dowolnego kryterium. Swobodne rozmowy na temat zwyczaju wysyłania pocztówek. Przygotowanie pocztówki do wysłania. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Przeskakujemy fale</i> .	IV 9, IV 12 III 9, IV 5 I 5
II.	1. <i>Od Bałtyku do Tatr</i> – quiz wiedzy o Polsce. Cele: utrwalenie wiadomości na temat Polski, rozwijanie spostrzegawczości i logicznego myślenia. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, zachęcanie do dbałości o odpowiednią postawę. Zabawy na świeżym powietrzu. Wysłanie pocztówki z pozdrowieniami. Zabawy konstrukcyjne w piaskownicy. Rozwijanie umiejętności manualnych i wyobraźni.	IV 5, IV 10 IV 18 I 8 I 4, I 6
III.	Odszukiwanie na dużym zdjęciu przedstawiającym Wawel umieszczonych pod nim fragmentów. Utrwalenie piosenki <i>Moja ojczyzna</i> – śpiew zbiorowy i indywidualny. Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości i szybkiej reakcji na sygnał – <i>Przejazd przez most</i> .	IV 9 IV 7 I 5

Cele główne

- utrwalanie wiadomości na temat Polski,
- rozwijanie spostrzegawczości i logicznego myślenia,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- zachęcanie do dbałości o odpowiednią postawę.

Cele operacyjne

Dziecko:

- dzieli się z innymi dziećmi wiadomościami na temat Polski,
- prawidłowo odpowiada na pytania i rozwiązuje zadania,
- aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych,
- przyjmuje podczas ćwiczeń odpowiednią postawę.

Przebieg dnia

I

- Rozpoznawanie charakterystycznych miejsc przedstawionych na pocztówkach. Grupowanie pocztówek według dowolnego kryterium.

Pocztówki z różnych miejsc w Polsce.

N. pokazuje pocztówki przedstawiające różne miejsca w Polsce (np.: morze, las, góry). Dzieci wspólnie zastanawiają się, co one przedstawiają. Wymieniają charakterystyczne elementy krajobrazu. Następnie grupują pocztówki według samodzielnie wybranego kryterium. Uzasadniają swój wybór.

Jeśli dzieci będą miały problem z wyborem kryterium, N. pomaga im, proponując, aby pogrupowały pocztówki według tego, co jest na nich przedstawione, a więc np. las, morze, góry.

- Swobodne rozmowy na temat zwyczaju wysyłania pocztówek. Przygotowanie pocztówki do wysłania.

Pocztówki z różnych miejsc w Polsce (można wykorzystać te z poprzedniego ćwiczenia), z zapisanymi na nich pozdrowieniami.

N. układa na stole pocztówki. Pyta dzieci, kto otrzymał kiedyś taką lub podobną pocztówkę oraz co było na niej napisane. Wymienia poszczególne czynności, jakie musi wykonać nadawca, czyli osoba wysyłająca pocztówkę, aby dotarła ona do odpowiedniej osoby. Następnie czyta tekst pozdrowień umieszczonych na pocztówce. N. proponuje, aby wysłać pocztówkę np. do długo nieobecnego kolegi. Zapisuje wypowiedziane przez dzieci pozdrowienia na kartce. Następnie sprawdza w dzienniku adres dziecka, do którego adresuje kopertę, i nakleja znaczek.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Przeskakujemy fale* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

II

Zajęcia 1. Od Bałtyku do Tatr – quiz wiedzy o Polsce.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w półkolu. Witają się, wypowiadając razem słowa powitania: *Dzień dobry!* według wzoru podanego przez N., np. w różnym tempie: szybko – wolno, z różnym natężeniem głosu: głośno – cicho, z różną intonacją głosu: wesoło – smutno.
- Podział dzieci na zespoły.
N. dzieli dzieci na zespoły. Dzieci stają w rzędzie, odliczają do 4. Dzieci, które wymieniły tę samą liczbę, tworzą jeden zespół, który siada w wyznaczonej przez N. części sali.
- Zapoznanie z zasadami konkursu. Wybór lidera, losowanie zadań.
N. proponuje dzieciom udział w konkursie sprawdzającym wiedzę o Polsce. Zapoznaje je z zasadami, które przedstawiają się następująco: lider wybrany przez N. lub przez innych członków zespołu wylosuje karteczkę z zapisanym na niej zadaniem do wykonania. Każdy zespół dostanie inne zadanie w ramach tego samego polecenia. Za prawidłową odpowiedź N. wspólnie z innymi dziećmi przyznaje punkty – uśmiechnięte buzie, które przypina na kartce umieszczonej na tablicy. Po zakończeniu konkursu zostanie ogłoszony zwycięski zespół.
- Rozwiązywanie zadań.

Kartka z liczbami opisującymi zespoły, uśmiechnięte buźki.

Przykłady zadań:

Zadanie 1.

Zdjęcie flagi, godła narodowego, mapy Polski, rzeki Wisły, koperty, karteczki z zapisanymi na nich zagadkami.

N. umieszcza na tablicy zdjęcia: flagi, godła narodowego, mapy Polski, rzeki Wisły. Lider zespołu podchodzi do N. i losuje karteczkę z zagadką. N. czyta ją, a członkowie danego zespołu podają rozwiązanie i wskazują odpowiednie zdjęcie na tablicy. Jeśli jest prawidłowe, N. umieszcza na kartce, pod liczbą tego zespołu, uśmiechniętą buzię.

Przykłady zagadek (Iwony Fabiszewskiej):

*Białą i czerwony kolor ma.
Każdy Polak dobrze ją zna.* (flaga)

*Gdy znaleźć chcesz jakieś miejsce
lub w podróż się długą wybierasz,
spoglądasz na nią uważnie
lub ją ze sobą zabierasz.* (mapa)

*Najdłuższa rzeka,
co przez Polskę płynie,
Warszawy i Krakowa,
płynąc, nie ominie.* (Wisła)

*Jaki to znak:
w czerwonym polu biały ptak?* (godło Polski)

Zadanie 2.

Zdjęcia charakterystycznych miejsc w Polsce, pocięte na kilka części, koperty.

Lider zespołu losuje kopertę z pociętymi na części zdjęciami przedstawiającymi morze, góry, miasto, wieś (każdy zespół losuje inne zdjęcie). Dzieci składają zdjęcie w całość i odgadują, co ono przedstawia. Sprawdzają poprawność wykonania zadania przez inne zespoły. Nazywają miejsca przedstawione na zdjęciach. Wspólnie z N. decydują o przyznaniu punktów.

Zadanie 3.

Karteczki z zapisanymi na nich zdaniami.

Lider zespołu losuje karteczkę z zapisanym na niej zdaniem. N. czyta głośno zdanie. Dzieci ustalają między sobą, czy zdanie jest prawdziwe i odpowiadają *Tak* – jeśli zgadzają się z treścią zdania – lub *Nie*, jeśli nie zgadzają się. N. wraz z innymi dziećmi ocenia poprawność odpowiedzi i przyznaje punkty.

Przykłady zdań:

Godłem Polski jest czerwony orzeł w złotej koronie na białym tle.

Stolicą Polski jest Zakopane.

Syrenka warszawska trzyma w ręce kwiaty.

Najsmaczniejsze pierniki są w Toruniu.

Zadanie 4.

Karteczki z zapisanymi na nich niedokończonymi zdaniami i propozycjami ich zakończenia.

Lider zespołu losuje karteczkę z zapisanym na niej niedokończonym zdaniem i propozycjami jego zakończenia. N. odczytuje zapis z karteczki. Członkowie zespołu uzgadniają między sobą odpowiedź, a następnie lider przekazuje ją głośno. Pozostałe dzieci oceniają poprawność odpowiedzi i wspólnie z N. przyznają punkty (uśmiechnięte buzie).

- *Co wiemy w majowe święta?* (Ładne dekoracje, kolorowe łańcuchy, flagi).
- *Kto uwolnił Syrenkę?* (Staszek, Szymon, Mateusz).
- *Jak nazywa się obecna stolica Polski?* (Gniezno, Warszawa, Kraków).
- *Jak nazywa się najdłuższa rzeka w Polsce?* (Odra, Wisła, Warta).

- Zakończenie quizu. Ogłoszenie wyników.

N. wspólnie z dziećmi liczy punkty zdobyte przez zespoły. Ogłasza zwycięzcę, który jest nagradzany brawami.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 17 (przewodnik, cz. 4, s. 61–62).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Wysłanie pocztówki z pozdrowieniami.

Pocztówka z pozdrowieniami.

N. pokazuje dzieciom wcześniej przygotowaną do wysłania pocztówkę z pozdrowieniami. Pyta dzieci, gdzie w pobliżu przedszkola widziały skrzynkę pocztową. Przypomina o zasadach bezpieczeństwa obowiązujących podczas spaceru. Wyznacza dziecko, które wrzuca pocztówkę do skrzynki pocztowej. Zwraca uwagę na wygląd skrzynki pocztowej.

- Zabawy konstrukcyjne w piaskownicy. Rozwijanie umiejętności manualnych i wyobraźni.

Pojemniki z wodą, muszelki.

Dzieci z jednej strony piaskownicy formują z piasku góry i doliny. Z drugiej strony ustawiają pojemniki z wodą i wykonują odciski muszelek. Rysują palcem na piasku drogi i rzeki. Wspólnie oglądają swoją pracę i ją komentują.

III

- Karta pracy, cz. 2, nr 47.
Dzieci:
 - odszukują na dużym zdjęciu przedstawiającym Wawel umieszczone pod nim fragmenty.
- Utrwalenie piosenki *Moja ojczyzna* – śpiew zbiorowy i indywidualny.
Nagranie piosenki *Moja ojczyzna*, odtwarzacz CD.
N. zbliża do siebie lub oddala od siebie wyciągnięte przed sobą dłonie. Dzieci śpiewają, zmieniając odpowiednio natężenie głosu.
N.:
trzyma dłonie blisko siebie,
oddala dłonie od siebie,
Dzieci:
śpiewają bardzo cicho,
śpiewają coraz głośniej.
- Zabawa ruchowa z elementem spostrzegawczości i szybkiej reakcji na sygnał – *Przejazd przez most* (przewodnik, cz. 4, s. 72).

Maj, tydzień 3

Dzień 1

Łąka w maju

Wyprawa na łąkę

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozpoznawanie i nazywanie roślin i zwierząt – mieszkańców łąki. <i>Zapachy łąki</i> – rozpoznawanie ziół po zapachu. Zestaw zabaw ruchowych nr 35.	IV 5, IV 18 IV 13, IV 18 I 5
II.	<i>Łąka w maju</i> – wycieczka na łąkę, połączona z zabawami badawczymi. Cele: rozwijanie wrażliwości zmysłów w bezpośrednim kontakcie z przyrodą, poznawanie nazw kwiatów i zwierząt – mieszkańców łąki.	I 4, IV 13 IV 18
III.	<i>Łąka w maju</i> – malowanie na mokrym kleju. Słuchanie piosenki <i>Na majowej łące</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Motyle na łące</i> .	I 7, IV 8 IV 5, IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie wrażliwości zmysłów w bezpośrednim kontakcie z przyrodą,
- poznawanie nazw kwiatów i zwierząt – mieszkańców łąki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- ogląda, wącha kwiaty, słucha odgłosów dochodzących z łąki; opisuje swoje wrażenia,
- nazywa kwiaty i zwierzęta charakterystyczne dla środowiska łąki.

Przebieg dnia

I

- Rozpoznawanie i nazywanie roślin i zwierząt – mieszkańców łąki.
Książki o tematyce przyrodniczej, przedstawiające rośliny i zwierzęta – mieszkańców łąki.
Dzieci oglądają książki o tematyce przyrodniczej. Rozpoznają i nazywają znane im rośliny i zwierzęta zamieszkujące łąkę. N. zapoznaje z nazwami tych, które są dzieciom nieznane. Przekazuje podstawowe informacje na ich temat. Następnie wskazuje kolejno obrazki, pyta o nazwę rośliny lub zwierzęcia i prosi o opisanie jej/jego wyglądu.

- *Zapachy dochodzące z łąki* – rozpoznawanie ziół po zapachu.
Zdjęcia przedstawiające miętę, lawendę, szalwię, 6 pojemników po farbach plakatowych, olejki eteryczne (szałwia, lawenda, mięta), waciki.

N. układa zdjęcia przedstawiające rosnące na łące zioła: lawendę, szalwię, miętę. Podaje ich nazwy. Obok zdjęć układa pojemniki z wacikami nasączonym odpowiednim zapachem (dwa pojemniki z jednym zapachem przy zdjęciu). Następnie przekazuje dzieciom jeden pojemnik z zapachem szalwii. Dzieci wąchają, a następnie opisują swoje wrażenia. Po tym jak wszystkie dzieci zapoznają się z zapachem szalwii, N. przekazuje kolejny pojemnik z zapachem lawendy, a potem – z zapachem mięty. N. ustawia zdjęcia ziół obok właściwych zapachów. Drugi zestaw zapachów trzyma obok siebie. Następnie N. zaprasza chętną osobę do odgadywania zagadek zapachowych. Wybrane dziecko siada przed N., zamyka oczy. N. daje mu do powąchania wybrany przez siebie zapach. Dziecko otwiera oczy, nazywa zapach i sprawdza poprawność odpowiedzi, wąchając zawartość pojemników, które leżą obok zdjęć.

Zestaw zabaw ruchowych nr 35 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Motyle na łące*.
Dla każdego dziecka szarfa i krążek w kolorach: zielonym, czerwonym, niebieskim, żółtym, odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.
N. wręcza każdemu dziecku szarfę. Rozkłada na sali krążki – kwiaty. Dzieci (motyle) poruszają się między kwiatami przy dźwiękach muzyki. Na przerwę w muzyce każdy motyl siada skrzyżnie na kwiatku w kolorze zgodnym z kolorem swojej szarfy.
- Zabawa bieżna *Majowe piosenki*.
Tamburyn, szarfa w kolorze zielonym i szarfa w kolorze niebieskim.
N. wybiera jedno dziecko, które będzie żabą. Oznacza je zieloną szarfą. Żaba staje z boku sali w środku koła ułożonego z niebieskiej szarfy (stawu). Pozostałe dzieci – pszczoły – biegają po całej sali – łące, w jednym kierunku. Naśladują rękami ruch skrzydeł pszczoły. Wypowiadają dźwięki: *bzzz, bzzz*. Na przerwę w grze pomiędzy pszczoły wskakuje żaba. Pszczoły, przestraszone, zatrzymują się (żaba może je zjeść) i stoją nieruchomo do chwili, aż żaba zejdzie z łąki, czyli wróci na swoje miejsce. Sygnał do zejścia żaby z łąki podaje N., wypowiadając słowa: *Żabo, skocz do wody. Zrób to dla ochłody*.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Żabie skoki*.
Dla każdego dziecka szarfa w dowolnym kolorze, tamburyn, kartoniki z narysowanymi na nich sylwetami kwiatów (od 1 do 5).
N. układa na podłodze szarfy (w kształcie koła) w różnych kolorach – kwiaty. Dzieci (żabki) przy dźwiękach tamburynu skaczą pomiędzy kwiatami. Na przerwę w grze N. podnosi do góry kartonik z narysowanymi na nim sylwetami kwiatów (od 1 do 5). Dzieci zatrzymują się przy dowolnej szarfie – kwiatku. Wskakują na kwiatek (do środka szarfy) tyle razy, ile kwiatków znajduje się na kartoniku.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Kwiaty na łące*.
Krążek w kolorze żółtym.
Dzieci są kwiatami, które rosną na łące. Stoją w rozsypce, z rękami opuszczonymi wzdłuż tułowia. N. pokazuje żółty krążek symbolizujący słońce. Kwiaty rozkwitają – dzieci stają na jednej nodze, unoszą powoli wyprostowane ręce, najpierw do boku, a następnie do góry. N. opuszcza krążek – słońce zachodzi. Dzieci opuszczają wolno ręce, układają je wzdłuż tułowia, ponownie stają na dwóch nogach. Następuje zmiana nóg.
- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Wiosenne zabawy na łące*.
Jedna piłka dla dwójki dzieci.
Dzieci dobierają się w pary. N. rozdaje im piłki. Dziecko trzymające piłkę rzuca ją do partnera, klaszcze w dłonie i łapie piłkę, którą odrzuca mu partner.

II

Zajęcia 1. Łąka w maju – wycieczka na łąkę, połączona z zabawami badawczymi.

- Przygotowanie do wycieczki. Przypomnienie zasad bezpieczeństwa.
Album zawierający zdjęcia roślin i zwierząt, które można spotkać na łące, koce, aparat fotograficzny, lupy lub szkła powiększające, zdjęcia przedstawiające stokrotkę, koniczynę, złocięń polny, mięętę polną, szalwię, małe torebki plastikowe.
N. zapoznaje dzieci z celem wycieczki. Pokazuje album zawierający zdjęcia roślin i zwierząt, które można spotkać na łące, i informacje o nich. N. pokazuje pozostałe rzeczy, które zabierze na łąkę. Przypomina zasady obowiązujące w czasie wycieczki: chodzenie w parach, nieoddalanie się od grupy, uważne słuchanie poleceń, szanowanie przyrody.
- Wyjazd na łąkę.
- Określanie kolorów na łące w maju.
Dzieci przyglądają się łące. Zastanawiają się, jakiego koloru jest na niej najwięcej. Opisują wrażenia, jakie budzi w nich widok łąki. N. wykonuje zdjęcia.
- Obserwowanie kwiatów na łące. Rozpoznawanie i nazywanie znanych dzieciom gatunków.
Lupy lub szkła powiększające.
Dzieci spacerują po łące. Obserwują przez lupy i szkła powiększające rosnące na niej kwiaty. Nazywają znane gatunki. Wąchają je. Opisują swoje wrażenia. Pytają N. o nieznanie im rośliny. Wspólnie poszukują ich w albumie. N. czyta ciekawostki na temat wybranych przez dzieci roślin. Wykonuje zdjęcia wybranym kwiatom.
- Poszukiwanie na łące stokrotki, koniczyny i złocienia.
Zdjęcia przedstawiające stokrotkę, koniczynę i złocięń polny.
N. dzieli dzieci na trzy grupy. Każdej grupie wręcza zdjęcie przedstawiające inny kwiat: stokrotkę, koniczynę lub złocięń polny. Zapoznaje dzieci z ich nazwami. Zachęca do poszukiwania tych kwiatów na łące i dokładnych obserwacji. Prosi, aby dzieci zebrały po kilka kwiatów do przedszkolnego kącika przyrody. Po zakończeniu zadania dzieci siadają na koczach. Każda grupa pokazuje swój kwiat i go opisuje. N. uzupełnia i porządkuje wypowiedzi dzieci. Zwraca uwagę na różnice w wyglądzie kwiatów.
- Odnajdywanie na łące mięty i szalwii.
Zdjęcia mięty i szalwii, pojemniki z zapachami mięty i szalwii.
N. pokazuje zdjęcia mięty polnej i szalwii. Dzieci szukają ich na łące. Wąchają zioła. Porównują ich zapach z tym, którym były nasączone waciki w pojemnikach. Zastanawiają się, który był bardziej intensywny. N. wykonuje zdjęcia.

Szałwia kwitnie od maja do czerwca. Ma fioletowo-niebieskie kwiaty. Często wykorzystywana jest w lecznictwie, np. robi się z niej napary do łagodzenia bólu gardła. Mięta polna ma aromatyczny zapach i fioletowe lub różowe kwiaty. Kwitnie jednak dopiero od lipca, więc w maju można ją rozpoznać tylko po charakterystycznych owłosionych liściach o specyficznym zapachu. Napary z mięty są stosowane np. podczas bólu brzucha.

- Obserwowanie życia na łące.
Lupy lub szkła powiększające.
Dzieci obserwują za pomocą lup lub szkieł powiększających zwierzęta, które żyją na łące (np.: mrówkę, biedronkę, motyla, ślimaka). Opisują ich wygląd, zauważone cechy, np. kształt i kolory muszli ślimaków, kolory skrzydeł motyli, liczbę kropek na pancerzyku biedronki. Odnajdują i wskazują miejsca, w których poszczególnych zwierząt jest najwięcej, np. na jakim kolorze kwiatów najczęściej siadają pszczoły lub motyle, gdzie jest najwięcej ślimaków. N. wykonuje zdjęcia wybranym przez dzieci zwierzętom.

- Słuchanie odgłosów dochodzących z łąki.

Koce.

Dzieci kładą się na kocach, zamykają oczy i wsłuchują się w odgłosy dochodzące z łąki. Rozpoznają i nazywają dźwięki. Opisują swoje wrażenia słuchowe.

- Zbieranie skarbów do kącika przyrody.

Dzieci zbierają np. muszki po ślimakach, patyczki, suche rośliny, kamyki i wkładają do torebek. Wykonują bukiet z kwiatów rosnących na łące.

- Powrót do przedszkola.

Po powrocie do przedszkola dzieci wstawiają zebrane kwiaty do wazonu w kąciku przyrody. Umieszczają w nim na tackach inne zebrane na łące skarby.

III

- *Łąka w maju* – malowanie na mokrym kleju.

Dla każdego dziecka biała kartka z bloku technicznego, płynny klej, pędzelek, farby plakatowe (jeśli są gęste, dobrze je rozcieńczyć wodą).

N. prosi, aby dzieci przypomniały sobie, jak wyglądała łąka, którą widziały na wycieczce. Dzieci opisują swoje wrażenia. Wymieniają kolory, jakich dostrzegły na łące najczęściej. N. proponuje namalowanie tej samej łąki za pomocą techniki malowania na mokrym kleju. Dzieci pokrywają sztywną kartkę płynnym klejem. Następnie malują farbami na mokrym podkładzie, palcami lub pędzlem. Starają się odtworzyć taki koloryt łąki, jaki zapamiętały z wycieczki. Po zakończeniu zadania odkładają prace do wyschnięcia. Wspólnie z N. przygotowują z nich wystawkę dla rodziców.

- Słuchanie piosenki *Na majowej łące* (śl. i muz. Joanna Pietrzak) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.

Nagranie piosenki *Na majowej łące*, odtwarzacz CD.

Zie - lo - na żab - ka, bo - cian, sko - wro - nek, za - jąc, mo -
 ty - lek, kil - ka bie - dro - nek tań - czą na łą - ce,
 ska - czą, fru - wa - ją i na swój kon - cert nas za - pra - sza - ją.
 Ref.: Kum, kum, kle, kle, kle. Cyt, cyt, re - chu, rech!
 Na łą - ce sły - chać we - so - ły śpiew!

I. Zielona żabka, bocian, skowronek,
zając, motylek, kilka biedronek
tańczą na łące, skaczą, fruważą
i na swój koncert nas zapraszają.

Ref.: Kum, kum, kle, kle, kle.
Cyt, cyt, rech, rech!
Na łące słycać wesoły śpiew! } bis

II. Na maku usiadł mały motylek,
potem z biedronką tańczył przez chwilę.
Zając i świerszcze skaczą po trawie,
dużo radości jest w tej zabawie.

Ref.: Kum, kum, kle, kle...

N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.

- O czym jest nasza piosenka?
- Jakie zwierzęta mieszkają na łące?
- Co postanowili zorganizować mieszkańcy łąki?
- Dlaczego wszyscy mieszkańcy łąki są tacy radośni?
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Motyle na łące* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

Maj, tydzień 3

Dzień 2

Łąka w maju

Kolorowa łąka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Podsumowanie wiedzy zdobytej podczas wycieczki na łąkę. Nauka piosenki <i>Na majowej łące</i> na zasadzie echa muzycznego. Zabawa bieżna <i>Majowe piosenki</i> .	IV 2, IV 18 IV 7 I 5
II. 1.	Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller <i>Smok łąkowy wielogłowy</i> . Cele: zapoznanie z różnymi możliwościami spędzania czasu wolnego na łące w maju, rozwijanie umiejętności uważnego słuchania tekstu czytanego przez N.	IV 5
2.	Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Na majowej łące</i> . Cele: poznanie melodii i tekstu nowej piosenki, doskonalenie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa orientacyjno-porządkowa – <i>Motyle i biedronki</i> . Obserwowanie chmur na niebie. Ćwiczenia wyobraźni.	I 9, IV 7 I 4, I 5, II 11
III.	Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany metrum – <i>Taniec</i> . Rysowanie po śladzie rysunku ślimaka, rozpoznawanie i naśladowanie zwierząt przedstawionych na zdjęciach. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Żabie skoki</i> .	IV 7 I 7, IV 18 I 5

Cele główne

- zapoznanie z różnymi możliwościami spędzania czasu wolnego na łące w maju,
- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania tekstu czytanego przez N.,
- poznanie melodii i tekstu nowej piosenki,
- doskonalenie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia czynności, które można wykonywać podczas wycieczki na łąkę,
- w skupieniu słucha tekstu czytanego przez N., odpowiada na pytania związane z tekstem utworu,

- zna melodię i tekst nowej piosenki,
- prawidłowo reaguje na ustalone sygnały muzyczne.

Przebieg dnia

I

- Podsumowanie wiedzy zdobytej podczas wycieczki na łąkę.
Książki, albumy, zdjęcia, elementy zebrane podczas wycieczki.
N. układa na stole książki, albumy, zdjęcia i skarby zebrane przez dzieci na łące. Dzieci odnajdują w albumach rośliny i zwierzęta, które spotkały na wczorajszej wycieczce. Podają ich nazwy. Wymawiają i wyklaskują je, dzieląc rytmicznie (na sylaby).
- Nauka piosenki *Na majowej łące* na zasadzie echa muzycznego.
Nagranie piosenki *Na majowej łące*, odtwarzacz CD.
N. zaznacza kłaśnięciem pierwszą miarę taktu (zwraca uwagę na zmianę metrum w refrenie).
- Zabawa bieżna *Majowe piosenki* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Smok łąkowy wielogłowy*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. Witają się kolejno, wypowiadając: *Dzień dobry* w różnym tempie: raz szybko, raz wolno.
- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Smok łąkowy wielogłowy*.
Książka (s. 70–71) dla każdego dziecka.

– O czym wam poczytać? – zapytała mama, rozsiadając się wygodnie w fotelu ustawionym między łózkami dzieci.

– O Kubusiu Puchatku – zdecydowała natychmiast Ada. – Jak zaprosił Prosiaczka na piknik...

– Piknik! – wykrzyknął Olek. – Zupełnie zapomniałem! Jutro jedziemy na piknik i pani prosiła, żeby każdy miał w plecaczku coś dobrego, czym mógłby poczęstować innych.

– Masz szczęście, że wczoraj upiekłam ciasteczka – uspokoiła go mama – zapakujemy je do plastikowego pudełka, dorzucimy torebkę suszonych owoców i będziesz miał się czym dzielić. A dokąd się wybieracie?

– Na łąkę. Pani powiedziała, że pojedziemy autobusem do ostatniego przystanku i kawałek przejdziemy piechotą.

– I bardzo dobrze – ucieszyła się mama. – Trochę ruchu wam się przyda.

Jazdą autobusem najbardziej zachwycony był Oskar, którego rodzice codziennie przywozili do przedszkola samochodem. Przez całą drogę gadał, śpiewał, wygłupiał się z kolegami i podjadał smakołyki, które mama spakowała mu do plecaczka.

– Dalej pójdziemy na piechotę – oświadczyła pani, gdy wysiedli na ostatnim przystanku.

– Abyśmy się nie nudzili, proponuję marsz w rytmie naszych przedszkolnych przebojów. Trzy, cztery – zaczynamy: Gdzie strumyk płynie z wolna, rozsiewa ziola maj...

Olek nawet nie przypuszczał, jak bardzo takie wspólne śpiewanie pomaga wędrować. Nawet się nie obejrzel, a już byli na miejscu.

– Jak tu ślicznie... – westchnęła Zuzia.

Faktycznie, rozgrzana słońcem łąka pachniała cudnie, słońeczko przyświecało, pszczoły bzyczały... Pani rozłożyła na trawie wielki koc, a na nim obrus w kratkę i papierowe talerze.

– Proponuję, abyśmy wyjęli z plecaczków wszystkie smakołyki, a potem częstowali się tym, na co kto ma ochotę.

Z początku niektórzy ociągali się trochę, ale kiedy Zosia poukładała na talerzach drożdżówki z makiem, Bartek orzechowe chrupki, a Zuzia pachnące jabłuszka, wszyscy po kolei opróżnili plecaczki.

– Ciekawe, że na świeżym powietrzu wszystko smakuje lepiej – pomyślał Olek, pałaszując z apetytem zwykle słone paluszki przyniesione przez Madzię.

– A teraz możecie się pobawić – oznajmiła pani, gdy na trawie nie pozostał już żaden ślad po tygryskowej uczcie.

Kasia z Oliwką natychmiast pobiegły zbierać kwiatki, z których postanowiły upleść sobie wianki. Ania, Malwina i Dominika bawiły się w zgadywanki. Konrad z Bartkiem napompowali piłkę plażową i zaczęli grać, a Olek, Adaś i Kuba położyli się na kocu i obserwowali wędrujące po niebie obłoki.

– Patrzcie, ten duży wygląda jak motyl – skojarzyło się Adasiowi.

– A ten mniejszy jak zajac – zauważył Kuba. – O, jak mu się wydłużyły uszy... Trzeci obłoczek nie przypominał kształtem żadnego zwierzaka.

– Ani to żaba, ani ślimak – mruczał pod nosem Olek. – Już wiem! – wykrzyknął nagle. – To jest SMOK, KTÓREGO NIE WIDAĆ, bardzo groźny i podstępny. Skrada się po cichutku, a jego obecność zdradzają lekko poruszające się trawy.

Ledwo wypowiedział te słowa, łąka zafalowała gwałtownie.

– Ratunku! – wrzasnął Adaś, zrywając się na równe nogi, a Kuba, na wszelki wypadek, schował się za Olka.

– Spokojnie, to tylko wiatr... – próbowała uspokoić chłopców pani.

– Na... na pewno? – wyjąkał ciężko przestraszony Adaś.

– Oczywiście! – usłyszał.

– A ja wcale nie byłbym tego taki pewny – szepnęła do Kuby Olek, nie spuszczając oczu z rozkołysanych traw.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 70–71) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Co można robić podczas pobytu na łące?
- Jakie zwierzęta można spotkać na łące?

- Zabawa ruchowa Zabawy chmurek.

Bębenek.

Dzieci (chmurki) poruszają się przy dźwiękach bębena w różne strony. Na przerwę w grze N. wymienia dowolną liczbę (od 2 do 5). Dzieci tworzą większe chmury (w zależności od liczby, którą wymienił N.), podając sobie ręce w kole. Na ponowny dźwięk bębena wiatr rozpędza chmury i znowu każda z nich jest osobno. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

- Komponowanie całości z sylwet chmur. Praca zespołowa.

Sylwety chmur wycięte z białego papieru – 10 sylwet chmur dla każdego zespołu, kartka w formacie A3, w kolorze niebieskim, dla każdego zespołu.

N. dzieli dzieci na 3 zespoły. Przed każdym zespołem układa 10 sylwet chmur. Dzieci wspólnie tworzą z nich na niebieskiej kartce dowolną całość (dowolny kształt). Nazywają to, co powstało. Oglądają swoje kompozycje.

- Karty pracy, cz. 2, nr 48–49.

Dzieci:

- oglądają obrazek; mówią, co dzieje się na łące w maju,
- łączą fragmenty obrazka znajdujące się na dole karty z ich miejscami na obrazku,
- nazywają zwierzęta na obrazkach i dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby).

- Zabawa rozwijająca sprawność ruchową – Bębenek.

Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem dźwięków instrumentu. Maszerują, biegają drobnymi krokami, unosząc ręce w górę, wykonują podskoki obunóż. Podczas przerwy w muzyce przechodzą do przysiadu.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Na majowej łące*.

- Ćwiczenie oddechowe.
Dla każdego dziecka: szablon żabki, słomka; szablon jeziora z kartonu, nagranie piosenki *Na majowej łące*, odtwarzacz CD, dwustronna taśma klejąca.
Dzieci zajmują miejsca przy stolikach. Na środku każdego stolika znajduje się staw wycięty z brystolu, przyklejony do niego taśmą dwustronną. Każde dziecko ma przed sobą wycięte z zielonego papieru szablon żabek. Stara się je przenieść do stawu za pomocą słomki.
- Ćwiczenie artykulacyjne – *Kto mieszka na łące*.
Sylwety dla N.: żabki, bociana, skowronka, świerszcza.
Dzieci swobodnie maszerują w rytmie bębena, w dowolnych kierunkach, bez potrącania. Na dźwięk tamburynu zatrzymują się. N. unosi wybraną przez siebie sylwetę. Dzieci naśladują dźwięki wydawane przez zwierzęta przedstawione na sylwecie.
- *Na majowej łące* – utrwalanie melodii i tekstu piosenki.
Marakas, nagranie piosenki *Na majowej łące*, odtwarzacz CD.
Dzieci swobodnie maszerują w rytmie marakasu w określonym kierunku. Podczas przerwy w grze na marakasie dzieci zatrzymują się i dobierają w pary. N. rozpoczyna śpiew piosenki. Dzieci wykonują uproszczone kroki walczyka: krok do siebie, krok od siebie. Kiedy usłyszą refren, zatrzymują się i śpiewają go razem z N.
- Ćwiczenie rozwijające słuch – *Czyj to głos?*
Dzieci siadają w półkolu. N. przypomina charakterystyczne odgłosy mieszkańców łąki. Następnie wybrane dziecko siada na krześle obok N., tyłem do dzieci. Naśladuje głos dowolnie wybranego zwierzątka mieszkającego na łące (pszczółki, ptaka, żaby, bociana). Dzieci odgadują jego nazwę. N. kontynuuje zabawę i wskazuje kolejne dziecko.
- Zabawa przy piosence *Na majowej łące*.
Opaski na głowę z szablonami: żabki, bociana, skowronka, zająca, motylka, biedronek, świerszcza.
Dzieci siadają w półkolu, przodem do N. Są podzielone na grupy; każda z nich dostaje jednakowe opaski.

I. *Zielona żabka, bocian, skowronek,
zając, motylek, kilka biedronek
tańczą na łące, skaczą, fruwiąją
i na swój koncert nas zapraszają.*

Ref.: *Kum, kum, kle, kle, kle.
Cyt, cyt, rechu, rech!
Na łące słysząc wesoły śpiew!
Kum, kum, kle, kle, kle.
Cyt, cyt, rechu, rech!
Na łące słysząc wesoły śpiew!*

II. *Na maku usiadł mały motylek,
potem z biedronką tańczył przez chwilę.
Zając i świerszcze skaczą po trawie,
dużo radości jest w tej zabawie.*

Ref.: *Kum, kum, kle, kle, kle...*

Dzieci:
wykonują ruchy charakterystyczne dla danego zwierzątka, klaszczą w rytmie ćwierćnut, w podskokach przechodzą do koła, zwracają się przodem do środka koła, wyciągają naprzemiennie: raz lewą, raz prawą nogę,

podają sobie ręce w parach, stają w okręgu, wykonują krok do siebie, krok od siebie,

jw.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Motyle i biedronki*.
Dla każdego dziecka szarfa w kolorze żółtym lub czerwonym.
N. oznacza dzieci szarfami: żółtą – motyle, a czerwoną biedronki, a następnie wyznacza teren zabawy. Dzieci biegają ostrożnie w różne strony. Na sygnał dany przez N. zatrzymują się i tworzą koła złożone z danych owadów, np.: motyle z motylami, biedronki z biedronkami. Podczas powtórzenia zabawy N. proponuje zmianę: dzieci dobierają się w pary: motyle z biedronkami. N. może wydawać polecenia zamiennie.

- Obserwowanie chmur na niebie. Ćwiczenia wyobraźni.

Koce.

Dzieci kładą się na kocach. Obserwują chmury na niebie. Zastanawiają się, co przypomina im kształt wybranych chmur. Dzielią się z innymi dziećmi swoimi spostrzeżeniami.

III

- Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany metrum – *Taniec*.
Nagranie piosenki *Na majowej łące, odtwarzacz CD*.
Dzieci dobierają się w pary. W rytmie zwrotki piosenki obracają się w małych kołach. Kiedy usłyszą refren, zatrzymują się i miarowo klaszczą.

Karta pracy, cz. 2, nr 50.

Dzieci:

- rysują po śladzie rysunku ślimaka, kolorują rysunek,
- nazywają zwierzęta przedstawione na zdjęciach, naśladują ich ruchy.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Żabie skoki* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

Maj, tydzień 3

Dzień 3

Łąka w maju

Mieszkańcy łąki

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Wycinanie kół z kolorowych kartek. Tworzenie kompozycji kwiatowych. Odnajdywanie w sali ukrytych sylwet owadów – mieszkańców łąki. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Kwiaty na łące</i> .	I 7, IV 1 IV 14, IV 18 I 5
II. 1.	<i>Życie na łące</i> – zajęcia matematyczne z elementami ćwiczeń ortofonicznych. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia, grupowanie przedmiotów według ustalonego kryterium.	IV 2, IV 12 IV 15
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Pająk i owady</i> . Puszczanie baniek mydlanych. Wydłużanie fazy oddechowej.	I 8 I 4, I 5, I 9
III.	Układanie i rozwiązywanie zagadek o mieszkańcach łąki. Zabawa pobudzająco-hamująca – <i>Mrówki</i> . Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – <i>Zabawy na łące</i> .	IV 5, IV 6 I 5 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- grupowanie przedmiotów według ustalonego kryterium,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy sylwety kwiatów, układa odpowiednią liczbę kropek na sylwecie biedronki,
- grupuje sylwety kwiatów według koloru i kształtu,
- uczestniczy w zabawach kształtujących postawę ciała,
- uczestniczy w zabawach orientacyjno-porządkowych.

Przebieg dnia

I

- Wycinanie kół z kolorowych kartek. Tworzenie kompozycji kwiatowych.
Dla każdego dziecka: kartka w białym kolorze i kartki w różnych kolorach, nożyczki, ołówki, szablony kół.
N. układa na stole kartki oraz szablony kół. Dzieci odrysowują na kolorowych kartkach koła, a następnie je wycinają. Układają z kolorowych kół na białej kartce dowolne kompozycje kwiatowe.
- Odnajdywanie ukrytych w sali sylwet owadów – mieszkańców łąki.
Zdjęcia: motyla, pszczoły, biedronki, mrówki, konika polnego.
N. zachęca dzieci do odnalezienia w sali ukrytych zdjęć owadów. Dzieci odnajdują zdjęcia, a N. umieszcza je na tablicy. Dzieci podają nazwy owadów, dzieląc je rytmicznie (na sylaby).
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Kwiaty na łące* (przewodnik, cz. 4, s. 94).

II

Zajęcia 1. *Życie na łące* – zajęcia matematyczne z elementami ćwiczeń ortofonicznych.

- Wprowadzenie.
Odtwarzacz CD, nagranie z odgłosami dochodzącymi z łąki.
Dzieci siedzą w półkolu. N. włącza płytę z nagraniem odgłosów dochodzących z łąki. Pyta, gdzie można usłyszeć podobne odgłosy. Jeśli dzieci mają trudność z udzieleniem odpowiedzi, mówi zagadkę (Iwony Fabiszewskiej):
*Wiosną kolorowa, pełno kwiatów wkoło.
Wiele tu owadów, wszystkim jest wesoło.
Trawa się zieleni, pszczoła nektar spija.
Dzieci grają w piłkę, czas tu szybko mija. (łąka)*
Zachęca do zabawy w wiosenny koncert na łące. N. włącza ponownie nagranie odgłosów dochodzących z łąki, a dzieci dołączają się i wydają odgłosy podobne do tych, które słyszą.
- Utrwalenie liczenia w zakresie 5. Naśladowanie odgłosów owadów.
Szarfy w kolorze żółtym lub zielonym dla członków dwóch zespołów, kartoniki z narysowanymi na nich kwiatami (od 3 do 5).
N. dzieli dzieci na trzy zespoły. Zespoły oznacza szarfami: w kolorze żółtym – pszczoły, a w kolorze zielonym – żaby. Trzeci zespół to koniki polne – nie mają szarf. Każdy zespół siada w innej części sali. N. ustala z dziećmi, jakie odgłosy wydają zwierzęta: pszczoły – *bzzz*, koniki polne – *cyk*, żaby – *rech*. Następnie wybrane dziecko z grupy podchodzi do N. i losuje kartonik z narysowanymi na nim kwiatkami – od 3 do 5. Wraca do zespołu i pokazuje kartonik pozostałym dzieciom. Wspólnie liczą, ile kwiatków jest na kartoniku. Wynik pokazują na palcach. N. proponuje rozpoczęcie wiosennego koncertu. Kolejno wymienia nazwy zwierząt, a dzieci z przyporządkowanego im zespołu wydają ustalone wcześniej odgłosy. Jeśli żabki wylosują kartonik z 5 kwiatkami, to oznacza, że 5 razy mówią: *rech*. N. powtarza zabawę kilka razy. Następnie poszczególne zespoły zamieniają się kartonikami i koncert przebiega według tych samych zasad. Na koniec zabawy N. prosi dzieci o wspólny koncert i zachęca je do głośnego wydawania dźwięków.

- Grupowanie sylwet kwiatów według koloru lub kształtu.
Sylwety kwiatów wycięte z papieru kolorowego: po pięć czerwonych maków, żółtych zło-cieni, białej koniczyny, fioletowej koniczyny, białych stokrotek, trzy obręcze, zielona krepi-na lub zielona tkanina.

N. układa zieloną krepinę – łąkę. Umieszcza na łące sylwety kwiatów – rozmieszcza je w spo-sób dowolny. Zastanawia się, czy łąka nie wyglądałaby ładniej, gdyby kwiaty rosły na niej w bardziej uporządkowany sposób. Pyta dzieci, jak można to zrobić. (Jeśli dzieci nie będą wiedziały, N. podpowiada, jakie kryterium zastosować). Chętne dzieci układają sylwety kwia-tów na łące według kolorów, a potem według kształtów. Przyglądają się łące. Zastanawiają się, kiedy łąka jest ładniejsza: wtedy, gdy kwiaty rosną w dowolny sposób, czy wtedy, gdy są uporządkowane według koloru lub kształtu. Zapoznają inne dzieci ze swoim zdaniem. Uzasadniają swoją opinię.

Sylwety kwiatów będą wykorzystywane również podczas jutrzejszych zajęć.

- Układanie z kół sylwety biedronki. Rysowanie na sylwecie odpowiedniej liczby kropek.
Dla każdego dziecka: dwa czerwone koła (na skrzydła biedronki), jedno małe czarne koło (na głowę biedronki) i jedno większe czarne koło, na które naklejone będą skrzydła bie-dronki, czarna kredka, klej.

Dzieci siedzą w rozsypance. N. wręcza każdemu dziecku dwa czerwone koła i dwa czarne koła – większe i mniejsze. Przed każdym dzieckiem układa czarną kredkę. Większe czerwone koła dzieci składają na pół. Układają i nakleją je na większym czarnym kole tak, aby utworzyły skrzydła biedronki. Małe, czarne kółko (głowę biedronki) dokleją od spodu do większego czarnego koła. N. pyta, czego brakuje biedronkom. Klaszcze w dłonie dwa razy. Dzieci rysują na czerwonych skrzydłach dwie kropki. Następnie dzieci liczą, ile kropek ma biedronka. N. klasz-cze trzy razy, a dzieci dorysowują kropki na skrzydłach. Wynik każdego liczenia pokazują na palcach. Przekładają sylwety biedronek z kartki na krepinę – zieloną łąkę.

- Zabawa ruchowa *Zebranie biedronek wielokropek.*

Tamburyn.

Dzieci biegają w rytm tamburynu. Na przerwę w grze N. mówi: *Zebranie biedronek dwukropek.* Dzieci tworzą koła składające się z dwójki dzieci. Jeśli zbierają się biedronki pięciokropki, dzieci tworzą pięcioosobowe koła itp.

- Karty pracy, cz. 2, nr 50–51.

Dzieci:

- łączą w pary owady z kwiatami; mówią, czego jest więcej: owadów czy kwiatów,
- naśladują sposób poruszania się pszczoły, mrówki, konika polnego, dżdżownicy.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18.

Dla każdego dziecka krążek gimnastyczny i obręcz w jednym z kolorów: czerwonym, żół-tym, niebieskim, zielonym; odtwarzacz CD, nagrania: skocznej melodii w żywym tempie i spokojnej melodii, bębenek.

- Wprowadzenie do zajęć.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, rytmicznie licząc do czterech. Na *jeden* – klaszczą w dło-nie. N. wręcza każdemu dziecku krążki, które będą potrzebne do kolejnych zabaw.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Motyłki.*

Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.

Dzieci rozkładają krążki w pewnej odległości od siebie. N. nawiązuje do tematu tygodnia. Proponuje, aby dzieci wyobrażały sobie, że są motylkami. Kiedy gra muzyka, motylki latają pomiędzy kwiatkami (krążkami); na przewęg w muzyce siadają na dowolnym krążku.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Pracowite mrówki*.
Dzieci dobierają się w pary. Stają tyłem do siebie, w małym rozkroku, w odległości mniej więcej jednego kroku. Na hasło N., np. uderzenie w tamburyn, zamieniają się krążkami, czyli okrąskami. Podają je sobie zamiennie: między nogami, z jednej strony i z drugiej strony. Nogi w kolanach przez cały czas ćwiczenia pozostają proste, a stopy przylegają do podłogi.
- Ćwiczenie wyprostne – *Bociany*.
Dzieci układają krążki na głowach, prostują plecy, układają ręce na biodrach i powoli poruszają się po całej sali, wysoko unosząc kolana – bociany chodzą po łące.
- Zabawa ćwicząca orientację i refleks – *Żabki*.
Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.
Dzieci kucają obok swoich krążków. Przy dźwiękach tanecznej muzyki wstają i swobodnie biegają po sali. Na przerwę w muzyce i hasło N.: *Bocian*, jak najszybciej kucają przy innych krążkach niż poprzednio.
- Ćwiczenia mięśni nóg i mięśni brzucha – *Dżdżownica*.
Dzieci leżą na brzuchu. Dłonie, jedna ułożona na drugiej, umieszczają na krążkach. Brodę opierają na dłoniach. Na sygnał N. chwytają krążki rękami z obu stron, unoszą je w górę, tak jakby wyglądały przez otwór – dżdżownica szykuje się do wyjścia z ziemi. Po chwili wracają do pozycji wyjściowej (bo przez otwór widać ptaka), powtarzają ćwiczenie.
- Zabawa bieżna – *Pszczółki – do ula*.
Dzieci (pszczoły) siedzą z wyprostowanymi plecami na swoich krążkach (kwiatkach). N. podnosi do góry dowolny krążek. Dzieci, które siedzą na krążku w takim samym kolorze, wstają i lecą do ula. Pozostałe dzieci siedzą i czekają na swoją kolej.
- Ćwiczenie uspokajające.
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.
Dzieci siedzą skrzyżnie. Krążki układają na głowach. Zamykają oczy. N. włącza nagranie spokojnej melodii. Dzieci rytmicznie oddychają, wsłuchując się w dźwięki melodii. N. przemieszcza się ostrożnie między dziećmi i zbiera krążki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pająk i owady*.
N. wybiera dziecko, które będzie pełniło rolę pająka. Pozostałe dzieci (owady) biegają po wyznaczonym terenie w różnych kierunkach i naśladują odgłosy wydawane przez owady, np. *bzzz, bzzz*. Na hasło: *Uwaga, pająk!* zatrzymują się i stoją nieruchomo. Pająk wychodzi na łowy. Jeśli zauważy, że owad się poruszył, zabiera go do swojej sieci (w ustalone miejsce). Zabawa powtarza się. N. może w trakcie zabawy dokonać zmiany dziecka pełniącego rolę pająka.
- Puszczanie baniek mydlanych. Wydłużanie fazy oddechowej.
Dla połowy dzieci zestawy do wytwarzania baniek mydlanych.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Dzieci z pierwszego zespołu puszczały bańki mydlane. Starają się zrobić ich jak najwięcej. Dzieci z drugiego zespołu obserwują uważnie kolory baniek i porównują je z kolorami, które występowały na łące. Następnie starają się uderzyć w bańkę zanim upadnie ona na ziemię. Następuje zmiana ról.

III

- Układanie i rozwiązywanie zagadek o mieszkańcach łąki.
Zdjęcia przedstawiające mieszkańców łąki, np.: biedronkę, mrówkę, konika polnego, pszczołę, ślimaka.
Dzieci siedzą w kole. N. układa w środku koła zdjęcia zwierząt mieszkających na łące. Chętne dziecko układa zagadkę, np. *Jakie zwierzę nosi swój dom na plecach?* Dziecko, które zna odpowiedź, wskazuje odpowiedni obrazek i podaje nazwę zwierzęcia.

! W razie potrzeby N. pomaga dzieciom lub samodzielnie układa zagadki.

- Zabawa pobudzająco-hamująca *Mrówki*.

Dla każdej pary: skakanka.

Dzieci dobierają się w pary, zajmują miejsca w dowolnych miejscach sali. Każda para układa przed sobą skakankę (drogę do mrowiska) w dowolny sposób. Dzieci maszerują małymi krokami po skakankach w rytmie refrenu śpiewanego przez N. Podczas przerwy w muzyce przechodzą do przysiadu i przez chwilę odpoczywają.

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Wiosenne zabawy na łące* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

Maj, tydzień 3

Dzień 4

Łąka w maju

Kwiaty na łące

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozwijanie percepcji węchowej i próby odwzorowywania natury. Układanie kompozycji z odpowiedniej liczby sylwet kwiatów. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Motyle na łące</i> .	I 7, IV 1, IV 13 IV 1, IV 15 I 5
II. 1.	<i>Kolorowa łąka</i> – praca z tablicą demonstracyjną, inspirowana wierszem Grażyny Lech <i>Na łące</i> . Cele: utrwalenie nazw kwiatów występujących na łące, rozwijanie mowy.	IV 5, IV 9
2.	<i>Rumianki</i> – zajęcia plastyczne. Cele: przybliżanie dzieciom dóbr polskiej kultury, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej i sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Pszczółki</i> . Rysowane zagadki.	IV 1, IV 8 I 4, I 5, I 7
III.	Wykonanie makiety łąki. Opowieść ruchowa przy muzyce – <i>Na łące</i> (według Bożeny Formy). Zabawa bieżna <i>Majowe piosenki</i> .	IV 1 IV 7 I 5

Cele główne

- utrwalanie nazw kwiatów występujących na łące,
- rozwijanie mowy,
- przybliżanie dzieciom dóbr polskiej kultury,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej i sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy kwiatów występujących na łące,
- opisuje wygląd łąki w maju,
- z zainteresowaniem ogląda reprodukcje przedstawiające łąkę wiosną,
- wycina z ramki obraz z łąką, wykonuje sylwetę rumianku.

Przebieg dnia

I

- Rozwijanie percepcji węchowej i próby odwzorowywania natury.
Wazon, naturalne okazy kwiatów (można wykorzystać te, które dzieci zebrały na łące), biała kartka dla każdego dziecka, kredki.

N. umieszcza w wazonie naturalne okazy kwiatów, charakterystyczne dla środowiska łąki. Dzieci rozpoznają i nazywają znane gatunki kwiatów. Wąchają każdy kwiat, określają zapach. Wybierają kwiat, który najbardziej im się podoba, i rysują go na kartce.

- Układanie kompozycji z odpowiedniej liczby sylwet kwiatów.

Wycięte z kolorowych kartek sylwety kwiatów (można wykorzystać pomoce z wczorajszych zajęć, a jeśli są za duże, zmniejszyć je), sylweta wazonu i biała kartka dla każdego dziecka, kartoniki z narysowanymi na nich sylwetami kwiatów (pomoce z wczorajszych zajęć).

N. układa przed każdym dzieckiem białą kartkę, sylwetę wazonu, a na środku stołu umieszcza tacę z wyciętymi z papieru sylwetami kwiatów. Dzieci układają sylwetę wazonu na kartce. Następnie losują kartonik, na którym znajdują się narysowane sylwety kwiatów. Liczą je głośno, a wynik pokazują na palcach. Układają w wazonie bukiety składające się z takiej samej liczby kwiatów jak na kartoniku.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Motyle na łące* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

II

Zajęcia 1. Kolorowa łąka – praca z tablicą demonstracyjną, inspirowana wierszem Grażyny Lech *Na łące*.

- Zabawa na powitanie. Określanie swojego nastroju.

Wycięte z papieru żółte koło oraz dla każdego dziecka dwa białe paski papieru (długi lub krótki), zdjęcie rumianku.

Dzieci siedzą w kole. N. układa na środku dywanu żółte koło, a obok długie i krótkie paski białego papieru. N. prosi, aby dzieci określiły, jak się dzisiaj czują, za pomocą pasków papieru. Jeśli mają dobry humor, to dokładają do żółtego koła długi pasek, jeśli nie mają dobrego humoru, dokładają krótki pasek. Po zakończeniu zadania przyglądają się temu, co powstało. N. pyta, co dzieciom przypomina ten kształt. Następnie umieszcza obok zdjęcie rumianku i zachęca dzieci do swobodnych wypowiedzi.

- Słuchanie wiersza Grażyny Lech *Kwiaty na łące*.

*Dywan z kwiatów, ziół i traw.
Są w nim jaskry, maki, szczaw.
Brzęczą trzmielce, skrzeczy sroka.*

*Kreta także tutaj spotkasz.
Możesz słuchać, patrzeć, wąchać!
Piękna, kolorowa łąka.*

- Rozmowa na temat wiersza.

N. zadaje pytania:

- *O jakim miejscu jest ten wiersz?*
- *Jakie rośliny rosły na łące?*
- *Jakie zwierzęta tam przebywały?*
- *Jak wyglądała łąka?*

- Wskazywanie na tablicy demonstracyjnej kwiatów, których nazwy zostały wymienione w wierszu.

Tablica demonstracyjna 27.

N. wskazuje na tablicę demonstracyjną. Pyta dzieci, co ona przedstawia i po czym poznały, że to jest łąka. Prosi, aby dzieci wskazały na tablicy te kwiaty, których nazwy zostały wymienione w wierszu, i te, których autor wiersza nie wymienił, ale dzieci znają ich nazwy. Zastanawia się, które kwiaty najłatwiej jest rozpoznać. Pyta o to dzieci. Dzieci wymieniają charakterystyczne cechy kwiatów. Następnie N. prosi, aby dzieci opisały wygląd łąki. Pomaga im, zadając pytania.

- Zabawa z chustą animacyjną – *Kolory kwiatów*.

Chusta animacyjna, tamburyn.

N. rozkłada na środku sali chustę animacyjną. Wskazuje na niej poszczególne kolory i pyta: *Jakie kwiaty mają kolor: czerwony, żółty, fioletowy?* Porządkuje wiadomości dzieci, np.: mak

- czerwony, jaskier – żółty, szaflwia – fioletowy. Następnie N. gra na tamburynie, a dzieci maszerują zgodnie z wygrywanym rytmem. Na przerwę w muzyce N. wymienia nazwę kwiatu, a dzieci stają na odpowiedniej części chusty.

- Karta pracy, cz. 2, nr 52.

Dzieci:

- nazywają (z pomocą osoby dorosłej) kwiaty na obrazkach i je liczą,
- pod każdym obrazkiem rysują tyle kresek, ile kwiatów jest w bukietcie,
- rysują kwiaty po śladach.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Żuczki*.

Dwie lekkie piłki.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wyznacza linie – startu i mety. Każdy zespół ustawia się w rzędzie na linii startu i otrzymuje od N. po jednej lekkiej piłce. Dzieci kolejno przemieszczają się na czworakach, toczą piłkę do mety, odpychając ją głową jak żuczki, po czym wstają, wracają biegiem, przekazują piłkę kolejnemu dziecku i ustawiają się na końcu rzędu.

Zajęcia 2. Rumianki – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie do tematu. Oglądanie reprodukcji malarskich i swobodne wypowiedzi na ich temat.

Reprodukcje malarskie przedstawiające łąkę, np. Józef Chełmoński *Kaczeńce*, Stefan Filipkiewicz *Łąka*, Stanisław Kamocki *Łąka*.

Dzieci siedzą w półkolu. N. umieszcza na tablicy reprodukcje obrazów słynnych malarzy, które przedstawiają łąkę. Dzieci przyglądają się im uważnie i wypowiadają się na ich temat. Zwracają uwagę na kolory łąki oraz opisują uczucia, jakie budzą się w nich, kiedy patrzą na reprodukcje. N. zwraca uwagę na przedstawione na reprodukcjach kwiaty.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających rumianek. Wskazywanie charakterystycznych cech kwiatu.

Zdjęcie rumianku.

N. umieszcza na tablicy zdjęcie przedstawiające rumianek. Dzieci wskazują jego charakterystyczne cechy. N. opowiada ciekawostki na temat kwiatu.

Rumianek to roślina często spotykana na łące. Kwiaty mają kolor biały, z żółtym środkiem. Cała roślina bardzo ładnie pachnie. Rumianek wykorzystywany jest w leczeniu ludzi, np. gdy boli gardło, bolą dżiąsła lub przy podrażnieniach skóry.

- Samodzielne wykonanie pracy przez dzieci według instrukcji N.

Wyprawka, karta nr 25, klej, biała i żółta bibuła.

Dzieci:

- przygotowują kartę pracy, klej, białą i żółtą bibułę,
- odrywają lub wycinają kawałki bibuły i ugniatają z nich kulki podobnej wielkości,
- dokleją do każdej łyżki na łące kwiat rumianku – żółty środek i białe płatki.

- Wykonanie wystawki dla rodziców.

Prace wykonane przez dzieci.

Dzieci przy pomocy N. wykonują w szatni wystawkę dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Pszczoły*.

Szarfy w kolorze żółtym dla kilkorga dzieci.

N. wyznacza teren zabawy: łąkę i ul – dom pszczół. Następnie wybiera kilkoro dzieci do roli pszczół i oznacza je żółtymi szarfami. Pozostałe dzieci biegają swobodnie po łące, zbierają kwiaty, a gdy usłyszą brzęczenie pszczół: *bzzz, bzzz*, oddalają się w wyznaczone miejsce. Gdy pszczoły odlecą do ula, dzieci wracają na łąkę.

- *Rysowane zagadki*.

N. rysuje patykami na piasku lub na ziemi kontury poznanych zwierząt i roślin występujących na łące. Dzieci starają się odgadnąć ich nazwy. Próby rysowania mogą podjąć również chętne dzieci.

III

- Wykonanie makiety łąki.

Duży karton A2, wycięte z papieru sylwety kwiatów (te same, które używane były rano), elementy, z których dzieci wykonywały wczoraj biedronki (złożone na pół kółka w kolorach czerwonym i żółtym), sylwety chmur (wykorzystywane w poniedziałek), klej, kredki.

Dzieci siedzą w kole. N. układa na dywanie duży arkusz białego papieru, a obok – wykorzystywane w tym tygodniu pomoce, np.: sylwety kwiatów, elementy do wykonania sylwet biedronek, sylwety chmur. Zachęca dzieci do wykonania makiety łąki. Dzieci przyklejają przygotowane elementy na kartonie. Następnie dorysowują na łące inne kwiaty, zwierzęta lub szczegóły, które ich zdaniem powinny się tutaj znaleźć.

- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Na łące* (według Bożeny Formy).

Dzieci zajmują dowolne miejsca na środku sali. N. rozpoczyna opowiadanie.

*Jest piękna pogoda. Świeci słońce.
Wszyscy mieszkańcy łąki już dawno
wstali i wykonują swoją pracę.
Mrówki budują swoje mrowisko.
Pszczoły zbierają nektar,
frunąc z kwiatka na kwiatek.
Powiał wiatr. Kwiaty i trawa
kołyszą się w różne strony.
Nagle pojawiają się piękne motyle.*

Dzieci:

jedno za drugim maszerują w różnych kierunkach,
unoszą ugięte ręce na boki i szybko machają
dłońmi, biegają na palcach po całej sali,
maszerują w miejscu,

wyciągają proste ręce do boku i poruszają nimi,
naśladując lot motyla.

- Zabawa bieżna *Majowe piosenki* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Poznanie wyglądu ślimaka. Układanie z kolorowych sznurków sylwetki ślimaka. Zabawy w kąciu teatralnym – zastosowanie języka werbalnego oraz niewerbalnego (ruch, gest, mimika). Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – <i>Żabie skoki</i> .	I 7, IV 18 IV 1 I 5
II. 1.	<i>Życie na łące</i> – oglądanie filmu edukacyjnego <i>Łąka</i> . Cele: wzbogacanie wiedzy na temat wybranych środowisk przyrodniczych, usprawnianie narządów artykulacyjnych.	IV 5, IV 18
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem współdziałania – <i>Bociany w pułapce</i> , obserwowanie motyli.	I 8, IV 14 I 4, I 5
III.	Rozwiązywanie zagadki. Zabawa ortofoniczna – <i>Żaby na łące</i> . Zabawa <i>Żabki i bociany</i> – wyrabiająca koordynację słuchowo-ruchową. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Kwiaty na łące</i> .	IV 2, IV 5 IV 7 I 5

Cele główne

- wzbogacanie wiedzy na temat wybranych środowisk przyrodniczych,
- usprawnianie narządów artykulacyjnych,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy kwiatów i zwierząt – mieszkańców łąki; z zainteresowaniem słucha informacji o pożytecznej roli owadów,
- naśladuje odgłosy dochodzące z łąki,
- uczestniczy w zabawach kształtujących postawę ciała,
- uczestniczy w zabawach orientacyjno-porządkowych.

Przebieg dnia

I

- Poznanie wyglądu ślimaka. Układanie z kolorowych sznurków sylwetki ślimaka. **Zdjęcie przedstawiające ślimaka, kolorowy sznurek (dla każdego dziecka kawałek sznurka).** Dzieci siedzą przy stole. N. pokazuje zdjęcie przedstawiające ślimaka. Dzieci opisują jego wygląd. N. zwraca uwagę na wygląd muszli oraz na wyraźnie zaznaczone czułki. Opowiada dzieciom ciekawostki o życiu ślimaków. Zastanawia się, czy na łące można usłyszeć ślimaka. Następnie wręcza każdemu dziecku kolorowy sznurek. Dzieci układają z nich skreconą muszlę ślimaka.

Ślimak winniczek to największy ślimak występujący w Polsce. Zamieszkuje tereny o dużej wilgotności – lasy, parki, ogrody. Żywi się świeżymi liśćmi. Zimuje w ściółce, ukryty pod roślinnością. Ze ślimaków winniczków robi się różne potrawy. Popularne są zwłaszcza w kuchni francuskiej.

- Zabawy w kąciku teatralnym – zastosowanie języka werbalnego oraz niewerbalnego (ruch, gest, mimika).

Kukielki i pacynki przedstawiające mieszkańców łąki.

N. inicjuje zabawę w kąciku teatralnym lub, jeśli takiego nie ma w sali, układa obok siebie pacynki przedstawiające mieszkańców łąki. Bierze do ręki np. pacynkę biedronki i rozpoczyna z dziećmi dialog. Proponuje, aby dzieci również wybrały sobie pacynkę i spróbowały odegrać wspólnie dowolną scenkę związaną z życiem na łące.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Żabie skoki* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

II

Zajęcia 1. *Życie na łące* – oglądanie filmu edukacyjnego *Łąka*.

- Wprowadzenie do tematu. Słuchanie utworu *Lot trzmiela*. Opisywanie wrażeń.
Odtwarzacz CD, nagranie utworu *Lot trzmiela* (Nikołaja Rimskiego-Korsakowa).
Dzieci kładą się na dywanie. N. włącza nagranie utworu. Dzieci opisują swoje wrażenia. Określają jego tempo, nastrój, wymieniają nazwy owadów, które wydają dźwięki podobne do tych usłysanych w utworze.
- Oglądanie filmu edukacyjnego *Łąka*.
Komputer przenośny lub projektor i ekran, *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska, tablica 27, film edukacyjny Łąka.*
N. zaprasza dzieci do kina. Wspólnie z dziećmi ustawia w półkolu krzeselka. Zwraca uwagę na zasady zachowania obowiązujące podczas oglądania filmu. Zachęca do zapamiętania nazw zwierząt, które wystąpią w filmie, oraz nazw kwiatów, które uda się dzieciom rozpoznać.
- Rozmowa na temat filmu.
N. zadaje pytania: *Jakie zwierzęta odwiedziły łąkę? Jakie znane wam kwiaty rosły na łące? Co robiły zwierzęta na łące? Dlaczego owady lubią kwiaty?* Uzupełnia i porządkuje wypowiedzi dzieci. Zwraca uwagę na pozytywną rolę owadów.

Owady lubią kwiaty, bo znajdują na nich pożywienie: pyłek i nektar. Jednocześnie przenoszą pyłek na inne kwiaty, co umożliwia ich zapylenie. To bardzo ważne dla kwiatów. Dopiero po zapyleniu bowiem mogą powstać owoce. To dlatego kwiaty przyciągają do siebie owady na różne sposoby, np.: poprzez piękne kolory, aromatyczny zapach i pyszny, słodki pyłek.

- Słuchanie odgłosów dochodzących z łąki. Utrwalanie nazw zwierząt oraz rodzaju wydawanych przez nie dźwięków.
Odtwarzacz CD, nagranie odgłosów dochodzących z łąki.
N. włącza płytę z odgłosami dochodzącymi z łąki. Dzieci podają nazwy zwierząt, które usłyszały. Wyklaskują je rytmicznie (z podziałem na sylaby). Następnie N. ponownie włącza nagranie. Dzieci, słuchając dźwięków, jakie wydają zwierzęta żyjące na łące, jednocześnie naśladują wydawane przez nie głosy.
- Improwizacje taneczne z wykorzystaniem utworu *Lot trzmiela*.
Odtwarzacz CD, nagranie utworu *Lot trzmiela* (Nikołaja Rimskiego-Korsakowa).
N. włącza nagranie utworu. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne.
- Naśladowanie odgłosów dochodzących z łąki za pomocą instrumentów perkusyjnych i innych dostępnych w sali przedmiotów.
Instrumenty perkusyjne, np.: dzwonki, kołatki, trójkąt, kij deszczowy, przedmioty i zabawki z sali.
N. i dzieci siedzą w kole. N. układa w środku koła instrumenty perkusyjne. Prosi, aby dzieci za ich pomocą lub za pomocą dowolnych przedmiotów dostępnych w sali przedszkolnej spróbowały wywołać odgłosy podobne do tych, które można usłyszeć na łące. Daje dzieciom

kilka chwil na zastanowienie się. Następnie dzieci kolejno prezentują głosy zwierząt. Jeśli komuś nie udało się znaleźć odpowiedniego dźwięku, może zastąpić go artykulacją słowną.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18 (przewodnik, cz. 4, s. 102–103).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem współdziałania – *Bociany w pułapce*.
Dzieci tworzą koło. N. za pomocą dowolnej wyliczanki wybiera dwoje dzieci – bociany, które wchodzi do środka koła – pułapki. Na sygnał N., np. gwizdek, bociany starają się wydostać z pułapki. Dzieci tworzące pułapkę próbują im w tym przeszkodzić. Jeśli bocianom uda się uciec, N. wybiera kolejne dzieci, które zostają bocianami.

- Obserwowanie motyli.

Album ze zdjęciami motyli.

Dzieci uważnie obserwują otoczenie. Szukają motyli. Odszukują w albumach ich zdjęcia. N. odczytuje nazwy motyli.

III

- Rozwiązywanie zagadki. Zabawa ortofoniczna – *Żaby na łące*.

Zdjęcie przedstawiające żabę.

N. mówi dzieciom zagadkę:

Na łące kumkają, zielone sukienki mają. (żaby)

Dzieci odgadują zagadkę i wskazują na zdjęciu żabę. N. zachęca do wspólnej zabawy. Mówi tekst (Iwony Fabiszewskiej):

Na łące żaby kumkały:

re, re, kum, kum, re, re, kum, kum.

Koncert piękny wszystkim dały,

re, re, kum, kum, rech.

Zielone suknie włożyły,

re, re, kum, kum, re, re, kum, kum.

Swoim śpiewem zachwyciły,

re, re, kum, kum, rech.

Dzieci:

skaczą po sali, naśladując żaby,

zatrzymują się i naśladują wypowiedane przez N. dźwięki,

skaczą, zbliżają się do siebie i zatrzymują się w gromadce na środku sali,

naśladują wypowiedane przez N. dźwięki,

ponownie skaczą po całej sali, naśladując żaby, zatrzymują się i naśladują wypowiedane przez N. dźwięki,

wstają i kłaniają się,

powtarzają dźwięki wypowiedane przez N.

- Zabawa *Żabki i bociany* – wyrabiająca koordynację słuchowo-ruchową.

Nagranie piosenki *Na majowej łące*, odtwarzacz CD.

Dzieci stają w dwóch kołach: żabki i bociany. N. włącza nagranie piosenki. Podczas trwania zwrotki dzieci podają sobie ręce i płynnym, tanecznym krokiem przemieszczają się po ich okręgach. Podczas refrenu zatrzymują się i naśladują ruchy dowolnie wybranego zwierzątka, o którym jest mowa w piosence.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Kwiaty na łące* (przewodnik, cz. 4, s. 93).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Powitanie. Rozmowa kierowana na temat spędzania z rodzicami soboty i niedzieli. Oglądanie kalendarza. Zwracanie uwagi na Dzień Matki i Dzień Ojca. Zestaw zabaw ruchowych nr 36.	IV 5 IV 16 I 5
II. 1. <i>Nasi rodzice</i> – słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller <i>Rodzicielska niespodzianka</i> . Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania, uświadomienie ważnej roli rodziców w życiu dziecka. Zabawa ruchowa <i>Z mamą i tatą na fotografii</i> .	III 2, IV 1, IV 5 I 5
2. <i>Portrety naszych rodziców</i> – zajęcia plastyczne. Cele: rozwijanie pamięci odtwórczej, rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie zachowania rodziców z dziećmi. Zabawy swobodne z wykorzystaniem zabawek ogrodowych.	IV 8, IV 9 I 4, I 5
III. Zabawa słuchowa – <i>O kim mówię?</i> Słuchanie piosenki <i>Dla ciebie, mamo</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa ruchowa <i>Ciasteczka dla taty</i> .	IV 2, IV 5 IV 5, IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania,
- uświadomienie ważnej roli rodziców w życiu dziecka,
- rozwijanie pamięci odtwórczej,
- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha z uwagą opowiadania i odpowiada na pytania,
- wie, jak ważni są w jego życiu rodzice,
- omawia z pamięci wygląd swoich rodziców,
- rysuje według instrukcji portret mamy i portret taty.

Przebieg dnia

I

- Powitanie. Rozmowa kierowana na temat spędzania z rodzicami soboty i niedzieli.
N. wita przychodzące dzieci serdecznie i z uśmiechem. Prowadzi z nimi swobodne rozmowy na temat spędzania przez nie soboty i niedzieli. Dzieci dzielą się przeżyciami. Opowiadają o tym, co robiły z mamą, a co z tatą.
- Oglądanie kalendarza. Zwracanie uwagi na Dzień Matki i Dzień Ojca.
Kalendarz.
Dzieci rozmawiają z N. na temat znaczenia słowa *święto*. N. wyjaśnia dzieciom, że 26 maja obchodzimy Dzień Matki, a 23 czerwca – Dzień Ojca. Pyta dzieci, dlaczego rodzice mają swoje święto. Chętne dzieci wypowiadają się na ten temat.

Zestaw zabaw ruchowych nr 36 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa bieżna *Mama (tata) i dziecko*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno z dzieci jest mamą (lub tatą), drugie dzieckiem. Na uderzenie w tamburyn dzieci biegają parami w różnych kierunkach: mama (tata) biegnie z przodu, dziecko podąża jej (jego) śladem. Następuje zmiana ról.
- Zabawa ruchowa *Mama woła*.
Dzieci maszerują po sali w różnych kierunkach. Na zawołanie N.: *Dzieci – do mnie!* biegną do N. i ustawiają się w ustalonym szyku, np. w gromadce.
- Zabawa ruchowa *Rodzina motyli*.
Dla każdego dziecka krążek, odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.
N. układa krążki na podłodze – są to kolorowe kwiaty. Dzieci (motyle) podczas muzyki biegają między kwiatami, poruszają skrzydłami. Na przerwę w muzyce N. wydaje polecenie, np.: *Rodzina trzysobowa*. Dzieci przysiadają przy wybranym kwiatku, tworząc trzysobowe zespoły.
- Zabawa ruchowa *Kwiaty dla rodziców*.
Sylwety kwiatów wycięte z kolorowych kartek.
Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach po jednej stronie sali. Naprzeciwko, po drugiej stronie sali, na krześle siedzi mama lub tata – chętna dziewczynka lub chętny chłopiec. Dzieci kolejno podchodzą i wręczają kwiaty: kłaniają się i mówią: *Proszę*. Dziecko siedzące na krzeselku odpowiada: *Dziękuję*.
- Zabawa ruchowa *Ciasteczka dla taty*.
Dla każdego dziecka kolorowy krążek i klocek.
Dzieci ustawiają się w rzędzie po jednej stronie sali. N. rozdaje kolorowe krążki i klocki. Dzieci ustawiają klocek na krążku. Przechodzą z jednej strony sali na drugą, starając się, aby klocek nie spadł – niosąc ciasteczko dla taty.

II

Zajęcia 1. *Nasi rodzice – słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller Rodzicielska niespodzianka.*

- Powitanie. Podawanie imion swoich rodziców.
Piłka, napisy: mama, tata.
Dzieci stoją w kole. N. rzuca piłkę i zadaje pytania, np.: *Jak ma na imię twoja mama?* Dziecko, które właśnie chwyci piłkę, odpowiada na pytanie. Następnie N. rozpoczyna drugą rundę i prosi dzieci o podanie imienia ich taty. N. zwraca uwagę dzieci, że słowa *mama* i *tata* składają się z dwóch tak samo brzmiących sylab. Dzieci dzielą rytmicznie słowa *mama* i *tata* (na sylaby). N. pokazuje napisy **mama, tata** do globalnego odczytywania i zawiesza je na tablicy.
- Słuchanie opowiadania Ewy Stadtmüller *Rodzicielska niespodzianka*.
Książka (s. 72–73) dla każdego dziecka.
Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje im książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

– Już niedługo Dzień Matki i Dzień Ojca – przypomniała pani. – Z tej okazji przygotujemy przedstawienie, wymalujemy laurki i zorganizujemy wspólny festyn rodzinny. A to wcale nie koniec atrakcji. Rodzice także mają coś dla was – otóż niektórzy z nich odwiedzą nasze przedszkole i opowiedzą o swojej pracy.

– Może tata Bartka przyjedzie wozem strażackim... – rozmarzyli się chłopcy – albo tata Wojtko opowie, jak się walczy z przestępcami...

Żaden z nich nie zgadł, ponieważ pierwszym gościem był tata Ali – zawodowy treser psów. Przyszedł z labradorem o imieniu Bosman i zaraz zaprosił wszystkich na podwórko.

– Bosman już niedługo przystąpi do bardzo trudnego egzaminu na przewodnika osób niewidomych – opowiadał – czeka go naprawdę odpowiedzialna praca.

Bosman chyba to rozumiał, bo bezbłędnie wykonywał wszystkie polecenia swego pana.

Dziewczynki miały nadzieję, że do przedszkola przyjdzie mama Emilki, która jest aktorką, i... nie zawiodły się. Nie tylko przyszła, ale jeszcze przyniosła ze sobą całą walizkę lalek teatralnych. Pokazywała, jak wkładać na rękę pacynkę, jak poruszać kukiełką, a jak – marionetką. Każdy, kto chciał, mógł sam spróbować.

Następnego dnia gościem Biedronek była pani dietetyczka, czyli mama Zuzi. Opowiadała, co trzeba jeść, żeby być silnym i zdrowym. Pochwaliła się, że zamieszcza w internecie przepisy na pyszne i kolorowe dania, od których wcale się nie tyje. Na koniec poczęstowała wszystkich znakomitymi chipsami z suszonych jabłek i owsianymi ciasteczkami.

– Ciekawe, kto nas odwiedzi dzisiaj? – zastanawiała się Ada, maszerując do przedszkola w kolejny poranek.

– A może to wy kogoś odwiedzicie? – powiedziała mama i uśmiechnęła się tajemniczo.

– Dzisiaj będzie trochę inaczej niż zwykle – oświadczyła pani, gdy wszyscy skończyli już jeść śniadanie. – Kolejny rodzic zaprosił nas do miejsca, w którym pracuje. Powiem tylko, że to całkiem niedaleko stąd.

Zaciekawione Biedronki ubrały się błyskawicznie.

– Może to piekarnia? – próbowała zgadnąć Oliwka.

– A może warsztat samochodowy? – zastanawiał się Wojtek.

Gdy skręcili w następną przecznicę, Ada aż klasnęła w ręce.

– Ośrodek zdrowia! – wykrzyknęła. – Tutaj pracuje moja mama!

– I zagadka rozwiązana! – uśmiechnęła się pani.

Mama Ady, w białym lekarskim fartuchu, przywitała gości w holu i zaprosiła na małą wycieczkę po przychodni. Wszyscy mogli zobaczyć, gdzie się trzeba zarejestrować do specjalisty, w którym gabinecie odbywają się szczepienia ochronne, a w którym pobierana jest krew do badania. Kto chciał, mógł posłuchać bicia swego serca, zakładając lekarskie słuchawki zwane stetoskopem. I nie był to wcale koniec niespodzianek, bo oto w drzwiach gabinetu stomatologicznego stanęła... mama Zosi.

– Zapraszam do mnie – uśmiechnęła się serdecznie – postaram się przekonać was, że wizyta u dentysty to nic strasznego. Kto codziennie szczotkuje ząbki? Oczywiście zgłosili się wszyscy.

– A pokażecie mi, jak to robicie? – spytała mama Zosi, wyjmując z szuflady plastikową szczękę i szczoteczkę. Konrad wziął szczoteczkę i raz-dwa przejechał po zębach, w prawo i w lewo.

– Żeby wygarnąć wszystkie resztki jedzenia, trzeba szorować także z góry na dół, o tak – wyjaśniła pani doktor i zaprezentowała prawidłowy sposób czyszczenia zębów. Na koniec zaproponowała wszystkim mały przegląd. Ada trochę się bała dziwnego fotela dentystycznego, ale okazało się, że siedzi się na nim całkiem wygodnie. Mama Zosi zajrzała jej do buzi i oświadczyła, że tak zdrowych ząbków życzyłaby wszystkim swoim pacjentom.

„A może ja zostanę dentystką? – pomyślała Ada. – Tyle się dziś nauczyłam...”

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 72–73) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Kto odwiedził dzieci w grupie Ady?
- Czym zajmują się wasi rodzice?
- Czy byliście kiedyś w gabinecie dentystycznym?
- Na czym polega praca dentysty?

N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci, dlaczego rodzice są ważni w życiu dziecka. Chętnie dzieci wypowiadają się. N. informuje dzieci, że w piątek odbędzie się uroczystość dla mamy i taty w podziękowaniu za ich miłość i troskę.

- Wprawki dramowe – *Czym zajmują się rodzice?*
Obrazki przedstawiające kobiety i mężczyznę wykonujących wybrane czynności, np. czytanie książki, akcesoria z kącika kuchennego, kącika lalek.
 Dzieci dobierają się w 3-osobowe lub 4-osobowe zespoły i losują obrazki. Przyglądają się sytuacji przedstawionej na obrazku i odgrywają scenkę przed kolegami z grupy. Mogą wykorzystać akcesoria np. z kącika kuchennego czy kącika lalek. Po występie pozostałe dzieci nagradzają aktorów brawami. Odgadują, co robi tata lub mama, np.: *Mama czyta książkę*, a następnie naśladową tę czynność.

- Wykonanie zaproszeń.
Dla każdego dziecka kolorowa kartka A4 ze sztywnego bloku, kartka z tekstem zaproszenia, elementy dekoracyjne, klej, kredki.

N. proponuje wykonanie zaproszenia dla rodziców na piątkową uroczystość.

Dzieci:

- siadają do stolików,
- zginają kolorową kartkę na pół,
- w środku przyklejają kartkę z tekstem zaproszenia,
- z przodu zaproszenia nakleją elementy dekoracyjne, dorysowują kredkami dowolne wzory.

Dzieci zanoszą zaproszenia do domu i wręczają rodzicom.

- Zabawa ruchowa *Z mamą i tatą na fotografii.*
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.
 N. włącza nagranie spokojnej melodii. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne. Na przerwę w muzyce tworzą kilkuosobowe rodziny – rodziców i dzieci – i pozują do fotografii. N. podchodzi do każdej rodziny i na niby wykonuje zdjęcie.

Zajęcia 2. Portrety naszych rodziców – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie. Oglądanie reprodukcji dzieł malarskich.
Wybrane reprodukcje malarskie dzieł dowolnych artystów, przedstawiające portrety matki i ojca, np. Stanisława Wyspiańskiego *Macierzyństwo* i *Portret Ojca*, szary karton.
 N. informuje dzieci, że porozmawiają za chwilę na temat dwóch osób bardzo ważnych w życiu dzieci. Pyta dzieci, czy domyślają się, o kogo chodzi. Następnie zaprasza dzieci do zajęcia miejsca przed tablicą, na której przykleił wcześniej wybrane reprodukcje malarskie dzieł dowolnych artystów, przedstawiające portrety matki i ojca, zakryte szarym kartonem. Odstania reprodukcje. Zachęca dzieci do wypowiedzania się na temat tego, co widzą.
- Opisywanie wyglądu kobiety i mężczyzny.
Reprodukcje, zdjęcia ukazujące kobietę i mężczyznę.
 N. prosi dzieci o zwrócenie uwagi na wygląd kobiety i mężczyzny i przypomnienie, co znaczy słowo *portret*. Dzieci, z pomocą N., wypowiadają się na temat przedstawionych reprodukcji. Opisują wygląd kobiety i mężczyzny.

- Zabawa ruchowa *W galerii portretów.*
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.
 Podczas muzyki dzieci spacerują po sali. Na pauzę zatrzymują się i wykonują dowolną pozę. N. przechodzi między dziećmi i podziwia ich twarze. Opisuje wygląd wybranego dziecka, zwracając uwagę na szczegóły, np. kolor i długość włosów poszczególnych dzieci, kolor oczu itp. Pozostałe dzieci odgadują, o kim N. mówi. Dzieci ponownie spacerują w rytm słyszanej melodii.

- Część plastyczna.

Dla każdego dziecka biała kartka z bloku technicznego, formatu A3, podzielona pionową kreską na pół, kredki i flamastry, nagranie spokojnej melodii, odtwarzacz CD.

N. zaprasza dzieci do wykonania portretów swoich rodziców. Omawia sposób wykonania prac. Włącza muzykę. Dzieci zamykają oczy i przypominają sobie wygląd swoich rodziców. Następnie dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- na jednej części kartki rysują według instrukcji portret mamy,
- na drugiej części kartki rysują portret taty.

N. podpowiada dzieciom kolejne etapy rysowania portretu, np. najpierw okrągła głowa, potem oczy, brwi, nos, usta, uszy, kolor włosów. Zadaje pytania pomocnicze, np. *Czy twoja mama nosi okulary? Czy twój tata ma wąsy?*

- Zorganizowanie wystawy.

Portrety ojca i matki (wykonane przez dzieci).

N. zawiesza prace dzieci w wybranym przez siebie miejscu. Dzieci prezentują swoje prace i wypowiadają się na temat wyglądu swoich rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie zachowania rodziców z dziećmi. N. spaceruje z dziećmi w okolicach przedszkola. Zwraca ich uwagę na wygląd i zachowanie dorosłych i dzieci. Dzieci dzielą się spostrzeżeniami. Wspólnie z N. zastanawiają się, jakimi członkami rodziny mogą być mijane osoby, np. pani z chłopcem to mama z synkiem.
- Zabawy swobodne z wykorzystaniem zabawek ogrodowych.

Zabawki ogrodowe.

N. proponuje dzieciom zabawy swobodne. Podczas zabaw zwraca uwagę dzieci na przyjazne odnośnienie się do siebie i stosowanie zwrotów grzecznościowych.

III

- Zabawa słuchowa *O kim mówię?*

Obrazki przedstawiające kobiety i mężczyzn.

N. rozkłada obrazki przedstawiające kobiety i mężczyzn. Opisuje wygląd wybranej osoby na obrazku i podaje jej wymyślane imię, dzieląc słowo na sylaby, np. Mo-ni-ka. Dziecko, które odgadło, o kim mówi N., wyklaskuje sylaby, wypowiadając imię w całości, i wybiera odpowiedni obrazek. Następnie ono opisuje wygląd kolejnej osoby na obrazku, a pozostałe dzieci odgadują, o kim mówi.

- Słuchanie piosenki *Dla ciebie, mamo* w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.

Nagranie piosenki *Dla ciebie, mamo*, odtwarzacz CD.

Dla cie - bie kwia - ty kwi - tną na łą - ce, dla cie - bie

wie - je cie - pły wiatr, dla cie - bie nie - bo jest tak błę -

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa rozwijająca zmysł dotyku – <i>Co to jest?</i> Zabawa słownikowa – <i>Dzwonię do mamy.</i> Zabawa bieżna <i>Mama i dziecko.</i>	IV 2, IV 13 II 1, IV 6 I 5
II. 1.	Nauka wiersza Jadwigi Koczanowskiej <i>Mama i tata</i> . Cele: zapoznanie z rolą mamy i taty w życiu dziecka, rozwijanie pamięci i spostrzegawczości.	III 2, IV 2 IV 5
2.	Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Dla ciebie, mamo</i> . Cele: opanowane melodii i tekstu nowej piosenki, wykonanie układu ruchowego do piosenki. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Kto pierwszy dobiegnie do swojej mamy?</i> Zabawa <i>Ciepło – zimno.</i>	I 5, IV 7 I 4, I 5
III.	Wykonanie plakatu <i>Najlepsza mama i najlepszy tata na świecie.</i> Zabawy konstrukcyjne. Budowanie domu dla rodziców z różnego rodzaju klocków. Zabawa ruchowa <i>Rodzina motyli.</i>	IV 1, IV 19 I 6 I 5

Cele główne

- zapoznanie z rolą mamy i taty w życiu dziecka,
- rozwijanie pamięci i spostrzegawczości,
- opanowane melodii i tekstu nowej piosenki,
- wykonanie układu ruchowego do piosenki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia rolę mamy i taty w rodzinie,
- ćwiczy pamięć poprzez częste powtarzanie wiersza,
- śpiewa piosenkę,
- podczas działań przy muzyce wykazuje się dużą sprawnością ruchową.

Przebieg dnia

I

- Zabawa rozwijająca zmysł dotyku – *Co to jest?*
Nieprzezroczysty worek, różne przedmioty wykorzystywane przez kobietę i mężczyznę, np.: apaszka, pomadka, torebka, pasek męski, krawat, portfel, pianka do golenia itp.
N. rozkłada na dywanie przygotowane przedmioty używane przez kobietę i mężczyznę. Nazywa je i przekazuje dzieciom, aby mogły się z nimi zapoznać za pomocą dotyku. Następnie chowa je do worka, a chętne dziecko wkłada rękę do środka i próbuje nazwać trzymany przedmiot.
- Zabawa słownikowa *Dzwonię do mamy.*
Sylweta telefonu komórkowego wycięta ze sztywnego kartonu, dyktafon.
N. bierze do ręki wycięty z kartonu telefon, naśladuje wybieranie numeru i mówi: *Mamo, kocham cię za...* Następnie zachęca dzieci, aby zadzwoniły do swojej mamy lub do swojego taty i powiedziały, za co kochają swoich rodziców. Chętne dzieci kontynuują zabawę. N. nagrywa wypowiedzi dzieci, by potem je odtworzyć na uroczystości dla rodziców.
- Zabawa bieżna *Mama i dziecko* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

II

Zajęcia 1. Nauka wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Mama i tata*.

- Powitanie zabawą *Zrobimy kółeczko*.
Dzieci tworzą koło i spacerują w prawą stronę. Przy dowolnej melodii śpiewają za N.: *Zrobimy kółeczko małe, okrąglutkie, bo nasze kółeczko musi być równiutkie*.
- Wysłuchanie wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Mama i tata*.

*Mama i tata to świat nasz cały,
ciepły, bezpieczny, barwny, wspaniały,
to dobre, czułe, pomocne ręce
i kochające najmocniej serce.
To są wyprawy do kraju baśni,
wakacje w górach, nad morzem, na wsi,*

*loty huśtawką, prawie do słońca,
oraz cierpliwość, co nie ma końca.
Kochana Mamo, Kochany Tato,
dzisiaj dziękować chcemy Wam za to,
że nas kochacie, że o nas dbacie
i wszystkie psoty nam wybaczacie.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.
N. pyta:
 - *Jaki wydaje się świat, gdy obok są mama i tata?*
 - *Za co dzieci chcą podziękować rodzicom?*N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci, dlaczego mama i tata odgrywają w życiu dziecka najważniejszą rolę. Chętne dzieci wypowiadają się. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci.

- Zabawa ruchowa *Rodzice i dzieci*.

Szarfy, tamburyn.

N. dzieli dzieci na 3-osobowe zespoły. Dwoje dzieci w każdym zespole – mama i tata – otrzymuje szarfy. Trzecie z nich to dziecko. Rodzice stają na obwodzie koła, w dużych odległościach od siebie. Dzieci bawią się w rytm tamburynu – przemieszczają się w podskokach wewnątrz koła. Na mocniejsze uderzenie w tamburyn i hasło: *Do mamy i taty*, dzieci stają przed swoimi rodzicami. Zabawę powtarzamy kilka razy, pamiętając o zmianie ról.

- Kilkakrotne powtórzenie wiersza.
Obrazki przedstawiające elementy wymienione w wierszu: postać kobiety i mężczyzny, dłonie, serce, książkę z baśniami, obrazki przedstawiające góry, morze, wieś, huśtawkę, słońce.

- *Ułóż w kolejności.*

N. recytuje wiersz. Prosi dzieci o odszukiwanie obrazków przedstawiających wymienione elementy i układanie ich w jednej linii, w odpowiedniej kolejności. Następnie, wskazując kolejne obrazki, prosi dzieci o wspólne powtarzanie wiersza. Zwraca uwagę, aby dzieci mówiły wiersz spokojnie, głośno i wyraźnie.

- *Czy się zgadza?*

N. prosi dzieci o zakrycie oczu dłońmi. W tym czasie zmienia ułożenie kilku obrazków. Następnie pyta dzieci, czy wszystko się zgadza. Dzieci z pomocą N. ustalają kolejność występowania elementów w wierszu, po czym, patrząc na obrazki, ponownie recytują z N. wiersz: N. recytuje początek wersu, a dzieci go kończą.

- *Ja układam, a wy mówcie.*

Przy trzecim powtórzeniu wiersza N. najpierw układa obrazki. Dzieci starają się wyrecytować poszczególne wersy wiersza samodzielnie.

- *Najpierw dziewczynki, potem chłopcy.*

Na koniec połowę wiersza recytują tylko dziewczynki, a drugą połowę – chłopcy.

- Zabawa ruchowa *Dzieci – do mnie!*

Tamburyn.

Dzieci spacerują po sali w rytmie granym na tamburynie. Na pauzę w grze i dowolne zawołanie N. dzieci jak najszybciej gromadzą się przy nim w luźnej gromadce i powtarzają

wspólnie cztery ostatnie wersy wiersza. Na koniec wykonują ukłon. N. powtarza zabawę. Za każdym razem zmienia swoje miejsce.

- Karta pracy, cz. 2, nr 53.

Dzieci:

- rysują krawat i apaszkę po śladzie,
- kolorują rysunki tak, by każdy miał inny kolor,
- mówią, komu można wręczyć w prezencie krawat, a komu – apaszkę.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Dla ciebie, mamó* (przewodnik, cz. 4, s. 115–116).

- Rozwijanie aparatu ruchu.

Bębenek.

Dzieci maszerują po okręgu, w rytmie bębenka. Na zmianę akompaniamentu

Dzieci:

szybkie uderzenia w bębenek, biegają na palcach,
miarowe uderzenia w wolnym tempie, rytmicznie stawiają duże kroki,
pocieranie dłonią o membranę bębenka kładą się na plecach.

N. spaceruje między leżącymi dziećmi, delikatnie ich dotyka. Dotknięte dzieci wstają i maszerują za N.

- Ćwiczenie wyrabiające prawidłową dykcję podczas śpiewu – *Szybciej – wolniej*. Dzieci wykonują piosenkę a cappella w powolny, bardzo wyraźny sposób. Na sygnał – szybsze lub wolniejsze uderzenia w bębenek – przyspieszają lub zwalniają, zgodnie z rytmem nadawanym przez instrument. Należy zwrócić uwagę, żeby podczas śpiewu w szybkim tempie słowa były wypowiedane bardzo wyraziście.
- Zabawa rozwijająca reakcję na ustalony sygnał dźwiękowy – *Kwiatki dla mamy*. Nagranie piosenki *Dla ciebie, mamó*, odtwarzacz CD, tamburyn, dla każdego dziecka opaska z czterema rodzajami kwiatów.

Dzieci są podzielone na cztery grupy. Każda grupa jest oznaczona opaską z kwiatkiem i ma wyznaczone miejsce na środku sali. W rytmie piosenki *Dla ciebie, mamó* dzieci maszerują w określonym kierunku. Na dźwięk tamburynu zajmują wcześniej wyznaczone miejsca, podają sobie ręce i maszerują w małych kołach. Dwa uderzenia w tamburyn oznaczają zmianę kierunku. Trzy uderzenia w tamburyn oznaczają przejście do przysiadu.

- Ćwiczenie oddechowe – *Pachnące kwiaty*. Nagranie piosenki *Dla ciebie, mamó*, odtwarzacz CD. Dzieci swobodnie maszerują w określonym kierunku, w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i naśladują wachanie kwiatów, wciągając powietrze nosem i wypuszczając ustami.
- Zabawa z piosenką *Dla ciebie, mamó*. Dla każdego dziecka 2 kwiaty z bibuły i gumki recepturki.

Dzieci zakładają kwiaty na nadgarstki, mocując je za pomocą gumek recepturek. Stają przodem do N., podzielone na dwie grupy.

	Dzieci w grupie I:	Dzieci w grupie II:
I. <i>Dla ciebie kwiaty kwitną na łące,</i>	wykonują obrót wokół siebie, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach,	pozostają w lekkim rozkroku, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach,
<i>dla ciebie wieje ciepły wiatr,</i>	pozostają w lekkim rozkroku, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach,	wykonują obrót wokół siebie, ręce unoszą w górę, poruszając nimi w nadgarstkach,

dla ciebie niebo jest tak błękitne,

do ciebie śmieje się cały świat.

Ref.: *La, la, la, la, la, la...*

wszystkie razem dłońmi wykonują młynek, unosząc je w górę,

wykonują dłońmi młynek, opuszczając je w dół, w podskokach z nogi na nogę formują koło, następnie zwracają się przodem do jego środka, wyciągają dłonie przed siebie,

II. Dla ciebie świeci złociste słońce,

dla ciebie gwiazdy nocą lśnią,

dla ciebie ptaki śpiewają wiosną,

do ciebie śmieje się cały świat.

Ref.: *La, la, la...*

wykonują obrót wokół siebie, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach, pozostają w lekkim rozkroku, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach, wykonują obrót wokół siebie, unoszą ręce w górę, poruszając nimi w nadgarstkach, dzieci z grup I i II łączą się w pary, przechodzą w kierunku N., w parach podają sobie ręce i obracają się w małych kołach,

jw.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Kto pierwszy dobiegnie do swojej mamy?*
Dzieci dobierają się w pary – jedno jest mamą, a drugie dzieckiem. Stają na wyznaczonych naprzeciwko siebie liniach. Na zawołanie: *Dzieci – do mamy!* biegną w stronę mamy – do dziecka ze swojej pary.
- Zabawa rozwijająca uwagę i koncentrację – *Ciepło – zimno*.
Pudełko, łopatkę i foremki.
N. chowa w ogrodzie pudełko zawierające łopatkę i foremki. Wybrane dziecko szuka pudełka, a pozostałe dzieci wraz z N. pomagają mu, mówiąc *zimno*, gdy jest daleko, lub *ciepło*, gdy jest blisko pudełka. Po znalezieniu pudełka N. zachęca dzieci do zabaw w piaskownicy – lepienia babeczek dla mamy.

III

- Wykonanie plakatu *Najlepsza mama i najlepszy tata na świecie*.
Karton, czerwony mazak i czarny mazak, czerwone kredki.
N. rysuje na kartonie jedno duże serce, a w nim jedno nieco mniejsze serce. Prosi kolejno dzieci o dokończenie zdania: *Moja mama i mój tata są najlepsi na świecie bo...* Zapisuje propozycje dzieci mazakiem na środku narysowanego serca. Nad sercem zapisuje tytuł. Na koniec dzieci kolorują ramkę serca czerwoną kredką.
- Zabawy konstrukcyjne. Budowanie domu dla rodziców z różnego rodzaju klocków.
Różnego rodzaju klocki.
Dzieci budują dom dla rodziców. Wykorzystują różne rodzaje klocków z sali.

- Zabawa ruchowa *Rodzina motyli* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozpoznawanie i nazywanie zawodów. Zabawa z piłką, w kole – <i>Co robi mama? Co robi tata?</i> Zabawa ruchowa <i>Ciasteczka dla taty</i> .	IV 5, IV 20 IV 5 I 5
II.	1. <i>Znamy te zawody</i> – zajęcia matematyczne z wykorzystaniem obrazków, inspirowane wierszem Ireny Róży Salach <i>Tata jest...</i> Cele: rozwijanie mowy oraz spostrzegawczości i logicznego myślenia, rozwijanie umiejętności matematycznych. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18. Cele: rozwijanie uwagi, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu. Zabawa ruchowa <i>Tato, tato, ile kroków do domu?</i> Zabawa w kole, z piłką – <i>Z czym się kojarzy?</i>	IV 5, IV 12 IV 20 I 8, I 9 I 4, I 5
III.	Rozmowa z zaproszonym gościem. Instrumentacja wiersza Bożeny Formy <i>Dla mamusi</i> . Zabawa integracyjna <i>Ojciec Wirgiliusz</i> .	IV 5, IV 20 IV 7 I 5, III 2

Cele główne

- rozwijanie mowy oraz spostrzegawczości i logicznego myślenia,
- rozwijanie umiejętności matematycznych,
- rozwijanie uwagi,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy różnych zawodów, opowiada o nich,
- segreguje, dopasowuje i dobiera obrazki i atrybuty pasujące do danego zawodu,
- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Rozpoznawanie i nazywanie zawodów.
Książeczki, czasopisma.
Dzieci wyszukują w książeczkach i w czasopiśmie obrazki przedstawiające kobiety i mężczyzn przy pracy. N. zachęca dzieci do swobodnych wypowiedzi. Z pomocą N. rozpoznają one i nazywają wykonywane przez nich zawody.
- Zabawa z piłką w kole – *Co robi mama? Co robi tata?*
Piłka.
N. turla piłkę kolejno do każdego dziecka. Dziecko odpowiada na wybrane pytanie:
 - *Kim z zawodu jest twoja mama?*
 - *Co robi twoja mama?*
 - *Kim z zawodu jest twój tata?*
 - *Co robi twój tata?*
 Dziecko odpowiada i turla piłkę z powrotem do N.

N. wcześniej ustala, kim z zawodu są rodzice dzieci.

- Zabawa ruchowa *Ciasteczka dla taty* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

II

Zajęcia 1. *Znamy te zawody* – zajęcia matematyczne z wykorzystaniem obrazków, inspirowane wierszem Ireny Róży Salach *Tata jest...*

- Powitanie – *Witam dzieci*.
Dzieci siedzą w kole. N. mówi: *Witam dzieci, których mama pracuje... w szkole, w sklepie, przy komputerze, których tata jest lekarzem* itp. Dzieci, które czują się powitane, machają do N. ręką.
- Wysłuchanie wiersza Ireny Róży Salach *Tata jest...*

*Tata Olka jest kucharzem,
tata Ani – marynarzem,
tata Krysi dobrze piecze,
tata Tomka ludzi leczy,
tata Zosi trudy znosi,
tata Werki topi serki,
tata Kuby szelki gubi,*

*tata Iwony sprzedaje balony,
tata Marty lubi żarty.*

*A mój kochany tatulek,
tatulek kochany,
wcale nie może żyć
bez mojej miłej mamy.*

- Rozmowa na temat wysłuchanego wiersza.
N. pyta dzieci:
 - *Jakie zawody wykonywali ojcowie Olka, Ani i Iwony w wierszu?*
 - *Jaki zawód wykonuje tata Tomka, jeśli wiemy, że leczy ludzi?*
 - *Czy gubienie szelek to zawód?*
 - *Skoro tata Marty lubi żarty, to jaki zawód mógłby wykonywać?*
 N. kontynuuje rozmowę. Pyta dzieci, jakie jeszcze zawody wykonują ich rodzice. Chętne dzieci wypowiadają się.

! N. może wykorzystać na zajęciach obrazki i atrybuty do zawodów wykonywanych przez rodziców dzieci w danej grupie.

- Zabawa z obrazkami – *Pomieszane zawody*.
Obrazki przedstawiające osoby wykonujące różne zawody: kucharz, marynarz, piekarz, lekarz, sprzedawca, komik (obrazki są rozcięte na pół).
N. rozkłada przed dziećmi rozcięte na pół obrazki przedstawiające osoby wykonujące różne zawody. Następnie łączy obrazki w niepoprawny sposób. Pyta dzieci, czy ten sposób ułożenia jest prawidłowy. Chętne dzieci wypowiadają się, a następnie odnajdują pasujące do siebie połówki i nazywają zawód, jaki wykonuje osoba na obrazku.
- Rozpoznawanie zawodu po przedmiotach – *Do kogo to należy?*
Atrybuty różnych zawodów, np.: biały fartuch, drewniana łyżka, grzebień, zmiotka i szufelka itp.
N. pokazuje dzieciom zgromadzone przedmioty. Pyta dzieci, z jakimi zawodami kojarzą im się te przedmioty. Chętne dzieci wypowiadają się. Przykłady:
grzebień – fryzjerka, drewniana łyżka – kucharz itp.

- Zabawa ruchowa *Poszukaj pary*.
Obrazki przedstawiające osoby w charakterystycznym ubiorze, wykonujące wybrane zawody, np.: nauczyciel, kucharz, lekarz, marynarz, piekarz, i obrazki ich atrybutów: odpowiednio – kreda, łyżka drewniana, stetoskop, czapka marynarza, mąka, odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu.

Dzieci losują z rozsypanki obrazkowej obrazek przedstawiający atrybut lub osobę w charakterystycznym ubiorze wykonującą dany zawód, następnie kolejno unoszą obrazek i go nazy-

wają. N. proponuje zabawę. Podczas muzyki dzieci spacerują po sali. Na przerwę w muzyce łączą się w zespoły – poszukują obrazków pasujących do ich obrazka. N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Następnie dzieci wymieniają się obrazkami i zabawa się powtarza.

- Zabawa podsumowująca – *Prawda czy fałsz?*

Dla każdego dziecka minki: smutna i wesoła.

Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. N. rozdaje im minki (smutne i wesołe) i mówi zdania dotyczące różnych zawodów. Dzieci podnoszą do góry minkę wesołą, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub minkę smutną, jeśli zdanie jest fałszywe. Przykłady zdań:

Strażak gasi pożary.

Fryzjer sprzedaje w sklepie.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18 (przewodnik, cz. 4, s. 102–103).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Tato, tato, ile kroków do domu?*

Dzieci stają na wyznaczonej linii. Naprzeciwko nich ustawia się chętny chłopiec – tata. Dzieci wołają: *Tato, tato, ile kroków do domu?* Chłopiec odwraca się i mówi, np.: *Dwa kroki*. Dzieci przemieszczają się w stronę taty, wykonując dwa kroki. Liczą głośno kroki. Zabawa kończy się, kiedy dzieci dojdą do wybranego chłopca. Dziecko, które dojdzie jako pierwsze (to które stawiało najdłuższe kroki), zostaje tatą (lub mamą – w przypadku dziewczynki).

- Zabawa w kole, z piłką – *Z czym się kojarzy?*

Piłka.

Dzieci stają w kole. N. staje w środku i rzuca piłkę kolejno do każdego dziecka. Wypowiada nazwę dowolnego zawodu. Dziecko, które złapie piłkę, wymienia przedmiot kojarzący się mu z tym zawodem, np. kierowca – kierownica itp. W razie potrzeby N. pomaga – opisuje przedmioty.

III

N. ustala z zaproszonym gościem przebieg spotkania.

- Rozmowa z zaproszonym gościem.
Przedstawienie zaproszonego gościa (jednej z mam dzieci z grupy). Gość wita się z dziećmi. Opowiada o tym, kim jest i czym się zajmuje. Prosi dzieci, aby pomyślały o swojej mamie, i pyta, jaki zawód wykonuje ich mama, co robi w domu i czy dzieci pomagają mamie. Na koniec spotkania zachęca dzieci do pomagania mamie w prostych pracach domowych, np.: w sprzątaniu i przygotowywaniu posiłków.
- Instrumentacja wiersza Bożeny Formy *Dla mamusi*.

Dla każdego dziecka jeden z instrumentów: trójkąt, kastaniety, drewnienka, bębenek.

N. recytuje wiersz i pełni jednocześnie rolę dyrygenta wskazującego dzieci, które mają grać na instrumentach. Po pewnym czasie dzieci dołączają się do recytacji.

*Bukiet kwiatów zerwę dla mamy,
powiem wierszyk, pięknie zaśpiewam,
potem razem pójdziemy do lasu,
posłuchać, jak szumią drzewa.*

Instrumenty:

trójkąt – tremolo,

kastaniety,

drewnienka,

pocieranie dłonią o membranę bębena.

- Zabawa integracyjna *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik, cz. 1, s. 155).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa słownikowo-obrazkowa – <i>W czym pomagam rodzicom?</i> <i>Portret mamy</i> – zabawa pobudzająco-hamująca. Zabawa ruchowa <i>Kwiaty dla rodziców</i> .	IV 2, IV 9 I 5, I 7, IV 8 I 5
II. 1. <i>Co ucieszy rodziców?</i> – rozmowa inspirowana wierszem Krystyny Datkun-Czeraniak <i>Szczęście</i> . Cele: poznawanie sposobów sprawiania rodzicom niespodzianek, rozwijanie mowy.	IV 5
Improwizacja ruchowa przy muzyce – <i>Taniec ze wstążkami</i> . 2. <i>Niespodzianka dla mamy i taty</i> – zajęcia plastyczne. Cele: zachęcanie do przygotowywania niespodzianek dla rodziców, rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.	I 5 I 7, III 2
Zabawy na świeżym powietrzu: obserwowanie chmur – rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i wyobraźni. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Dwa berki</i> .	I 4, I 5
III. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej – <i>Roztargniona mama</i> . Zabawa tematyczna <i>Dom</i> . Stwarzanie okazji do przyjmowania na siebie ról mamy i taty w zabawie.	IV 14 I 5, III 2
Zabawa ruchowa <i>Rodzina motyli</i> .	I 5

Cele główne

- poznawanie sposobów sprawiania rodzicom niespodzianek,
- rozwijanie mowy,
- zachęcanie do przygotowywania niespodzianek dla rodziców,
- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje przykłady niespodzianek, jakie może sprawić rodzicom,
- wypowiada się na określony temat,
- przygotowuje niespodziankę dla rodziców,
- wykonuje kwiatek – wycina kolorowe paski i kształty, składa i skleja zgodnie z instrukcją.

Przebieg dnia

I

- Zabawa słownikowo-obrazkowa – *W czym pomagam rodzicom?*
 Obrazki przedstawiające różne czynności wykonywane w domu, np.: sprzątanie, gotowanie, prasowanie itp.
 N. prosi dzieci, aby pomyślały o swojej mamie i swoim tacie, o tym, co robią ich rodzice w domu. Chętne dzieci wypowiadają się. Następnie N. rozkłada przygotowane obrazki. Dzieci wybierają jeden z nich i nazywają przedstawioną czynność.
- *Portret mamy* – zabawa pobudzająco-hamująca.
 Dla każdego dziecka: obręcz, kredki i duże kartki papieru; nagranie piosenki *Dla Ciebie, mamo*, odtwarzacz CD.
 Dzieci układają swoje obręcze w dowolnym miejscu sali. W każdej znajduje się duża kartka papieru i kredki. Dzieci poruszają się między obręczami w rytmie nagrania. Na hasło: *Mama*,

zajmują miejsca obok swoich obręczy i rysują portrety swoich mam. Kiedy N. ponownie włączy nagranie, dzieci przerywają rysowanie i maszerują po sali, tak żeby omijać obręcze. Na hasło: *Mama*, powracają do rysowania. N. kilkakrotnie powtarza zabawę. Na zakończenie dzieci maszerują między obręczami. Podziwiają swoje prace.

- Zabawa ruchowa *Kwiaty dla rodziców* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

II

Zajęcia 1. *Co cieszy rodziców?* – rozmowa inspirowana wierszem Krystyny Datkun-Czerniak *Szczęście*.

- Wprowadzenie zagadką słuchową.

Odtwarzacz CD, nagranie śmiechu: kobiety, mężczyzny, dziecka/dzieci.

N. prosi dzieci o rozwiązanie zagadek słuchowych. Pyta je, co usłyszały. Następnie dzieci mówią, kiedy one i ich rodzice się śmieją, co oznacza śmiech.

- Wysłuchanie wiersza Krystyny Datkun-Czerniak *Szczęście*.

Szczęście to:

- *uśmiech taty i mamy,*
- *spadające z drzew kasztany,*
- *zimne lody w gorący czas,*
- *udany rysunek,*
- *i gdy ktoś pochwali nas.*

Szczęście to wszystko, co jest dokoła:

ludzie, drzewa, przedszkole i szkoła.

Szczęście mam – gdy nie jestem sam!

*Szczęście, że jestem tu – na ziemi,
pomiędzy ludźmi bliskimi.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.

N. pyta dzieci:

- *Co to jest szczęście?*
- *Co dla dziecka jest szczęściem?*
- *Kto jest dla dziecka najbliższą osobą?*
- Zabawa rozwijająca umiejętność formułowania dłuższych wypowiedzi – *Z czego ucieszysz się mama, a z czego – tata?*

Piłka.

Dzieci wraz z N. siedzą w kole. N. rozpoczyna różne zdania, np. *Mój tata bardzo lubi, kiedy...* i turla piłkę do wybranego dziecka. Dziecko chwytą piłkę, powtarza początek zdania i kończy je zgodnie ze swoimi wyobrażeniami. Następnie turla piłkę z powrotem do N. N. kontynuuje zabawę. Pyta dzieci o ich mamy.

Przykłady:

- *Moja mama cieszy się, gdy jej pomagam.*

W tej zabawie ważne jest, aby N. orientował się w sytuacji rodzinnej dzieci.

- Zabawa naśladowcza *Pomagam mamie*.

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do tańca.

N. włącza nagranie muzyki. Dzieci wykonują dowolne improwizacje taneczne. Na przerwę w muzyce N. podaje nazwy czynności, które dzieci naśladowują, np.: odkurzanie, wycieranie kurzu, zmywanie naczyń, podlewanie kwiatów.

- Zabawa *Koszyczek pełen życzeń*. Zapisywanie życzeń dla mamy i taty.

Kolorowe karteczki, mazak, koszyk.

N. przypomina dzieciom o zbliżającej się uroczystości z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca. Pyta dzieci, czego można życzyć rodzicom w dniu ich świąt. Dzieci kolejno wypowiadają się. N. zapisuje każde życzenia na osobnej kolorowej karteczce i wręcza dzieciom. Na koniec dzieci wrzucają karteczki do koszyczka.

- Karta pracy, cz. 2, nr 54.

Dzieci:

- rysują w ramach prezenty, jakie chciałyby wręczyć rodzicom (w niebieskiej ramce – prezent dla taty, a w czerwonej – dla mamy),
- odczytują wyrazy zapisane na bilecikach (z pomocą N.),
- dotykają palcem kolejnych obrazków serc i nazywają ich kolory.

- Improwizacja ruchowa przy muzyce – *Taniec ze wstążkami*.

Dla każdego dziecka: kolorowe wstążki, dla N. karteczki w kolorze wstążek.

Dzieci wybierają po jednej wstążce w dowolnym kolorze. Spacerują po sali w rytm muzyki, poruszając swobodnie wstążkami. Na pauzę w muzyce N. podnosi jeden kartonik, dwa lub trzy kartoniki w kolorze dowolnej wstążki. Dzieci, które mają wstążkę w kolorze kartonika, tworzą koło na środku sali.

Zajęcia 2. Niespodzianka dla mamy i taty – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie zabawą paluszkową *Rodzina*, według Krzysztofa Sąsiadka (przewodnik, cz. 1, s. 156).
- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość wzrokową oraz umiejętności językowe – *Prezenty dla mamy i taty*.

Zdjęcia różnych przedmiotów wycięte z czasopism, np. torebki, parasolki, butów, portmonecki.

N. rozkłada przed dziećmi różne zdjęcia wycięte z czasopism. Każde dziecko wybiera jedno z nich i nazywa przedstawiony na nim przedmiot. Następnie dzieci zastanawiają się, czy taki prezent ucieszyłby ich mamę czy tatę. Snują przypuszczenia, co ich mama lub tata najbardziej chcieliby otrzymać w prezencie. Uzasadniają swój wybór.

- Zabawa ruchowa *Kolorowe rodziniki*.

Dla każdego dziecka kółko w jednym z czterech dowolnych kolorów.

Każde dziecko losuje po jednym papierowym kółku. Podczas uderzeń w tamburyn dzieci skaczą, biegają lub podskakują. Na pauzę w muzyce dobierają się według kolorów kółek w czteroosobowe rodziniki. N. powtarza zabawę. Za każdym razem dzieci wymieniają się kółkami.

- Część plastyczna – *Kwiatek – niespodzianka dla mamy i taty*.

Wyprawka, karta nr 26, klej, nożyczki.

N. proponuje dzieciom przygotowanie dla rodziców niespodzianki – prezentu. Wyjaśnia sposób wykonania kwiatka. Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- wycinają z karty wszystkie zaznaczone konturem kolorowe paski i kształty,
- składają i sklejają zgodnie z instrukcją.

Podczas pracy N. rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują.

- Zorganizowanie wystawy.

Kwiaty wykonane przez dzieci.

Dzieci, z pomocą N., układają kwiaty na stoliku. N. podziwia wszystkie kwiaty. Pokazuje, że można je składać i rozkładać. Informuje dzieci, że wręczą je rodzicom podczas uroczystości.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Obserwowanie chmur – rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i wyobraźni. Dzieci doszukują się w wyglądzie chmur kształtów różnych istot i przedmiotów, wypowiadają się na temat swoich skojarzeń.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dwa berki*.

Dwie szarfy.

Dwoje dzieci otrzymuje szarfy – są berkami. Pozostałe dzieci uciekają przed nimi. Jeśli jakieś dziecko kucnie, wtedy berek nie może go złapać. Dziecko, które zostanie złapane, otrzymuje szarfę i zostaje berkiem.

III

- Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej – *Roztargniona mama*.
Damska torebka w jasnym kolorze, parasolka.
N. chowa w sali damską torebkę. Opowiada o roztargnionej mamie, która położyła gdzieś torebkę i teraz nie może jej odnaleźć. Opisuje wygląd torebki. Zachęca dzieci do pomocy mamie w jej odszukaniu. Dzieci odszukują torebkę. N. kontynuuje zabawę. Wybiera chętne dziecko, które chowa inny przedmiot, np. parasolkę.
- Zabawa tematyczna *Dom*. Stwarzanie okazji do przyjmowania na siebie ról mamy i taty w zabawie.

Aksesoria z kącika lalek i kącika kuchennego.

N. organizuje warunki do zabawy. Zaprasza dzieci do kącika lalek i kącika kuchennego. Dzieci rozdzielają między siebie role mamy, taty i dzieci i odgrywają je w zabawie. N. dyskretnie czuwa nad zabawą dzieci.

- Zabawa ruchowa *Rodzina motyli* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

Maj, tydzień 4

Dzień 5

Święto rodziców

Zabawy z mamą i tatą

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozwijanie spostrzegawczości słuchowej i sprawności rachunkowej – <i>Kwiaty i serduszka</i> . <i>Masażyk</i> – według Bożeny Formy. Zabawa bieżna <i>Mama i dziecko</i> .	IV 7, IV 15 IV 1 I 5
II.	1. <i>W co się bawić z mamą, z tatą?</i> – rozmowa na podstawie obrazków. Cele: zachęcanie do spędzania z rodzicami wolnego czasu, rozwijanie umiejętności wypowiadania się na określony temat. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18. Cele: rozwijanie uwagi, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po ogrodzie przedszkolnym. Przewodzenie obserwacji przyrodniczych. Dostrzeganie zmian w krajobrazie późną wiosną. Zabawy na kocach – <i>Rodzinną majówką</i> .	IV 2, IV 9 I 8 I 4, II 11
III.	<i>Uroczystość z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca</i> – spotkanie z rodzicami w przedszkolu. Prezentacja krótkiego programu artystycznego przygotowanego przez dzieci.	III 1, III 2, III 4, IV 1

Cele główne

- zachęcanie do spędzania z rodzicami wolnego czasu,
- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na określony temat,
- rozwijanie uwagi,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia wspólne zabawy z mamą i z tatą,
- wypowiada się na temat spędzania czasu z mamą i z tatą,
- słucha uważnie poleceń N.,
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Przebieg dnia

I

- Rozwijanie spostrzegawczości słuchowej i sprawności rachunkowej – *Kwiaty i serduszka*.
Wycięte z kolorowego kartonu kwiaty, czerwone serduszka, bębenek lub inny instrument perkusyjny.

N. dzieli dzieci na 2 zespoły. Dzieciom z pierwszego zespołu wręcza wycięte z kolorowego kartonu kwiaty, a dzieciom z drugiego – czerwone serduszka. Następnie N. uderza kilka razy w bębenek lub inny instrument perkusyjny. Dzieci układają tyle kwiatów lub serduszek, ile dźwięków usłyszały. Na koniec zabawy dzieci wraz z N. dekorują salę – zawieszają kwiaty i serduszka w widocznym miejscu.

- *Masażyk* – według Bożeny Formy.

Dzieci zajmują miejsca jedno za drugim na okręgu. Każde swobodnie sięga dłońmi do pleców kolegi siedzącego z przodu.

Wędruję z mamusią hen leśną dróżką –

przez góry wysokie i łąki,

*dla nas wesoło wietrzyk powiewa,
a w górze śpiewają skowronki.*

*Zza chmury nagle spogląda słońce,
ciepłe wysyła promienie,
zbieramy kwiaty, pięknie pachnące*

stokrotki, rumianki, złocienie.

Potem leżymy sobie na trawie

i w niebo spoglądamy,

najcudowniejsze są takie chwile,

bo mamę mocno kochamy.

Dzieci:

rysują palcami wskazującymi ścieżkę od góry do dołu pleców,

rysują góry, wykonują ruchy koliste, pocierając dłońmi o plecy,

delikatnie uderzają w plecy pięściami obu rąk, uderzają delikatnie opuszkami palców w górną część pleców,

rysują słońce,

mocno pocierają rozwartymi dłońmi o plecy,

rysują kontury kwiatów, naśladowują ich wążchanie, zbliżając dłonie do nosa,

rysują linie faliste w dowolnych kierunkach,

delikatnie przykładają policzek do pleców kolegi, przesuwają dłoń od dołu do góry pleców,

dmuchają we włosy kolegi,

rysują na plecach serduszko.

Przed przybyciem rodziców na uroczystość z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca N. omawia z dziećmi przebieg uroczystości – kolejne jej etapy. Utrwała także z dziećmi przygotowywany na uroczystość program artystyczny.

- Zabawa bieżna *Mama i dziecko* (przewodnik, cz. 4, s. 112).

II

Zajęcia 1. *W co się bawić z mamą, z tatą?* – rozmowa na podstawie obrazków.

- Powitanie.
N. wita dzieci, których imię zaczyna się na wymienioną przez niego sylabę. Dzieci, które czują się powitane, mówią: *Dzień dobry*.

- Karta pracy, cz. 2, nr 55.

Dzieci:

- oglądają obrazki,
- mówią, co robią Olek i Ada z rodzicami,
- opowiadają, jak spędzają wspólne chwile z rodziną.
- Wykonanie plakatu. Burza mózgów na temat: *W co się bawię z mamą, a w co z tatą?*

Karton, mazak.

N. pyta dzieci: *W co jeszcze można bawić się z mamą, a w co z tatą?* Dzieci wypowiadają się. N. spisuje ich pomysły na dużym kartonie z naklejonymi postaciami kobiety, mężczyzny i dziecka.

- Zabawa ruchowa *Wspólne zabawy*.
Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.

N. włącza nagranie spokojnej melodii. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne. Na przerwę w muzyce tworzą kilkusobowe rodziny – rodziców i dzieci, które się ze sobą bawią – stają w kółeczkach i krążą po kole.

- Karta pracy, cz. 2, nr 55.

Dzieci:

- kończą kolorować rysunki serc według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 18 (przewodnik, cz. 4, s. 102–103).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po ogrodzie przedszkolnym. Prowadzenie obserwacji przyrodniczych. Dostrzeżenie zmian w krajobrazie późną wiosną.
N. spaceruje z dziećmi po ogrodzie. Wspólnie obserwują przyrodę. N. zwraca uwagę dzieci na zmiany w krajobrazie późną wiosną, np. liście na wszystkich drzewach liściastych, świergot ptaków, wiele owadów, zalążki owoców.
- Zabawy na kocach – *Rodzinna majówka*.

Koce.

Dzieci dobierają się w małe grupy – rodziniki, rozdzielają między sobą role mamy, taty i dzieci, rozkładają koce i urządzają rodzinny piknik na trawie. Wspólnie odpoczywają i relaksują się.

III

- *Uroczystość z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca* – spotkanie z rodzicami w przedszkolu. Prezentacja krótkiego programu artystycznego przygotowanego przez dzieci.
- Powitanie gości.
- Recytacja wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Mama i tata* (przewodnik, cz. 4, s. 118).
- Zaśpiewanie piosenek.
- Przedstawienie przygotowanej inscenizacji.
- Odśpiewanie dla rodziców piosenki *Sto lat*.
- Złożenie życzeń. Zaprezentowanie i wręczenie rodzicom wykonanej niespodzianki – kwiatka.
- Losowanie przez rodziców z koszyka karteczek z życzeniami (przygotowanych dzień wcześniej).

- Obejrzenie przez rodziców prac plastycznych i kart pracy wykonanych w ciągu całego roku przedszkolnego oraz plakatu *Najlepsza mama i najlepszy tata na świecie*.
- Zaproszenie rodziców do dalszej zabawy.
- Wspólne zabawy integracyjne przy muzyce, np. zabawy z chustą.
- Udział rodziców w konkursach, np.: rozpoznawanie swoich portretów, rozpoznawanie nagranych głosów dzieci – *Mamo, Kocham cię za...*
- Wspólny poczęstunek.
- Pożegnanie. Podziękowanie rodzicom za przybycie.

Czerwiec, tydzień 1

Dzień 1

Niby tacy sami, a jednak inni

Dzieci takie jak my

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Wykonanie gazetki tematycznej. Rozmowa na temat obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka. Słuchanie piosenki <i>Dzieci świata</i> . Rozmowa na temat treści piosenki. Zestaw zabaw ruchowych nr 37.	IV 5, IV 9, IV 19 IV 5, IV 7 I 5
II. 1.	<i>Inni, a tacy sami</i> – słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Język mi-gowy</i> . Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania, dostrzeganie i szanowanie odmienności innych dzieci. Zabawa ruchowo-pantomimiczna <i>Wiem co chcesz pokazać</i> .	IV 5, III 7 III 8 I 5
2.	<i>Letnie zabawy z wodą i piaskiem</i> – zabawy badawcze. Cele: rozwijanie aktywności badawczej, zachęcanie do radosnego eksperymentowania i wyciągania wniosków. Zabawy na świeżym powietrzu: <i>Dzień Dziecka na sportowo</i> – Obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka. Zabawy sensoryczne z wodą i piaskiem.	IV 13 I 4, I 5, I 6
III.	Zabawa ze światłem i cieniem. Zabawy rozwijające spostrzegawczość <i>W galerii profili</i> . Zabawa ruchowa <i>Nasza przedszkolna rodzina</i> .	IV 1 IV 13 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania opowiadania,
- dostrzeganie i szanowanie odmienności innych dzieci,
- rozwijanie aktywności badawczej,
- zachęcanie do radosnego eksperymentowania i wyciągania wniosków.

Cele operacyjne

Dziecko:

- słucha z uwagą treści opowiadania i odpowiada na pytania,
- szanuje odmiennosc innych dzieci, wykazuje się tolerancją,
- eksperymentuje podczas zabaw z wodą i piaskiem,
- określa wybrane właściwości fizyczne piasku i wody.

Przebieg dnia

I

- Wykonanie gazetki tematycznej. Rozmowa na temat obchodów *Międzynarodowego Dnia Dziecka*.

Czasopisma, katalogi, dla każdego dziecka nożyczki.

Dzieci wycinają z czasopism i katalogów kolorowe ilustracje przedstawiające dzieci różnych narodowości, w różnych sytuacjach. Prowadzą swobodne rozmowy na temat obrazków. Określają wygląd dzieci i ich emocje. Zastanawiają się, dlaczego dzieci bywają smutne i wesołe. Z pomocą N. wykonują gazetkę tematyczną.

N. pyta dzieci:

- *Jak obchodzi się Dzień Dziecka w Polsce?*
- *Kogo i czym się obdarowuje w dniu tego święta?*

Chętne dzieci wypowiadają się. N. informuje dzieci o organizowanej dla nich, w związku z tym świętem, zabawie w ogrodzie.

- Słuchanie piosenki *Dzieci świata* (sł. i muz. Danuta i Karol Jagiełło) w wykonaniu N. lub nagrania utworu z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.

Nagranie piosenki *Dzieci świata*, odtwarzacz CD.

Czar - no - skó - ry Jo - nny z na - szym pol - skim Mir - kiem
za - mek z kło - cków Le - go zro - bią już za chwil - kę.
Czar - no - skó - ry Jo - nny z na - szym pol - skim Mir - kiem
za - mek chcą zbu - do - wać dziś.
Ref.: Bo na ca - łym świe - cie dzie - ci jed - na - ko - we,
do wspó - lnej za - ba - wy za - wsze są go - to - we.
Bo na ca - łym świe - cie dzie - ci ba - wią się,
ka - żdy do - brze o tym wie.

I. Czarnoskóry Jonny
z naszym polskim Mirkiem
zamek z klocków Lego
zrobią już za chwilkę.
Czarnoskóry Jonny
z naszym polskim Mirkiem
zamek chcą zbudować dziś.

Ref.: *Bo na całym świecie
dzieci jednakowe,
do wspólnej zabawy zawsze są gotowe.
Bo na całym świecie
dzieci bawią się,
każdy dobrze o tym wie.*

II. Przybiegł mały Tao
i w czymś im doradza,
kolor skóry dzieciom
w niczym nie przeszkadza.
Przybiegł mały Tao
i w czymś im doradza,
kolor nie przeszkadza im.

Ref.: *Bo na całym świecie...*

III. Bawią się wesoło,
klocki układają,
wszystkie na swych buziach
uśmiech szczerzy mają.
Bawią się wesoło,
klocki układają,
uśmiechają szczerze się.

Ref.: *Bo na całym świecie...*

N. zadaje pytania dotyczące zawartych w piosence treści:

- *O czym opowiada nasza piosenka?*
- *Jak wyglądają dzieci żyjące w innych częściach świata?*
- *Co wspólnego ze sobą mają dzieci na całym świecie?*

Zestaw zabaw ruchowych nr 37 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa ruchowa z elementem podskoku *Wspólne zabawy*.
Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.
Dzieci biegają po całej sali, podskakując z nogi na nogę. Na pauzę w muzyce dobierają się dwójkami i podskakują z radości. Podczas kolejnej pauzy dobierają się trójkami, a następnie czwórkami.
- Zabawa ruchowa *Stajemy przy Oli*.
Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii w żywym tempie.
Dzieci biegają w rytm muzyki w jednym kierunku, zwracając uwagę, aby się nie potrącać. Na pauzę w muzyce N. wypowiada głośno imię wybranego dziecka. Dzieci gromadzą się przy tej osobie i stają w kole. N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem wymawia imię innego dziecka.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *Dookoła*.
Tamburyn.
Dzieci swobodnie maszerują, podskakują, biegają po sali w rytm uderzeń tamburynu. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i na czworakach wykonują jedno okrążenie wokół wskazanego przez N. przedszkolaka, który siada na dywanie. Następnie wstają i zabawa powtarza się. Podczas kolejnych pauz N. wybiera inne dzieci, wokół których poruszają się pozostali.
- Zabawa ruchowa *Na cztery i na dwa*.
Bębenek.
Dzieci stają w kole. Przy dźwiękach bębna maszerują po obwodzie koła, licząc do czterech. Na dwa – dzieci klaszczą w dłonie, na cztery – tupią nogą.
- Zabawa ruchowa *Nasza przedszkolna rodzina*.
Odtwarzacz CD, nagranie wesołej melodii.

Dzieci tańczą swobodnie po całej sali w rytm muzyki. Na polecenie N. tworzą *małe rodзинki* – dobierają się trójkami (czwórkami itd.) i tańczą dalej. Na koniec zabawy wszystkie dzieci tworzą jedną wspólną *rodzinę*. Stają w kole, trzymając się za ręce, tańczą, wykonując kroki do środka koła i na zewnątrz.

II

Zajęcia 1. *Inni, a tacy sami* – słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Język migowy*.

- Powitanie zabawą *Wyśpiewam twoje imię*.
Dzieci siedzą w kole. Zadaniem każdego dziecka jest wyśpiewanie imienia dziecka siedzącego z prawej strony. Zabawę zaczyna N. Zabawa kończy się, gdy wszystkie imiona dzieci obecnych w tym dniu zostaną wyśpiewane.

- Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Język migowy*.

Książka (s. 74–75) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Od samego rana Ada przygotowywała się na spotkanie z nową koleżanką, Kasią. Okazało się, że tata Kasi jest bardzo zdolnym architektem i będzie pracował w tym samym biurze co tata Ady i Olka. Obie rodziny umówiły się w małej kawiarence w galerii, tuż obok bawialni dla dzieci. Ada bardzo lubiła poznawać nowe osoby i rozmawiać z nimi o tym, w co lubią się bawić. Tym razem Ada była szczególnie przejęta spotkaniem, bo dowiedziała się od rodziców, że Kasia nie słyszy.

– Na żadne ucho? – dopytywała się Ada. – Ani troszeczkę?

– Ani troszeczkę.

– To jak my się będziemy bawić?

– Jestem pewna, że znajdziecie na to sposób – uśmiechnęła się mama.

Ada próbowała zatykać sobie uszy i prosiła Olka, żeby coś do niej mówił.

– Mam fajną siostrę – powiedział Olek.

– Co mówisz? – spytała Ada.

– Moja siostra jest najlepszą siostrą na świecie!

– Ecie-pecie? Nic nie rozumiem... Tej Kasi musi być bardzo trudno – stwierdziła Ada.

W galerii panował gwar. Z głośników płynęła muzyka, w bawialni słychać było piski i śmiech rozbawionych dzieci. Obie rodziny przywitały się słowami „dzień dobry” i podały sobie ręce. Ada stanęła naprzeciwko Kasi i nie wiedziała, czy ma coś powiedzieć, czy nie. Przecież Kasia i tak nie usłyszy. Jednak dziewczynka uśmiechnęła się i rękami zrobiła przyjazny gest. Ada zrozumiała, że to jest powitanie, i odpowiedziała takim samym gestem. Potem Kasia wskazała bawialnię i dziewczynki pobiegły razem na zjeżdżalnię. Po chwili radośnie nurkowały w basenie z kolorowymi piłeczkami. Kasia układała z rąk różne znaki, a Ada próbowała odgadnąć ich znaczenie. Gdy chciała zająć się rysowaniem i kolorowaniem, Ada od razu zrozumiała, o co chodzi. Wspólnie narysowały słonia z wielkimi uszami, a na tych uszach namalowały wszystko, co symbolizuje dźwięki: ptaki, trąbkę, gitarę, śpiewającą panią, a nawet samolot odrzutowy. Potem bawiły się w teatrzyk dłoni i okazało się, że palcami można pokazać wiele rzeczy. Czasami Ada się myliła i nie potrafiła czegoś zrozumieć, ale to było bardzo zabawne. Jak wiele można powiedzieć, nie używając słów!

Wieczorem Ada wciąż rozmyślała o Kasi i o tym, jak wspaniale się z nią bawiła. Tata powiedział córeczce, że osoby niesłyszące porozumiewają się językiem migowym.

– Czy ja też mogę się nauczyć tego języka? – zapytała Ada.

– Oczywiście. A teraz zgadnij, co chcę ci przekazać – tata przytulił Adę i pocałował ją w czoło.

– Dobranoc i kocham cię! – zawołała Ada i odpowiedziała tym samym gestem. – Zrozumiałeś, tatusiu?

Tata uśmiechnął się i pokiwał głową. Miłość nie potrzebuje słów.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 74–75) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- *Jak nazywa się język, którym porozumiewa się Kasia?*
- *Jakbyście się czuli, gdybyście nie słyszeli tego, co ktoś mówi?*
- *Spróbujcie, jak Ada, zatkać uszy i sprawdzić, czy rozumiecie, co mówi kolega/koleżanka.*

N. kontynuuje rozmowę. Wyjaśnia dzieciom znaczenie pojęcia *tolerancja*.

Tolerancja to poszanowanie odmienności innych, ich wyglądu, sposobu komunikowania się, wiary, kultury itd.

N. może zaproponować dzieciom obejrzenie filmu edukacyjnego (Tablica demonstracyjna 29).

- Zabawa *Wiem, kim jesteś*.

Opaska na oczy.

N. prosi dzieci o ustawienie się w rzędzie. Wybiera chętne dziecko, prosi, by dokładnie przyjrzało się stojącym rówieśnikom, następnie zakrywa mu oczy opaską. Z pomocą N. dziecko podchodzi do wybranej osoby z rzędu i za pomocą dotyku stara się rozpoznać kolegę lub koleżankę. Podaje jej/jego imię.

- Zabawa ruchowo-pantomimiczna *Wiem, co chcesz pokazać*.

Dzieci stają w parach, jedno dziecko pokazuje czynność, drugie je naśladuje. Dzieci pokazują sobie nawzajem – ruchem ciała, gestem i mimiką – różne czynności wymieniane przez N., np. powitanie się, czesanie, bieganie, mycie się, pomaganie, pocieszanie, niezgodzenie się na coś, zastanawianie się, okazanie zdziwienia itp. Pozostałe dzieci odgadują, co to dziecko/dzieci chciało przekazać innym (o czym poinformować).

Zajęcia 2. Letnie zabawy z wodą i piaskiem – zajęcia badawcze.

- Wprowadzenie.

Odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów: morze.

N. zaprasza dzieci do wybrania się w wyobraźni w pewne miejsce. Dzieci kładą się na dywanie, zamykają oczy. Wsłuchują się w dobiegające dźwięki. N. włącza nagranie szumu morskich fal.

- Wypowiadanie się na temat wyobrażeń.

Muszla.

N. pyta dzieci, w jakim miejscu można usłyszeć szum morskich fal. Wspomina o zbliżających się wakacjach, pobycie nad morzem i zabawach z piaskiem i wodą. Prosi dzieci o wymienienie ulubionych zabaw z piaskiem i wodą. Dzieci kolejno się wypowiadają, przekazując sobie większą muszelkę.

- Zabawy badawcze z wodą i piaskiem.

3 miski z wodą, papierowe łożeczki, słomki do napojów, kilka tac z piaskiem, ręcznik papierowy.

N. dzieli dzieci na cztery zespoły. Każdy zespół gromadzi się przy wyznaczonym stanowisku. N. omawia sposób zabawy każdego zespołu. Zwraca uwagę, aby dzieci uważnie obserwowały i wsłuchiwały się w dobiegające dźwięki.

Zespół:

Dzieci:

I puszczają papierowe łożeczki w misce z wodą i dmuchają na nie,

II lekko uderzają dłonią o powierzchnię wody,

III dmuchają w wodę przez słomki,

IV na tacach z piaskiem rysują palcem różnego rodzaju kreski i fale, stawiają kropki. Poruszają tacami, wyrównując powierzchnię piasku i rysują ponownie.

Dzieci eksperymentują kolejno na wszystkich stanowiskach. Przechodzą od stolika do stolika. Za każdym razem wycierają dłonie w papierowy ręcznik.

- Podsumowanie doświadczeń.
Dzieci omawiają wrażenia, opisują, jaka jest woda i piasek, jakie dźwięki można za ich pomocą wytworzyć (np. pluskanie i bulgotanie, przesypywanie).

- Zabawa *Wodny masaż*.

Odtwarzacz CD, nagranie melodii o zróżnicowanym tempie.

N. prosi dzieci, aby usiadły w kole i obróciły się w prawo. Dzieci, w rytm muzyki, rysują palcem na plecach kolegi lub koleżanki, zgodnie z instrukcją N., kropki, kreski pionowe, poziome, linie faliste, stukają opuszkami palców itp. Na koniec masażu potrząsają dłońmi, tak jakby strzepywały wodę z rąk.

Zabawy na świeżym powietrzu

- *Dzień dziecka na sportowo* – obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka w ogrodzie.

Chusta animacyjna, odtwarzacz CD, nagrania różnych piosenek, sprzęt sportowy, np. lina, dzbanek z sokiem z letnich owoców, kubeczki.

Dzieci zapraszają do wspólnej zabawy przedszkolaki z innych grup. Proponują znane zabawy przy muzyce w kole, zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej czy sprzętu sportowego, np. *Karuzela, przeciąganie liny*. W przerwie piją sok z letnich owoców.

- Zabawy sensoryczne z *wodą i piaskiem*.

Wiaderka, kubeczki, foremki, plastikowe przezroczyste butelki, łyżki, lejek, sitko, kawałki kolorowej krepiny.

Dzieci przynoszą wodę w wiaderku, przelewają ją do kubeczka, z kubeczka do foremki lub do plastikowej przezroczystej butelki, wykorzystują łyżki, lejek i sitko, zwilżają piasek, stawiają babki z mokrego piasku, podlewają kwiaty na rabatkach, zabarwiają wodę w butelce poprzez wrzucanie kawałków kolorowej krepiny, obserwują zachodzące zjawiska, rysują na chodniku kolorową wodą z butelki z podziurkowaną zakrętką.

III

- Zabawa ze światłem i cieniem.

Lampka, mazak, ciemne kredki lub flamastry, karton i wizytówka z imieniem dla każdego dziecka.

N. umieszcza na ścianie karton i włącza lampkę. Chętne dziecko zajmuje miejsce przy ścianie tak, aby jego głowa znajdowała się na wysokości kartonu. N. zaznacza na kartonie profil dziecka, wykorzystując cień rzucany na arkusz papieru. Dzieci na odwrocie kartonu przyklejają swoją wizytówkę. Zamalowują kontur swojego profilu ciemnym kolorem. N. wyjaśnia znaczenie słowa *profil*.

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość *W galerii profili*.

Profile wykonane przez dzieci, sznurek.

N. odwołuje się do wykonanych w I cz. dnia profili. Organizuje galerię – zawiesza prace na sznurku. Dzieci odgadują, kogo przedstawia dany profil.

- Zabawa ruchowa *Nasza przedszkolna rodzina*. (przewodnik, cz. 4, s 132).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa słuchowa <i>Kto mnie woła?</i> Wyszukiwanie różnic między dwoma obrazkami przedstawiającymi pomagające sobie dzieci. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania <i>Dookoła</i> .	IV 7 IV 9, IV 11 I 5
II. 1.	<i>Prawdziwy przyjaciel</i> – rozmowa inspirowana wierszem Jadwigi Koczanowskiej. <i>Przyjaciel</i> . Cele: zapoznanie ze znaczeniem słowa <i>przyjaciel</i> , zachęcanie do używania zwrotów grzecznościowych i kulturalnego zwracania się do siebie.	III 1, III 4, IV 1
2.	Zajęcia umuzykalniające przy piosence <i>Dzieci świata</i> . Cele: rozwijanie koordynacji słuchowo–ruchowej, poznanie nowej piosenki. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Na sygnał zbiórka</i> . Zagadki obrazkowe <i>Zgadnij, co narysowałem?</i>	IV 7 I 4, I 5
III.	Zabawa rozwijająca zmysł dotyku oraz umiejętność kojarzenia <i>Do kogo należy ta zabawka?</i> Zabawy swobodne ulubionymi zabawkami. Zabawa ruchowa <i>Poszukaj przyjaciela</i> .	IV 5, IV 13 I 6 I 5

Cele główne

- zapoznanie ze znaczeniem słowa *przyjaciel*,
- zachęcanie do używania zwrotów grzecznościowych i kulturalnego zwracania się do siebie,
- rozwijanie koordynacji słuchowo–ruchowej,
- poznanie nowej piosenki.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia znaczenie słowa *przyjaciel*,
- stosuje zwroty grzecznościowe w odpowiednich sytuacjach,
- wykonuje płynne ruchy zgodnie z rytmem i melodią,
- zna melodię i tekst piosenki.

Przebieg dnia

I

- Zabawa słuchowa *Kto mnie woła?*
Dzieci siedzą na dywanie, jedno z nich odwraca się tyłem do pozostałych. Inne, wyznaczone przez N. dziecko, woła głośno i wyraźnie imię odwróconego dziecka. Zadaniem tego dziecka jest rozpoznać osobę, która je woła.
- Wyszukiwanie różnic między dwoma obrazkami przedstawiającymi pomagające sobie dzieci.
Obrazki przedstawiające pomagające sobie dzieci, np. jedno dziecko podaje drugiemu dziecku kredkę.
N. kładzie przed dziećmi obrazki. Omawia z nimi przedstawione sytuacje. Dokłada niemal identyczne obrazki, jednak różniące się kilkoma szczegółami. Dzieci odszukują różnice między dwoma obrazkami.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *Dookoła* (przewodnik, cz. 4, s. 132).

II

Zajęcia 1. *Prawdziwy przyjaciel* – rozmowa inspirowana wierszem Jadwigi Koczanowskiej *Przyjaciel*.

- Powitanie zabawą *Miłe powitania*.

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu.

N. włącza nagranie melodii do marszu. Dzieci poruszają się po sali w rytmie słyszanej melodii. Na pauzę w muzyce witają się miłymi gestami, np. podają sobie ręce, uśmiechają się, przytulają, dotykają swoją dłońią dłoni kolegi lub koleżanki.

- Wysłuchanie wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Przyjaciel*.

*Nie musisz mieć przyjaciół stu,
nie musisz mieć dziesięciu,
wystarczy, byś jednego miał,
a to już wielkie szczęście.
Przyjaciel to jest taki ktoś,
kto zawsze cię zrozumie,*

*gdy dobrze jest – to cieszy się,
gdy źle – pocieszyć umie.
Przyjaciel to jest taki ktoś,
kto nigdy nie zawiedzie,
a poznasz go, bo z tobą jest,
gdy coś się nie powiedzie.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.

N. pyta:

- *Ilu przyjaciół wystarczy mieć?*
- *Kogo możemy nazwać przyjacielem?*
- *Po czym można poznać przyjaciela?*

- Zabawa ruchowa w formie opowieści ruchowej *Podróż do Krainy uprzejmości*.

Napisy: *proszę, dziękuję, przepraszam*.

N. zaprasza dzieci do *Krainy uprzejmości*. Dzieci *wędrują*, wysoko podnosząc kolana, *przedzierają się przez krzaki, przeskakują przez przeszkody*, idą na palcach, przechodzą na czworakach *przez tunel* itp. Po dotarciu na miejsce N. – królowa *Krainy uprzejmości* wita dzieci. Kłania się, mówi dzień dobry i przedstawia się. Dzieci jej się odklaniają. Królowa mówi, że dotarli do *Krainy uprzejmości*. Królowa opowiada o różnych sytuacjach społecznych, np. dziecko dostaje od mamy lizaka, podaje książkę koleźce. Zgodnie z panującymi tu zasadami dzieci muszą wiedzieć, jakich słów użyć w konkretnej sytuacji. Królowa pokazuje i odczytuje zapisane na kolorowych kartkach wyrazy *proszę, dziękuję, przepraszam*. Następnie głośno, z pomocą N., odczytują je dzieci.

- Wypowiadanie się na temat: *Co to znaczy być dobrym kolegą i przyjacielem?*

Piłka lub dowolna maskotka.

Dzieci siedzą w kręgu i przekazują sobie piłkę, wypowiadając się kolejno na temat: *Co to znaczy być dobrym kolegą i przyjacielem*. N. – królowa *Krainy uprzejmości* – utrwala zasady i normy zachowania obowiązujące w grupie. Podsumowuje stwierdzeniem, że aby wspólne zabawy się udały, wszyscy muszą odnosić się do siebie życzliwie.

- Przygotowanie niespodzianki dla przyjaciela.

Kredki, dla każdego dziecka karton.

Dzieci siedzą w kole. Zastanawiają się, kogo mogą nazwać przyjacielem. Następnie N. – królowa *Krainy uprzejmości* – zachęca dzieci do przygotowywania niespodzianki. Dzieci siadają do stołów i rysują *Czarodziejski obrazek* dla kolegi lub koleżanki. *Królowa* obserwuje działania dzieci. Na koniec dzieci prezentują prace. *Królowa* dziękuje za przybycie do swojej krainy, zwraca uwagę na stosowanie podczas zabaw zwrotów grzecznościowych i zaprasza do kolejnej wizyty. Zachęca dzieci do wręczenia obrazka swojemu przyjacielowi.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Dzieci świata* (przewodnik, cz. 4, s. 131).

- Zabawa *W rytmie kastanietów* – rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Kastaniety.

N. gra na kastanietach. Dzieci maszerują po okręgu, w rytmie kastanietów. Na zmianę akompaniamentu wykonują odpowiednie ruchy.

Akompaniament:

*miarowe uderzenia w wolnym tempie,
tremolo,
potrząsanie instrumentem z dłuższymi
przerwami,
N. wymyśla dowolne krótkie przebiegi
rytmiczne.*

Dzieci:

*rytmicznie stawiają duże kroki,
biegną na palcach,
wykonują dowolne figury, a podczas
przerwy w muzyce pozostają w bezruchu,
wyklaskują krótkie rytmy prezentowane
przez N.*

- Ćwiczenie rytmiczne *Dzieci* – doskonalące aparat mowy.

Tamburyn.

Dzieci swobodnie maszerują w rytmie tamburynu. Na mocne uderzenie dzieci zatrzymują się i głośno recytują proponowany przez N. tekst (Bożeny Formy) w nadanym przez nią rytmie oraz z różnym natężeniem głosu.

*Na całym świecie
dzieci mieszkają
lubią się bawić
dobre serca mają.*

- Zabawa z piosenką *Dzieci świata*.

Nagranie piosenki *Dzieci świata*, odtwarzacz CD, duży plastikowy klocek dla każdego dziecka, obręcze dla każdej trójki dzieci.

Dzieci podzielone są na trzy grupy:

I grupa – Jonny – zajmuje miejsca z lewej strony sali,

II grupa – Mirek – zajmuje miejsca z prawej strony sali,

III grupa – Tao – staje pomiędzy I a II grupą.

Na środku sali N. wyznacza miejsca dla każdej trójki – Jonny, Mirek, Tao – za pomocą obręczy.

Tekst piosenki

*I. Czarnoskóry Jonny
z naszym polskim Mirkiem
zamek z klocków Lego
zrobią już za chwilkę.*

Dzieci:

*grupa I i II: maszerują do wyznaczonego miejsca na środku
sali, stają przodem do N. i trzymają w rękach swój klocek,
zataczają duży okrąg trzymanym w rękę klockiem,*

*Czarnoskóry Jonny,
z naszym polskim Mirkiem
zamek chcą zbudować dziś.*

*Ref.: Bo na całym świecie
dzieci jednakowe,
do wspólnej zabawy
zawsze są gotowe.*

*w parach zwracają się twarzami do siebie, wyciągają do siebie
ręce trzymające klocki (nie dotykają się nimi),
unoszą klocki w górę i wykonują obrót wokół siebie,
kładą klocki na podłodze, podają sobie ręce w parach i w pod-
skokach obracają się w małych kołach,*

*Bo na całym świecie
dzieci bawią się,
każdy o tym wie.*

*zatrzymują się, zwrócone w dalszym ciągu twarzami do siebie
i miarowo klaszczą,*

II. *Przybiegł mały Tao
i w czymś im doradza,*

*kolor skóry dzieciom
w niczym nie przeszkadza.*

*Przybiegł mały Tao
i w czymś im doradza,*

kolor nie przeszkadza im.

Ref.: *Bo na całym świecie...*

III. *Bawią się wesoło,
klocki układają,*

*wszystkie na swych buziach
uśmiech szczerzy mają.*

*Bawią się wesoło,
klocki układają,*

uśmiechają szczerze się.

Ref.: *Bo na całym świecie...*

grupa I i II: podnoszą klocki, zwracają się twarzą do N.

grupa III: podchodzą do wyznaczonej wcześniej pary i stają przed nimi, przekrzywiając głowę raz w jedną raz w drugą stronę (naśladują rozmowę)

Trójki wyciągają do siebie ręce trzymające klocki, przekrzywiając głowy raz w lewą, raz w prawą stronę (naśladują rozmowę), unoszą klocki w górę i wykonują obrót wokół siebie,

kładą klocki na podłodze, podają sobie ręce w trójkach i w podskokach obracają się w małych kołach,

przechodzą do klęku, ustawiają klocki jeden na drugim,

miarowo klaszczą,

ponownie układają klocki jeden na drugim,

miarowo klaszczą,

klocki leżą na podłodze, w trójkach podają sobie ręce i podskakując, obracają się w małych kołach.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Na sygnał zbiórka.*

Gwizdek.

Dzieci biegają po ogrodzie. Na sygnał gwizdka ustawiają się w jednym szeregu przed N. N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem N. zmienia swoje miejsce i sposób ustawienia dzieci.

- Zagadki obrazkowe *Zgadnij, co narysowałem?*

N. wykonuje patykami na ziemi rysunki. Dzieci odgadują, co narysował N. Następnie zagadki rysunkowe dla kolegów i koleżanek wykonują chętne dzieci.

III

- Zabawa rozwijająca zmysł dotyku oraz umiejętność kojarzenia *Do kogo należy ta zabawka?*
Zabawki z sali, nieprzezroczysty worek.

Dzieci wybierają dowolną zabawkę z sali. Siadają z nią w kole i prezentują ją wszystkim dzieciom. Opisują jej wygląd i mówią, dlaczego lubią się nią bawić. Następnie N. proponuje zabawę. Wkłada wszystkie zabawki do worka. Chętne dzieci kolejno losują z worka zabawki i wręczają je tym dzieciom, które je wcześniej wybrały.

- Zabawy swobodne ulubionymi zabawkami.

Zabawki z sali.

Dzieci bawią się swobodnie ulubionymi zabawkami. Stosują w zabawie zwroty grzecznościowe: *proszę, dziękuję, przepraszam.*

- Zabawa ruchowa *Poszukaj przyjaciela.*

Bębenek.

Dzieci spacerują po sali, na mocne uderzenie w bębenek dobierają się w pary i podskakują razem. Podczas kolejnych powtórzeń szukają innego *przyjaciela.*

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny <i>Imieninowe echo</i> . Zabawa rozwijająca spostrzegawczość <i>Kto ma zabawkę?</i> Zabawa ruchowa <i>Na cztery i na dwa</i> .	IV 2 IV 7 I 5
II. 1.	<i>Skąd jesteśmy i ile mamy lat?</i> – zajęcie matematyczne. Cele: zapoznanie z kulturą innych krajów, rozwijanie umiejętności rachunkowych.	IV 15, IV 21
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Powiedz i zrób</i> . Zabawa w chowanego z wykorzystaniem wybranej wyliczanki.	I 8, I 9 I 4, I 5
III.	Rozegranie popularnej gry planszowej <i>Chińczyk</i> . Zabawy ruchowe przy wierszu Bożeny Formy. Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Spacer z krążkiem</i> .	I 5, III 5 IV 2 I 5

Cele główne

- zapoznanie z kulturą innych krajów,
- rozwijanie umiejętności rachunkowych,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- omawia wygląd dzieci różnych ras i narodowości, dzieli słowa na sylaby,
- przelicza na palcach, posługując się liczebnikami głównymi w zakresie 5 i więcej,
- uważnie obserwuje i słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w ćwiczeniach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Zabawa rozwijająca słuch fonematyczny *Imieninowe echo*.

Piłka.

N. rzuca piłkę do wybranego dziecka i jednocześnie wymawia sylabę np. *ma*. Dziecko odrzuca piłkę, wypowiada tę samą sylabę i kończy słowo, mówiąc imię dziecka z ich grupy rozpoczynające się na tę sylabę np. *Ma-te-usz*. Następnie dzieci podają inne imiona na podaną sylabę, np. *Mar-ta*, *Mal-wi-na*. Przykłady innych sylab: *Zo-*, *Le-*, *Ku-*.

N. podaje także obco brzmiące imiona, np. Bruno, Zoja, Milana.

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość *Kto ma zabawkę?*

Dowolna zabawka.

Jedno dziecko odwraca się tyłem. Pozostałe dzieci siadają w rzędzie na dywanie blisko siebie. N. chowa za plecami jednego z siedzących dzieci dowolną zabawkę, np. maskotkę. Kiedy dziecko się odwróci, spaceruje wzdłuż rzędu w pewnej odległości, pozostałe rytmicznie klaszczą – cicho, gdy szukający jest daleko od zabawki, oraz głośno, gdy zbliża się do zabawki.

- Zabawa ruchowa *Na cztery i na dwa*. (przewodnik, cz. 4, s. 132).

II

Zajęcia 1. *Skąd jesteście i ile mamy lat?* – zajęcia matematyczne.

- Wprowadzenie.

Nagrane wypowiedzi w języku polskim, japońskim, francuskim i hiszpańskim pozyskane przez N.

N. odtwarza z płyty CD nagrania. Dzieci odgadują, czy wypowiadały się dzieci, czy dorośli. N. zaprasza dzieci do zapoznania się z dziećmi, które przed chwilą się wypowiadały.

- Karta pracy, cz. 2, nr 56.

Dzieci:

- oglądają obrazki i mówią o tym, co na nich widzą,
 - mówią, w co ubrane są dzieci z różnych krajów,
 - liczą palce, które pokazują dzieci,
 - mówią, ile lat mają: Ada, Paloma, Diego i Kazuo,
- N. kontynuuje rozmowę na temat obrazków. Pyta dzieci:
- *Jakie są dzieci na całym świecie?*
 - *Co to znaczy, że dzieci na całym świecie są takie same?*
 - *Co najbardziej dzieci lubią robić?*

N. opowiada o krajach, z których pochodzą dzieci przedstawione na obrazkach. Przekazuje ciekawostki na temat kultury tych narodów. Jeszcze raz odtwarza nagrania i wskazuje dzieciom wypowiedzi Polaka, Japończyka, Francuza, Hiszpana.

- Zabawa ruchowa *Bawimy się razem*.

Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej melodii.

N. włącza nagranie spokojnej melodii. Dzieci wykonują własne improwizacje taneczne. Podczas przerwy w muzyce, w zależności od tego, ile palców pokaże N., tworzą kilkuosobowe grupki dzieci, które się ze sobą bawią – stają w kółeczkach i krążą po kole. N. podchodzi do każdej grupki i głośno liczy, czy dzieci wykonały zadanie poprawnie.

- Zabawa dydaktyczna *Kartka z albumu*.

Karton A2, klej, obrazki przedstawiające pary dzieci (chłopca i dziewczynkę) z Polski, Japonii, Francji i Hiszpanii ubranych w tradycyjne stroje.

N. opowiada dzieciom o przygotowanej z okazji ich święta niespodziance. Rozwijają duży rulon. Podczas wykonywania tej czynności wysypują mu się *zdjęcia* (obrazki chłopców i dziewczynek różnych ras i narodowości w strojach charakterystycznych dla różnych regionów świata). N. martwi się, że niespodzianka się nie udała. N. prosi dzieci o pomoc w odtworzeniu kartki z albumu. Dzieci dobierają najpierw w pary chłopców i dziewczynki w strojach z tego samego kraju. Następnie zastanawiają się, jakiej narodowości są te dzieci. Chętne dzieci kolejno nakleją sylwety na kartonie według instrukcji N., np.:

- na środku zdjęcie dziecka z Polski,
- zdjęcie dzieci z Japonii umieściłam na górze,
- zdjęcia dzieci z Francji i Hiszpanii były na dole.

Na koniec N. przykleja karton na tablicy pod etykietą z napisem *Dzień Dziecka*.

Warto, by N. odtworzyła dzieciom nagranie wypowiedzi w języku angielskim i poinformowała, że jest to najbardziej popularny język na świecie, a następnie zaproponowała dzieciom zabawę w tym języku.

- Zabawa podsumowująca *O kim mówię?*

Obrazki z karty pracy, cz. 2, nr 56.

N. rozkłada obrazki przedstawiające dzieci z różnych krajów. Opisuje wygląd wybranego dziecka z obrazka i podaje jego imię, dzieląc słowo na sylaby, np. *A-da, Pa-lo-ma, Die-go, Ka-zu-o*. Dzieci wypowiadają imię w całości, a następnie klaszczą tyle razy, z ilu sylab składa się to imię.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19.

Dla każdego dziecka po jednym woreczku i po jednej szarfy, tamburyn.

- Wprowadzenie.
Wszystkie ćwiczenia są wykonywane indywidualnie. Dzieci maszerują początkowo po obwodzie koła, w rytmie wygrywanym przez N. na tamburynie.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Do domu*.
Dzieci układają z szarf i formują na podłodze koła (*domy*), w pewnych odległościach od siebie, a następnie siadają w ich środku skrzyżnie. N. przypomina o przyjmowaniu prawidłowej postawy (proste plecy). Kiedy N. gra na tamburynie, dzieci spacerują, a na przerwę w grze – wracają do swoich *domów*.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Przebieramy się*.
Szarfy leżą na podłodze – to ubranie. Dzieci stają w ich środku. Następnie, chwytając oburącz, przeciągają szarfę przez całe ciało od dołu do góry. Ćwiczenie można kilkakrotnie powtórzyć.
- Ćwiczenie mięśni grzbietu – *Podnieś patyk*.
Dzieci leżą na brzuchu, a szarfy – *patyki* – przed nimi. Następnie dzieci chwytają szarfy za ich końce i lekko unoszą ręce, bez zginania w łokciach. Aby utrudnić zadanie, dzieci mogą jednocześnie wykonywać ruchy rękami na boki.
- Ćwiczenie z elementem rzutu do celu – *Rzut workiem*.
Dzieci stają na linii utworzonej z szarfy i starają się trafić woreczkami do celu – utworzonego również z szarfy rozłożonej na podłodze.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skok*.
Szarfy leżą na podłodze. N. gra rytmicznie na tamburynie, dzieci maszerują. Na hasło N.: *Skok!*, dzieci wskakują do środka szarf i radośnie skaczą (nie przekraczając linii). N. ponownie gra na tamburynie, dzieci maszerują.
- Ćwiczenia stóp – *Sprzątamy*.
N. rozkłada na podłodze 4–6 szarf i formuje je w kształt koła w dużej odległości od siebie. Wokół szarf rozkłada woreczki. Dzieci siadają z lekko ugiętymi nogami i rękami opartymi za sobą, wokół szarf. Ich zadaniem jest złapać woreczek palcami stóp i umieścić go w szarfy.
- Ćwiczenie uspokajające – *Zakończenie zajęć*.
Dzieci spacerują w różnych kierunkach, w rytmie wygrywanym przez N. W rękach trzymają szarfy a na głowach mają woreczki. Kolejno odkładają szarfy i woreczki we wskazane przez N. miejsce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Powiedz i zrób*.
Dzieci stoją w kole. Kolejno pokazują ćwiczenia. N. wypowiada imię dziecka i mówi to, co to dziecko robi. Dzieci najpierw powtarzają zdania, a potem naśladują ruchy danego dziecka np.: *Ania głośno klaszcze* – dzieci klaszczą, *Tomek wysoko podskakuje* – dzieci podskakują obunóż.
- Zabawa w chowanego z wykorzystaniem wybranej wylicznki.
Dzieci wybierają kryjącego za pomocą znanej, dowolnej wylicznki. Następnie chowają się. Kryjący liczy do 5 i odszukuje dzieci.

III

- Rozegranie popularnej gry planszowej *Chińczyk* przez chętne dzieci.

Gra planszowa Chińczyk.

N. zapoznaje dzieci z zasadami gry w popularną grę planszową. Zachęca do przestrzegania obowiązujących zasad, sprawnego przeliczania oczek na wyrzucanej kostce i pól na planszy. N. czuwa nad prawidłowym przebiegiem gry.

N. w razie potrzeby rozgrywa grę w mniejszych zespołach.

- Zabawy ruchowe przy wierszu Bożeny Formy.

Bębenek dla N.

Dzieci stają w kole, zwrócone twarzą do środka koła. N. staje w środku i czyta wiersz, jednocześnie pokazuje ruchy, jakie dzieci wykonują. N. powtarza wierszyk i zachęca dzieci, by również go powtarzały.

Tekst wiersza:

*Tańczyć wszyscy lubimy,
duże koło robimy.
Teraz głośno tupiemy
klaskać dobrze umiemy.
Wiemy, co to jest koło,
w nim idziemy wesoło.
Na bębenku gra pani,
zatańczymy dziś dla niej.*

Dzieci:

poruszają biodrami, naśladując taniec,
podają sobie ręce,
tupią,
klaszcą,
rozpoczynają marsz po okręgu koła,
w dalszym ciągu maszerują, klaszcząc,
N. uderza w bębenek,
podają sobie ręce w parach i wykonują obrót
w małych kołach.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Spacer z krążkiem*.

Dla każdego dziecka krążek.

N. rozdaje dzieciom kolorowe krążki. Wyznacza linię startu i mety. Dzieci ustawiają się w szeregu na linii startu. Kładą sobie na głowie krążek i kierują się w stronę mety. Uważają, aby krążek nie spadł na podłogę. Wygrywa dziecko, które pierwsze dotrze do mety.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa integracyjna <i>Powiedz miłe słowa</i> . Zabawa słuchowo-rytmiczna <i>Ruszaj się, jak ci zagram</i> . Zabawa ruchowa <i>Stajemy przy Oli</i> .	III 1, III 4 IV 7 I 5
II. 1.	<i>Ulubione zabawy</i> – zabawy integracyjne inspirowane wierszem Agaty Widzowskiej <i>Dzieci na Ziemi</i> . Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania wiersza, poznawanie zabaw dzieci z różnych stron świata.	III 7, IV 5 IV 21
2.	<i>Mekykańskie ponczo</i> – zajęcia plastyczne. Cele: wzbogacenie wiadomości na temat tradycyjnego stroju Meksykanów, rozwijanie sprawności manualnej.	I 7, IV 1 IV 21
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Dla Ciebie ta piłka</i> . Zabawy swobodne w parach <i>Wesołe baloniki</i> .	I 4, I 5, III 1
III.	Zabawa w kole <i>Koncert życzeń</i> . Zabawa doskonaląca reakcję na zmiany dynamiczne <i>Cicho – głośno</i> . Zabawa ruchowa <i>Razem nam weselej</i> .	III 1, I 5 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania wiersza,
- poznawanie zabaw dzieci z różnych stron świata,
- wzbogacenie wiadomości na temat tradycyjnego stroju Meksykanów,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- z uwagą słucha treści wiersza i odpowiada na pytania,
- bawi się w ulubione zabawy dzieci wybranych narodowości,
- poznaje wygląd poncza,
- wykonuje ponczo – drze kartkę na paski i przykleja je zgodnie z podanym rytmem.

Przebieg dnia

I

- Zabawa integracyjna *Powiedz miłe słowa*.
Dzieci siedzą w półkolu. N. prosi chętne dziecko o zajęcie miejsca przed grupą i odwrócenie się do niej tyłem. Dziecko odgaduje, kto powiedział miłe zdanie na jego temat np.:
– *Lubię, gdy się uśmiechasz.*
– *Lubię się z tobą bawić.*
– *Masz ładną sukienkę.*
- Zabawa słuchowo-rytmiczna *Ruszaj się, jak ci zagram*.
Bębenek.
Dzieci stoją w kole. Do środka wchodzi chętne dziecko np. Ola. Wygrywa rytm na bębnieku. Pozostałe dzieci dołączają się i klaszczą w ustalonym rytmie. Następnie dziecko ze środka koła wybiera kolegę/koleżankę na swoje miejsce, przekazuje bębenek. Dzieci mogą podskakiwać, maszerować we wskazanym rytmie itd.
- Zabawa ruchowa *Stajemy przy Oli* (przewodnik, cz. 4, s. 132).

II

Zajęcia 1. *Ulubione zabawy* – zabawy integracyjne inspirowane wierszem Agaty Widzowskiej *Dzieci na Ziemi*.

- Powitanie zabawą *Witam cię...*
Dzieci siedzą w kole, w siadzie skrzyżnym. N. wyznacza dziecko, które wstaje, podchodzi do wybranego przez siebie kolegi, kłania się i wypowiada słowa powitania. Pozdrowione dziecko wstaje, a witające zajmuje jego miejsce. Zabawa się powtarza i trwa dotąd, aż wszystkie dzieci będą powitane i zmienią swoje miejsce.
- Słuchanie wiersza Agaty Widzowskiej *Dzieci na Ziemi*.

*Na kuli ziemskiej bawią się dzieci,
cieplutkie słońko dla nich wciąż świeci,
a księżyc mruga oczkiem na niebie
do wszystkich ludzi, również do ciebie.
Zulu z Afryki chodzi po drzewach,
a Chinka Inka jak ptaszek śpiewa.
Eskimos Bubu gra w piłkę z foką,
na słoniu jeździ Hindus Namoko.
Dzieci się różnią kolorem skóry,*

*jednak są dumne ze swej kultury
i choć w dziwacznych mówią językach,
pragną się bawić, tańczyć i brykać!
Inka i Zulu, Bubu, Namoko –
chcą być kochane, śmiać się szeroko,
jeść smakołyki, dbać o zwierzęta,
a zamiast wojen mieć tylko święta!
Niech wam się spełnią wszystkie marzenia –
tak, robiąc obrót, powiada Ziemia.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.
N. pyta dzieci:
 - *O jakim święcie była mowa?*
 - *Jakie są dzieci na całym świecie?*
 - *Co to znaczy, że dzieci na całym świecie są takie same?*
 - *Co najbardziej lubią robić dzieci?*
 - *Jakie imiona miały dzieci z wiersza?*Chętne dzieci wypowiadają imiona dzieci, dzieląc je rytmicznie (na sylaby).

- Zabawy dzieci z różnych stron świata.

Mapa świata.

Przed każdą kolejną zabawą N. pokazuje na mapie świata obszar zamieszkania dzieci, przekazuje krótko ciekawostki na temat danego kraju czy kontynentu.

- *Kimono.*
Kimono sportowe, odtwarzacz CD, nagranie muzyki japońskiej, pozyskane przez N.
N. przekazuje krótko ciekawostki na temat Japonii i życia dzieci w Japonii. Proponuje zabawę. Dzieci zdejmują kaptcie i ustawiają je równo w szeregu z boku dywanu. N. rozkłada karimaty. Chętne dziecko-trener zakłada kimono sportowe, pozostałe dzieci ustawiają się za nim w rzędzie. W rytm muzyki japońskiej wykonuje ruchy, które naśladują pozostałe dzieci.

- *Afrykański taniec przy dźwiękach bębnów.*

Maska, bęben, odtwarzacz CD, nagranie muzyki afrykańskiej.

N. przekazuje krótko ciekawostki na temat Afryki i życia dzieci w Afryce. Proponuje zabawę. Pokazuje maskę afrykańską. Informuje, że dzieci afrykańskie lubią tańczyć i w wielu afrykańskich plemionach podczas tańca wykorzystuje się właśnie takie maski. Wybiera chętne dziecko do założenia maski i odgrywania roli wodza. Pozostałe dzieci ustawiają się w kole. Kilkoro z nich otrzymuje bębny (N. jeden bęben bierze dla siebie). Podczas nagrania muzyki z afrykańskimi rytmami dzieci uderzają rytmicznie w bębny, reszta dzieci tańczy, poruszając się dookoła koła, naśladując dziki taniec wodza. Po wykonaniu jednego okrążenia następuje zmiana wodza oraz dzieci grających na bębenkach i zabawa powtarza się.

- Przesuwanie po dywanie.

Koc.

N. przekazuje krótko ciekawostki z życia dzieci inuickich. Informuje, że dzieci z obszarów arktycznych lubią śpiewać i opowiadać niezwykle historie. Proponuje zabawę. N. rozkłada na dywanie koc, na środku którego kładzie się chętne dziecko. Pozostałe dzieci chwytają koc za brzegi i delikatnie przesuwają go po dywanie w wyznaczone miejsce. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Na koniec N. egzekwuje od dzieci podanie informacji na temat ich własnej narodowości. Wskazuje Polskę na mapie świata. Zachęca dzieci do podania propozycji zabawy, w którą najchętniej lubią się bawić polskie dzieci. N. organizuje tę zabawę.

- Podsumowanie *Czy dobrze się dzisiaj bawiłem?*

Dla każdego dziecka patyczek z wesołą i smutną minką.

Dzieci określają swój nastrój. Podnoszą patyczek z wesołą minką, jeśli w tej chwili czują się dobrze albo ze smutną miną, jeśli nie bawili się dobrze. Jeśli zdarzy się, że komuś jest smutno, N. omawia przyczyny. Zachęca dzieci do pocieszania innych i proponowania wspólnych zabaw. Wyjaśnia, że należy także uszanować prawo dziecka do zabawy samotnej, jeśli ma ono taką potrzebę w danej chwili.

- Zabawa ruchowa *Kolory.*

Piłka.

Dzieci ustawiają się w kręgu, N. rzuca piłkę do wybranego dziecka, podając nazwę koloru. Umawia się z dziećmi, że nie mogą łapać piłki, gdy N. wymieni nazwę wybranego koloru np. czarnego.

Zajęcia 2. Meksykańskie ponczo – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie.

Karta pracy, cz. 2, nr 56, obrazki przedstawiające różnokolorowe poncza.

N. pokazuje dzieciom kartę pracy. Pyta, czy pamiętają, w co ubrany był Diego z Meksyku. Pokazuje dzieciom obrazki przedstawiające różnokolorowe poncza. Dzieci wypowiadają się na temat obrazków. N. wyjaśnia znaczenie słowa ponczo.

Ponczo to rodzaj wierzchniego męskiego okrycia wykonanego z prostokątnego kawałka wełnianej lub bawełnianej tkaniny z otworem na głowę pośrodku.

N. zwraca uwagę dzieci na kolory pasków na ponczu. Dzieci, wraz z N., nazywają wskazywane kolory. Dowiadują się, że układ kolorów pasków na ponczu powtarza się.

- Zabawa ruchowa *Kolorowe wstążeczki.*

Kolorowe wstążki (zielone, czerwone, żółte, niebieskie), tamburyn.

N. rozdaje dzieciom kolorowe wstążki. Dzieci nazywają swoje kolory. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się po sali, machając swobodnie wstążkami. Na pauzę w grze dobierają się w czteroosobowe zespoły tak, aby w każdym zespole były wstążki innego koloru. Następnie dzieci zamieniają się wstążkami i zabawa powtarza się. Na koniec dzieci w zespołach stają w linii, tworząc jeden długi rząd w porządku wymienianym przez N. N. przechodzi wzdłuż rzędu, wskazuje palcem poszczególne dzieci i nazywa rytmicznie kolory trzymany przez nich wstążek.

- Część plastyczna.

Kolorowe kartki, klej, kartonik z układem kolorowych pasków, dla każdego dziecka kartka w kształcie prostokąta.

N. zachęca dzieci do wykonania własnego poncza.

Dzieci:

- zajmują miejsca przy stolikach,
- rwą na paski kolorowe kartki, starając się, aby pasek był jak najdłuższy.
- układają paski najpierw zgodnie z rytmem wskazanym przez N. na kartoniku,
- następnie nakleją paski na prostokąt według własnego kodu,
- składają kartkę na pół i wycinają pośrodku otwór.

N. podczas pracy rozmawia z dziećmi o tym, co właśnie wykonują.

- Zorganizowanie wystawy.

Prace plastyczne wykonane przez dzieci.

Dzieci z pomocą N. układają prace na stoliku. N. podziwia wszystkie prace. Dzieci kolejno prezentują swoje ponczo, mówią z jakich kolorów pasków je wykonały. Gotowymi pracami N. przyozdabia tablicę tematyczną.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Dla ciebie ta piłka.*

Piłka.

Dzieci stoją w kole i rzucają do siebie piłkę. Przed rzutem każde dziecko formułuje zdanie i podaje imię osoby, do której rzuca np.: *Rzucam piłkę do Ani.*

- Zabawy swobodne w parach *Wesołe baloniki.*

Kolorowe balony.

Dzieci w parach bawią się swobodnie balonami.

III

- Zabawa w kole *Koncert życzeń.*

Chętne dziecko wchodzi do koła i siada na krzeselku. Wyraża życzenia, które pozostałe dzieci starają się spełnić np.: *Życzę sobie, abyście podskoczyli trzy razy i zaśpiewali piosenkę.* Dzieci wykonują życzenie. Dziecko siedzące na krzeselku wybiera swojego następcę i zabawa toczy się dalej.

- Zabawa doskonaląca reakcję na zmiany dynamiczne *Cicho – głośno.*

Grzechotka, tamburyn.

N. bierze do jednej ręki grzechotkę, do drugiej tamburyn. Umawia się z dziećmi, że na jednym instrumencie będzie grał cicho (grzechotka) i dzieci będą cichutko biegały na palcach, na drugim głośno (tamburyn) i dzieci będą mocno tupać.

Dzieci swobodnie maszerują po sali. N. wydobywa naprzemiennie dźwięk z grzechotki i tamburynu.

- Zabawa ruchowa *Razem nam weselej.*

Kolorowe trójkąty (zielone, czerwone, żółte, niebieskie) wycięte z papieru samoprzylepnego, tamburyn.

N. rozdaje dzieciom kolorowe trójkąty. Dzieci nazywają ich kolory. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się swobodnie po sali, trzymając trójkąt w dłoni. Podczas przerwy w grze odszukują dzieci z takim samym kolorem trójkąta i stają z nimi, tworząc jedno większe koło. Po pewnym czasie dzieci zamieniają się trójkątami i zabawa powtarza się.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa integracyjna <i>Kolorowe chusteczki</i> . Wykonanie planszy <i>Letnie zabawy na podwórku</i> . Przygotowanie pomocy do zajęć. Zabawa ruchowa <i>Wspólne zabawy</i> .	I 5, III 1 I 7, IV 19 I 5
II. 1.	<i>W co się bawić latem?</i> – rozwiązywanie zagadek inspirowane wierszem Jadwigi Koczanowskiej <i>Podwórko</i> . Cele: zapoznanie z zabawami, w które można się bawić latem, zachęcanie do podejmowania wspólnych zabaw.	IV 5, IV 7
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Zmiana miejsc. Nasze ulubione zabawy w ogrodzie</i> – wspólne zabawy według propozycji dzieci.	I 8, I 9 I 4, I 5
III.	Zabawa słuchowa <i>W co się bawić?</i> Zabawy swobodne zabawkami podejmowane z inicjatywy dzieci. Zabawa ruchowa <i>Nasz krąg</i> .	IV 13 I 6 I 5

Cele główne

- zapoznanie z zabawami, w które można się bawić latem,
- zachęcanie do podejmowania wspólnych zabaw,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje rozwiązanie zagadki, podaje nazwy zabaw, w które może bawić się latem,
- podejmuje wspólne zabawy z innymi dziećmi,
- uważnie obserwuje i słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w ćwiczeniach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Zabawa integracyjna *Kolorowe chusteczki*.
Dla każdego dziecka chusteczka szyfonowa, koszyk.
Dzieci siedzą w kole. N. ustawia pośrodku koszyk z kolorowymi chusteczkami. Wybiera jedną chustkę, podchodzi z nią do wybranego dziecka i mówi słowa pozdrowienia np.: *Witaj Kasiu!* Powitane dziecko wstaje, a N. zajmuje jego miejsce i układa chustkę przed sobą na dywanie. Dzieci kontynuują zabawę, aż wszyscy zostaną powitani.
- Wykonanie planszy *Letnie zabawy na podwórku*. Przygotowanie pomocy do zajęć.
Gazetki reklamowe, czasopisma dla dzieci, karton A3, klej, dla każdego dziecka nożyczki.
Dzieci oglądają gazetki reklamowe i czasopisma dla dzieci. Następnie wycinają z nich obrazki przedstawiające zabawki i bawiące się wspólnie dzieci. Opisują swoje obrazki, formułując dłuższe wypowiedzi, np. *duża huśtawka, mała łopatką, czerwony rowerek, piłka nożna* (na obrazku dzieci grają w piłkę). Nakleją obrazki na duży arkusz.
- Zabawa ruchowa *Wspólne zabawy*. (przewodnik, cz. 4, s. 132).

II

Zajęcia 1. *W co się bawić latem?* – rozwiązywanie zagadek inspirowane wierszem Jadwigi Koczanowskiej *Podwórko*.

- Powitanie zabawą *Uśmiechy*.

Bębenek.

Dzieci spacerują po sali w rytmie wystukiwanym przez N. na bębenku. Na przerwę w grze dzieci podchodzą do wybranego kolegi lub koleżanki i mówią: *Uśmiechnij się do mnie*. Dzieci uśmiechają się do siebie wzajemnie i spacerują dalej.

- Karta pracy, cz. 2, nr 57.

Dzieci:

- słuchają rymowanki i imion dzieci.
- łączą obrazki dzieci z obrazkami sprzętów, z których korzystały podczas pobytu na placu zabaw.
- Wysłuchanie wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Podwórko*.

*Na naszym podwórku
wspaniała zabawa,
jest ławka, huśtawka
i zielona trawa.
Jest piasek, łopatką
i wiele foremek,*

*są piłki, skakanki,
czerwony rowerek.
Tutaj się bawimy,
zapraszamy gości,
bo wspólna zabawa
to mnóstwo radości.*

- Rozmowa kierowana na podstawie wiersza.

N. pyta:

- *Jakie zabawki znajdują się na podwórku?*
- *Co dostarcza dzieciom wspólna zabawa?*

- Rozwiązywanie zagadek.

Plansza *Letnie zabawy*, pojemnik z klockami.

Dzieci siadają w półkolu przed wykonaną w I cz. dnia planszą *Letnie zabawy na podwórku*. Obok planszy N. ustawia pojemnik z klockami. Następnie zadaje zagadki związane z letnimi zabawkami i zabawami. Dzieci patrzą na planszę, odnajdują obrazek będący rozwiązaniem zagadki dzielą rytmicznie (na sylaby) nazwę zabawki lub zabawy, a następnie kładą żółty klocek na odpowiednim obrazku na planszy.

- Zabawa indywidualne z chustkami szyfonowymi.

Dla każdego dziecka chusteczka szyfonowa.

Dzieci stają w rozsypanie i powtarzają ruchy za N.:

- machają chustką za sobą, przed sobą, a następnie puszcza ją na podłogę i podnoszą,
- poruszają chustką wysoko nad swoją głową, a następnie nisko nad podłogą,
- umieszczają chustkę na głowie, wykonują skłon i patrzą, jak chustka opada, stają na chustce,
- kładą chustkę obok siebie i wykonują taniec wokół chustki.

- Zabawy w parach.

Dla każdego dziecka chusteczka szyfonowa.

Dzieci dobierają się parami i stają naprzeciwko siebie:

- wachlują partnera tak, aby poczuł ruch powietrza,
- podrzucają swoją chustkę w kierunku partnera; chwytają chustkę partnera oburącz z okrzykiem,
- tańczą i śpiewają, trzymając się za chustki (przy piosence *Dwóm tańczyć się zachciało*).

- Zabawy zespołowe.
Dla każdego dziecka chusteczka szyfonowa, nagranie wesołej melodii, odtwarzacz CD.
Dzieci dzielą się na dwa zespoły: dziewczynki i chłopców. N. wybiera liderów każdego zespołu. Dzieci w zespołach ustawiają się w małych kółeczkach. Naśladują ruchy, które wykonuje ich lider.
Następnie wszystkie dzieci tworzą jedno wspólne koło i wykonują taniec z chustką (przy dowolnej piosence), naśladując ruchy, które wykonuje N.
- ☰ • Karta pracy, cz. 2, nr 57.
Dzieci:
 - słuchają rymowanki i imion dzieci.
 - łączą obrazki dzieci z obrazkami sprzętów, z których korzystały podczas pobytu na placu zabaw,
 - rysują po śladach rysunków i mówią, co one przedstawiają,
 - mówią, z czego lubią korzystać podczas pobytu na placu zabaw.

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19 (przewodnik, cz. 4, s. 142).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Zmiana miejsc*.
Dzieci stoją w kole. N. głośno wypowiada dwa imiona dzieci np. *Kasia – Tomek*. Zadaniem wymienionych dzieci jest jak najszybciej zamienić się miejscami.
- *Nasze ulubione zabawy w ogrodzie* – wspólne zabawy według propozycji dzieci.
N. słucha propozycji dzieci i organizuje ich ulubione zabawy.

III

- Zabawa słuchowa *W co się bawić?*
Parawan, dźwięki dzwonka do roweru, przelewania kubkiem wody, zburzenia niewielkiej budowli z klocków.
N. przechodzi za parawan. Obserwując dzieci, wydobywa różne dźwięki, np.: dźwięk dzwonka do roweru, przelewania kubkiem wody, zburzenia niewielkiej budowli z klocków. N. pyta: *W co się bawią dzieci?* Dzieci udzielają odpowiedzi: *Dzieci jeżdżą na rowerze, Dzieci się kąpią, Dzieci bawią się klockami.*
- *Nasze domki* – zabawa pobudzająco-hamująca.
Nagranie piosenki Dzieci świata, odtwarzacz CD, dla każdego dziecka szarfa w jednym z trzech kolorów.
Dzieci podzielone są na trzy grupy, z których każda oznaczona jest szarfami w innym kolorze. Dzieci maszerują za dzieckiem prowadzącym w wybranym przez nie kierunku. Kiedy usłyszą refren piosenki, dobierają się w trójki (każde dziecko w trójce posiada inny kolor szarfy) i maszerują w małych kołach.

- Zabawa ruchowa *Nasz krąg*.
Tamburyn.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie granym przez N. na tamburynie. Podczas przerwy w grze łąpią się za ręce i tworzą jedno duże koło. Idą w kole, śpiewając dowolną piosenkę.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Samodzielna aktywność poznawcza, oglądanie albumów, książek i czasopism dotyczących samolotów.	IV 19
	Zabawy <i>Gdzie pojedę na wakacje?</i> – rozwijanie umiejętności wypowiadania się.	IV 2
	Zestaw zabaw ruchowych nr 38.	I 5
II.	1. <i>Podróż do Włoch</i> – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej <i>Wakacyjne podróże</i> . Cele: wdrażanie do uważnego słuchania tekstu literackiego, poznawanie świata poprzez doświadczenia własne i innych ludzi.	IV 5, IV 18
	Zabawa ruchowa <i>Samoloty</i> .	I 5
	2. <i>Moje wymarzone wakacje</i> – malowanie na podkładzie z gazy. Cele: rozwijanie sprawności manualnej, zachęcenie do wypowiadania się na forum.	IV 1, IV 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu <i>Podniebne zawody</i> . Zabawy w piaskownicy – sprawdzanie, w którym wiaderku zmieści się najwięcej piasku.	I 4, I 5, I 6
III.	Zabawy konstrukcyjne <i>Na lotnisku</i> .	I 6
	Słuchanie piosenki <i>Wyścig rowerem</i> . Rozmowa na temat piosenki.	IV 5, IV 7
	Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Zabawy kolorami</i> .	I 5

Cele główne

- wdrażanie do uważnego słuchania tekstu literackiego,
- poznawanie świata poprzez doświadczenia własne i innych ludzi,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- zachęcenie do wypowiadania się na forum grupy.

Cele operacyjne

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące wysłuchanego utworu,
- wymienia miejsce, które odwiedziła rodzina Olka i Ady,
- maluje na podkładzie z gazy na zadany temat,
- opowiada o swoich wymarzonych wakacjach.

Przebieg dnia

I

- Samodzielna aktywność poznawcza, oglądanie albumów, książek i czasopism dotyczących samolotów.

Książki, encyklopedia i czasopisma dla dzieci.

N. nawiązuje z dziećmi rozmowę na temat wakacyjnych podróży. Pyta, czy jest w grupie dziecko, które leciało samolotem. Prosi, aby opisało swoje wrażenia. Następnie układa na stole książki, encyklopedie i czasopisma dla dzieci. Dzieci odnajdują w nich zdjęcia przedstawiające różnego rodzaju samoloty. N. zwraca uwagę na samoloty pasażerskie. Przedstawia zalety podróżowania samolotem, jeśli dzieci wcześniej o tym nie powiedziały.

- Zabawy *Gdzie pojedę na wakacje?* – rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się.
Piłka.
Dzieci siedzą na obwodzie koła. N. turla piłkę do wybranego dziecka i zadaje pytanie: *Gdzie pojedziesz na wakacje?* Dziecko chwyta piłkę i udziela odpowiedzi. N. zwraca uwagę, aby na pytanie odpowiadały tylko te dzieci, które mają w ręku piłkę.

Zestaw zabaw ruchowych nr 38 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zabawy kolorami.*
Dla każdego dziecka szarfa w jednym z czterech kolorów, cztery krążki w kolorach szarfi, tamburyn.
N. dzieli dzieci na cztery zespoły według kolorów szarfi. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach sali według rytmu wygrywanego przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze N. podnosi do góry krążek w wybranym kolorze. Dzieci, które mają szarfy w takim samym kolorze tworzą jednobarwne koło. Pozostałe dzieci ustawiają się w rzędzie we wskazanym przez N. miejscu. Następnie N. podnosi do góry dwa, trzy lub cztery krążki w różnych kolorach. Dzieci, tak jak poprzednio, tworzą koła (jeśli został podniesiony krążek w kolorze ich szarfi) lub ustawiają się w rzędzie (jeśli nie podniesiono krążka w kolorze ich szarfi).
- Zabawa bieżna z elementem naśladownictwa *Wakacyjna gimnastyka.*
Tamburyn.
Dzieci biegają w rytm wygrywany przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze dzieci zatrzymują się. N. wykonuje określone ruchy (np. trzy następujące po sobie elementy ćwiczeń gimnastycznych – skłon w przód, kłaśnięcie w dłonie, podskok). Dzieci powtarzają je w takiej samej kolejności.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Na zielonej łące.*
Krążek gimnastyczny w kolorze zielonym i czerwonym.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły – chłopcy i dziewczynki. Chłopcy-*bociany* ustawiają się po jednej stronie sali, dziewczynki-*żabki* po drugiej. N. podnosi zielony krążek – to znak dla żabek. Dziewczynki-*żabki* skaczą, wypowiadając *kum, kum* i wychodzą na środek sali. *Bawią się na łące.* N. podnosi czerwony krążek – to znak dla bocianów. *Żabki* uciekają. Chowają się w bezpiecznym miejscu (tam, gdzie były na początku zabawy). Na środek wychodzą chłopcy. Naśladują chód bociana – podnoszą wysoko nogi, wypowiadają *kle, kle*. W kolejnym powtórzeniu zabawy chłopcy i dziewczynki zamieniają się rolami.
- Zabawa ruchowa z elementem pełzania *Górskie wycieczki.*
Dzieci dobierają się parami i siadają skrzyżnie para za parą. W parach odwracają się przodem do siebie i podają sobie ręce – w ten sposób pod rękami dzieci tworzy się tunel (udający np. korytarz jaskini, którą zwiedzają podczas wakacji z rodzicami). Dzieci z ostatniej pary wstają i kolejno przechodzą przez tunel, czołgając się lub pełzając. Po wykonaniu zadania siadają w pozycji wyjściowej jako pierwsza para. Zabawa kończy się, kiedy wszystkie dzieci przejdą przez tunel.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Samolot.*
Bębenek.
Dzieci przy dźwiękach bębenka maszerują po sali w różnych kierunkach. Na hasło: *Samolot!* próbują stanąć na jednej nodze z ramionami wyciągniętymi w bok. Naśladują samolot przygotowujący się do startu. Dźwięk bębenka jest sygnałem do ponownego marszu.

II

Zajęcie 1. *Podróż do Włoch* – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Wakacyjne podróże*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siadają w rozsypane na dywanie. N., śpiewając dowolną piosenkę o pociągu, porusza się pomiędzy siedzącymi dziećmi. Kogo dotknie, ten dołącza do *pociągu*. Na koniec zabawy dzieci *dojeżdżają* do tablicy i siadają na dywanie w półkolu.
- Słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Wakacyjne podróże*.
Książka (s. 76–77) dla każdego dziecka.
N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Na wakacje czas!

Powoli zbliżały się wakacje. Każdy dzień był odrobinę dłuższy od poprzedniego. Robiło się coraz cieplej. Ada od dawna marzyła o locie samolotem.

Lubiła bawić się starym globusem swojej mamy. Plastikowym samolocikiem lądowała na maciupeńkich, ledwie widocznych wysepkach.

Któregoś dnia tata z tajemniczą miną podszedł do dziewczynki.

– Córeczko, czy ja mogę wylądować na twoim globusie?

– Oczywiście, że możesz. A gdzie chcesz wylądować, tatusiu?

– Widzisz, tutaj jest taki but na obcasie. To są Włochy i tu chciałbym wylądować razem z tobą, Olkiem, babcią, dziadkiem i mamą.

– To wspaniale, ale nie wiem, czy się zmieścimy w takim małym samolociku – zaśmiała się dziewczynka.

– W takim razie może polecimy dużym samolotem? Takim prawdziwym! Co ty na to?

– Bardzo, bardzo bym chciała, tatusiu! – krzyknęła uradowana Ada.

– To powiem ci w tajemnicy, że już kupiłem bilety.

– Naprawdę?! – zapytała z niedowierzaniem dziewczynka. – Olek, słyszałeś, będziemy lądować na bucie! Naprawdę!

Olek, podobnie jak jego siostra, nie mógł doczekać się wyjazdu. Kilka dni później całą rodziną przyjechali na lotnisko.

– Kochani – powiedział tata - lotnisko jest bardzo duże i łatwo się zgubić. Musimy się wzajemnie pilnować – dodał i popatrzył na dzieci.

Rodzeństwo z zaciekawieniem rozglądało się po ogromnej, pełnej ludzi hali wylotów.

– A kim są ci ludzie w mundurach? – zapytała Ada, ściskając Dinusia.

– To kapitan i stewardesy – odpowiedziała mama. – Może będą z nami lecieć do Włoch. Zobaczymy.

Dwie godziny później cała rodzina usadowiła się wygodnie w samolocie. Początkowo dziewczynka odrobinę bała się hałasujących silników.

– Startujemy! Nareszcie! – ucieszył się Olek i patrzył przez okno, jak z każdą chwilą wszystko robiło się coraz mniejsze i mniejsze. W końcu wlecieli w chmury i tylko od czasu do czasu widać było ląd, a potem morze. Wreszcie samolot wylądował i zaczęły się prawdziwe wakacje.

Upalne dni dzieci spędzały w krystalicznie przejrzystej i ciepłej wodzie. Wieczorami zaś zwiedzały piękne miasta, miasteczka i wsie pełne gajów oliwnych i winorośli. Ada uwielbiała pozować do zdjęć – zwłaszcza w towarzystwie Dinusia. Najbardziej spodobała się jej Fontanna Pszczół.

– Mamo, czy mogę posadzić tutaj Dinusia? – zapytała dziewczynka i w tym momencie Dinus wpadł prosto do wody. Na szczęście tata szybko wyłowił niesfornego pluszaka.

– Musisz go bardziej pilnować, córeczko – zaśmiał się tata. – Nie wiem, czy jest zadowolony z kąpieli.

– Chyba nie. Coś smutno wygląda. I co teraz zrobimy? Jeszcze się na mnie pogniewa – zaśmucila się Ada.

– Nie martw się. Myślę, że poprawi mu się humor, gdy tylko spróbuje prawdziwej włoskiej pizzy! – powiedział dziadek. – Zrobiłem się naprawdę głodny. A wy? – I wskazał budynek, z którego unosił się świeży zapach ziół i ciasta.

– W końcu jak Włochy, to i pizza! – zawołał Olek i cała rodzina weszła do pobliskiej pizzerii. Dinusiowi też poprawił się humor. Tak naprawdę nawet nie zdążył się mocno zmoczyć.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.

Książka (s. 76–77) dla każdego dziecka.

N. zadaje pytania:

- Gdzie wybrali się Olek i Ada z rodzicami i dziadkami na wakacje?
- Co stało się z Dinusiem tuż przed tym, jak tata zrobił jemu i Adzie zdjęcie?
- Jakie miejsce odwiedziła cała rodzina Olka i Ady?

N. prosi, aby dzieci opowiedziały, jak wygląda *Fontanna Pszczół*. Następnie kontynuuje rozmowę z dziećmi na temat opowiadania.

- Co jeszcze robili na wakacjach Olek, Ada i ich rodzina?
- W jaki sposób rodzina Olka i Ady dotarła do Włoch?

! Jeśli dziecko ma problem z płynnym opowiadaniem, N. może je wspierać, zadając dodatkowe pytania.

- Zabawy z globusem.

Globus.

N. pokazuje dzieciom globus. Wyjaśnia, co on przedstawia. Dzieci opisują jego wygląd, wymieniają kolory, których jest na nim najwięcej. N. zwraca uwagę na kolor niebieski. Informuje, że tym kolorem oznaczone są jeziora, rzeki, morza i oceany. Następnie dzieci kolejno podchodzą do N., kręcą globusem i wskazują na mapie dowolne miejsce. N. odczytuje jego nazwę, dzieli ją rytmicznie na sylaby, a dziecko powtarza.

- Zabawa ruchowa *Samoloty*.

Dzieci-samoloty przykucają i szeroko rozstawiają ramiona. Na hasło: *Start!* powoli się podnoszą i naśladują lot. Biegają w różnych kierunkach. Na hasło: *Lądujemy!* powoli zwalniają swój bieg, zatrzymują się w miejscu, kucają i opuszczają ramiona.

Zajęcie 2. *Moje wymarzone wakacje* – malowanie na podkładzie z gazy.

- Wyjaśnienie pojęcia *wakacje*. Podawanie skojarzeń ze słowem *wakacje*. Dzieci siedzą w półkoło. N. nawiązuje do słów piosenki. Pyta dzieci, co ich zdaniem oznacza słowo *wakacje*. Następnie prosi o podanie skojarzeń z tym słowem i określenie uczuć, jakie ono w nich budzi.
- Zapoznanie z tematem pracy. N. proponuje dzieciom wykonanie pracy plastycznej na temat *Moje wymarzone wakacje*. Zapoznaje dzieci z nową techniką – malowania na gazie. Prosi, aby dzieci namalowały miejsce, do którego najchętniej pojechałyby podczas wakacji.
- Samodzielne wykonanie prac przez dzieci.

Dla każdego dziecka kartka z bloku technicznego, klej, farby plakatowe, pędzel, gaza opatrunkowa.

Kartkę z bloku technicznego dzieci pokrywają klejem. Na całej powierzchni kartki przyklejają gazę. Na tak przygotowanym podłożu malują farbami plakatowymi na temat *Moje wymarzone wakacje*.

- Zorganizowanie wystawy z prac wykonanych przez dzieci.
Prace wykonane przez dzieci, spinacze do bielizny.
N. rozwiesza na sali sznurek. Za pomocą spinaczy do bielizny przypina do niego wykonane przez dzieci prace.
- Opowiadanie o swoich wymarzonych wakacjach.
Dzieci siedzą w półkolu przed wystawą swoich prac. Kolejno wychodzą na środek, wskazują własną pracę i opowiadają o tym, co ona przedstawia. Następnie przy pomocy N. przygotowują wystawę dla rodziców w szatni.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu *Podniebne zawody*.
Dwa samoloty wykonane z papieru techniką origami.
N. proponuje dzieciom udział w wyścigu samolotów. Wyznacza linię startu i mety. Dzieci stają w dwóch rzędach na wyznaczonej przez N. linii. Pierwszemu dziecku z każdego rzędu N. wręcza samolot wykonany techniką origami lub inną dowolną techniką. Dzieci rzucają go jak najdalej w kierunku mety. N. wraz z pozostałymi dziećmi sprawdzają, który samolot wylądował dalej. Zapisuje punkty. W ten sam sposób rywalizują ze sobą kolejne pary z poszczególnych zespołów. Zabawa kończy się, kiedy wszystkie dzieci wezmą w niej udział. N. liczy punkty poszczególnych zespołów i ogłasza zwycięzcę.
- Zabawy w piaskownicy – sprawdzanie, w którym wiaderku zmieści się więcej piasku.
Dwa wiaderka do piasku różniące się wielkością, kubeczki jednorazowe, tworzywo przyrodnicze np. patyki.
N. ustawia na obramowaniu piaskownicy dwa wiaderka do piasku, różniące się wielkością. Dzieci za pomocą jednorazowego kubka wsypują do wiaderka piasek. Liczbę wsypanych kubków z piaskiem zaznaczają poprzez ułożenie obok każdego wiaderka np. patyków. Po całkowitym wypełnieniu wiaderka piaskiem sprawdzają obok którego wiaderka jest więcej patyków (łączą patyki w pary). Zgodnie z wynikiem porównania wskazują wiaderko, w którym jest więcej piasku.

III

- Zabawy konstrukcyjne *Na lotnisku*.
Klocki.
N. zachęca dzieci do zabawy tematycznej *Na lotnisku*. Dzieci budują z różnego rodzaju klocków samoloty. Nadają im nazwy i uzasadniają, dlaczego właśnie tak chcą je nazwać. Następnie budują z klocków hangary (garaże) dla samolotów. Dalszą część zabawy wymyślają samodzielnie.
- Słuchanie piosenki *Wyścig rowerem* (sł. i muz. Danuta i Karol Jagiełło) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat piosenki.
Nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD.

Kie-dy ro-we - rem pę - dzę w dal i krę - cę pe - da - ła - mi,
 ko - le - dzy chcą do - go - nić mnie i wte - dy się ści - ga - my.
 Kie-dy ro - we - rem pę - dzę w dal, w u - szach mi ści - szcze wiatr.
 Zo - sta - wiam z ty - łu łą - kę, las, poz - dra - wiam ka - żdy kwiat.
 Ref.: Kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, hej, kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, cha,
 kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, hu, krę - cę, i - le tchu.
 Kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, hej, kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, cha,
 kie-dy pę-dzę na ro - we-rze, hu, krę - cę, i - le tchu.

I. *Kiedy rowerem pędzę w dal
 i kręcę pedałami,
 koledzy chcą dogonić mnie
 i wtedy się ścigamy.
 Kiedy rowerem pędzę w dal,
 w uszach mi świszczę wiatr.
 Zostawiam z tyłu łąkę, las,
 pozdrawiam każdego kwiat.*

II. *Kiedy rowerem pędzę w dal
 i kręcę pedałami,
 koledzy chcą dogonić mnie
 i wtedy się ścigamy.
 Kiedy rowerem pędzę w dal,
 drogę do mety znam.
 przyciskam mocniej, no i znów
 medal ze złota mam.*

Ref.: *Kiedy pędzę na rowerze, hej,
 kiedy pędzę na rowerze, cha,
 kiedy pędzę na rowerze, hu,
 kręcę, ile tchu.* } bis

Ref.: *Kiedy pędzę na rowerze, hej... /bis*

N. zadaje pytania dotyczące zawartych w niej treści:

- O czym opowiada piosenka?
- Co wkładamy na głowę, wsiadając na rower?

- Czy rowerem możemy jechać wszędzie, gdzie chcemy?
- O czym należy pamiętać, jeżdżąc na rowerze?
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zabawy kolorami* (przewodnik cz. 4, s. 152)

Czerwiec, tydzień 2

Dzień 2

Wakacyjne podróże
Sposób na wakacyjną nudę

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Odrysowywanie, wycinanie i kolorowanie sylwet ryb. Zabawa <i>Ryby w rzece</i> . Rozwijanie sprawności manualnej. Zabawa bieżna z elementem naśladownictwa <i>Wakacyjna gimnastyka</i> .	I 7, IV 8 I 7 I 5
II. 1.	<i>Co pływa, co tonie?</i> – zajęcia badawcze. Cele: rozbudzanie ciekawości poznawczej poprzez aktywny udział w zabawach badawczych, nabywanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole. Zabawa <i>Szum morskich fal</i> .	IV 13, III 5 I 5
2.	Zajęcie umuzykalniające oparte na piosence <i>Wyścig rowerem</i> . Cele: rozwijanie szybkiej reakcji na ustalone sygnały, rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Echo</i> . Przyglądanie się chmurom na niebie. Rysowanie na piasku kształtów chmur.	I 5, IV 7 I 4, I 5, I 6, II 11
III.	Zabawy badawcze – oglądanie i porównywanie ziaren piasku. <i>Wiatr</i> – ćwiczenie ortofoniczne. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku <i>Na zielonej łące</i> .	IV 13 IV 2, IV 7 I 5

Cele główne

- rozbudzanie ciekawości poznawczej poprzez aktywny udział w zabawach badawczych,
- nabywanie umiejętności zgodnego współdziałania w zespole,
- rozwijanie szybkiej reakcji na ustalone sygnały,
- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- aktywnie uczestniczy w zabawach badawczych, wymienia przedmioty, które utrzymują się na wodzie i te, które toną,
- zgodnie współpracuje w zespole,
- wykonuje prawidłowo zadania podczas zabaw przy muzyce,
- potrafi wykonać układ ruchowy do piosenki.

Przebieg dnia

I

- Obrysowywanie, wycinanie i kolorowanie sylwet ryb.
Szablon przedstawiający sylwety ryby, dla każdego dziecka biała kartka z bloku technicznego, nożyczki, kredki.
N. mówi dzieciom zagadkę: *W wodzie pływają, głosu nie mają.* (ryby)
Układa na stole szablon przedstawiający rybę. Dzieci obrysowują sylwetę ryby na białej kartce, wycinają i kolorują według własnego pomysłu. Następnie odkładają sylwety ryb we wskazane przez N. miejsce.

! Sylwety ryb będą wykorzystywane w trakcie różnego typu aktywności.

- Zabawa *Ryby w rzece*. Rozwijanie sprawności manualnej.
Dla każdego dziecka rolka po ręczniku papierowym, kawałki włóczki, wykonane wcześniej przez dzieci sylwety ryb, dziurkacz, kawałek niebieskiej krepiny.
N. proponuje dzieciom zabawę z rybkami. Każdemu dziecku wręcza rolkę po ręczniku papierowym. Przywiązuje do niej koniec włóczki. Pozostałą część włóczki dzieci nawijają na rolkę. W wykonanej wcześniej sylwecie ryby robią dziurkaczem otwór. Samodzielnie lub z pomocą N. przywiązują sylwetę rybki do końca włóczki. N. rozkłada na podłodze niebieską krepinę – to rzeka. Proponuje dzieciom, aby wszystkie rybki wypuścić do rzeki. Dzieci ustawiają się dokoła krepiny. Trzymają za końce w obu dłoniach rolkę po ręcznikach. Powoli obracają rolkę, odwijając z niej włóczkę. Sylweta rybki znajduje się coraz niżej. Zadanie jest wykonane, gdy sylweta rybki dotknie niebieskiej krepiny, czyli rybka zanurzy się w wodzie.

! Podczas powtórzenia zabawy można dzieciom zaproponować łowienie ryb tj. nawijanie włóczki ze znajdującą się na końcu sylwetą ryby na rolkę.

- Zabawa bieżna z elementem naśladownictwa *Wakacyjna gimnastyka* (przewodnik, cz. 4, s. 152).

II

Zajęcie 1. *Co pływa, co tonie?* – zajęcia badawcze.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stoją w kole. N. wita dzieci, które lubią chodzić na spacer, grać w piłkę, słuchać bajek, jeździć na rowerze. Dzieci, które czują się powitane, wstają i wykonują jeden podskok w miejscu.
- Wprowadzenie do zabaw badawczych, zachęcanie dzieci do wypowiedzania się.
Głębokie naczynie z wodą, parawan lub tekturowe pudełko.
Dzieci siedzą w półkolu. N. ustawia za parawanem lub za wysokim pudełkiem głębokie naczynie z wodą. Dzieci odwracają się do N. plecami. N. energicznymi ruchami wywołuje dźwięk pluskania wody. Dzieci odwracają się przodem i odgadują rodzaj dźwięku. N. pyta, co dzieci najbardziej lubią robić podczas wakacji nad wodą. Proponuje wspólne eksperymenty, podczas których dzieci dowiedzą się co pływa, a co tonie. Zachęca do organizowania podobnych zabaw z rodzicami.
- Zabawy badawcze w ogrodzie przedszkolnym.
Dla każdego zespołu plastikowe tacki, plastikowe pojemniki na wodę i np. małe kamyczki, kartki z zeszytu, plastelina, metalowy klucz, korek, piłeczki do ping-ponga, kawałki papieru o różnej strukturze i grubości (np. kawałek tektury, bibuły, brystolu), klocek drewniany, klocek plastikowy, styropian, piórko, liść, gąbka, makaron, po dwie łódki z papieru wykonane techniką origami.
N. zaprasza dzieci na dalszą część zajęcia do ogrodu przedszkolnego. Ustawia na trawniku pojemniki wypełnione wodą, a obok każdego pojemnika układa na tackach różne przedmioty. Dzieli dzieci na zespoły (liczba zespołów uzależniona jest od liczby dzieci w grupie). Każdy zespół otrzymuje dwie łódki z papieru wykonane np. techniką origami. Dzieci stają dookoła wskazanego przez N. pojemnika. Wykonują następujące doświadczenia:
– sprawdzają, czy ich łódki pływają – umieszczają je na wodzie, obserwują, swobodnie wypowiadają się na temat sposobu poruszania się łódek,

- dmuchają na łódki umieszczone na wodzie. Obserwują, jak łódki poruszają się pod wpływem strumienia powietrza (dmuchają raz mocno, raz lekko),
- obciążają łódkę kamykami, uważając, aby nie zatonięła. Obserwują, która łódka udźwignęła większy ciężar. Swobodnie wypowiadają się na temat wykonywanego doświadczenia. N. zwraca uwagę na ograniczenia, jakie obowiązują przy obciążeniu np. statków. Wyjaśnia, że załadowany zbyt duży ciężar może spowodować zatonięcie statku. Odkładają łódki na bok,
- sprawdzają, czy plastelina utrzyma się na wodzie. Robią z plasteliny kuleczkę, placek, robią dziurkę w placku, lepią kształt spodeczka. Ostrożnie umieszczają na powierzchni wody,
- kładą na wodzie kartki z zeszytu. Układają na nich piórko, monetę, mały kamyk itp. Wykonują ćwiczenie ostrożnie, tak, aby kartka utrzymała ciężar,
- sprawdzają, które z ułożonych na tackach przedmiotów po wrzuceniu ich do wody zatoną, a które nie,
- układają na jednej tacce przedmioty, które toną, na drugiej przedmioty, które pływają. Zastanawiają się, dlaczego tak się dzieje. N. wyjaśnia, że wszystko zależy od ciężaru przedmiotów. Ciężkie przedmioty toną, lekkie pływają.

- Zabawa *Szum morskich fal*.

Folia malarska.

Dzieci stoją w kole. Chwytają za końce folię malarską. Maszerując powoli w kole w jedną i w drugą stronę (naprzemiennie), wywołują dźwięk przypominający szum morskich fal. Nasłuchują dobiegających dźwięków. Zastanawiają się, dlaczego nie zawsze są takie same.

Zajęcie 2. Zajęcie umuzykalniające oparte na piosence *Wyścig rowerem* (przewodnik, cz. 4, s. 156).

- Zabawa rozwijająca reakcję na sygnał.

Marakas.

Marsz po okręgu koła w rytmie marakasu. Na zmianę akompaniamentu, dzieci wykonują ruchy zgodne z ustaleniami.

<i>przerwa w muzyce</i>	Dzieci:
<i>rytm ósemek</i>	naśladują podnoszenie ciężkich kamieni,
<i>mocne uderzenie</i>	bieg na palcach,
<i>trzy mocne uderzenia</i>	podskok obunóż,
	dobierają się w trójki i maszerują po okręgu małych kół.

- Ćwiczenie oddechowe – *Podmuch wiatru*.

Nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD.

Dzieci leżą na podłodze. W rytmie piosenki naśladują nogami jazdę na rowerze. Na dźwięk bębienka przechodzą do siadu i naśladują podmuch wiatru. Nabierają powietrza nosem i wypuszczają ustami.

- Zabawa pobudzająco-hamująca *Różne rowery*.

Nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD. Dla każdego dziecka naklejka w jednym z pięciu dowolnych kolorów.

Dzieci podzielone są na pięć grup. Każda grupa oznaczona jest naklejkami w jednym z pięciu kolorów. W rytmie muzyki dzieci maszerują swobodnie w określonym kierunku. Na przerwę w muzyce N. unosi koła, wybierając dowolnie kolory. Dzieci ustawiają się przed nią w wyznaczonych miejscach zgodnie z zaprezentowanymi im kolorami.

- Zabawa z piosenką *Wyścig rowerem*.

Nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD.

Dzieci ustawione są w dwóch kołach.

I. *Kiedy rowerem pędzę w dal
i kręcę pedałami,*

*koledzy chcą dogonić mnie
i wtedy się ścigamy.*

*Kiedy rowerem pędzę w dal,
w uszach mi świszczę wiatr.*

*Zostawiam z tyłu łąkę, las,
pozdrowiam każdy kwiat.*

Ref.: *Kiedy pędzę na rowerze,
hej, kiedy pędzę na rowerze, cha,
kiedy pędzę na rowerze, hu,
kręcę, ile tchu./ bis*

II. *Kiedy rowerem pędzę w dal
i kręcę pedałami,*

*koledzy chcą dogonić mnie
i wtedy się ścigamy.*

*Kiedy rowerem pędzę w dal,
drogę do mety znam.*

*Przyciskam mocniej, no i znów
medal ze złota mam.*

Ref.: *Kiedy pędzę na rowerze, hej...*

Dzieci:

maszerują po okręgach i naśladują trzymanie w rękach kierownicy,

biegną, stawiając drobne kroczki,

zwracają się twarzami do N. i miarowo klaszczą, maszerują w miejscu,

stają w rozkroku, kołyszą rękami nad głowami,

biegną, stawiając drobne kroczki,
na słowo *hej* wyskakują w górę i pozostają przez chwilę w bezruchu, maszerują w miejscu,

podanie rąk w parach obroty w lewą stronę,

obroty w prawą stronę,

przejście do dużego koła; marsz po jego okręgu.

zwrot do środka koła; miarowo klaszczą,

tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa rozwijająca szybki refleks – *Wesoła jazda*.

Obręcz dla każdej pary, nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD.

Dzieci dobierają się w pary *rowerzysta i rower*. W dowolnych miejscach na środku sali rozłożone są obręcze. W rytmie piosenki pary przemieszczają się w dowolnych kierunkach. Na przerwę w muzyce, pary zajmują miejsca w obręczach. Podczas powtórzenia zabawy N. zabiera jedną obręcz. Para *rower – rowerzysta*, która pozostanie bez obręczy, zajmuje miejsce z boku. Zabawę powtarzamy aż pozostanie jedna para zwycięzców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Echo*.

N. wyznacza teren do zabawy. Po jednej stronie staje N., a po drugiej dzieci. N. wypowiada proste, krótkie słowo. Dzieci powtarzają je. Następnie w jak najszybszym tempie zamieniają się z N. stronami. Stają przodem do N. i zabawa toczy się nadal. N. wymienia kolejne słowo.

- Przyglądanie się chmurom na niebie. Rysowanie na piasku kształtów chmur.

Koce.

Dzieci leżą na kocach. Przyglądają się kształtom chmur. Następnie rysują je na piasku. Zastanawiają się, dlaczego chmury przybierają różny kształt.

III

- Zabawy badawcze – oglądanie i porównywanie ziaren piasku.

Plastikowe tacki, piasek (przynajmniej dwa rodzaje piasku różniące się np. kolorem lub wielkością ziaren), lupy, szkła powiększające.

N. wysypuje na dwie płaskie tacki piasek (piasek na tackach różni się np. kolorem lub wielkością ziaren). Dzieci oglądają ziarnka piasku przez szkła powiększające lub lupy, dotykają. Starają się określić, jaki jest piasek. N. zwraca uwagę na bezpieczeństwo (np. niedotykanie oczu zapiaszczonymi rękami, nierzucanie w siebie piaskiem, niejedzenie piasku).

- *Wiatr* – ćwiczenie ortofoniczne.

Nagranie piosenki *Wyścig rowerem*, odtwarzacz CD, bębenek, tamburyn.

Dzieci biegną, stawiając drobne kroki w rytmie piosenki, naśladują jazdę na rowerach w określonym kierunku. Na hasło: *Wietrzyk!* i dźwięk bębena zatrzymują się i szeptem wypowiadają zgłoski: *szszsz*, naśladując szum wiatru. Ponownie biegną w rytmie piosenki. Na kolejną przerwę w muzyce i dźwięk tamburynu zatrzymują się i naśladują odgłosy silnego wiatru, wypowiadając głośno zgłoski: *szuszauchuuuu*.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Na zielonej łące* (przewodnik cz. 4, s. 152).

Czerwiec, tydzień 2

Dzień 3

Wakacyjne podróże

Planujemy wakacje

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia artykulacyjne i ruchowe na podstawie rymowanki Iwony Fabiszewskiej <i>Wakacyjne plany</i> . Układanie z klocków w kształcie figur geometrycznych sylwety żaglówki. Zabawa ruchowa z elementem pełzania <i>Górskie wycieczki</i> .	I 5, IV 2 IV 1, IV 12 I 5
II. 1. <i>Wakacyjne bagaże</i> – zajęcie matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia, klasyfikowanie przedmiotów ze względu na ich przynależność. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem skoku <i>W sam środek</i> . Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Czas na zbiórkę</i> .	IV 12, IV 15 I 8, I 9 I 4, I 5
III. Zabawa tematyczna z wykorzystaniem rekwizytów z kącika teatralnego <i>Pakujemy walizki</i> . Zabawa <i>Prawda czy fałsz</i> – rozwijanie zdolności koncentracji podczas działania przy muzyce. Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Samolot</i> .	IV 1 IV 5, IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- klasyfikowanie przedmiotów ze względu na ich przynależność,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy części garderoby, rysuje odpowiednią liczbę kropek i chmurek,
- układa obok siebie i liczy przedmioty,
- uważnie obserwuje i słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w ćwiczeniach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia artykulacyjne i ruchowe na podstawie rymowanki Iwony Fabiszewskiej *Wakacyjne plany*.

N. mówi rymowankę. Za pierwszym razem wspólnie z dziećmi wykonuje określone ruchy i wypowiada sylaby. Podczas kolejnego powtórzenia zachęca dzieci do samodzielności.

*Słońko mocno świeci,
cieszą się więc dzieci
Chi, chi, cha, chi, chi, cha,
moc promyków słońko da
Chodźmy więc nad wodę
po letnią przygodę
Plum, plum, plum, plum, plum, plum,
to strumyka słyhać szum
Wejdźmy też na górę
podziwiać naturę.*

*Och, och, och, puch, puch, puch
to przedszkolak dzielny zuch.*

Dzieci:

podnoszą ręce i naśladują wkręcanie żarówek,
podskakują obunóż,
powtarzają sylaby i klaszczą a dłonie,
podnoszą ręce i naśladują wkręcanie żarówek,
maszerują w miejscu,
kontynuują marsz,
powtarzają sylaby i pokazują dłonią kształt fali,
wypowiadają długo głoskę sz.
naśladują wchodzenie na górę,
przykładają dłoń do czoła, tworząc nad oczami
daszek i rozglądają się w obie strony,
powtarzają sylaby i klaszczą w dłonie,
wskazują ręką siebie.

- Układanie z klocków w kształcie figur geometrycznych sylwety żaglówki.

Klocki np. drewniane w kształcie figur geometrycznych, pojemnik na klocki.

Dzieci siedzą na dywanie. N. umieszcza obok dzieci pojemnik z drewnianymi klockami w kształcie figur geometrycznych. Układa z nich sylwetę żaglówki. Dzieci, patrząc na wzór, tworzą taką samą kompozycję. Na koniec układają inne kształty według własnej inwencji.

- Zabawa ruchowa z elementem pełzania *Górskie wycieczki* (przewodnik, cz. 4, s. 152).

II

Zajęcie 1. *Wakacyjne bagaże* – zajęcia matematyczne.

- Wprowadzenie.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii w umiarkowanym tempie, szarfa w dowolnym kolorze.

N. wybiera jedno dziecko, które będzie lokomotywą i oznacza je szarfą. Pozostałe dzieci siedzą z boku sali jedno obok drugiego. N. włącza nagranie dowolnej melodii w umiarkowanym tempie. Dziecko pełniące rolę lokomotywy porusza się po całej sali, naśladując ruch pociągu (obiema rękami zgiętymi w łokciach wykonuje małe koła). Kiedy N. wyłączy muzykę, *lokomotywa* zatrzymuje się. Dziecko wymienia głośno, dzieląc rytmicznie (na sylaby) imiona dzieci, które dołączają do *lokomotywy* jako wagoniki. Kiedy usłyszą ponownie muzykę, ruszają w *podróż*. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci dołączą do *pociągu*.

- Zapoznanie z zawartością walizki. Liczenie przedmiotów umieszczonych w walizce.

Mała walizka, w której znajduje się np. 5 foremek i 4 łopatkę do piasku, koło do pływania (dmuchane), czepek, koc, dwie letnie czapki, okulary przeciwsłoneczne, 3 małe piłeczki.

Dzieci siedzą w kole. N. umieszcza w środku koła walizkę z całą jej zawartością. Wskazane przez N. dzieci wyjmują kolejno poszczególne przedmioty i układają je na dywanie. Określają przeznaczenie przedmiotów i układają obok siebie te, których przeznaczenie jest takie samo (do zabawy, do pływania, do ochrony przed słońcem). Liczą przedmioty.

- ☰ • Karta pracy, cz. 2, nr 58
Dzieci:
 - oglądają obrazek,
 - wymieniają rzeczy, które pakuje do walizki Olek, zastanawiają się, czy wszystkie będą przydatne podczas wakacyjnego wyjazdu,
 - przypominają sobie, gdzie Olek z rodziną spędza wakacje i jaka panuje tam latem pogoda,
 - liczą spodenki, koszulki, czapki, pary skarpetek i pary butów,
 - rysują odpowiednią liczbę kropek w ramkach pod małymi obrazkami,
 - w każdej ramce rysują o jedną chmurkę więcej niż w poprzedniej.

- Zabawa ruchowa *Wakacyjne bagaże*.

Woreczek gimnastyczny dla każdego dziecka.

Dzieci ustawiają się w szeregu z jednej strony sali. N. wręcza każdemu dziecku woreczek. Dzieci pochylają się do przodu i kładą woreczek-plecak na swoich plecach. Starają się przejść na drugi koniec sali tak, aby nie zrzucić woreczka. Zabawę powtarzamy trzy razy.

- ☰ • Karta pracy, cz. 2, nr 59.
Dzieci:
 - oglądają obrazki,
 - liczą stroje kąpielowe, spódniczki, koszulki, kapelusze, pary skarpet, zastanawiają się czy wszystkie będą Adzie potrzebne,
 - rysują odpowiednią liczbę kropek w ramkach pod małymi obrazkami,
 - przyglądają się obrazkom na poprzedniej karcie, wskazują różnice między bagażami Olka i Ady,
 - w każdej kolejnej ramce rysują o jedną chmurkę mniej niż w poprzedniej.

Zajęcie 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19 (przewodnik, cz. 4, s. 142).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem skoku *W sam środek*.
N. rysuje na chodniku duże koło, a w jego środku małe koło. Dzieci stają na linii większego koła. Kolejno skaczą obunóż tak daleko, aby wskoczyć do małego koła. Jeśli im się to nie uda, wracają na linię startu i próbują kolejny raz.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czas na zbiórkę*.
N. wyznacza teren do zabawy. Dzieci swobodnie biegają. Na umówiony wcześniej sygnał (np. gwizdek) dzieci podbiegają do N. i ustawiają się w parach lub rzędzie (w zależności od polecenia N.).

III

- Zabawa tematyczna rekwizytami z kącika teatralnego *Pakujemy walizki*.
Pacynki lub kukiełki.
N. zachęca do zabawy tematycznej w kąciku teatralnym. Dzieci wybierają odpowiednie pacynki lub kukiełki. Planują wyjazd na wakacje. Wcielają się w rolę mamy, taty i dziecka. Zastanawiają się, jakie stroje i jakie przedmioty będą im potrzebne podczas wakacyjnego wyjazdu. Rozmawiają o tym ze sobą.
- Zabawa *Prawda czy fałsz* – rozwijanie zdolności koncentracji podczas działania przy muzyce.
Nagranie piosenki *Wyścig rowerem, odtwarzacz CD*.
Dzieci maszerują po okręgu w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce N. prezentuje dzieciom zdania prawdziwe lub fałszywe. Jeżeli zdanie jest prawdziwe, dzieci unoszą ręce, jeżeli jest fałszywe, przechodzą do przysiadu.

- Rower musi mieć sprawne hamulce.
 - Na rowerze jeździmy w wyznaczonych miejscach.
 - Rower to rodzaj samochodu.
 - Rowerem możemy zjeżdżać z góry bez hamulców.
 - Na rowerze jeżdżą tylko dziewczynki.
- • Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Samolot* (przewodnik cz. 4, s. 152).

Czerwiec, tydzień 2

Dzień 4

Wakacyjne podróże

Wakacje nad morzem

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rozmowa kierowana <i>Pocztówka znad morza</i> . Oglądanie przez lupy i szkła powiększające różnego rodzaju muszli, porównywanie muszli i grupowanie. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Zabawy kolorami</i> .	IV 5 IV 13, IV 18 I 5
II. 1.	<i>Nad morzem</i> – rozmowa przy obrazku. Cele: poznawanie różnych środowisk przyrodniczych, rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na określony temat. Zabawa kształtująca umiejętność szybkiej reakcji na sygnał <i>Rybki i rekin</i> .	IV 5, IV 9, IV 18 I 5
2.	<i>Wakacyjny upominek</i> – zajęcie plastyczne. Cele: rozwijanie sprawności manualnej, zachęcanie do sprawiania niespodzianek bliskim osobom. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa integracyjna z chustą <i>Zabawy z rybkami</i> . Zabawa ruchowa z elementem rzutu <i>Podaj piłkę</i> .	I 7, IV 1 I 4, I 5
III.	Zabawa <i>Rysujemy morskie fale</i> . Instrumentacja piosenki <i>Wyścig rowerem</i> . Zabawa bieżna z elementem naśladownictwa <i>Wakacyjna gimnastyka</i> .	I 7 IV 7 I 5

Cele główne

- poznawanie różnych środowisk przyrodniczych,
- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na określony temat,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- zachęcanie do sprawiania niespodzianek bliskim osobom.

Cele operacyjne

Dziecko:

- określa za pomocą przymiotników, jakie jest morze,
- opisuje nadmorski krajobraz, wypowiada się na temat ulubionych zabaw nad morzem,
- wykonuje upominek dla bliskiej osoby,
- wypowiada się na temat osoby, której chce wręczyć prezent.

Przebieg dnia

I

- Rozmowa kierowana *Pocztówka znad morza*.
Pocztówki z różnych miejsc Polski (w tym z nadmorskim krajobrazem) z zapisanymi na niektórych z nich pozdrowieniami.

N. pokazuje dzieciom pocztówki przedstawiające różne krajobrazy. Czyta zapisane na nich pozdrowienia. Przypomina o zwyczaju wysyłania kart z pozdrowieniami np. z wakacji. Dzieci wskazują pocztówki, które przedstawiają krajobraz nadmorski. Wybierają dwie pocztówki, które im się najbardziej podobają.

- Oglądanie przez lupy i szkła powiększające różnego rodzaju muszli, porównywanie muszli i grupowanie.

Różnego rodzaju muszle, lupy, szkła powiększające.

N. układa na stole różnego rodzaju muszle. Prosi, aby dzieci dokładnie przyjrzały się muszłom, używając do tego celu lup i szkieł powiększających. Dzieci porównują muszle między sobą, układają obok siebie muszle, które mają podobne cechy (np. podobny kształt). Odnajdują największą i najmniejszą muszlę. Następnie każde dziecko wybiera sobie jedną muszlę. Stara się znaleźć inną osobę, która ma podobną muszlę np. podobnej wielkości lub z podobnymi wzorami. Dzieci układają podobne okazy blisko siebie.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zabawy kolorami* (przewodnik, cz. 4, s. 152).

II

Zajęcie 1. Nad morzem – rozmowa przy obrazku.

- Wprowadzenie do tematu. Zabawa dotykowa *Dotyk kropelki*.

Naczynie z wodą, kropliomierz, słomka lub strzykawka.

Dzieci siedzą w kole z zamkniętymi oczami. Jedną dłoń kładą na kolanie. Drugą dłoń wyciągają lekko przed siebie. N. każdemu dziecku (nie w kolejności) zakrapla (najlepiej kropliomierzem) na dłoń kropelkę wody. Dziecko, które poczuje wodę na swojej dłoni, otwiera oczy, rozciera kropelkę, pocierając dłonią o dłoń i w ciszy obserwuje dalsze działania N.. Kiedy wszystkie dzieci mają już otwarte oczy, N. prosi, aby każde dziecko odpowiedziało na pytanie: *Co czułem, kiedy kropelka wody dotknęła mojej dłoni?*

- Odgadywanie treści obrazka.

Obrazek lub zdjęcie przedstawiające nadmorski krajobraz (największą część obrazka zajmuje morze), pięć kawałków szarego papieru (takiej wielkości, aby przykryły obrazek) z narysowanymi na nich sylwetkami słońce od 1 do 5.

N. umieszcza na tablicy obrazek, przedstawiający nadmorski krajobraz, który przykryty jest pięcioma kawałkami szarego papieru. Na każdym kawałku papieru narysowana jest inna liczba słońce (od 1 do 5). Dzieci kolejno wymieniają dowolną liczbę i przy pomocy N. odsłaniają odpowiedni fragment obrazka. Próbuje odgadnąć, co jest przedstawione na obrazku.

- Opisywanie nadmorskiego krajobrazu. Określanie cech morza.

Obrazek lub zdjęcie przedstawiające nadmorski krajobraz (większą część obrazka zajmuje morze), ewentualnie obrazek lub zdjęcie przedstawiające krajobraz nad rzeką lub nad jeziorem.

N. prosi, aby dzieci przyjrzały się dokładnie obrazkowi umieszczonemu na tablicy i opowiedziały o nim. Następnie pyta: *Jakie jest według was morze?* Dzieci opisują morze jednym słowem np. głębokie, niebieskie, szerokie, piękne, niebezpieczne, tajemnicze itp. Następnie pyta: *Czym morze różni się od rzeki lub od jeziora?* (aby ułatwić porównanie można umieścić na tablicy obrazek przedstawiający krajobraz nad rzeką lub jeziorem) *Jaki smak ma woda morska? Dlaczego morze jest słone?* Wyjaśnia dzieciom tajemnice słonego smaku wody morskiej.

Na dnie mórz i oceanów znajdują się pasma skał. Zbudowane są one z różnych minerałów, z których niektóre są bardzo słone. Woda morska rozpuszcza skały. Wtedy sól dostaje się do morza. Na dnie mórz i oceanów znajdują się również wulkany, które wybuchają. Wydobywa się z nich lava zwiększająca zasolenie wody. Najbardziej słonym morzem jest Morze Martwe. Jest ono tak słone, że nie mogą w nim żyć żadne rośliny i zwierzęta. Gdybyśmy chcieli się w nim wykąpać, to nawet jeśli nie potrafimy pływać, utrzymamy się na wodzie.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Morskie fale*.
Dzieci stoją w rozsypane. Naśladują ruch morskich fal – naprzemiennie unoszą równocześnie obie ręce, wykonując wdech i opuszczają, wykonując wydech.
- Wypowiadanie się na temat ulubionych zabaw nad morzem. Zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo.
N. pyta, co dzieci najbardziej lubią robić podczas pobytu nad morzem. Dzieci wypowiadają się na temat ulubionych zabaw. Dzielą się swoimi doświadczeniami z pobytu nad morzem. Następnie N. pyta, czego dzieciom nie wolno robić podczas pobytu nad morzem. Przypomina o zakazie oddalania się od rodziców i wchodzenia do wody bez nadzoru osoby dorosłej.
- Rozwijanie wyobraźni twórczej *O czym szepcze muszelka?*

Muszla.

Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje muszlę, w której słychać wyraźny szum. Dzieci kolejno wstuchują się w odgłosy wydawane przez muszlę. Opowiadają, o czym według nich ona szumi.

- Zabawa kształtująca umiejętność szybkiej reakcji na sygnał *Rybki i rekin*.
N. wybiera dziecko, które będzie pełniło rolę rekina. Rekin staje z boku sali. Pozostałe dzieci poruszają się w dowolny sposób w różnych kierunkach, wykonując rękoma ruchy naśladowujące pływanie – *rybki pływają w morzu*. Na hasło: *Rekin!* dzieci-rybki zatrzymują się bez ruchu, a rekin wyrusza na łowy. *Rybka*, które poruszy się, a *rekin* to zauważy, zostaje przez niego złapana – dziecko siada z boku sali. W dalszej zabawie uczestniczy jako obserwator i pomocnik *rekin*a. Wspólnie z *rekinem* obserwuje, która rybka poruszyła się. Zabawa kończy się, gdy *na wolności* pozostaną np. dwie *rybki*. Zwycięzcy zostają nagrodzeni brawami. Jeśli dzieci są zainteresowane, zabawę można powtórzyć.

Zajęcie 2. Wakacyjny upominek – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie.
Dzieci siedzą w kole. N. pyta:
 - *Jakie pamiątki przywozimy z wakacji?*
 - *Dla kogo przywozimy pamiątki z wakacji?*
 - *Dlaczego wręczamy bliskim osobom pamiątki z wakacji?*

- Zapoznanie z tematem pracy. Przygotowanie do pracy.
Wyprawka, karta nr. 27, nożyczki klej, kolorowa włóczka lub bibuła.
N. proponuje dzieciom wykonanie wakacyjnego upominku dla bliskiej osoby. Dzieci przygotowują kartę pracy oraz niezbędne pomoce.
- Samodzielne wykonanie pracy przez dzieci według instrukcji N.
Dzieci wycinają z karty zaznaczone konturem kształty. Składają je według instrukcji tak, aby potworek otwierał i zamykał usta. Przyklejają na czubku głowy potworka kolorowe włosy z włóczki lub z bibuły.
- Nadanie potworkowi imienia.
Prace wykonane przez dzieci.
Dzieci siedzą w kole, trzymając w rękach wykonane przez siebie potworki. Kolejno podają imię, jakie nadały swoim potworkom oraz wymieniają osoby, którym je wręczą. Mówią np.: *To Kacperek. Dam go Mateuszowi, mojemu przyjacielowi z przedszkola.*

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa integracyjna z chustą *Zabawy z rybkami*.
Sylwety ryb wykonane przez dzieci.
N. rozkłada na podłodze chustę animacyjną. Dzieci układają na niej wykonane z papieru kolorowe rybki. Następnie ustawiają się dookoła chusty, trzymając ją obiema rękami. Na

hasło N. – *sztorm* (N. wyjaśnia dzieciom znaczenie słowa) dzieci poruszają mocno chustą, tworząc fale. Uważają jednak, aby żadna ryбка nie spadła na podłogę. Jeśli tak się stanie, dzieci szybko podnoszą rybkę i kładą ją na chustę. N. przypomina dzieciom, że ryby nie mogą żyć bez wody.

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu *Podaj piłkę*.

Piłka.

Dzieci stoją w kole. N. za pomocą wyliczanki *Raz, dwa, trzy rzucasz ty* wybiera dziecko, któremu wręcza piłkę. Dziecko wypowiada imię innego dziecka i rzuca do niego piłkę tak, aby mogło ją złapać. Stara się, aby piłka nie upadła na ziemię. Jeśli dziecku nie uda się złapać piłki lub rzuci ją nieprawidłowo, zarówno dziecko, które rzuciło piłkę, jak i to, do którego była ona adresowana, obiegają koło po zewnętrznej stronie i wracają na swoje miejsce. Teraz piłkę rzuca dziecko, które poprzednio miało za zadanie ją złapać. Zabawa toczy się dalej.

III

- Zabawa sensoryczna *Rysujemy morskie fale*.

Plastikowe tace (1 na 3–4 dzieci), piasek, myjka do okien.

N. ustawia na stole tace, której dno pokryte jest piaskiem. Pokazuje dzieciom, jak można przedstawić graficznie morskie fale – rysuje palcem na piasku. Następnie wyrównuje powierzchnię myjką. Dzieci próbują samodzielnie narysować fale. Po zakończeniu rysowania każde dziecko wyrównuje powierzchnię piasku.

Dobrze jest wykorzystywać do wyrównywania powierzchni plastikowe narzędzie zakończone gumką, przeznaczone do mycia okien.

- Instrumentacja piosenki *Wyścig rowerem*.

Nagranie piosenki *Wyścig rowerem* (przewodnik, cz. 4, s. 156), odtwarzacz CD, dla każdego dziecka jeden z instrumentów: bębenek, kastaniety, marakasy, tamburyn, trójkąt.

Dzieci podzielone są na cztery grupy; siedzą w półkolu przed N., który rozdaje dzieciom instrumenty.

I. *Kiedy rowerem pędzę w dal
i kręcę pedałami,
koledzy chcą dogonić mnie
i wtedy się ścigamy.
Kiedy rowerem pędzę w dal,
w uszach mi świszczące wiatr.
Zostawiam z tyłu łąkę, las,
pozdrowiam każdy kwiat.*

Ref.: *Kiedy pędzę na rowerze, hej,
kiedy pędzę na rowerze, cha,
kiedy pędzę na rowerze, hu,
kręcę, ile tchu./bis*

Instrumenty:

bębenki w rytmie ćwierćnut,

kastaniety na raz,

marakasy tremolo,

tamburyn tremolo, trójkąty w rytmie ćwierćnut,

bębenki w rytmie ćwierćnut

na słowo hej uderzenie w tamburyn,

marakasy w rytmie ćwierćnut, na słowo:

hej uderzenie w tamburyn,

trójkąt w rytmie ćwierćnut, na słowo hej uderzenie

w tamburyn,

wszystkie instrumenty razem,

Druga zwrotka i refren tak samo jak wyżej.

- Zabawa bieżna z elementem naśladownictwa *Wakacyjna gimnastyka* (przewodnik cz. 4, s. 152).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenie rytmiczne przy rymowance Bożeny Formy. Kolorowanie rysunków różnych pojazdów. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku <i>Na zielonej łące</i> .	IV 7 I 7, IV 8 I 5
II. 1.	<i>Po łądzie, w powietrzu czy w wodzie?</i> – zabawy dydaktyczne inspirowane wierszem Laury Łącz <i>Letnie wakacje</i> . Cele: zapoznanie z różnymi środkami komunikacji lądowej, powietrznej i wodnej, rozwijanie spostrzegawczości słuchowej i sprawności aparatu artykulacyjnego.	IV 2, IV 5
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19. Cele: rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej, rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na powietrzu: zabawa bieżna <i>Pociąg w tunelu</i> . Spacer w okolicy przedszkola. Rozpoznawanie i nazywanie zauważonych na ulicy pojazdów.	I 8, III 8 I 4, I 5
III.	Zabawa <i>Znikający pociąg</i> – zapamiętywanie i wymienianie przedstawionych na obrazku elementów. Zabawa <i>Mój rower</i> – doskonaląca koordynację słuchowo-ruchową i poczucie rytmu. Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Samolot</i> .	IV 9 IV 7 I 5

Cele główne

- zapoznanie z różnymi środkami komunikacji lądowej, powietrznej i morskiej,
- rozwijanie spostrzegawczości słuchowej i sprawności aparatu artykulacyjnego,
- rozwijanie spostrzegawczości i percepcji słuchowej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa różne pojazdy,
- rozpoznaje dźwięki pojazdów, naśladuje dźwięki wydawane przez pojazdy,
- uważnie obserwuje i słucha poleceń N.,
- czynnie uczestniczy w ćwiczeniach ruchowych.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie rytmiczne przy rymowance Bożeny Formy.
Dzieci stają w półkolu przodem do N., który recytuje krótki fragment tekstu. Dzieci powtarzają go zgodnie z rytmem oraz w tempie proponowanym przez N.:

*Na wycieczkę wyruszamy
przecież już wakacje mamy.
Mama, tato, siostra, brat
na rowerach jadą w świat.
Morze, góry już czekają,
na spotkanie zapraszają.*

- Kolorowanie rysunków różnych pojazdów.

Rysunki do kolorowania przedstawiające pojazdy, kredki.

N. układa na stole rysunki do kolorowania przedstawiające różne pojazdy. Dzieci kolorują rysunek, na którym znajduje się ich ulubiony środek lokomocji. N. zwraca uwagę na budowę pojazdów. Prosi, aby dzieci policzyły liczbę kół we wskazanych pojazdach.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Na zielonej łące* (przewodnik, cz. 4, s. 153)

II

Zajęcie 1 *Po łądzie, powietrzu czy wodzie?* – zabawy dydaktyczne inspirowane wierszem Laury Łącz *Letnie wakacje*.

- Zabawa na powitanie.

Piłka.

Dzieci siedzą w kole. N. turla piłkę do wybranego dziecka i zadaje mu pytanie: *Z kim jedziesz na wakacje?* Dziecko odpowiada i toczy piłkę do kolejnego dziecka. Zadaje to samo pytanie. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci udzieliły odpowiedzi na pytanie.

- Słuchanie wiersza Laury Łącz *Letnie wakacje*.

*Kiedy są wakacje
I nie pada deszcz,
Możesz gdzieś wyjechać,
Jeśli tylko chcesz.
Kiedy są wakacje –
Morze, góry, las,
Gdzie tylko się znajdziesz,
Miło spędzisz czas.
Latem
Złociste promienie
Słońca
Padają na ziemię,*

*Popatrz –
Rozwiały się chmury,
Baw się
I nie bądź ponury!
Morze –
Muszelki i piasek,
Góry
Lub łąka za lasem,
Warmia –
Czekają jeziora,
Lato –
Już wyjechać pora!*

(Wiersz pochodzi z e-podręcznika do EW na licencji CC-BY-3.0 www.epodreczniki.pl Klasa 1, jesień, blok 1, temat 2, plansza 3)

- Rozmowa na temat wiersza.

N. zadaje pytania:

- *Gdzie możemy wyjechać na wakacje?*
- *Dlaczego na wakacjach miło spędzamy czas?*
- *W jaki sposób możemy dojechać w różne miejsca letniego wypoczynku?*

- Rozwiązywanie zagadek słuchowych.

Odtwarzacz CD, płyta z odgłosami różnych środków lokomocji, obrazki lub zdjęcia przedstawiające różne środki lokomocji.

N. układa na dywanie obrazki lub zdjęcia przedstawiające różne środki lokomocji. Proponuje dzieciom wysłuchanie różnych dźwięków i wskazanie obrazków, na których przedstawione są pojazdy wydające te dźwięki. Włącza kolejno nagrane na płytę odgłosy różnych środków lokomocji. Dzieci podają ich nazwy, dzielą je rytmicznie (na sylaby) i powtarzają dźwięki. Następnie odszukują i wskazują odpowiednie pojazdy wśród obrazków leżących na dywanie.

- Ćwiczenia klasyfikacyjne *Po łądzie, powietrzu czy wodzie?*

Obrazki lub zdjęcia przedstawiające środki lokomocji (np. samolot, pociąg, samochód, statek, motocykl, autobus).

N. układa przed dziećmi trzy obrazki: pierwszy przedstawiający ulicę (w oddali widać tory kolejowe), drugi – niebo z chmurami, trzeci – wodę. Dzieci omawiają, co jest na nich przed-

stawione. Następnie układają pod nimi obrazki różnych pojazdów. Uzasadniają, dlaczego zrobiły to w określony sposób. Po zakończonym zadaniu wymieniają środki lokomocji poruszające się po lądzie, po wodzie oraz w powietrzu.

- Zagadki ruchowe *Naśladujemy pojazdy*.

Obrazki lub zdjęcia przedstawiające samochód, pociąg, statek, samolot, tekturowe pudełko z otworem wyciętym w górnej części.

Dzieci siedzą w kole. N. pokazuje obrazki przedstawiające różne środki lokomocji. Dzieci rozpoznają je i nazywają. Następnie chowa obrazki do pudełka, w którego górnej części wycięty jest otwór. Chętne dziecko podchodzi do pudełka, wyjmując jeden obrazek, naśladuje sposób poruszania się przedstawionego na nim pojazdu (może także naśladować dźwięk). Pozostałe dzieci odgadują, o jaki pojazd chodzi. Podają jego nazwę i wspólnie naśladują dźwięk i sposób poruszania się pojazdu zaproponowany przez kolegę.

Zajęcie 2 Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 19 (przewodnik cz. 4, s. 142).

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Zabawa bieżna *Pociąg w tunelu*.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Jeden tworzy pociąg (dzieci łąpią się za biodra), a drugi tworzy tunel (dzieci dobierają się w pary, stają jedna para za drugą, łąpią się za ręce i podnoszą je do góry). Następnie *pociąg* przejeżdża przez *tunel*. Po pewnym czasie następuje zmiana ról.

- Spacer po okolicy przedszkola. Rozpoznawanie i nazywanie zauważonych na ulicy pojazdów. Zwracanie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas spaceru.

N. proponuje dzieciom spacer po okolicy przedszkola. Przypomina o obowiązujących zasadach bezpieczeństwa. Dzieci podczas spaceru rozpoznają i nazywają zauważone pojazdy. Zastanawiają się, czym one się różnią. Porównują kolory samochodów. Ustalają, w jakim kolorze samochodów widziały najwięcej.

III

- Zabawa *Znikający pociąg* – zapamiętywanie i wymienianie przedstawionych na obrazku elementów.

Obrazki przedstawiające czerwoną lokomotywę ciągnącą np. dwa niebieskie wagoniki, trzy czerwone wagoniki, dwa czerwone i jeden żółty wagonik.

N. pokazuje obrazek przedstawiający np. czerwoną lokomotywę z dwoma niebieskimi wagonikami. Prosi, aby dzieci dokładnie się przyjrzały. Następnie chowa obrazek i zadaje pytania, związane z treścią obrazka np. *Co przedstawiał obrazek? Jakiego koloru była lokomotywa? Ile wagoników ciągnęła lokomotywa? Jakiego koloru były wagoniki?* Jeśli dzieci dobrze radzą sobie z zadaniem, N. może położyć obrazek z większą liczbą wagoników lub z wagonikami różniącymi się kolorem.

Zarówno lokomotywą, jak i wagonikami mogą być wycięte z papieru kolorowego prostokąty lub kwadraty.

- Zabawa *Mój rower* – doskonaląca koordynację słuchowo-ruchową i poczucie rytmu.

Woreczek gimnastyczny.

Dzieci siadają skrzyżnie w kole. N. recytuje tekst krótkiego wierszyka Bożeny Formy.

Dzieci:

- powtarzają kolejne wersy,
- powtarzają wiersz w całości zbiorowo, a następnie indywidualnie,
- recytują wierszyk, podając sobie woreczek.

N. zwraca uwagę na prawidłową koordynację ruchu z recytacją oraz na wyraźny sposób wypowiedzenia tekstu. Początkowo robią to w bardzo wolnym tempie.

*Mój rower mknie wesoło
mój dzwonek głośno dzwoni
mój rower ma hamulce
i grube ma opony.
Na rowerze jadę ja.
To zabawa na sto dwa!*

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Samolot* (przewodnik, cz. 4, s. 152).

Czerwiec, tydzień 3

Dzień 1

Pożegnania nadszedł czas

Pożegnanie z zabawkami

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	<i>Słyszę, rozumiem, zapamiętuję</i> – ustawianie zabawek zgodnie z instrukcją. <i>Płyniemy z wiatrem</i> – ćwiczenia oddechowe. Zestaw zabaw ruchowych nr 35.	III 8, IV 12 I 9 I 5
II. 1.	<i>O czym rozmawiają zabawki?</i> – słuchanie opowiadania Barbary Szelańskiej <i>Zabawkowe smutki</i> . Cele: rozpoznawanie emocji i radzenie sobie z nimi, rozwijanie mowy komunikatywnej. Zabawa z elementem skoku i podskoku <i>Przeskakujemy fale</i> .	II 1, II 3 IV 2, IV 5 I 5
2.	<i>Moja ulubiona zabawka z przedszkola</i> – rysowanie pastelami olejnymi. Cele: poszerzanie doświadczeń plastycznych, rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Strażnik</i> . Zabawy w piaskownicy.	I 7, IV 1, IV 8 I 4, I 5, I 6
III.	Wymyślanie prostych piosenek mówiących o pożegnaniu zabawek. Słuchanie piosenki <i>Już wkrótce wakacje</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Kolorowe kwiaty</i> .	IV 6, IV 7 IV 5, IV 7 I 5

Cele główne

- rozpoznawanie emocji i radzenie sobie z nimi,
- rozwijanie mowy komunikatywnej,
- poszerzanie doświadczeń plastycznych,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyraża żal z powodu rozstania z zabawkami i przedszkolnymi przyjaciółmi,
- wypowiada się na określony temat,
- wykonuje pracę za pomocą techniki rysowania pastelami olejnymi,
- przedstawia na rysunku ulubioną zabawkę z przedszkola.

Przebieg dnia

I

- *Słyszę, rozumiem, zapamiętuję* – ustawianie zabawek zgodnie z instrukcją.
Trzy zabawki (lub więcej) z przedszkolnej sali.

Dzieci siedzą w półkolu. N. ustawia przed dziećmi np. trzy zabawki: lalkę, misia, pajacyka. Dzieci wymieniają ich nazwy, dzieląc wyraz na sylaby. Następnie N. wypowiada nazwy w zmienionej kolejności, a dzieci ustawiają zabawki w odpowiedni sposób.

Warto pokazać dzieciom kierunek ustawiania zabawek. Dobrym sposobem jest położenie np. klocka w jaskrawym kolorze i wyjaśnienie dzieciom, że w tym miejscu zawsze musi stać pierwsza zabawka. Jest to bardzo dobre ćwiczenie przygotowujące do pisania. Można zwiększyć liczbę zabawek, jeśli dzieci będą dobrze sobie radziły z tym zadaniem.

- *Płyniemy z wiatrem* – ćwiczenia oddechowe.

Połowa umytego ziemniaka, chusteczka higieniczna, sznurek, patyk do szaszłyków.

N. układa na plastikowej tacy połowę ziemniaka. Wbija w niego po środku patyk do szaszłyków, do którego przywiązuje sznurkiem chusteczkę higieniczną. Pyta dzieci, co im to przypomina. Wyjaśnia, że jest to model żagłówki. Dzieci mocno dmuchają na chusteczkę higieniczną, powodując jej poruszanie się w wyniku kierowanego na nią strumienia powietrza. Zastanawiają się, dokąd chciałyby popłynąć.

Zestaw zabaw ruchowych nr 35 (do wykorzystania według wyboru N.).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolorowe kwiaty*.

Dla każdego dziecka woreczek gimnastyczny w jednym z kolorów: czerwonym, żółtym, zielonym lub niebieskim, obręcz, szarfy w kolorach woreczków, tamburyn.

N. wręcza dzieciom woreczek w dowolnym kolorze. Z boku sali układa obręcz, a wokół niej szarfy (w kolorach woreczków). Szarfy ułożone są tak, jak promyki na sylwecie słońca. Dzieci poruszają się po całej sali w rytm wygrywany przez N. na tamburynie. Na przerwę w grze dzieci układają swoje woreczki (jeden obok drugiego) na szarfach w kolorze swojego woreczka. Zastanawiają się, co im przypomina ten kształt. Podczas powtórzenia zabawy dzieci wybierają inny kolor woreczka.

- Zabawa bieżna *Wiatr i chmurki*.

Bębenek.

Dzieci-*chmurki* poruszają się przy dźwiękach bębena w różne strony. Na przerwę w grze N. podaje liczbę małych chmurki, z których tworzą się większe chmurki (dzieci podają sobie ręce, tworzą koła składające się z trzech, z czterech lub z pięciu osób). Na ponowny dźwięk bębena *wiatr rozpędza chmury* i znowu każda z nich jest osobno. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *W poszukiwaniu muszelek*.

Pięć dużych, żółtych obręczy, sylwety muszelek wycięte z jasnobrazowego papieru (kawałki papieru w różnych kształtach przypominających muszle).

N. rozkłada na sali pięć dużych, żółtych obręczy – to zamki z piasku, a pomiędzy nimi wycięte z jasnobrazowego papieru skrawki w różnych kształtach (przypominające muszle). Dzieci poruszają się na czworakach pomiędzy obręczami – szukają *muszelek* do ozdobienia *zamek*. Jeśli znajdą, wkładają *muszlę* do najbliższej leżącej obręczy – ozdabiają *zamek*.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Bieg brzegiem morza*.

Tamburyn.

Dzieci stoją w rozsypce. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się w różnych kierunkach – biegają po piaszczystej, nadmorskiej *plaży*. Na przerwę w muzyce stają na jednej nodze i naśladują czyszczenie z piasku stóp – naprzemiennie jednej i drugiej.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Góry piasku*.

Żółte szarfy, bębenek.

N. układa z żółtych szarf kółka – zamki z piasku. Dzieci przy dźwiękach bębna biegają między szarfami, starając się nie dotknąć żadnej z nich. Na mocne uderzenie przeskakują obunóż żółte szarfy.

II

Zajęcie 1. O czym rozmawiają zabawki? – słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Zabawkowe smutki*.

- Zabawa na powitanie.

N. wita dzieci, których imiona rozpoczynają się na podaną przez nią sylabę. Powitane dzieci mówią głośno *Dzień dobry*.

- Słuchanie opowiadania Barbary Szelągowskiej *Zabawkowe smutki*.

Książka (s. 78–79) dla każdego dziecka.

Dzieci siadają na dywanie. N. rozdaje książki i zaprasza do wysłuchania opowiadania. Czytając opowiadanie, prezentuje ilustracje do niego.

Zabawki, podobnie jak dzieci, wiedziały, że zbliżają się wakacje.

– *Znowu lato – westchnęła lalka Emilka – i, jak co roku, za kilka dni zrobi się w przedszkolu tak cicho. Będę tęsknić za dziećmi.*

– *Łatwo ci mówić – powiedziała lalka Rozalka. – Masz wszystkie ręce i nogi. A ja? Popatrz na mnie. Jakiś rozrabiaka wyrwał mi rękę.*

– *Nie jakiś, tylko Krzyś – zawołał pajacyk i fiknął koziołka.*

– *A ja tam lubię wakacje. W ciągu dnia przez okno zagląda słońeczko, a wieczorem księżyc. Cisza, spokój... – powiedział miś Łatek i pogłaskał się po naderwanym uchu. – Może ktoś mi je w końcu przyszyje.*

– *Tak, tak, nareszcie będzie można odsapnąć. Do tej pory nie mogę odnaleźć mojego kółka – zawołała wyścigówka. – Jak mam jeździć? Na trzech kołach? Nie da rady.*

– *Coś nas uwiera – westchnęły chórem klocki, ledwie wystając z wielkiego pudła. – Może to właśnie twoje kółko? Mógłbyś je w końcu zabrać, a nie tylko narzekasz!*

– *Lubię dzieci. Lubię, jak mnie biorą do swoich rączek i patrzą na mnie z zachwytem – dodał zajączek Kłapek. – Mają taki miły dotyk. Pamiętam, jak pierwszy raz trafiłem do przedszkola. Okropnie się bałem. Myślałem, że może dzieci mnie nie polubią. Ala tylko raz na mnie spojrzęła i już wiedziałem, że wszystko będzie dobrze.*

– *A mnie Ania wozila w wózeczku – Rozmarzyła się Rozalka. – Zaraz po tym, gdy Krzyś wyrwał mi rękę. A później Zosia próbowała ją wsadzić z powrotem, ale jej się nie udało.*

– *A z tym kółkiem to też troszkę była moja wina. Niepotrzebnie najechałem na klocek. Kiedy dzieci mną się bawią, to wiem, że jestem potrzebny. A na dodatek, gdy Pawełek płakał, to Maciek dał mu mnie do zabawy. I od razu Pawełek się uspokoił. Fajnie jest, gdy wywołujemy u dzieci uśmiech na twarzach.*

– *I jak się nami dzielę – odezwał się z rogu sali tygrysek.*

– *Ja też wolę jeździć po torach, gdy słyszę dziecięce głosy – wyszeptęła kolejka, zagwizdała przeciągle i pojechała dalej.*

– *Mam nadzieję, że te wakacje szybko miną i znów będziemy wesoło bawić się z dziećmi – odezwał się po chwili zastanowienia misio. – A może dostanę całkiem nowe ucho i będzie ładniejsze od tego? – powiedział i znowu pogłaskał się po głowie. – Chciałbym, żeby było w kratkę!*

– *Na pewno dostaniesz nowe ucho. Pani Ewa potrafi tak pięknie szyć. Spójrz na mnie – powiedziała lalka Emilka i zerknęła na swoją nową, koronkową sukieneczkę.*

– *Będzie dobrze – zawołał pajacyk. – Musimy tylko uzbroić się w cierpliwość i zebrać siły oraz energię na cały przyszyły rok. Zobaczycie, na pewno nie będziemy się nudzić od września.*

– *Na pewno – odpowiedziały chórem lalki i uszczęśliwione zasnęły.*

Misio i inne zabawki też poszli spać, śniąc o nadchodzących zabawach. Pajacyk po raz ostatni fiknął koziołka i usnął przytulony do zajęczka.

- Rozmowa kierowana na podstawie opowiadania i ilustracji w książce.
N. zadaje pytania:
 - Co przytrafiło się lalce Rozalce, misiowi Łatkowi i wyścigówce podczas zabaw z dziećmi?
 - Za jakimi przedszkolnymi zabawami i zabawkami będziecie tęsknić w czasie wakacyjnej przerwy?

- Zabawa ruchowa *Pajacyki i misie*.

Bębenek.

Dzieci maszerują po sali w rytm bębenka. Na przerwę w grze naśladową wesołego pajacyka (skaczą, jak pajacyk) lub smutnego misia (powoli chodzą ze spuszczoną w dół głową na czworakach).

- Odnajdywanie zabawki po opisie słownym. Odgadywanie, jakie ważne informacje chciałaby zabawka przekazać dzieciom.

Zabawki z sali np. miś pluszowy.

N. mówi dzieciom, że jest w sali zabawka, która chciałaby dzieciom coś powiedzieć. Podaje opis słowny np. znajdującego się w sali pluszowego misia. Dzieci odnajdują zabawkę. Wskazują na te cechy wymienione przez N., które pozwoliły im odgadnąć, że chodziło właśnie o misia. Następnie zgadują, co miś chciałby im powiedzieć. N. wybiera najbardziej adekwatne wypowiedzi (np. miś prosi, aby dzieci po wakacjach nie zapomniały o sprzątanii zabawek, aby szanowały zabawki) lub dopowiada kierowane przez misia prośby. Na końcu miś życzy dzieciom bezpiecznych i pełnych przygód wakacji. Zapewnia, że wraz z innymi zabawkami będzie czekał na dzieci.

- Karta pracy, cz. 2, nr 60.

Dzieci:

- nazywają miejsca przedstawione na zdjęciach i to, co znajduje się pod nimi,
- łączą zdjęcia z odpowiednim krajobrazem,
- kolorują muszelki, liczą je i pokazują ich liczbę na palcach.

- Zabawa z elementem skoku i podskoku *Przeskakujemy fale*.

Szarfa w kolorze niebieskim dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie różnych odgłosów: morze.

Dzieci stoją przed niebieską szarfą, ułożoną w kształt wąskiego prostokąta. Gdy usłyszą odtworzony szum morza, przeskakują przez fale. Podczas przerwy w odtwarzaniu dźwięku spacerują pomiędzy szarfami. Gdy ponownie usłyszą szum morza, zatrzymują się przy najbliższej szarfi i skaczą.

Zajęcie 2. *Moja ulubiona zabawka z przedszkola* – rysowanie pastelami olejnymi.

- Wprowadzenie do tematu.

Zabawki z sali np. lalka, pajacyk, miś, klocki.

Dzieci siedzą w kole. N. ustawia w środku koła zabawki np. lalkę, pajacyka, misia, klocki. Pyta dzieci, jak jednym słowem można nazwać wszystkie zgromadzone na dywanie przedmioty.

- Wypowiadanie się na temat ulubionej zabawki.

N. pyta dzieci, jaką zabawką lubiły się najbardziej bawić podczas pobytu w przedszkolu i dlaczego. Chętne dzieci kolejno wypowiadają się.

Dzieci mogą również rozejść się po sali, wziąć swoją ulubioną zabawkę i ponownie usiąść w kole. Wypowiadając się, pokazują jednocześnie zabawkę, o której mówią.

- Zapoznanie z tematem pracy.

Pastele olejne, białą kartka, chusteczka higieniczna.

N. proponuje dzieciom wykonanie pracy plastycznej na temat *Moja ulubiona zabawka z przedszkola* za pomocą techniki rysowania pastelami olejnymi. Przypomina, jak należy posługiwać się tym rodzajem kredek, aby uzyskać odpowiedni efekt. Pokazuje również, w jaki sposób rozcierać kredkę, aby powstał efekt barwnej smugi i jak wielokrotnie nakładać na siebie kolejne warstwy kredki.

Aby narysować cienką i delikatną kreskę, wystarczy rysować czubkiem kredki. Natomiast aby uzyskać szeroką linię, należy rysować bokiem kredki. Efekt barwnej smugi powstanie poprzez rozcieranie kredki np. chusteczką higieniczną.

- Samodzielne wykonywanie prac przez dzieci.

Dla każdego dziecka kartka sztywnego papieru (brystol) np. w kolorze brązowym lub w delikatnym odcieniu zieleni, pastele olejne, chusteczki higieniczne.

Dzieci rysują na kartce swoją ulubioną zabawkę z przedszkola (zabawek może być więcej niż jedna). N. zwraca uwagę, aby dzieci wykorzystały całą powierzchnię kartki.

- Zorganizowanie wystawy i omówienie prac.

Prace wykonane przez dzieci.

N. z pomocą dzieci organizuje wystawę prac. Dzieci kolejno wychodzą na środek, pokazują swój rysunek i opowiadają o nim.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Strażnik*.

Dowolny pojemnik, kuferek lub kolorowe pudło.

N. ustawia dowolny pojemnik, kuferek czy kolorowe pudło, w którym ukryty jest skarb. Wybiera jedno dziecko, które pełni rolę strażnika. Strażnik pilnuje ukrytego skarbu. Stoi w dużej odległości od pozostałych dzieci, odwrócony do nich plecami. N. wyznacza miejsce, z którego dzieci wyruszają na poszukiwanie skarbu – rysuje linię. Dzieci ustawiają się na niej w szeregu. Podają sobie ręce. W takim ustawieniu cichutko posuwają się do przodu, w kierunku ukrytego skarbu. Kiedy strażnik odwraca się przodem, stają nieruchomo. N. obserwuje dzieci. Gdy podejść już blisko strażnika i skarbu, podaje hasło *Skarb zagrożony*. Strażnik odwraca się, biegnie w kierunku dzieci i stara się dotknąć jak największą ich liczbę. Dzieci uciekają za linię (nie trzymają się wtedy za ręce) – tu jest bezpiecznie. Następuje zmiana dziecka pełniącego rolę strażnika.

- Zabawy w piaskownicy.

Dzieci budują w piaskownicy zamki z piasku. Ozdabiają je dostępnym w ogrodzie materiałem przyrodniczym.

III

- Wymyślanie prostych piosenek mówiących o pożegnaniu zabawek.

Dzieci siedzą w kole. N. śpiewa na dowolnym fragmencie melodycznym wymyślone przez siebie słowa piosenki mówiącej o pożegnaniu z przedszkolem, z zabawkami lub z kolegami z przedszkola np. *Jedziemy na wakacje, bo odpocząć czas. A zabawki tu zostaną, choć nie będzie nas*. Następnie dzieci wymyślają własne piosenki (może to być proste zdanie np. *Żegnaj pajacyku. Niedługo do ciebie wrócę*, które dziecko zaśpiewa na dowolną melodię.)

- Słuchanie piosenki *Już wkrótce wakacje* (sł. i muz. Danuta i Karol Jagiełło) w wykonaniu N. lub jej nagrania z płyty CD. Rozmowa na temat tekstu piosenki.

Nagranie piosenki *Już wkrótce wakacje*, odtwarzacz CD.

Już wkró - tce wa - ka - cje i pię - kna przy - go - da, wy -
 je - dźmy więc czym prę - dzej, bo każ - dej chwi - li szko - da. Ref.: Gdzie
 grzy - wy mor - skich fal, gdzie słoń - ca zło - ty blask, gdzie
 pta - ków le - śny chór swym śpie - wem wi - ta nas. Gdzie

I. Już wkrótce wakacje
 i piękna przygoda,
 wyjeżdżmy więc czym prędzej,
 bo każdej chwili szkoda.

III. Lecimy, jedziemy,
 idziemy, płyniemy,
 powietrzem, łądem, wodą,
 by spotkać się z przyrodą.

Ref.: Gdzie grzywy morskich fal,
 gdzie słońca złoty blask,
 gdzie ptaków leśny chór
 swym śpiewem wita nas. } bis

Ref.: Gdzie grzywy morskich fal...

II. Żegnamy się z panią,
 z Maciusiem i z Anią,
 gotowi, spakowani,
 dziś w drogę wyruszamy.

Ref.: Gdzie grzywy morskich fal...

N. zadaje pytania:

- O czym opowiada piosenka?
- Gdzie możemy spędzić czas wakacji?
- Jakimi środkami transportu możemy dotrzeć w nowe ciekawe miejsca?
- Zabawa orientacyjno-porządkowa Kolorowe kwiaty (przewodnik cz. 4, s. 172).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Składanie w całość obrazka przedstawiającego różne miejsca letniego wypoczynku według wzoru. <i>Co najpierw, co potem?</i> – zabawa rozwijająca umiejętność myślenia przy czynowo-skutkowego. Zabawa bieżna <i>Wiatr i chmurki</i> .	IV 9, IV 11 IV 5, IV 9 I 5
II. 1.	<i>Wakacyjne rady</i> – rozmowa inspirowana wierszem Barbary Kosmowskiej <i>Podjudzajka</i> . Cele: uświadamianie niebezpieczeństw w różnych miejscach wakacyjnego wypoczynku, rozwijanie mowy. Zabawa z elementem czworakowania <i>Dzień – noc</i> .	II 7, IV 2, IV 5 I 5
2.	Zajęcie umuzykalniające przy piosence <i>Już wkrótce wakacje</i> . Cele: reagowanie na ustalone hasła i sygnały muzyczne, rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania <i>Rzuć na chustę</i> . Zabawy w piaskownicy.	I 8, IV 7 I 4, I 5, I 6
III.	Utrwalenie znajomości imienia i nazwiska oraz nazwy ulicy, na której dzieci mieszkają. Utrwalenie piosenki <i>Już wkrótce wakacje</i> . Zabawa ruchowa z elementem czworakowania <i>W poszukiwaniu muszelek</i> .	III 3 IV 7 I 5

Cele główne

- uświadamianie niebezpieczeństw w miejscach wakacyjnego wypoczynku,
- rozwijanie mowy,
- reagowanie na ustalone hasła i sygnały muzyczne,
- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia zasady zachowania, których należy przestrzegać w różnych miejscach wakacyjnego wypoczynku,
- wypowiada się na temat obrazka,
- prawidłowo i świadomie reaguje na ustalone sygnały,
- łączy elementy ruchu z piosenką.

Przebieg dnia

I

- Składanie w całość obrazka przedstawiającego różne miejsca letniego wypoczynku według wzoru.
Obrazki lub zdjęcia przedstawiające różne miejsca letniego wypoczynku np. morze, las, góry, wieś, miasto.
N. układa na stole obrazki przedstawiające różne miejsca letniego wypoczynku. Dzieci podają ich nazwy. Następnie N. wręcza dzieciom takie same obrazki, ale przecięte na kilka części. Dzieci, przyglądając się wzorowi, składają obrazek w całość. Zastanawiają się, jaką czynność w tym miejscu lubią wykonywać najchętniej.

- *Co najpierw, co potem?* – zabawa rozwijająca umiejętność myślenia przyczynowo-skutkowego.

Obrazek przedstawiający np. tego samego chłopca przy posiłku i podczas zabawy klockami.

N. układa na stoliku dwa obrazki. Na jednym z nich znajduje się np. chłopiec jedzący posiłek, a na drugim ten sam chłopiec bawiący się klockami. Pokazuje dziecku, który obrazek jest pierwszy (może go zaznaczyć tak, jak robiła to wcześniej, czyli klockiem). Pyta: *Co chłopiec robił najpierw? Co chłopiec robił potem?* albo *Co chłopiec robił po jedzeniu? Co chłopiec robił przed zabawą klockami?*

Jeśli dziecko dobrze radzi sobie z zadaniem, można zwiększyć liczbę obrazków do trzech. Można również podawać wtedy tylko słowne określenie czynności np. *Chłopiec zjadł obiad i poszedł bawić się klockami.* Dziecko ma je zapamiętać i w odpowiedni sposób ułożyć obrazki. Dalszą część zabawy prowadzimy według tych samych zasad.

- Zabawa bieżna *Wiatr i chmurki* (przewodnik, cz. 4, s. 172).

II

Zajęcie 1. Wakacyjne rady – rozmowa inspirowana wierszem Barbary Kosmowskiej *Podjudzajka*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. N. wypowiada słowa powitania: *Witam tych, którzy chcieliby np. spędzić wakacje w lesie, nad morzem, w górach, nad jeziorem* itd. Dzieci, które czują się powitane, zamieniają się miejscami. N. dba o to, aby wszystkie dzieci poczuły się powitane. Wymienia w razie potrzeby także inne miejsca letniego wypoczynku.
- Słuchanie wiersza Barbary Kosmowskiej *Podjudzajka*.
N. czyta dzieciom wiersz.

Zawsze jadę na wakacje w towarzystwie podjudzajki.

To istotka bardzo sprytna, pewnie rodem z jakiejś bajki.

I ma ulubione zdanie, gdy na pomysł wpadam zły,

Mówi: – Zrób to, zrób kochanie. I nie słuchaj swojej mamy!

Podjudzajka mnie podjudza, zakłócając letnie sny.

Wykąp się na dzikiej plaży, może się nieszczęście zdarzy?

Będzie potem płacz i łzy! Rozpal dziś ognisko w lesie,

To się szybko wieść rozniesie, kto z ostrzeżeń ważnych kpi!

Schowaj się przed mamą w sklepie, niech cię szuka i oblepi plakatami wszystkie drzwi!

Wymknij się po cichu z domu, Nie mów o tym nic nikomu.

Zgub się w tym okropnym mieście, będzie działa się nareszcie, będzie świetnie, mówię ci!

A ja śnię, że tak się dzieje, że drzę cała i truchleję,

I gdy budzę się nad ranem, pytam moją biedną mamę,

Czy niegrzeczna byłam znów? Czy uciekłam, zaginęłam, gdzieś przepadłam i zniknęłam w gąszczu moich strasznych snów?

Nic z tych rzeczy! – mówi mama. – To nie wakacyjny Dramat, tylko podjudzajki gra.

Kto rodziców zawsze słucha, nie chochlika i kłamczucha, ten wakacje piękne ma!

(Wiersz pochodzi z e-podręcznika do EW na licencji CC-BY-3.0
www.epodreczniki.pl Klasa 1, lato, blok 33, temat 162, plansza 3)

- Rozmowa na temat wiersza.
N. zadaje pytania:
 - *Kim była podjudzajka?*
 - *Do czego podjudzajka namawiała dzieci?*
 - *Dlaczego nie warto słuchać podjudzajki?*

- Wykonanie plakatu *Bezpieczne wakacje*. Ustalenie zasad bezpieczeństwa obowiązujących w różnych miejscach letniego wypoczynku.

Obrazki lub zdjęcia przedstawiające morze, góry, las, miasto, biały arkusz papieru w formacie A1 lub A2, czarny flamaster.

N. umieszcza na tablicy duży arkusz białego papieru. Dzieli go na cztery kolumny (rysuje czarnym flamastrem linie). W dłoni trzyma obrazki lub zdjęcia przedstawiające morze, góry, las, miasto. Chętne dziecko podchodzi do N., losuje obrazek, pokazuje go innym dzieciom i podaje nazwę widniejącego na nim środowiska przyrodniczego. N. nakleja obrazek na biały karton. Pyta np.: *Jakich zasad bezpieczeństwa należy przestrzegać podczas pobytu nad morzem? Czego nie wolno robić?* Zapisuje odpowiedzi dzieci na białym kartonie pod obrazkiem. W podobny sposób omawia i zapisuje zasady bezpiecznego wypoczynku w pozostałych miejscach. (N. stara się zapisać zasady za pomocą ikon)

- Zabawa ruchowa *Pamiątkowe zdjęcie*.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki o zmiennej dynamice.

Dzieci poruszają się po sali w rytm muzyki. Na przerwę w muzyce dobierają się parami i naśladują pozowanie do pamiątkowego zdjęcia. Podczas każdej przerwy wykonują zdjęcie z innym partnerem.

- Karta pracy, cz. 2, nr 61

Dzieci:

- oglądają obrazek, mówią co przedstawia, kolorują go,
- odszukują w naklejkach obrazki ryb, nakleją je w akwariach tak, aby w każdym akwarium były takie same rybki.

- Zabawa z elementem czworakowania *Dzień – noc*.

Gdy N. włączy światło, dzieci poruszają się jak koty, gdy N. wyłączy światło, dzieci zwijają się w kłębek, chrapią. Zabawa powtarza się kilkakrotnie.

Zajęcie 2. Zajęcia umuzykalniające przy piosence *Już wkrótce wakacje*.

- Rozwijanie sprawności ruchowej oraz zdolności poruszania się zgodnie z rytmem.

Drewienka.

N. gra na drowienkach. Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem wystukiwanym na instrumencie: maszerują, podskakują z nogi na nogę, wykonują podskoki obunóż, biegną na palcach, maszerują, równocześnie klaszcząc.

- Nauka piosenki *Już wkrótce wakacje* na zasadzie echa muzycznego.

Nagranie piosenki *Już wkrótce wakacje*, odtwarzacz CD.

Nauka refrenu na zasadzie echa muzycznego. Osluchanie z pierwszą zwrotką.

Zaznaczanie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.

- Zabawa *Na wakacje* – wyrabiająca reakcję na zmiany akompaniamentu.

Bębenek, marakas, tamburyn.

Dzieci swobodnie maszerują w rytmie piosenki. Na sygnał wybranego przez N. instrumentu wykonują ustalone wcześniej ruchy.

Instrument

Dzieci:

Bębenek

ustawiają się w dwóch rzędach i tworzą *pociągi jadące na wakacje*, poruszają się w dowolnych kierunkach po sali,

Marakas

wyciągają ręce na boki i drobnymi krokami biegną w ustalonym kierunku – *wyruszają na wakacje samolotem*,

Tamburyn

siadają skrzyżnię w wybranych miejscach i *rozpoczynają podróż statkiem*; na głośne dźwięki sygnalizujące wysokie *fale kołyszace statkiem* – przechylają się w różne strony.

- Ćwiczenie ortofoniczne – *Czym podróżujemy.*
Nagranie piosenki *Już wkrótce wakacje*, odtwarzacz CD, ilustracje: pociągu, statku, samolotu.
 Dzieci swobodnie maszerują w rytmie piosenki. Na przerwę w muzyce N. unosi wybrany przez siebie obrazek. Dzieci zatrzymują się i wypowiadają ustalone zgłoski;
 – *wrrrr* (samolot),
 – *tuf,tuf,tuf* (pociąg),
 – *szszsz, uuu* (statek).
- Zabawa z piosenką *Już wkrótce wakacje.*
Nagranie piosenki *Już wkrótce wakacje*, odtwarzacz CD.
 Dzieci ustawione są w półkolu, przodem do N.
 Dzieci:
 unoszą ręce od strony lewej do prawej (na zasadzie fali),
 poruszają dłońmi w nadgarstkach,
 wykonują w lewo zwrot (bokiem do N.) i naśladują ruchami
 rąk toczenie się kół pociągu, równocześnie uginając kolana,
 zwracają się przodem do N. i rysują przed sobą
 w powietrzu falę,
 unoszą ręce i poruszają nimi w nadgarstkach,
 naśladują ruchy skrzydeł ptaków,
 wykonują obrót wokół siebie,
 machają w kierunku N.,
 maszerują w miejscu,
 tak samo jak po pierwszej zwrotce,
 przechodzą do dużego koła, maszerują w prawo,
 unoszą ręce, wyciągają przed siebie,
 miarowo klaszczą,
 tak samo jak po pierwszej zwrotce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa z elementem rzutu i celowania *Rzuć na chustę.*
Chusta animacyjna, piłka.
 N. rozkłada w ogrodzie chustę animacyjną. Dzieci ustawiają się w rzędzie, w niewielkiej odległości od chusty, na wyznaczonej linii. Kolejno rzucają piłkę oburącz tak, aby znalazła się ona na chuście. Kiedy dziecku uda się wykonać zadanie poprawnie (piłka znajdzie się na chuście) wszyscy podchodzą, stają dookoła chusty, chwytają ją za końce i poruszają leżącą na niej piłkę tak, aby nie spadła na ziemię. Następnie odkładają chustę, stają na wyznaczonej linii i kolejne dziecko wykonuje rzut piłką.
- Zabawy w piaskownicy.
Małe, plastikowe pudełka, kamyki.

Dzieci szukają w ogrodzie kamyków i układają je na brzegach piaskownicy. Wsypują do małych plastikowych pudełek piasek. Następnie wciskają kamyki w piasek tak, aby nie było ich widać. Po zakończonej zabawie N. umieszcza pudełka w miejscu osłoniętym od deszczu. Zostaną wykorzystane do zabaw następnego dnia.

- ! Zamiast kamyków można wykorzystać do zabawy ziarna fasoli, a zamiast pojemników – foremki do piasku.

III

- Utrwalenie znajomości imienia i nazwiska oraz nazwy ulicy, na której dzieci mieszkają.
Piłka.
Dzieci siedzą w kole. N. toczy piłkę do wybranego dziecka, wypowiadając jednocześnie swoje imię i nazwisko oraz nazwę ulicy, przy której mieszka np. *Kasia Kowalska z ulicy Pomarańczowej do Darii* (wymienia imię dziecka, do którego toczy piłkę). Zwraca uwagę na konieczność znajomości swoich danych np. w sytuacji zagubienia się na zatłoczonej latem plaży. Sprawdza poprawność adresu z danymi zapisanymi w dzienniku.
- Utrwalenie piosenki *Już wkrótce wakacje*.
Nagranie piosenki *Już wkrótce wakacje*, odtwarzacz CD.
N. śpiewa kolejne jej fragmenty naprzemiennie z dziećmi. Wybrane fragmenty śpiewa w różnym tempie, łączy śpiew z klaskaniem.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *W poszukiwaniu muszelek* (przewodnik cz. 4, s. 172).

Czerwiec, tydzień 3

Dzień 3

Pożegnania nadszedł czas

Wakacje w lesie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia pamięci <i>Piknik</i> . Rozpoznawanie materiału przyrodniczego po dotyku. Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Bieg brzegiem morza</i> .	IV 5, IV 11 IV 13, IV 18 I 5
II. 1. <i>Wycieczka do lasu</i> – zajęcie matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia ze zwróceniem szczególnej uwagi na rolę ostatniego liczebnika, określanie liczebności zbioru bez liczenia. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Echo</i> . Odnajdywanie i przeliczanie kamyków w pojemniku.	IV 11, IV 15 I 8, I 9 I 4, I 5, IV 13 IV 15
III. Zabawa <i>Gdzie jest dzięcioł?</i> – rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawa wyrabiająca reakcję na przerwę w muzyce <i>W świat idziemy</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku <i>Góry piasku</i> .	IV 14 IV 7 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia ze zwróceniem szczególnej uwagi na rolę ostatniego liczebnika,
- określanie liczebności zbioru bez liczenia,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy dźwięki, układa i rysuje odpowiednią liczbę sylwet jagód i poziomek,
- ocenia liczebność zbioru bez liczenia, posługując się pojęciami, dużo – mało,
- poprawnie wykonuje ćwiczenia,
- porusza się we wskazanym przez N. kierunku.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia pamięci *Piknik*.
Obrazek lub zdjęcie przedstawiające rodzinę na pikniku w lesie, koc, koszyk, butelka po wodzie mineralnej, plastikowy kubek, plastikowe jabłko.
N. pokazuje dzieciom obrazek przedstawiający rodzinę na pikniku w lesie. Pyta, co przedstawia obrazek i co to jest piknik. Prosi o podzielenie się wrażeniami z pobytu na pikniku. Zwraca uwagę na przedstawione na obrazku przedmioty, które mogą być przydatne podczas organizacji pikniku. Prosi, aby dzieci wymieniły ich nazwy. Następnie rozkłada na dywanie koc. Umieszcza na nim koszyk, plastikową butelkę po wodzie mineralnej, plastikowy kubek, jabłko (plastikowe). Dzieci nazywają poszczególne przedmioty (koszyk, kubek, jabłko, butelka). Następnie odwracają się w drugą stronę, zamykają oczy, a N. chowa jeden przedmiot. Dzieci odgadują, czego brakuje. W dalszej kolejności przedmioty chowają wybrane przez N. dzieci.

! Zabawę w zależności od możliwości dzieci można urozmaicić. N. dokłada więcej przedmiotów, które mogą się przydać podczas pikniku i np. zamiast jednego przedmiotu chowa dwa.

- Rozpoznawanie materiału przyrodniczego po dotyku.
Naturalne okazy: szyszka, kawałek mchu, kawałek kory, kawałek cienkiej, ale nieprzezroczystej tkaniny, lupy, szkła powiększające.
N. pokazuje dzieciom szyszkę, mech, korę. Pyta, co to jest. Zachęca do oglądania, dotykania, wąchania, określania charakterystycznych cech, wskazywania tego, co jest dla dzieci miłe lub niemiłe w dotyku. Następnie umieszcza zgromadzony materiał przyrodniczy pod tkaniną w wybranej przez siebie kolejności. Chętne dziecko, wkładając rękę pod tkaninę, stara się odgadnąć za pomocą dotyku w jakiej kolejności ułożony jest wcześniej prezentowany materiał.

! Dzieci mogą rozpoznawać materiał przyrodniczy, dotykając go przez tkaninę (musi to być jednak cienka tkanina).

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi *Bieg brzegiem morza* (przewodnik, cz. 4, s. 172).

II

Zajęcie 1. Wycieczka do lasu – zajęcia matematyczne.

- Wprowadzenie.
N. zaprasza dzieci na wycieczkę do lasu, gdzie rosną bardzo smaczne jagody i poziomki. Dzieci improwizują ruchem: maszerują, kierując się w stronę lasu, przedzierają się przez gęste zarośla – odgarniają gałęzie, zatrzymują się – słuchają śpiewu ptaków, pokonują przeszkody np. czołgają się pod nisko położonymi gałęziami, zatrzymują się i wdychają leśne powietrze – wciągają powietrze nosem, a wydychają ustami, przeskakują przez kamienie, dochodzą do leśnej polany.

- Układanie na tkaninie odpowiedniej liczby sylwet jagód i poziomek.
Zielona tkanina, woreczek nieprzezroczysty, 4 łydźki wycięte z zielonego papieru lub kre-piny i sylwety jagód (10 fioletowych kółek) lub poziomek (10 czerwonych kółek), kartoniki z różną liczbą kółek (1–5) fioletowych i czerwonych.

N. rozkłada na środku sali zieloną tkaninę. Dzieci siadają wokół niej. N. umieszcza na tkani-nie 4 sylwety zielonych łydźek. Pyta dzieci, jakie owoce mogłyby się teraz na nich znaleźć. Ustawia obok tkaniny tacę, na której znajdują się wycięte z papieru kolorowego sylwety jagód i poziomek. Pokazuje ukryte w woreczku kartoniki z narysowanymi na nich kółkami w takich samych kolorach. Dzieci podchodzą parami, losują kartoniki, przeliczają głośno znajdujące się na nich kółka (sylwety jagód lub poziomek), odkładają kartonik w wyznaczone miejsce, a następnie biorą z tacy odpowiednią liczbę kółek i układają je na wybranej łydźce. Pozostałe dzieci sprawdzają poprawność wykonania zadania – liczą głośno sylwety jagód lub poziomek, a wynik pokazują na palcach.

! Po wykonaniu zadania przez dziecko N. zdejmuje z tkaniny sylwety poziomek lub jagód i ponownie umieszcza je na tacy.

- Liczenie wygrywanych przez N. dźwięków. Zdejmowanie z tkaniny takiej samej liczby sylwet jagód i poziomek.

Zielona tkanina, sylwety 4 łydźek, 10 sylwet jagód, 10 sylwet poziomek, bębenek.

N. układa na tkaninie na łydźkach po pięć sylwet jagód i poziomek. Zaprasza dzieci do ich zbierania. Uderza w wolnym tempie w bębenek. Dzieci liczą dźwięki. Wskazane dziecko podchodzi do tkaniny i zdejmuje z niej odpowiednią liczbę sylwet jagód lub poziomek. Układa je obok tkaniny.

! Po zdjęciu wszystkich sylwet owoców N. dokłada na łydźkach tyle sylwet jagód i poziomek, aby na każdej z nich było pięć.

- Określanie liczebności zbioru.

5 sylwet jagód, 5 sylwet poziomek, dwie obręcze, bębenek.

N. przy pomocy dzieci odkłada na bok tkaninę i sylwety łydźek. Układa na środku (w pew-nej odległości od siebie) sali dwie obręcze. Wkłada do nich sylwety jagód i poziomek tak, aby ich liczba różniła się lub była taka sama. Gra na bębenu. Na przerwę w grze dzieci ustawiają się obok obręczy, w której jest więcej elementów lub stają między obręczami, jeśli elementów jest tyle samo.

- ✿** • Zabawa ruchowa *Mrówka za mrówką*.

N. przypomina dzieciom, że w lesie można bardzo często spotkać mrówki. Mają one zwyczaj chodzenia jedna za drugą. Wybiera jedną mrówkę, która jako pierwsza będzie prowadziła swoje koleżanki po leśnych ścieżkach. Dzieci idą na czworakach jedno za drugim, nie wyprzedzając się. W toku zabawy N. organizuje częste przerwy, podczas których *mrówki* zatrzymują się i odpoczywają. Wtedy również N. dokonuje zmiany na stanowisku *prowadzącej mrówki*.

- Liczenie i rysowanie na kartkach odpowiedniej liczby sylwet jagódek lub poziomek.

Dla każdego dziecka kartka z narysowanymi na niej na środku sylwetami łydźek jagód i poziomek, a w dolnym lewym rogu kartki fioletowymi lub czerwonymi kropkami, kredki.

N. zaprasza dzieci do stołów. Wręcza każdemu dziecku kartkę z narysowanymi na niej syl-wetami krzaków jagód lub poziomek (same łydźki) oraz narysowanymi w dolnym lewym rogu kartki fioletowymi i czerwonymi kropkami. Dziecko liczy kropki (poziomki i jagody) i rysuje na sylwetach krzaków taką samą liczbę jagód i poziomek.

Zajęcie 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20.

Trójkąt, koszyk, kolorowe chusteczki szyfonowe (dla każdego dziecka jedna chusteczka).

- Ćwiczenie wstępne – *Dwójkami zbiórka!*
Dzieci spacerują swobodnie zgodnie z rytmem wygrywanym przez N. na trójkącie. Na przerwę w grze N. mówi: *Dwójkami zbiórka!* Dzieci ustawiają się dwójkami przed N., N. powtarza zabawę kilka razy. Za każdym razem zmienia swoje miejsce. Po ostatnim powtórzeniu dzieci wyjmują z koszyka po jednej chusteczce szyfonowej.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Żabki*.
Dzieci są żabkami. Kucają w rozsypce. Kładą chusteczki w różnych miejscach na dywanie, kucają między nimi. Na hasło: *Żabki skaczą*, wykonują skok do najbliższej leżącej chusteczki. N. powtarza zabawę kilka razy.
- Ćwiczenie z elementem pełzania – *Gąsienice*.
N. dzieli dzieci na zespoły według kolorów chusteczek. Część dzieci, np. dzieci z apaszkami w dwóch kolorach, tworzy tunele. Ustawiają się jedno za drugim (jeden tunel to dzieci z apaszkami w jednym kolorze) i rozstawiają szeroko nogi. Dzieci z apaszkami w innych kolorach ustawiają się w rzędzie i pokonują tunele, czołgając się.
- Skrętoskłony – *Trawa na wietrze*.
Dzieci siedzą w siadzie rozkrocznym, apaszki trzymają oburącz w górze, są źdźbłami trawy, wykonują skrętoskłon raz do jednej, raz do drugiej stopy, starając się nie zginać kolan. Powtarzają ćwiczenie kilkakrotnie.
- Ćwiczenie mięśni grzbietu – *Kolorowe lato*.
Dzieci leżą przodem, trzymają apaszki oburącz przed głową. Unoszą głowę, ręce trzymają prosto, oglądają apaszki – starają się przez chwilę utrzymać taką pozycję. Następnie wracają do leżenia i powtarzają ćwiczenie.
- Ćwiczenie uspokajające – *Kwiaty w dzień i w nocy*.
Dzieci leżą na plecach. Kładą dłonie na dolnej części brzucha, ściskając apaszki – kwiaty. Jest dzień, biorą głęboki wdech, oddalają dłonie – kwiat rozchyła swoje płatki. Nadchodzi noc, wykonują wydech – zbliżają ponownie dłonie – kwiat zwiija swoje płatki. N. powtarza ćwiczenie kilka razy.
- Marsz z apaszkami po obwodzie koła.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, licząc od 1 do 5. Na: *Pięć!* unoszą rękę z apaszką, mówią: *Hej!* i puszczają apaszkę na podłogę. Następnie podnoszą apaszkę, przechodzą obok N. i wkładają ją do koszyka.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Echo*.
N. wyznacza teren do zabawy. Po jednej stronie staje N., a po drugiej dzieci. N. wypowiada proste, krótkie słowo. Dzieci powtarzają je. Następnie w jak najszybszym tempie, zamieniają się z N. stronami. Odwracają się przodem do N. i zabawa toczy się nadal. N. wymienia kolejne słowo.
- Odnajdywanie i przeliczanie kamyków w pojemniku.
Pojemniki z ukrytymi w nich w piasku kamykami.
N. stawia na obrzeżu piaskownicy plastikowe pojemniki, w których dzieci wczoraj ukryły kamyki. Dzieci odnajdują je. Liczą, ile ziaren kamyków ukryło się w jednym pojemniku.

III

- Zabawa *Gdzie jest dzięcioł?* – rozwijanie orientacji przestrzennej.
Zdjęcie przedstawiające dzięcioła, sylweta dzięcioła.

N. pokazuje dzieciom zdjęcie przedstawiające dzięcioła. Prosi, aby opisały jego wygląd. Opowiada ciekawostki na jego temat, zwracając szczególną uwagę na rolę, jaką pełni on w lesie. Następnie chowa w sali sylwetę dzięcioła. Dzieci odnajdują jego kryjówkę. Nazywając to miejsce, używają określeń wysoko, nisko, na, pod, za, obok, przed itp.

- Zabawa wyrabiająca reakcję na przerwę w muzyce *W świat idziemy*.
Nagranie melodii do marszu – Maszeruj równo z nami (muz. Andrzej Wolski), odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują w parach w rytmie muzyki. Na przerwę w muzyce zatrzymują się i recytują krótki wiersz Bożeny Formy:

*Idziesz ty, idę ja
W świat idziemy raz i dwa
Tup tup tup tra la la
niech ta podróż wiecznie trwa.*

Następnie puszcza ręce i szukają innej pary. Zabawę powtarzamy.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Góry piasku* (przewodnik cz. 4, s. 172).

Czerwiec, tydzień 3

Dzień 4

Pożegnania nadszedł czas

Wakacje z uśmiechem

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. <i>Rozmowy telefoniczne</i> – zabawy tematyczne w kąciku lalek.	I 5, III 4
Ćwiczenie <i>Leniwa ósemka</i> – rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	I 9
Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Kolorowe kwiaty</i> .	I 5
II. 1. <i>Wycieczka do krainy życzliwości</i> – zabawy dydaktyczne inspirowane wierszem Iwony Fabiszewskiej <i>Uprzejmość</i> . Cele: poznawanie właściwych form zachowania, rozwijanie umiejętności kulturalnego komunikowania się.	III 4, III 5, III 7
Zabawa ruchowa ze śpiewem <i>Stoi różyczka</i> .	I 5, IV 7
2. <i>Wakacje w górach</i> – zajęcie plastyczne. Cele: rozwijanie umiejętności uważnego słuchania i wykonywania poleceń, rozwijanie sprawności manualnej.	I 7, III 8, III 9
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa z elementem współdziałania <i>Piłka dołem</i> . Zabawy w piaskownicy. Poszukiwanie ukrytego skarbu.	I 4, I 5, I 6
III. Utrwalenie zasad zachowania podczas posiłków – quiz na temat <i>Wiem, jak zachować się przy stole</i> .	III 5, IV 5
Opowieść ruchowa z wykorzystaniem tamburynu.	IV 7
Zabawa bieżna <i>Wiatr i chmurki</i> .	I 5

Cele główne

- poznawanie właściwych form zachowania,
- rozwijanie umiejętności kulturalnego komunikowania się,
- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania i wykonywania poleceń,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- odgrywa scenkę, prezentując pozytywny wzorzec zachowania, stosuje zwroty grzecznościowe w odpowiednich sytuacjach,
- wykonuje według instrukcji pracę plastyczną na zadany temat,
- koloruje kredkami wskazane fragmenty rysunku.

Przebieg dnia

I

- *Rozmowy telefoniczne* – zabawy tematyczne w kąciku lalek.

Dwa zabawkowe aparaty telefoniczne.

N. zachęca do podjęcia w kąciku lalek zabawy tematycznej *Telefon do babci*. Dzieci prowadzą rozmowy telefoniczne. N. zwraca uwagę na konieczność przedstawiania się na początku rozmowy telefonicznej oraz na stosowanie zwrotów grzecznościowych np. dzień dobry, do widzenia, słucham, nie rozumiem, proszę.

- Ćwiczenie *Leniwa ósemka* – rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej (według Paula Dennisona).

Kartka w formacie A3 z narysowaną na niej czarnym mazakiem ósemką w układzie poziomym.

N. proponuje dzieciom wycieczkę po krętych leśnych ścieżkach. Układa na stole kartkę z narysowaną na niej czarnym mazakiem ósemką w układzie poziomym. Dzieci na zmianę wodzą palcem po wzorze raz jedną, raz drugą ręką, a potem obiema rękami.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolorowe kwiaty* (przewodnik, cz. 4, s. 172).

II

Zajęcie 1. *Wycieczka do krainy życzliwości* – zabawy dydaktyczne inspirowane wierszem Iwony Fabiszewskiej *Uprzejmość*.

- Zabawa na powitanie.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki do marszu.

N. włącza muzykę. Dzieci w rytm muzyki spacerują po sali. Na przerwę w muzyce witają się miłymi gestami np. podają sobie ręce, uśmiechają się, przytulają się, uderzają dłońią o dłoń (przybijają piątki) itp.

- Słuchanie wiersza Iwony Fabiszewskiej *Uprzejmość*.

*Na piaszczystej plaży
Zuzia zamek buduje.
Nagle Krzys piłką rzuca
i cały zamek psuje.
Potem szybko podbiega,
piłkę z piachu wyjmuje,
a tym, że zamek zniszczył
wcale się nie przejmuje.
Jednak mama to widzi,
woła Krzysia do siebie.
– Czemu nie przeprosiłeś?
Wstyd mi Krzysiu za ciebie.*

- Rozmowa na temat wiersza.

N. zadaje pytania:

- *Co robiła Zuzia na plaży?*
- *Co zrobił Krzys?*

- *Jak zachował się Krzyś po zniszczeniu zamku?*
- *Dlaczego mamie było wstyd za Krzysia?*
- Ćwiczenia dramowe.

Klocki, piłka.

N. proponuje dzieciom odegranie scenki przedstawiającej poprawne zachowanie Krzysia. Wybiera dwoje chętnych dzieci. Pierwsze dziecko siada na dywanie i buduje z klocków (np. z trzech) wieżę – to zamek. Drugiemu dziecku wręcza piłkę. Dzieci odgrywiają scenkę według własnego pomysłu.

- Zabawa *Podróż do Krainy uprzejmości*.

Odtwarzacz CD, muzyka do marszu.

N. zaprasza dzieci do *Krainy uprzejmości*. Dzieci wędrują przy muzyce, wysoko podnosząc kolana. Po dotarciu na miejsce, N. – królowa *Krainy uprzejmości*, wita w niej dzieci. Kłania się, mówi *dzień dobry* i przedstawia się. Dzieci również kłaniają się *królowej* i odpowiadają na powitanie. *Królowa* zaprasza dzieci do koła.

- Rozmowa na temat uprzejmości.

Żółte koło wycięte z papieru, żółte prostokąty (na promyki słońca), flamaster.

Królowa pyta dzieci, co to znaczy uprzejmość. Wyjaśnia, że w *Krainie uprzejmości* wszyscy są uprzejmi. Tu zawsze świeci słońce, a na jego promykach zapisane są czarodziejskie słowa, których na co dzień używają mieszkańcy. Układa przed dziećmi żółte koło. Pyta, czy dzieci wiedzą, jakie to słowa. Dzieci podają propozycje. *Królowa* zapisuje je na promykach (żółtych prostokątach). Dzieci dokładają je do żółtego koła, tworząc słońce. *Królowa* wyjaśnia, że w tym kraju mieszkańcy oprócz tego, że używają czarodziejskich słów, codziennie mówią sobie coś miłego. Zaprasza dzieci do testu sprawdzającego, czy mogłyby zamieszkać w *Krainie uprzejmości*. Dzieci dobierają się w pary. Siadają naprzeciwko siebie. Jedno dziecko mówi drugiemu coś miłego. *Królowa* wyraża swoje zadowolenie. Przyznaje wszystkim dzieciom prawo do zamieszkania w *Krainie uprzejmości*.

- Dopasowywanie słów grzecznościowych do odpowiednich sytuacji społecznych.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki do marszu.

Królowa zaprasza dzieci do spaceru po *Krainie uprzejmości*. Dzieci napotkają po drodze różne sytuacje społeczne, o których opowiada *królowa*. Zgodnie z panującymi tu zasadami muszą wiedzieć, jakich słów grzecznościowych użyć w konkretnej sytuacji. *Królowa* przypomina, że te słowa to: *proszę, dziękuję, przepraszam*. *Królowa* włącza muzykę w rytmie marsza. Dzieci spacerują, poruszając się w różnych kierunkach. Na przerwę w muzyce zatrzymują się. *Królowa* opisuje sytuację, w której zachodzi konieczność użycia jednego ze słów grzecznościowych: *proszę, dziękuję, przepraszam* np. dziecko dostaje od mamy lizaka, niechcący potrąca podczas rysowania inne dziecko, podaje książkę koledze. Dzieci uważnie słuchają i wypowiadają głośno odpowiednie słowo. Po wykonaniu wszystkich zadań *królowa* dziękuje za przybycie do swojej krainy i zaprasza do kolejnej wizyty.

- Zabawa ruchowa ze śpiewem *Stoi różyczka*.

Wianek z kwiatów.

Dzieci podają sobie ręce w kole. N. wybiera jedno dziecko, które będzie różyczką. Różyczka stoi w środku koła. N. zakłada jej na głowę wianek z kwiatów.

Stoi różyczka w czerwonym wieńcu – śpiewają dzieci, idąc w kole.

My się kłaniamy jej po książęcu – zatrzymują się i kłaniają się różyczce.

Ty, różyczko dobrze wiesz, dobrze wiesz, dobrze wiesz – stojąc w kole klaszczą w ręce,

kogo kochasz, tego bierz, tego bierz – różyczka wybiera jedno dziecko, które teraz staje się różyczką i wchodzi do środka koła.

Zajęcie 2. *Wakacje w górach* – zajęcie plastyczne.

- Wprowadzenie.

Obrazek lub zdjęcie przedstawiające góry.

Dzieci siedzą w kole. N. umieszcza na tablicy obrazek lub zdjęcie przedstawiające góry. Pyta: *Gdzie dzieci spędzają wakacje? Po czym poznałyście, że to są góry? W jaki sposób turyści okazują sobie uprzejmość na górskich szlakach?* N. uzupełnia i porządkuje wypowiedzi dzieci.

- Zapoznanie z tematem pracy.
N. proponuje dzieciom wykonanie pracy plastycznej na temat *Wakacje w górach*.

- Praca plastyczna *Wakacje w górach*.

Wyprawka, karta 28, klej, kredki, wata.

Dzieci:

- przygotowują kartę 28 oraz kredki i klej. N. na każdym stole ustawia tacę z wata,
- kolorują niebo i łąkę przedstawione na karcie,
- wykonują niewielkie kulki z waty,
- wyklejają kulkami kształty owiec i baranków pasących się na górskiej łące.

- Wykonanie wystawy z wykonanych przez dzieci prac.

Prace wykonane przez dzieci.

N. przy pomocy dzieci wykonuje wystawę z wykonanych przez dzieci prac w szatni dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa z elementem współdziałania *Piłka dołem*.

Gwizdek, dwie piłki.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Uczestnicy każdego zespołu ustawiają się w rzędzie, jedno za drugim, z nogami w lekkim rozkroku. W każdym zespole liczba dzieci musi być taka sama. Jeśli tak nie jest, do zabawy dołącza N., ustawiając się na końcu rzędu. Pierwsze dziecko z każdego zespołu trzyma piłkę. Na sygnał N. – gwizdek – dzieci podają sobie piłkę między nogami. Gdy piłka dotrze do ostatniego dziecka z rzędu, podnosi ono ją do góry obiema rękoma i głośno woła *stop*. Wygrywa zespół, który pierwszy przeprowadzi piłkę przez tunel.

- Zabawy w piaskownicy. Poszukiwanie ukrytego skarbu.

N. przed wyjściem na ogród zakupuje w piaskownicy np. małe plastikowe pudełko. Zadaniem dzieci jest jego odnalezienie.

III

- Utrwalenie zasad zachowania podczas posiłków – quiz na temat *Wiem, jak zachować się przy stole*.

Sylwety smutnych i wesołych buziek.

Dzieci siedzą w kole. N. rozdaje dzieciom sylwety uśmiechniętych i smutnych buziek. Mówi różne zdania. Jeśli dzieci zgadzają się z wypowiedzią, podnoszą do góry uśmiechniętą buzię. Jeśli nie zgadzają się, podnoszą do góry smutną buzię. Podają przykłady poprawnego zachowania w miejsce tych, z którymi się nie zgadzają.

Przykłady zdań:

- *Przed każdym posiłkiem myję ręce.*
- *Ziemniaki jem łyżką.*
- *Po zjedzeniu obiadu mówię „dziękuję”.*
- *Mówię z pełną buzią.*
- *Obiad jem palcami.*
- *Uważam, aby nie rozlewać zupy.*
- *Kładę głowę na stole.*

- Opowieść ruchowa z wykorzystaniem tamburynu.

Tamburyn, nagranie muzyki relaksacyjnej, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują dowolnie miejsca na dywanie. N. rozpoczyna opowiadanie, równocześnie gra na tamburynie. Dzieci obrazują tekst, wykonując ruchy zgodne z rytmem wystukiwanym na instrumencie.

Zamykamy na chwilę oczy. Są wakacje.

Jesteśmy nad morzem. Szumią morskie fale.

Małe fale – szumią cicho.

Duże fale – szumią głośno.

Teraz wchodzimy do morza.

Skaczemy przez fale.

Uwaga! Mała fala.

Teraz zbliża się duża fala.

Pływamy w morzu.

Trochę jesteśmy zmęczeni.

Wychodzimy na brzeg

i przez chwilę odpoczywamy.

Leżymy na ciepłym piasku

i słuchamy głosów mew.

Czas wyruszyć w góry.

Zdobywamy wysokie szczyty.

W górach można spotkać echo, echo, echo...

Dzieci:

naśladują głos fal, wypowiadają

zgłoski: szuuuuuu,

równocześnie rysują w powietrzu fale,

naśladują szum fal cichym głosem,

naśladują szum fal donośnym głosem,

wykonują ruchy zgodnie z opowieścią N.,

wykonują mały wyskok w górę,

wykonują wysoki wyskok w górę,

kładą się na brzuchach, naśladują pływanie,

kładą się na plecach i zamykają oczy,

wstają, miarowo oddychają, wykonują

ciężkie kroki,

powtarzają słowo: *echo*, wypowiedane

przez N.

Na zakończenie dzieci leżą na dywanie i słuchają muzyki relaksacyjnej wybranej przez N.

- Zabawa bieżna *Wiatr i chmurki* (przewodnik cz. 4, s. 172).

Czerwiec, tydzień 3

Dzień 5

Pożegnania nadszedł czas

Powitanie lata

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia manualne <i>Drzewa</i> . Układanie rytmów z kolorowych kół. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania <i>W poszukiwaniu muszelek</i> .	I 7, IV 5 IV 12 I 5
II. 1. <i>Zabawy z porami roku</i> – rozwiązywanie zagadek. Cele: utrwalenie nazw oraz charakterystycznych cech poszczególnych pór roku, rozwijanie myślenia logicznego. 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Zmień miejsce</i> . Zabawa z elementem współdziałania <i>Promyki słońca</i> .	IV 5, IV 18 I 8, I 9, IV 14 I 4, I 5
III. Ćwiczenie relaksacyjne <i>Moje wspomnienia</i> . Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową <i>Żagle</i> . Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku <i>Góry piasku</i> .	I 4, IV 5 I 8, I 9 I 5

Cele główne

- utrwalenie nazw oraz charakterystycznych cech poszczególnych pór roku,
- rozwijanie myślenia logicznego,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje nazwy pór roku, rozpoznaje na obrazku charakterystyczne cechy poszczególnych pór roku,
- podaje rozwiązanie zagadek i uzasadnia je,
- poprawnie wykonuje ćwiczenia,
- porusza się we wskazanym przez N. kierunku.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia manualne *Drzewa*.
Dla każdego dziecka kartka z narysowanym na nim konturem drzewa, plastelina.
N. mówi dzieciom zagadkę:
*Szumią w gęstym lesie,
szum ten wiatr w dal niesie.* (drzewa)
Po rozwiązaniu zagadki dzieci zastanawiają się, o czym mogą szumieć (rozmawiać) drzewa latem. N. układa przed dziećmi narysowane na kartce kontury różnych drzew. Dzieci wyklejają je plasteliną – toczą z niej cienkie wałeczki i naklejają na kontury drzew. Wodzą po nich palcami. Następnie rysują drzewa palcem w powietrzu, na stoliku, na podłodze.
- Układanie rytmów z kolorowych kół.
Wycięte z papieru czerwone i fioletowe koła (po 10 elementów), tacki.
N. ustawia na stole tacki z wyciętymi z papieru czerwonymi i fioletowymi kołami. Układa z nich prosty rytm np. dwa czerwone koła, jedno fioletowe, dwa czerwone koła, jedno fioletowe, dwa czerwone koła, jedno fioletowe. Wybrane dziecko kontynuuje rytm. Następnie N. lub chętne dziecko proponuje inny rytm, który układają kolejne dzieci.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *W poszukiwaniu muszelek* (przewodnik, cz. 4, s. 172).

II

Zajęcie 1. Zabawy z porami roku – rozwiązywanie zagadek.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. Wspólnie z N. wypowiadają słowa *Przedszkole żegnamy i lato witamy*, klaszcząc jednocześnie naprzemiennie w dłoń i w uda.
- Karta pracy, cz. 2, nr 62.
Dzieci:
 - czytają tekst z osobą dorosłą, osoba czyta tekst, a dzieci mówią nazwy obrazków,
 - rysują po szarych liniach wokół przedmiotów, mówią, do czego służą te przedmioty.
- Rozmowa kierowana na temat minionego roku.
Piłka.
N. nawiązuje do przeczytanego tekstu. Kolejno toczy piłkę do wybranego dziecka, zadając mu pytanie: *Co najbardziej podobało ci się w przedszkolu?* Kiedy wszystkie dzieci odpowiedzą na pytanie, N. proponuje na pożegnanie zabawę w *Zgadywanki o porach roku*. Dzieci przekonają się, czy pamiętają nazwy pór roku i ich charakterystyczne cechy.

- Rozwiązywanie zagadek obrazkowych.

Obrazki lub zdjęcia przedstawiające krajobrazy w różnych porach roku.

N. umieszcza na tablicy obrazki przedstawiające krajobrazy w różnych porach roku. Opowiada o jednym z nich. Dzieci zgadują, o którym obrazku jest mowa. Uzasadniają swoją odpowiedź. Nazywają przedstawioną na obrazku porę roku. Zastanawiają się, jaka była pora roku, kiedy rozpoczynały przedszkole we wrześniu, a jaka pora roku będzie, kiedy przyjdzie czas pożegnania i wyjazdu na wakacje.

- Rozwiązywanie zagadek Iwony Fabiszewskiej

N. mówi dzieciom zagadki o porach roku. Dzieci podają rozwiązanie i uzasadniają odpowiedź. Przykłady zagadek:

*Na drzewach liście kolorowe.
W sadzie owoce zdrowe.
W spiżarni różne zapasy,
na trudne zimowe czasy (jesień)*

*Bociany z podróży wracają,
wokół kwiaty rozkwitają
Motyle pojawiły się na łące,
ale dni nie są jeszcze gorące (wiosna)*

*Śniegiem pola zasypało,
gdzie nie spojrzysz, wszędzie białe.
Białe puszek z nieba leci,
już bałwanka lepią dzieci (zima)*

*Jest gorąco, słońce świeci.
Na wakacje jadą dzieci.
W wodzie będą się pluskały
i na plaży w piłkę grały (lato)*

- Rozwiązywanie zagadek muzycznych.

Odtwarzacz CD, nagranie utworów Antoniego Vivaldiego Cztery Pory Roku: Jesień, Zima, Wiosna, Lato, kolorowe chusty.

N. włącza kolejno fragmenty utworów. Dzieci po wysłuchaniu każdego fragmentu starają się odgadnąć, z jaką porą roku jest on związany i wykonują krótkie improwizacje taneczne z kolorowymi chustami. N. zwraca uwagę na ostatnią porę roku – lato. Wyjaśnia, że teraz właśnie odchodzi wiosna, a jej miejsce zajmuje lato.

- Powitanie lata. Wypowiadanie rymowanki Iwony Fabiszewskiej.

N. proponuje dzieciom powitanie lata wspólną rymowanką i piosenką. Dzieci wspólnie z N. wypowiadają tekst rymowanki z różnym natężeniem głosu: cicho, głośno.

*Kolorowe lato! Z radością cię witamy
i do wspólnych zabaw gorąco zapraszamy.
Bardzo się cieszymy, że jesteś już nami.
Ogrzewaj nas codziennie ciepłymi promykami.*

Następnie dzieci wspólnie ustalają, która z poznanych w tym roku szkolnym piosenek podobiała im się najbardziej. Śpiewają ją latu na powitanie.

Zajęcie 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20 (przewodnik, cz. 4, s. 184)

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Zmień miejsce.*

Dzieci stoją w dużym kole. N. głośno wypowiada imiona dwójki dzieci np. *Kasia – Tomek*. Zadaniem tych dzieci jest jak najszybciej zamienić się miejscami. Zabawa powtarza się. N. wymienia kolejne dwa, trzy lub cztery imiona dzieci.

- Zabawa z elementem współdziałania *Promyki słońca.*

N. rysuje patykami na ziemi koło. Dzieci biegają po wyznaczonym przez N. terenie. Na hasło *Promyki* dzieci podbiegają do narysowanego koła i ustawiają się od linii koła po troje (obok siebie), tworząc promyki słońca.

III

- Ćwiczenie relaksacyjne *Moje wspomnienia*.

Nagranie muzyki relaksacyjnej, odtwarzacz CD.

N. włącza muzykę relaksacyjną. Dzieci kładą się na dywanie i wspominają w ciszy wspólne zabawy z koleżankami i kolegami w przedszkolu lub najciekawsze dni, które tutaj spędziły. Następnie wypowiadają się na temat swoich wspomnień.

- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową *Żagle*.

Dla każdego dziecka chustka nylonowa, tamburyn.

Dzieci ustawiają się w czwórkach. W przysiadzie trzymają za rogi kwadratowe chusty imitujące żagle. Na dźwięki tamburynu najpierw ciche, następnie coraz głośniejsze, powoli przechodzą do pozycji stojącej, unoszą ręce w górę. Materiał wypełnia się powietrzem – *wiatr porywa żagle*. Kiedy dźwięki stają się coraz bardziej ciche, ponownie powoli przechodzą do przysiadu – *wiatr przestaje wiać*.

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku *Góry piasku* (przewodnik, cz. 4, s. 172).

Projekt Segregacja śmieci

Poniższe scenariusze zawierają propozycje aktywności z zakresu postaw proekologicznych oraz kształtowania wiedzy dotyczącej segregowania odpadów, a także elementy strukturalne projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie). Pozwalają zagospodarować pięć dni zajęć w przedszkolu, z wykorzystaniem metody projektów.

Cele ogólne projektu:

- poznanie materiałów, z których wykonane są poszczególne rodzaje odpadów,
- poznanie kolorów i przeznaczenia poszczególnych pojemników do segregacji odpadów,
- rozumienie i stosowanie pojęć: *śmieci, segregacja, recykling*,
- kształtowanie umiejętności prezentowania innym zdobytej wiedzy,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za otaczające środowisko,
- rozwijanie zdolności manualnych.

Czas realizacji: tydzień

Czerwiec, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa integrująca grupę <i>Nasze miny</i> . Zabawa matematyczna <i>Śmieci</i> . Zestaw zabaw ruchowych – nr 40.	I 5, II 4 IV 15 I 5
II. 1. <i>Co wiemy o śmieciach?</i> – rozmowa kierowana połączona z tworzeniem siatki pytań. Cele: rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na podany temat, doskonalenie poprawności językowej prezentowanych wypowiedzi. Zabawa rytmiczna <i>Maszerujemy do własnej muzyki</i> .	IV 1, IV 5 I 5
2. <i>Nasze pudełka</i> – rozwijanie aktywności twórczej. Cele: doskonalenie umiejętności wypowiedzania się na forum grupy, wzmacnianie wiary we własne siły i możliwości. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie koszy na śmieci, proste prace porządkowe na terenie przedszkola.	I 7, IV 1, IV 2 I 4, I 5
III. Tworzenie zaproszeń dla rodziców. Zabawa rozwijająca szybkość myślenia <i>Czyste – brudne</i> . Zabawa ruchowa z elementem biegu <i>Wyścig po czystość</i> .	IV 1 IV 9, IV 11 I 5

Cele główne:

- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na podany temat,
- doskonalenie poprawności językowej prezentowanych wypowiedzi,
- doskonalenie umiejętności wypowiedzania się na forum grupy,
- wzmacnianie wiary we własne siły i możliwości.

Cele operacyjne

Dziecko:

- mówi o segregacji śmieci,
- wypowiada poprawnie sformułowane zdania,
- wypowiada się przed grupą,
- dostrzega pozytywne aspekty swoich działań.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem oraz pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci. Dzieci z pomocą nauczyciela budują siatkę pytań.

Po zbudowaniu siatki pytań rozpoczyna się faza badawcza projektu. Na tym etapie dzieci dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami dotyczącymi tematu realizowanego projektu, badają przedmiot i rejestrują to, co widzą.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa integrująca grupę <i>Nasze miny</i>. N. prosi, aby dzieci stanęły w kole, a następnie odwróciły się do jego środka plecami. Następnie prosi, aby dzieci spróbowały zrobić różnego rodzaju miny (smutna, zdziwiona, przestraszona, zadowolona), a na kłaśnięcie w dłonie przez N., odwróciły się do środka koła z tak wyćwiczoną miną. N. nazywa miny dzieci i powtarza zabawę. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa matematyczna <i>Śmieci</i>. Książka, butelka z wodą, długopis, zgnieciony papierek, korek, butelka, zgnieciona puszka, torebka foliowa, dwie obręcze. N. rozkłada na dywanie kolejno przedmioty i prosi dzieci o ich nazwanie. Następnym zadaniem jest dokonanie podziału i umieszczenie w jednej obręczy śmieci, a w drugiej pozostałych przedmiotów. Dzieci przeliczają przedmioty i mówią, czego jest więcej. 	
<p> Zestaw zabaw ruchowych nr 40 (do wyboru przez N.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo-ilustracyjna <i>Pachnie – śmierdzi</i>. Tamburyn. N. wygrywa rytm na tamburynie, a dzieci chodzą swobodnie po sali. Na przerwę w muzyce i polecenie N., wykonują odpowiedni ruch ilustrujący. <i>Pachnie!</i> – wciągają powietrze nosem. <i>Śmierdzi!</i> – zatykają nos. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Zbieramy śmieci</i>. Dla każdego dziecka po kilka pogniecionych papierków; kosz na śmieci. N. rozrzuca po sali papierki. Zadaniem dzieci jest je pozbierać i wyrzucić do śmieci. • Zabawa ruchowa z elementem biegu <i>Wyścig po czystość</i>. Dwa komplety: szufelka i zmiotka. N. dzieli dzieci na dwie drużyny, które ustawiają się w rzędach. W pewnym oddaleniu od nich zostają umieszczone komplety. Każde dziecko z początku rzędu biegnie do swojego kompletu, schyla się, wykonuje ruch zamiatania i wraca na koniec rzędu. Zabawa dobiega końca, gdy wszyscy członkowie przynajmniej jednej drużyny wykonają to zadanie. 	<p>N. pokazuje właściwy sposób zbierania papierków – wyciąga jedną ręką do tyłu i, ruchem zgarniającym, zabiera papierka.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem rzutu <i>Śmieci precz!</i> Dla każdego dziecka zgnieciony kawałek gazety; kosz na śmieci. Dzieci ustawiają się w rzędzie. W pewnej odległości od nich N. ustawia kosz. Dzieci kolejno starają się trafić kulka z gazety do kosza. • Zabawa ruchowa z elementem skoku <i>Zgniatamy butelki.</i> Dla każdego dziecka: plastikowa butelka – bez zakrętki. N. rozkłada w sali butelki. Na jego znak dzieci podchodzą do wybranej butelki i skaczą na nią. Zabawę można powtarzać aż do momentu upewnienia się, że butelki zostały całkowicie zgniecione. • Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Omijamy śmieci.</i> Taśma malarska, śmieci (mogą to być zgniecione kulki papieru). N. nakleja na podłodze taśmę, a wokół rozrzuca śmieci. Zadaniem dzieci będzie takie przejście po ławce/taśmie, aby ominąć śmieci. 	<p><i>Skakanie na butelkę można zastąpić jej zdeptaniem wybraną nogą.</i></p>
---	---

II

Zajęcia 1. *Co wiemy o śmieciach?* – rozmowa kierowana połączona z tworzeniem siatki pytań.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa kierowana na temat <i>Co wiemy o śmieciach?</i> Dwa obrazki pokazujące czysty park i jego przeciwieństwo. N. prosi, aby dzieci usiadły w kole. Zadaje im pytania: – <i>Co to są śmieci?</i> – <i>Gdzie najczęściej widzicie śmieci?</i> – <i>Czy śmieci można rozrzucać wokół siebie? Dlaczego?</i> N. pokazuje dwa obrazki i omawia ich elementy: – <i>Który obrazek podoba się wam bardziej? Dlaczego?</i> 	<p>N. może nagrać wypowiedzi dzieci – będą one potrzebne podczas wydarzenia kulminacyjnego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie siatki pytań <i>Co wiemy o segregacji śmieci?</i> Arkusze papieru z napisem SEGREGACJA ŚMIECI w centralnym punkcie, flamaster. N. rozkłada arkusz i prosi, aby dzieci podały mu swoje pytania dotyczące segregacji śmieci. Co już wiedzą i czego chciłyby się jeszcze dowiedzieć. Każdy pomysł powinien zostać zapisany. 	<p>Siatka pytań również przyda się podczas wydarzenia kulminacyjnego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie zawartości <i>skrzyni skarbów.</i> Karton, plastikowa butelka, plastikowa siatka, szklana butelka, puszka, gazeta, zeszyt, trzy obręcze. N. pokazuje dzieciom karton – skrzynię skarbów. chętne dziecko losuje jeden przedmiot i określa, z czego jest on zrobiony. Następnie dzieci ustalają, jak można ułożyć przedmioty w obręczach – tak, aby miały cechy wspólne. Na zakończenie uzasadniają swój wybór. 	

- Zabawa rytmiczna *Maszerujemy do własnej muzyki*.
Po jednym kawałku folii i gazet dla każdego dziecka.
Dzieci podchodzą do N., która trzyma przedmioty, i wybierają jeden z nich. Sprawdzają, jaki wydaje dźwięk, a następnie ustawiają się w kole, tworząc z wybranych materiałów akompaniament do marszu.

Zajęcia 2. Nasze pudełka – rozwijanie aktywności twórczej.

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa plastyczno-techniczna <i>Nasze pudełka</i>. Dla każdego dziecka: pudełko po butach z przykrywką (lub podobne), papier kolorowy, kleje, nożyczki, kredki, flamastry. N. rozdaje dzieciom pudełka. Tłumaczy, że będą one prezentem dla rodziców albo dla nich samych i że można będzie w nich przechowywać skarby. Następnie dzieci w dowolny sposób ozdabiają swoje pudełka. 	<p>Pojemniki będą potrzebne podczas wydarzenia kulminacyjnego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa wzmacniająca wiarę we własne siły <i>Opowiem, o moim pudełku</i>. Pudełka stworzone przez dzieci. Każde dziecko prezentuje swoje pudełko i mówi o nim kilka zdań. Może dodać, co najbardziej podoba mu się w jego pudełku i pudełku kolegi/koleżanki siedzącej obok. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa integracyjno-konstrukcyjna <i>Budujemy wieżę</i>. Dla każdego dziecka: pudełko po paście do zębów. Każde dziecko bierze jedno pudełko. Zadaniem dzieci jest stworzenie wspólnej wieży ze zgromadzonych pudełek (można je układać jedno na drugim lub stworzyć powtarzalną bazę na formie np. kwadratu). 	<p>N. wykonuje i wywołuje zdjęcie pracy dzieci (można je wykorzystać podczas wydarzenia kulminacyjnego).</p>

Zabawa na świeżym powietrzu

- *Spacer w pobliżu przedszkola* – wyszukiwanie koszy na śmieci.
Dzieci podczas spaceru obserwują otoczenie i szukają koszy na śmieci. Mówią o tym, czy śmieci są w koszu, czy wokół niego, czy koszy jest dużo itp.
- Proste prace porządkowe na terenie przedszkola .
Worki, gumowe rękawiczki.
Dzieci sprzątają najbliższe otoczenie przedszkola, wrzucając śmieci do worka.

N. przedstawia dzieciom zasady bezpieczeństwa – korzystanie z gumowych rękawic.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie zaproszeń dla rodziców. Kartki A4, czarno-białe gazety, kredki, flamastry, kleje, wklejki z tekstem: Zaproszenie i treścią przygotowaną przez N. Dzieci tworzą wąską ramkę wokół kartki (z wydartych drobnych fragmentów czarno-białych gazet), a następnie zginają ją na pół (ramka powinna znajdować 	<p>O wydarzeniu kulminacyjnym można powiadomić rodziców wcześniej – tak, aby każdy mógł zaplanować na nim swoją obecność.</p>
--	---

się na zewnątrz). Dowolnie ozdabiają zaproszenia, potem naklejają napis, a w środku – wklejkę z tekstem zaproszenia. Zaproszenia wręczają rodzicom na koniec dnia. Proponowana treść wklejki do zaproszenia:

Kochani Rodzice!

W dniach realizujemy projekt „Segregujemy śmieci”, którego głównym celem jest kształtowanie postaw proekologicznych i dbanie o otoczenie. Chcielibyśmy pokazać Wam, czego się nauczyliśmy i jak dużo wiemy na ten temat, dlatego zapraszamy do naszego przedszkola w piątek o godzinie Zapewniamy świetną zabawę! Będziecie z nas dumni! Przedszkolaki z grupy z Paniami

- Zabawa rozwijająca szybkość myślenia *Czyste – brudne. Pary obrazków (czyste rzeka – brudna rzeka, czysty park – brudny park, czyste ręce – brudne ręce, czyste skarpetki – brudne skarpetki itp.)*
N. układa przed sobą pary obrazków (każda para na osobnej kupce), ilustracjami do dołu – tak, aby dzieci nie widziały, co znajduje się na obrazkach. Następnie N. podnosi obrazek z pierwszej kupki i pyta, jaki przedmiot jest na nim przedstawiony. Następnie mówi: Skoro ten przedmiot jest... brudny, to ten pewnie będzie... czysty. (i podnosi obrazek z pary). Zadaniem dzieci jest głośne wypowiedanie wyrazów: czysty, brudny.

- Zabawa ruchowa z elementem biegu *Wyścig po czystość.* (przewodnik, cz. 4, s. 194)

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Oglądanie filmu dotyczącego segregacji śmieci. Praca plastyczno-techniczna <i>Gitara</i> . Zabawa ruchowa z elementem rzutu <i>Śmieci precz!</i>	IV 7 IV 8 I 5
II. 1.	<i>Mam zasady na odpady</i> – zajęcia umuzykalniające. Cele: rozwijanie poczucia rytmu, dostrzeganie i powtarzanie rytmu muzycznego. Swobodne improwizacje ruchowe w parach do piosenki <i>Mam zasady na odpady</i> .	IV 7 IV 7
2.	Bezpieczne zabawy ze szkłem. Cele: poznanie rodzajów szklanych przedmiotów, rozwijanie umiejętności klasyfikowania. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie przedmiotów ze szkła, zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Szklane przedmioty</i> .	IV 12, IV 13 I 4, I 5
III.	Przygotowanie do teatryku <i>Na odpady mamy rady</i> – podział ról, próba powtarzania tekstu z pamięci. Burza mózgów <i>Czy szkło można wykorzystywać wielokrotnie?</i> Zabawa ruchowa <i>Omijamy butelki</i> .	IV 1, IV 2, IV 5 IV 5 I 5

Cele główne:

- rozwijanie poczucia rytmu,
- dostrzeganie i powtarzanie rytmu muzycznego,
- poznanie rodzajów szklanych przedmiotów,
- rozwijanie umiejętności klasyfikowania.

Cele operacyjne

Dziecko:

- powtarza i tworzy rytmy muzyczne,
- wypowiada słowa z różnym natężeniem i tempem,
- wymienia przedmioty wykonane ze szkła,
- segreguje szklane przedmioty ze względu na barwę.

Tego dnia następuje dalsze doskonalenie zasobu słownictwa związanego z projektem. W drugim dniu trwa faza badawcza projektu. Dzieci poszerzają swoją wiedzę – eksperymentują, oglądają filmy, książki poświęcone tematyce projektu. W trakcie pracy tworzona jest kolekcja dotycząca projektu.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie filmu dotyczącego segregacji śmieci. <i>Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica 25. Film Dzieci segregujcie śmieci!</i> Dzieci oglądają film, a potem N. zadaje pytania: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Co to znaczy, że można mądrze gospodarować śmieciami?</i> – <i>Według jakich zasad segregujemy śmieci?</i> 	Wypowiedzi dzieci można nagrać albo zapisać i przedstawić podczas wydarzenia kulminacyjnego.

<ul style="list-style-type: none"> – Dlaczego warto segregować śmieci? – Co to jest recykling? – Co można zrobić z recyklingu? 	
<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczno-techniczna <i>Gitara</i>. Kontur gitary narysowany na papierze formatu A3 – dla każdego dziecka nożyczki, kredki. N. rozdaje dzieciom kontury. Zadaniem przedszkolaków jest ozdobienie ich i wycięcie. 	<p>Gitary będą potrzebne zarówno w dalszej części dnia, jak i podczas wydarzenia kulminacyjnego.</p> <p>Gitare można wykonać także z pudełka po chusteczkach higienicznych, gumek recepturek zaczepionych w otworze i papieru technicznego (jako gryfu).</p>
 Zabawa ruchowa z elementem rzutu <i>Śmieci precz!</i> (przewodnik, cz. 4, s. 195)	

II

Zajęcia 1. Mam zasady na odpady – zajęcia umuzykalniające.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do zajęć – powtarzanie rytmu muzycznego. Dwa drewniane klocki dla każdego dziecka. N. prosi, aby każde dziecko wzięło dla siebie po dwa drewniane klocki, a następnie tworzy rytm (np. wolne stuknięcie – wolne stuknięcie – dwa szybkie stuknięcia), a zadaniem dzieci jest powtarzanie rytmu. Następnie może dojść do zamiany ról. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa w oparciu o wysłuchaną piosenkę <i>Mam zasady na odpady</i> (śl. i muz. Jerzy Kobyliński). <i>Piosenki Ekodzieci zespołu Orkiestra Dni Naszych.</i> <i>Dabadabada dab dab daj, dabadaba dab dab daj, Mam zasady na odpady! x 2 Kto sortuje, świat ratuje!</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Posłuchajcie, proszę, moi drodzy, moi mali ekolodzy, mam zasady na odpady! Teraz wam odpowiem na pytanie, po co komu sortowanie: Zrób ze śmieci nowe rzeczy!</i> Ref.: <i>Metal, plastik, papier i szkło, nim wyrzucę, segreguję to! x 2</i> 	<p><i>Piosenka pochodzi z serwisu Youtube (https://www.youtube.com/watch?v=yOj4CN1n-Z8)</i></p>

<p>II. <i>Wiedzą o tym dobrze zawodowcy, wszystkie śmieci, to surowce. Kto sortuje, świat ratuje! Posłuchajcie, proszę, moi drodzy, moi mali ekolodzy: Mam zasady na odpady!</i></p> <p>Ref.: <i>Metal, plastik, papier i szkło, nim wyrzucę, segreguję to! x 2</i></p> <p><i>Dabadabada dab dab daj, dabadaba dab dab daj, Mam zasady na odpady! x 2 Kto sortuje, świat ratuje!</i></p> <p>Ref.: <i>Metal, plastik, papier i szkło, nim wyrzucę, segreguję to! x 2</i></p> <p>N. zadaje dzieciom pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Co to znaczy sortować / segregować śmieci?</i> – <i>Do czego jest nam potrzebne sortowanie śmieci?</i> – <i>Dlaczego segregowanie śmieci może ratować świat?</i> – <i>Co to są surowce i jakie znacie ich rodzaje?</i> – <i>Jakie są kolory pojemników na śmieci?</i> – <i>W jaki sposób można dbać o ziemię i czyste środowisko?</i> – <i>A wy co robicie, żeby wasze otoczenie było czyste?</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewanie z podziałem na role. Gitary wykonane podczas pierwszej części dnia. N. wybiera dwoje dzieci, które zaśpiewają indywidualnie dwie zwrotki. Pozostałe fragmenty utworu będą śpiewane przez wszystkich. Wszystkie dzieci naśladowują (także podczas śpiewania) grę na gitarze. 	<p>Takie śpiewanie będzie również formą powitania zaproszonych na wydarzenie kulminacyjne gości.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wypowiadanie słów z różnym natężeniem i tempem. N. podaje słowa zawarte w piosence (np.: odpady, sortuje, segreguje, metal, plastik, papier, szkło, mali ekolodzy) z różnym natężeniem (cicho/głośno) i tempem (wolno/szybko). Dzieci mają powtórzyć słowa w ten sam sposób. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Swobodne improwizacje ruchowe w parach do piosenki <i>Mam zasady na odpady</i>. Dzieci poruszają się w wybrany przez siebie sposób. Mogą to robić indywidualnie lub w parach. 	

Zajęcia 2. Bezpieczne zabawy ze szkłem.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia wprowadzające <i>Co jest ze szkła?</i> Duży pojemnik w kolorze zielonym, butelki, słoiki, szklane opakowania po kosmetykach. N. ustawia pojemnik na środku. Dzieci kolejno podchodzą do niego, wydobywają jedną rzecz i siadają z nią na miejsce. Po zapoznaniu się z przedmiotami, N. pyta: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Jakie są te przedmioty / Co mają ze sobą wspólnego?</i> – <i>Jakie jeszcze znacie szklane przedmioty?</i> 	<p>N. ustala z dziećmi zasady bezpieczeństwa podczas korzystania ze szklanych przedmiotów.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa dydaktyczna <i>Segregujemy szklane przedmioty.</i> Zielony pojemnik, przedmioty z różnego rodzaju tworzyw (najwięcej szklanych). N. rozkłada przedmioty i informuje, że do zielonych pojemników na segregację mogą trafić tylko przedmioty szklane. Chętne dzieci umieszczają je w pojemniku, a na zakończenie grupa weryfikuje prawidłowość wykonania zadania. 	
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa klasyfikacyjna <i>Rodzaje szkła.</i> Szklane przedmioty w różnych kolorach (bezbarwne i kolorowe), dwie różnokolorowe obręcze. N. prosi, aby dzieci obserwowały przedmioty, a następnie wskazały różnice między nimi. Później dzieci klasyfikują przedmioty do dwóch obręczy ze względu na ich kolor lub jego brak. 	
<ul style="list-style-type: none"> Wykonanie ozdobnego słoiczka. Szklanki, szklane kubeczki (tzw. „musztardówki”) lub słoiczki, farby lub flamastry do malowania na szkło, ochronne podkłady na stolikach, pędzelki, waciki, gąbeczki, patyczki higieniczne, suszarka do włosów. N. rozkłada dzieciom szklane przedmioty. Ich zadaniem jest pomalować je według własnego pomysłu, ale zgodnie z zasadami: <ul style="list-style-type: none"> – farba musi wyschnąć, zanim przystąpimy do nanoszenia na nią kolejnej warstwy – można przyspieszyć ten proces, stosując suszarkę do włosów, – do wykonania ciekawych wzorów warto wykorzystać patyczki higieniczne, waciki lub gąbeczki, którymi wystarczy przecierać świeżo nałożoną farbę, – kolory farb możemy mieszać albo bezpośrednio na malowanym szkło, albo w osobnym pojemniku lub na palcie. 	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie przedmiotów ze szkła. Podczas spaceru dzieci starają się zaobserwować jak najwięcej przedmiotów ze szkła (np. szyby samochodowe, okna itp.).
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Szklane przedmioty*.
Siatka z przedmiotami z różnego tworzywa.
Dzieci poruszają się swobodnie. Na sygnał, N. wyjmuje przedmiot z siatki. Jeśli jest on szklany, dzieci nieruchomieją, jeśli jest z innego tworzywa, dzieci dalej poruszają się po terenie.

III

- Przygotowanie do teatryku *Na odpady mamy rady* (według Moniki Smułki) – podział ról, próba powtarzania tekstu z pamięci.

ROZMOWA KOSZY Z MIESZANYMI ODPADAMI:

I. *Witam wszystkich tu zebranych!*

II. *Nie ma chyba kogo witać, raczej trzeba stąd nam zmykać.*

III. *Masz rację, mój kolego. Jestem pełny od tych śmieci, nie wiem, kto je wrzucił – może dzieci?*

IV. *Tego nie wiem, choć ci powiem, że butelki można było oddać i nie trzeba było ich wyrzucać.*

I. *Z papierem jest tak samo.*

II. *A ten plastik, gdyby zgnieść – byłaby to dla nas dobra wieść.*

III. *Chyba można tylko marzyć. Czy to może się wydarzyć?*

IV. *Tego nie wiem, mój kolego. Uciekajmy stąd czym prędzej.*

(dzieci odsuwają się na bok; na środek wchodzi dzieci, które odgrywają rolę koszy na odpady segregowane)

ROZMOWA KOSZY Z SEGREGOWANYMI ODPADAMI:

ŻÓŁTY: *Witam, witam, cię kolego! Jak miło widzieć cię uśmiechniętego!*

ZIELONY: *Jak nie cieszyć się, gdy ludzie wiedzą, co do nas wrzucać.*

NIEBIESKI: *Racja, racja, miły Panie, każdy coś dobrego dostanie.*

ŻÓŁTY: *Lecz spójrz tylko na tych obok, chyba mają jakiś kłopot?*

I.II. III. IV. *Źle się czujemy, bo z tymi różnymi odpadami rady sobie nie dajemy!*

ŻÓŁTY: *Wpadłem właśnie na pomysł, żebyśmy stali obok siebie.* ZIELONY: *Wtedy, gdy ludzie będą w potrzebie i będą chcieli coś wyrzucić, żaden z nas nie będzie się smucić.*

NIEBIESKI: *Ludzie zobaczą, że jest nas wielu i wtedy posegregują swoje śmieci.*

O wykonanie strojów do przedstawienia można poprosić zaproszonych na wydarzenie kulminacyjne gości, wykonać je samodzielnie lub z pomocą dzieci.

Każdym koszem może być po kilkoro dzieci jednocześnie. Rozwiąże to kwestię nieśmiałości dzieci i ich ogólnej liczby w grupie przedszkolnej.

<p>WSZYSTKIE KOSZE RAZEM: <i>Dzięki temu każdy z nas będzie miał w środku to, co lubi mieć! Świetny pomysł, nasz kolego!</i></p> <p>DZIECKO 1: <i>Widzisz to, co ja?</i></p> <p>DZIECKO 2: <i>Nie widziałem tego wczoraj...</i></p> <p>DZIECKO 1: <i>Widzę, widzę. Tyle kolorów, że chętnie podzielę – tu butelki, tam puszki, tam gazety...</i></p> <p>WSZYSTKIE KOSZE RAZEM: <i>Zachęcamy was do tego, żeby segregować śmieci!</i></p> <p>DZIECKO 1 i 2: <i>Mogą to robić nawet dzieci!</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Burza mózgow <i>Czy szkło można wykorzystywać wielokrotnie?</i> Szklana butelka z korkiem, plastikowa butelka (najlepiej z wodą użytkowaną już przez jakiś czas), papierowy kubek (tu również „kilkudniowa” woda). N. pokazuje dzieciom dwie butelki i kubek. Daje im je do obejrzenia i powąchania. Następnie zadaje pytania: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Co się dzieje z kubkiem? (przemięka)</i> – <i>Co się stało z wodą w plastikowej butelce?</i> – <i>Co się stało z wodą w szklanej butelce?</i> – <i>Jak myślicie – jaki rodzaj opakowań jest najbardziej korzystny? Dlaczego?</i> 	<p>N. może także ostrożnie nalać gorącą wodę do obu rodzajów butelek i zaobserwować z dziećmi, co się dzieje z opakowaniami.</p>
<p> • Zabawa ruchowa Omijamy butelki. Kilka szklanych butelek, opaska na oczy. N. rozstawia butelki. Zadaniem dzieci jest ich ominięcie. Dzieci poruszają się ostrożnie po sali, tak aby nie przewrócić butelek. Następnie N. wybiera chętne dziecko i zawiązuje mu oczy opaską, wybiera przewodnika, którego zadaniem jest bezpieczne przeprowadzenie kolegi/koleżanki przez dywan. Oboje idą tak, aby nie przewrócić butelek.</p>	

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawy z wykorzystaniem torebek foliowych. Śpiewanie piosenki <i>Mam zasady na odpady</i> z podziałem na role. Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Zbieramy śmieci</i> .	I 6, IV 13 IV 7 I 5
II. 1.	<i>Plastik i metal</i> – poznanie różnego rodzaju tworzyw. Cele: doskonalenie wiedzy na temat plastiku i metali, rozwijanie właściwej reakcji na instrukcje N. Zabawa ruchowa <i>Butelkowy fitness</i> .	IV 7, IV 12 IV 13 I 5
2.	Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20. Cele: rozwijanie sprawności ruchowej, rozwijanie orientacji przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie przedmiotów z plastiku i metalu, zabawa ruchowa z elementem biegu <i>Plastik – metal</i> .	I 8, IV 14 I 4, I 5
III.	Próba przedstawienia <i>Na odpady mamy rady</i> . Tworzenie kompozycji z plastikowych korków. Zachęcanie do aktywności charytatywnej. Zabawa ruchowa z elementem skoku <i>Zgniatamy butelki</i> .	IV 1 IV 1 II 9, III 7 I 5

Cele główne:

- doskonalenie wiedzy na temat plastiku i metali,
- rozwijanie właściwej reakcji na instrukcje N.,
- rozwijanie sprawności ruchowej,
- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- klasyfikuje przedmioty ze względu na materiały, z jakich zostały wykonane,
- wykorzystuje przedmioty wykonane z plastiku i metali podczas zabaw zorganizowanych i swobodnych,
- poprawnie wykonuje ćwiczenia,
- porusza się we wskazanym przez N. kierunku.

Dzień trzeci to dalsza faza badawcza projektu. Tego dnia zmniejsza się aktywność N. (którego główną rolą jest dostarczenie materiałów do badań i dyskusji), na rzecz aktywności poznawczej dzieci.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy z wykorzystaniem torebek foliowych. Torebka foliowa dla każdego dziecka, żółty pojemnik. N. rozdaje każdemu dziecku torebkę. Następnie prosi, aby dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – dmuchały na torebkę umieszczoną na dłoni, – posłuchały dźwięków, jakie wydaje szeleszcząca torebka, – podrzuciły torebkę do góry i obserwowały, jak spada, – zgnioty torebkę i wyrzuciły ją do żółtego pojemnika. 	Zabawy z torebkami można dowolnie modyfikować. Ważne, żeby ich od razu nie wyrzucać, bo przeczy to zasadzie recyklingu.

- Śpiewanie piosenki *Mam zasady na odpady* z podziałem na role.

Nagranie piosenki, gitary.

Dzieci śpiewają piosenkę zgodnie z wcześniej ustalonym sposobem. N. może podgłasniać i ściszać podkład muzyczny – tak, aby dzieci określiły, który jest im bardziej przyjazny. Jeśli akompaniament będzie *na żywo* – w pewnych momentach można go przerywać, aby dzieci samodzielnie zapamiętały i nauczyły się melodii.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zbieramy śmieci* (przewodnik, cz. 4, s. 194).

II

Zajęcia 1. Plastik i metal – poznanie różnych rodzajów tworzyw.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do zajęć – zapoznanie z cechami plastikowych przedmiotów. Plastikowa butelka, zakrętka od butelki, zakrętka od długopisu. Dzieci kolejno oglądają przedmioty i starają się określić ich cechy: – czy są twarde/miękkie, – czy są duże/małe, – czy są lekkie/ciężkie, – z jakiego materiału są wykonane. 	<p>Każde dziecko powinno mieć możliwość podzielenia się swoimi spostrzeżeniami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa w kodowanie i dekodowanie <i>Kubki</i>. Plastikowe kubki. Dzieci określają, z czego są wykonane kubki. Następnie chętne dziecko odtwarza ustawienie kubków stworzone przez N. (np. trzy kubki u podstawy, wyżej dwa, na samej górze jeden; trzy kubki w ustawieniu pionowym – jeden na drugim). 	<p>Zadanie można urozmaicić poprzez wykorzystanie kolorowych plastikowych kubków. Dzieci mogą tworzyć takie zadania dla siebie w małych grupach lub po zamianie ról z N.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa <i>Tu wrzucamy plastik</i>. Żółty pojemnik, plastikowe nakrętki, metalowe kapsle. N. wyjaśnia, że do żółtych pojemników wrzuca się plastik i metale. Dzieci ustawiają się w pewnej odległości od pojemnika i starają się do niego wcelować nakrętkami i kapslami. 	<p>N. ostrzega dzieci, że metalowe zakończenia kapsli są ostre.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa klasyfikacyjna <i>Metalowe przedmioty</i>. Małe metalowe przedmioty (np. kapsle, puszki, kluczyk, kłódka), a także wykonane z innych surowców, żółta obręcz. N. prosi, aby dzieci obejrzały i dotknęły przedmiotów. Następnie dzieci kolejno podchodzą do nich i wybierają jeden – wkładają do obręczy, jeśli jest to przedmiot metalowy, lub odkładają na bok, jeśli jest wykonany z innego tworzywa. Na zakończenie zadania mogą powiedzieć, gdzie jest więcej, a gdzie mniej przedmiotów. 	<p>N. informuje dzieci, że metalowe (i plastikowe) przedmioty, jeśli się da, trzeba przed wyrzuceniem zgnieść.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa matematyczna <i>Mała, średnia i duża puszka</i>. Trzy lub więcej puszek różniących się wielkością. N. rozmieszcza luźno na dywanie puszki. Pyta się dzieci, czy wszystkie są takie same, a po uzyskaniu odpowiedzi, prosi, aby chętnie dziecko ustawiło puszki od najmniejszej do największej lub na odwrót. Grupa weryfikuje poprawność wykonania zadania. 	<p>Jeśli jest więcej puszek, można stopniować trudność zadania zgodnie z możliwościami dzieci.</p>
 <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa <i>Butelkowy fitness</i>. Mała plastikowa butelka dla każdego dziecka. Dzieci stoją w pewnej odległości od siebie, w małym rozkroku. Przekładają butelki zgodnie z instrukcjami N. (np. pod kolanem, pod jednym i drugim kolanem – na przemian, wokół talii – podając z ręki do ręki). 	

Zajęcia 2. Zestaw ćwiczeń ruchowych nr 20 (przewodnik, cz. 4, s. 184).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie przedmiotów z plastiku i metalu. Podczas spaceru dzieci starają się zaobserwować przedmioty z plastiku i metalu (np. karoseria samochodów, siatka ogrodzeniowa, ogrodowe ozdoby z plastiku).
- Zabawa ruchowa z elementem biegu *Plastik – metal*.
Symbol plastikowej butelki, metalowa puszka.
Dzieci poruszają się swobodnie po placu. Na hasło N. *Plastik!* dzieci udają się w miejsce oznaczone symbolem plastikowej butelki, a na hasło *Metal!*, tam, gdzie jest metalowa puszka.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Próba przedstawienia <i>Na odpady mamy rady</i>. Dzieci powtarzają teksty, które będą wypowiadać. N. może również dodać element ruchu na scenie lub inną formę urozmaicenia teatryku. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie kompozycji z plastikowych korków Plastikowe korki różnej wielkości i koloru, tekturowe podkładki. Dzieci tworzą na podkładkach kompozycje według swoich pomysłów. Następnie mówią innym, co przedstawiają. 	<p>N. może wykonać zdjęcia prac dzieci i przedstawić je podczas wydarzenia kulminacyjnego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie do aktywności charytatywnej. Karton z napisem ZBIÓRKA NAKRĘTEK. N. pokazuje karton i wyjaśnia, że często spotykanym widokiem w różnych miejscach są pojemniki, do których można wrzucać plastikowe nakrętki. Są one przeznaczone na cel charytatywny – ponieważ nakrętki można jeszcze wykorzystać, firma, która je odbiera, przekazuje pieniądze osobom potrzebującym. N. zachęca do uczestnictwa wraz z rodzicami w podobnej akcji. 	<p>N. może wcześniej ustalić cel takiej akcji i zapoczątkować zbieranie na nią nakrętek.</p>
 <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem skoku <i>Zgniatamy butelki</i> (przewodnik, cz. 4, s. 195). 	

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Tworzenie kolaży <i>Moje wymarzone otoczenie</i> . Zabawa motoryczna <i>Papierowe paski</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Omijamy śmieci</i> .	IV 1 I 7 I 5
II.	1. Spotkanie z pracownikiem oczyszczania miasta. Cele: kształtowanie postawy proekologicznej, poszerzanie słownictwa. Zabawa ruchowa <i>Oczyszczamy miasto</i> . 2. Zabawy z papierem. Cele: spotkanie z zaproszonym gościem, kształtowanie wyobraźni przestrzennej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie papierowych przedmiotów, zabawa ruchowa z wykorzystaniem gazet.	IV 2, IV 20 I 5 IV 12, IV 13 IV 19 I 4, I 5
III.	Próba teatryku <i>Na odpady mamy rady</i> . Zabawa plastyczna <i>Kopiujemy rysunki</i> . Zabawa ruchowa <i>Taniec z butelką</i> .	IV 1, IV 7 IV 8 IV 7

Cele główne:

- kształtowanie postawy proekologicznej,
- poszerzanie słownictwa,
- spotkanie z zaproszonym gościem,
- kształtowanie wyobraźni przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- zna etapy segregowania odpadów,
- poznaje specyfikę pracy pracownika firmy oczyszczającej miasto,
- posiada wiedzę dotyczącą cech różnego rodzaju papierów,
- tworzy origami według instrukcji N.

Bardzo często dzieci zachęcają do współpracy przy projekcie rodziców lub innych dorosłych. W dany projekt są bardzo zaangażowani nie tylko dzieci i nauczyciel, ale i rodzice oraz znajomi, sąsiedzi, starsze rodzeństwo, dziadkowie. Wychodzą z różnymi propozycjami, oferując pomoc, odnawiają znajomości, aby wesprzeć realizację projektu. Dzieci wraz z nauczycielem ustalają „listę pytań” do eksperta, którego zapraszają do siebie. Tym ekspertem może być każdy, kto dobrze zna badany temat.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie kolaży <i>Moje wymarzone otoczenie</i>. Gazety (czarno-białe i kolorowe), foldery reklamowe, katalogi z pejzażami i elementami przyrody, nożyczki, kleje, kredki. 	N. organizuje z prac wystawę, która będzie pokazana zaproszonym gościom podczas wydarzenia kulminacyjnego.

	N. prosi, aby dzieci wycięły interesujące je fragmenty z dostępnych materiałów, a następnie stworzyły pracę dotyczącą wymarzonego otoczenia – zadbanego i czystego. Jeśli brakuje jakichś elementów, mogą je dorysować.	
	<ul style="list-style-type: none"> Zabawa motoryczna <i>Papierowe paski Gazety, nożyczki</i>. Dzieci drą lub tną gazety na paski. Mogą one zostać wykorzystane do ćwiczeń oddechowych lub zabaw według pomysłów dzieci. 	
	<ul style="list-style-type: none"> Zabawa ruchowa z elementem równowagi <i>Omijamy śmieci</i> (przewodnik, cz.4, s. 195). 	

II

Zajęcia 1. Spotkanie z pracownikiem oczyszczania miasta.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie do tematu. <i>Zdjęcia/ilustracje: śmieciarka, wysypisko śmieci, pracownik oczyszczania miasta.</i> N. pokazuje kolejne obrazki. Dzieci opisują ich treść i mówią, co mają ze sobą wspólnego. 	<i>N. powinien dbać o prawidłowe nazewnictwo pracowników związanych z oczyszczaniem miasta.</i>
<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie pytań do eksperta w oparciu o obejrzany film. <i>Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica 25, film Dzieci segregujcie śmieci, laptop, najlepiej z projektorem (ale nie jest to warunek konieczny).</i> Dzieci oglądają film, a następnie N. pyta, czy domyślają się, kto będzie ich gościem/ekspertem. Po trafnej odpowiedzi dzieci dyktują N. pytania do zaproszonego gościa, które im się nasunęły po obejrzeniu filmu lub z własnych doświadczeń. Jeśli dzieci nie mają pomysłów, N. może podpowiedzieć pytania. Na przykład: – <i>W jaki sposób śmieci są podzielone na różne materiały we wnętrzu śmieciarki?</i> – <i>Po co segreguje się odpady?</i> – <i>Czy zbiera pan odpady z terenu całego miasta?</i> – <i>Czy w odpadach zdarzyło się panu znaleźć coś cennego?</i> 	Jeśli N. nie uda się zaprosić takiego gościa, to sam może pełnić rolę eksperta.
<ul style="list-style-type: none"> Rozmowa z zaproszonym gościem. Zaproszony pracownik oczyszczania miasta mówi dzieciom o swojej pracy i odpowiada na ich pytania. <i>Zaproszony gość może pokazać dzieciom wewnątrz śmieciarki lub zaprezentować rodzaje odpadów i podać informację na temat czasu ich rozkładania się w glebie. Warto podkreślić, że śmieci gromadzą się bardzo szybko, ale znikają bardzo długo.</i> 	Zamiast rozmowy dzieci mogą udać się na wycieczkę do sortowni odpadów. N. przypomina o zasadach bezpiecznego i kulturalnego zachowania się wobec zaproszonych osób i w miejscach publicznych.

- Zabawa ruchowa *Oczyszczamy miasto*.

Pojemniki w kolorach: zielonym, żółtym i niebieskim z symbolicznymi oznaczeniami rodzaju odpadów, które się do nich wrzuca; różnego rodzaju odpady, tamburyn.

N. rozrzuca po sali śmieci. Dzieci zamieniają się w pracowników oczyszczania miasta. Kiedy N. gra na tamburynie, dzieci spacerują po sali i szukają śmieci. Podczas przerwy w muzyce każde dziecko bierze jeden przedmiot i zatrzymuje się obok pojemnika we właściwym kolorze. N. pyta kolejne dzieci, z jakiego tworzywa mają przedmiot i czy prawidłowo odszukały pojemnik.

Dzieci wrzucają śmieci do odpowiednich pojemników. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie śmieci zostaną posegregowane.

Odpady muszą być dla dzieci bezpieczne (nie może być wśród nich np. stłuczonej butelki)!

Zajęcia 2. Zabawy z papierem.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Wprowadzenie – poznanie różnych rodzajów papieru. Papier śniadaniowy (pakowy), rysunkowy, papier techniczny, tektura. N. przekazuje dzieciom kolejne rodzaje papieru i prosi, aby go <i>zbadaly</i> (powąchały, dotknęły itp.). Następnie zadaje pytania:<ul style="list-style-type: none">– <i>Z czego są zrobione te przedmioty?</i>– <i>Czy wszystkie są takie same? Czym się różnią?</i>– <i>Który z nich najłatwiej/najtrudniej zgnieść?</i>– <i>Co można z nich zrobić?</i>	Jeśli wystarczy czasu i środków, dzieci mogą wykonać z papierem to, co wymyśliły jako odpowiedź na ostatnie pytanie.
<ul style="list-style-type: none">• Zabawa klasyfikacyjna <i>Porządkujemy papiery</i> Przedmioty z różnego rodzaju materiałów, dwie różnokolorowe obręcze – z czego jedna niebieska. N. rozkłada przedmioty na dywanie i mówi, że do niebieskich pojemników wrzuca się przedmioty z papieru. Dzieci kolejno podchodzą do zgromadzonych rzeczy i wrzucają do niebieskiej obręczy to, co jest wykonane z papieru. Na zakończenie zadania grupa weryfikuje poprawność wykonania i jeszcze raz wymienia kolor pojemnika, do którego powinno się wrzucać papier.	
<ul style="list-style-type: none">• Rozmowa w oparciu o obejrzany film <i>Skąd się bierze papier?</i> Film pokazujący etapy powstania papieru pozyskany przez N.<ul style="list-style-type: none">– <i>Z czego powstaje papier?</i>– <i>Jakie są etapy powstawania papieru?</i>– <i>Dlaczego trzeba oszczędzać papier?</i>– <i>Jak można oszczędzać papier w domu i w przedszkolu?</i>	

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa plastyczna <i>Pies z origami</i>. Kartki w kształcie kwadratu, kredki. N. mówi dzieciom, że istnieje sztuka, dzięki której można tworzyć różne rzeczy z papieru – jest to origami. Następnie N. rozdaje dzieciom kartki w kształcie kwadratu. Dzieci: – składają kartkę na pół, wzdłuż przekątnej, – zginają dwa ostre rogi trójkąta, tak aby powstały uszy psa, – jedną kartkę w prostokątnym rogu zginają do środka, tak aby stworzyć mordkę psa z wystającym językiem, – rysują oczy, nos i kolorują psa. 	
<p>4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem skoku <i>Pilnujemy naszych gazet</i>. Gazety. Każde dziecko wydziera stronę z gazety i umieszcza ją między kolanami. Następnie dzieci wykonują skoki obunóż w różnych kierunkach, tak by gazeta nie wypadła. 	

Zabawy na świeżym powietrzu:

- Spacer w pobliżu przedszkola – wyszukiwanie papierowych przedmiotów. Podczas spaceru dzieci obserwują i wskazują przedmioty wykonane z papieru (np. kartony).
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem gazet.
Kartka z gazety dla każdego dziecka.
N. rozdaje dzieciom gazety. Machają nimi według poleceń N. (np. wysoko, nisko, jedną ręką, drugą ręką).

III

<ul style="list-style-type: none"> • Próba teatryku <i>Na odpady mamy rady</i>. Dzieci uczestniczą w próbie generalnej teatryku przed jutrzejszym występem. Przedszkolaki śpiewają piosenkę, którą jutro powitają zaproszonych na kulminacyjne wydarzenie gości. 	<p>Całość próby (teatryk i piosenka) mogą zostać dzisiaj przedstawione również pracownikom lub innym grupom z przedszkola.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa plastyczna <i>Kopiujemy rysunki</i>. Papier śniadaniowy, proste rysunki, ołówki, kredki, kartki. Zadaniem dzieci jest przekalkowanie przez papier śniadaniowy prostych rysunków i dowolne ich pokolorowanie. 	
<p>4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa <i>Taniec z butelką</i>. Butelka plastikowa dla każdej pary. Dzieci dobierają się parami i tańczą w rytm dowolnej muzyki, trzymając butelkę zgodnie z instrukcjami N. (np. między brzuchami, kolanami). 	

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Wypowiedzi dzieci na temat recyklingu. Kolorowanie kolorowanek wydrukowanych na papierze ekologicznym. Zabawa ruchowo-ilustracyjna <i>Pachnie – śmierdzi</i> .	IV 2, IV 5 I 7, IV 8 I 5
II. 1.	Wydarzenie kulminacyjne z udziałem zaproszonych gości. Cele: zaprezentowanie na forum zaproszonych gości wiedzy zdobytej podczas trwania projektu, wzmocnienie wiary we własne siły i możliwości. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – wskazywanie zadbanych i zanieczyszczonych miejsc, zabawa ruchowa <i>Podaj dalej</i> .	II 3, III 2, IV 1 IV 2, IV 7 I 4, I 5
III.	Quiz dydaktyczny <i>Segregujemy śmieci</i> . Zabawa sensoryczna <i>Zaczarowane przedmioty</i> . Zabawa ruchowa <i>Zbieramy śmieci</i> .	IV 5 IV 13 I 5

Cele ogólne:

- zaprezentowanie na forum zaproszonych gości wiedzy zdobytej podczas trwania projektu,
- wzmocnienie wiary we własne siły i możliwości.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na forum grupy na bliski mu temat,
- prezentuje swoje zdolności aktorskie na forum zaproszonych gości.

5 dzień to ostatni dzień projektu, w którym następuje jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do przygotowania wydarzenia kulminacyjnego. Podczas kulminacji prezentowane są prace dzieci z całego projektu. Dzieci podzielą się swoimi spostrzeżeniami oraz wiedzą.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Wypowiedzi dzieci na temat recyklingu. Pojemniki w kolorach: żółtym, niebieskim, zielonym; przedmioty z różnego rodzaju tworzyw lub ilustracje je przedstawiające; znak recyklingu; wazon, książka, polar. N. ustawia w sali pojemniki i prosi, aby kolejne dzieci wrzuciły do nich po jednym przedmiocie, odpowiednim do koloru pojemnika. N. przypomina, co to jest recykling i pokazuje jego symbol. Pyta dzieci, czy widziały już kiedyś taki znak, jeśli tak, to gdzie? Następnie N. pokazuje dzieciom różne produkty, które zostały przetworzone na nowe przedmioty (np. wazon, książkę, polar). 	

<ul style="list-style-type: none"> • Kolorowanie kolorowanek wydrukowanych na papierze ekologicznym. Kredki, obrazki. N. informuje, co to jest papier ekologiczny i że otrzymane kolorowanki zostały na nim wydrukowane. Dzieci kolorują obrazki i zastanawiają się, co mogą zrobić z drugą, niezagospodarowaną stroną kartki. 	<p>Wzmianka o papierze ekologicznym może jeszcze bardziej zachęcić dzieci do segregowania papieru.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo – ilustracyjna <i>Pachnie – śmierdzi.</i> (przewodnik, cz. 4, s. 194). 	

II

Zajęcia 1. Wydarzenie kulminacyjne z udziałem zaproszonych gości.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Powitanie przez N. zaproszonych gości. Ilustracja przedstawiająca pojemniki na odpady: żółty, niebieski i zielony. N. wita zaproszonych gości: <i>Witam Państwa na tym ważnym dla wszystkich wydarzeniu! W tym tygodniu, wspólnie z dziećmi, nauczyliśmy się zasad segregowania śmieci. Tak, dla przypomnienia (N. wyciąga ilustrację): do żółtego pojemnika wrzucamy... (dzieci odpowiadają: plastik i metal), do niebieskiego pojemnika wrzucamy... (dzieci odpowiadają: papier), do zielonego pojemnika wrzucamy... (dzieci odpowiadają: szkło). W tym momencie dzieci powiedziały już dużo, ale nie wszystko, zapraszam więc na dalszą część naszych działań!</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewanie piosenki <i>Mam zasady na odpady.</i> Gitary wykonane przez dzieci, podkład muzyczny. Dzieci śpiewają piosenkę w sposób ustalony przez N. (np. z wyznaczonymi solistami), naśladując grę na gitarach, które same wykonały. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Wysłuchanie nagranych przez N. wypowiedzi dzieci Nagrania <i>Co wiemy o śmieciach?</i> (dzień pierwszy projektu), dotyczące segregacji śmieci (dzień drugi projektu), projektor (jeśli nagrania są w formacie video), siatka pytań stworzona na początku projektu. N. przedstawia siatkę pytań, którą stworzyły dzieci i zachęca gości, aby wysłuchali nagrań, podczas których widać zakres podjętych działań i przyrost wiedzy w zakresie segregacji śmieci. 	<p>W czasie gdy goście oglądają/słuchają nagrań, dzieci przygotowują się do teatryku.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie zaproszonych gości do działalności charytatywnej. N. zachęca gości do uczestnictwa w akcji charytatywnej polegającej na zbiórce plastikowych nakrętek. 	

<ul style="list-style-type: none"> Teatryk <i>Na odpady mamy rady</i> w wykonaniu przedszkolaków. Dzieci przedstawiają swoje kwestie w przećwiczony wcześniej sposób. N. może zapowiedzieć występ następująco: <i>Ponieważ wiedza dzieci na temat segregacji śmieci jest już bardzo duża, chciały się one podzielić nią z Państwem w niecodzienny i oryginalny sposób. Zachęcam do obejrzenia występu i nagrodzenia go gromkimi brawami!</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> Wręczenie gościom prezentów: pudełka (dzień pierwszy projektu), słoiczki (dzień drugi projektu), pies wykonany techniką origami (dzień czwarty projektu) 	<p>Jeśli pozwala na to rozmiar pudełka, wykonane prezenty można schować właśnie do niego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zaproszenie do oglądania wystawy prac dzieci. <i>Zdjęcie zdjęć: wieży z pudełek (pierwszy dzień projektu), kompozycje z plastikowych korków (trzeci dzień projektu), kolaże <i>Moje wymarzone otoczenie</i> (dzień czwarty projektu).</i> N. zaprasza do oglądania wystaw prac dzieci. Krótko opisuje, co przedstawiają prace (np. <i>Podczas tworzenia wieży z pudełek, dzieci współpracowały ze sobą i tworzyły budowlę według własnego pomysłu. Kompozycje z plastikowych korków to przykład pracy z plastikowym surowcem. Świetnym podsumowaniem naszych działań związanych z segregacją są prace, które pokazują, jakie otoczenie chciałyby widzieć Państwa dzieci.</i>) 	

Zabawa na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola* – wskazywanie zadbanych i zanieczyszczonych miejsc. Dzieci podczas spaceru wskazują najbardziej zadbane i, na zasadzie przeciwieństwa, zanieczyszczone miejsca. Wspólnie zastanawiają się, co mogą z tym zrobić.
- Zabawa ruchowa *Podaj dalej*.
Plastikowa butelka.
Dzieci stoją w kole i podają sobie butelkę – najpierw powoli, z ręką do ręki, a następnie coraz szybciej – aż do rzucania.

III

<ul style="list-style-type: none"> Quiz dydaktyczny <i>Segregujemy śmieci</i>. Jeśli dzieci uznają odpowiedź za prawdziwą, podnoszą kciuk do góry, jeśli za fałszywą – nie ruszają się. Swoje odpowiedzi mogą uzasadniać. Proponowane stwierdzenia: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Przedmioty wykonane z papieru wrzucamy do fioletowych pojemników.</i> – <i>Prawie każdy śmieć może mieć swoje drugie życie dzięki recyklingowi.</i> – <i>Do żółtych pojemników wrzucamy plastikowe śmieci.</i> – <i>Plastikowe i metalowe przedmioty najlepiej zgnieść przed ich wyrzuceniem.</i> 	<p>Jest to forma pokazania przyrostu wiedzy dzieci na podany temat.</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> – W zielonych pojemnikach znajdują się śmieci ze szkła. – Nawet małe dzieci mogą segregować śmieci. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa sensoryczna <i>Zaczarowane przedmioty</i>. Worek z przedmiotami (plastikowa butelka, puszka po napoju, strona z gazety, plastikowy kubeczek, słomka, rolka po papierze toaletowym, puszka, szklana kulka). Dzieci rozpoznają przedmioty po dotyku i po wyjęciu z worka, wymyślają dla nich nowe zastosowanie. 	Przedmioty muszą być odpowiednio zabezpieczone.
 <ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa <i>Zbieramy śmieci</i> (przewodnik, cz.4, s. 194). 	

Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)

Tablica 24 DZIEŁA SZTUKI

Wiosna na wsi

Cele główne

- oglądanie reprodukcji znanych obrazów i swobodne wypowiedzianie się na ich temat,
- tworzenie prac plastycznych wykonywanych różnymi technikami,
- nazywanie barw dostrzeganych wokół siebie,
- rozwijanie mowy i spostrzegawczości wzrokowej.

- T** • Słuchanie wiersza Krystyny Datkun-Czerniak *Wiosna*.

Tablica demonstracyjna 24.

N. prezentuje tablicę demonstracyjną 24 i recytuje wiersz:

*Wiosna w zielonej sukience
nogami bosymi stąpa.
I gdzie stopę stawia,
tam... to chyba czary –
wiosenny kwiat zostawia.
Po spacerze wiosny
świat zmienia się cały.*

*Ptaki wśród zieleni
radośnie śpiewają,
motyle fruwiąją,
świerszcze cicho grają.
Kwiaty kolorowe
wśród traw zakwitają.
Gdyby nie ty, wiosno, i te twoje czary,
to świat byłby pewnie i smutny, i szary.*

- Rozmowa na temat wiersza i tablicy demonstracyjnej 24.

Tablica demonstracyjna 24.

N. pyta:

- *Jaki kolor miała sukienka Wiosny?*
- *Co się dzieje w przyrodzie po przejściu wiosny?*
- *Jaki byłby świat, gdyby nie było kwiatów, drzew, zwierząt?*
- N. wskazuje na tablicy demonstracyjnej obrazy (od lewej strony: Wincent van Gogh *Kwitnące kasztany*, Giuseppe Arcimboldo *Portret wiosenny*, Claude Monet *Wiosna w Siene*, *Wiosenne drzewa w Bloom*). N. pyta:
 - *Jaką porę roku przedstawiają obrazy?*
 - *Jakiego koloru jest najwięcej na obrazach?*
 - *Gdzie możemy zobaczyć obrazy?* (galeria, muzeum)
 - *Kto maluje obrazy?*
 - *Czego możemy użyć, aby powstał obraz?* (N. wskazuje zdjęcia na dole tablicy demonstracyjnej. Dzieci samodzielnie lub z pomocą N. wymieniają narzędzia malarskie)
- Ćwiczenie percepcji słuchowej *Dzielimy na sylaby*.

Tablica demonstracyjna 24.

N. wskazuje zdjęcia na dole tablicy demonstracyjnej. Dzieci nazywają przedmioty przedstawione na zdjęciach. Następnie (samodzielnie lub z N.) dzielą te nazwy na sylaby.

Np.: *kred-ki, pę-dzle, far-by, o-łó-wek, wę-giel.*

- Zabawa ruchowa *Malarze*.

Dzieci stoją w dowolnych miejscach sali. Naśladują czynności wykonywane przez malarza i związane z nimi ruchy. Wykonują skłon tułowia w przód – *maczają pędzel w farbie*, następnie wykonują ruchy z góry na dół i z dołu do góry, kreślą koła, kreski, kropki, zygzaki. W trakcie zabawy co jakiś czas *maczają pędzel w farbie*.

Cele główne

- przyswajanie zasad segregowania śmieci,
- poznawanie sposobów ochrony środowiska,
- rozwijanie mowy.

- Zapoznanie z określeniem *segregowanie śmieci*.
Śmieci: papier, gazety, metalowa puszka, plastikowa butelka, szklana butelka, worki na śmieci: niebieski, żółty, zielony.
- *Co najczęściej wrzucacie do kosza na śmieci?*
 N. rozsypuje różne odpady: papier, gazety, metalowe i plastikowe opakowania, szklane butelki po soku.
- *Jak nazywamy to, co wysypałam? (śmieci, odpady)*
- *Jak możemy posegregować wysypane śmieci?*
- *Kto wie, do worka w jakim kolorze włożymy metalowe i plastikowe opakowania? (żółtym)*
- *Do worka w jakim kolorze włożymy szklaną butelkę, a do jakiego – papier i gazety? (butelkę – do zielonego, papier i gazety – do niebieskiego)*
- *Czy w waszych domach segreguje się śmieci?*
- Słuchanie wiersza Barbary Gorajskiej *Mały ekolog*.

*Przyjacielem Ziemi jestem,
 dbam o czystość w moim mieście.
 Nie zaśmiecam papierkami,
 bo w przedszkolu je składamy.
 Stara rolka po papierze
 może się zamienić w zwierzę.*

*Mały Adaś lub Dorotka
 mogą ją zamienić w kotka.
 Może wam się uda dzisiaj
 zrobić z niej dziwnego misia,
 może auto lub pajacyk –
 to bardzo ciekawa praca.*

- Rozmowa na temat wiersza i ilustracji – tablica demonstracyjna 25.
Tablica demonstracyjna 25.
- *Co można zrobić ze śmieci?*
- *Jakie zabawki zrobione ze śmieci widzicie na ilustracji? (motyla, misia, myszkę, zającą, kwiaty)*
- *Z czego zrobiono motyla? (z rolki po papierze toaletowym, zakrętek na słoiki, nakrętek na butelki, plastikowej butelki, torby foliowej, słomki do napojów, papieru pakowego)*
- *Z czego zrobiono misia? (z papierowej torebki, rolek po papierze toaletowym, nakrętek na buteleczki po soku, pojemnika po serku lub jogurcie)*
- *Z czego zrobiono zającą (myszkę, kwiatki)?*
- Zabawa rytmiczna *Echo rytmiczne*.
Mała plastikowa butelka dla każdego dziecka.
 N. wystukuje proste rytmy butelką plastikową o podłogę, dzieci je powtarzają. Potem chętne dzieci proponują swoje rytmy, a pozostałe dzieci je powtarzają.

Cele główne

- skupianie uwagi na treściach przekazywanych przez N.,
- rozpoznawanie i nazywanie barw podstawowych (czerwona, żółta, niebieska), wybranych barw pochodnych (zielony, granatowy) i koloru neutralnego (czarny).
- Słuchanie baśni Franciszka Szczęsnego *Siedem kolorów* czytanej przez N., z wykorzystaniem historyjki obrazkowej.
Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica demonstracyjna KASZUBY, obrazek 2.

Dawno, bardzo dawno temu w starym domku nad brzegiem morza mieszkała mała dziewczynka. Kiedy jej ojciec, dzielny rybak, wypływał na połów ryb, a matka tkala płótno na krosnach, ona chodziła wciąż smutna. Martwiła się matka, martwił się ojciec.

– Co też wyrośnie z naszej córeczki?

Kiedyś matka włożyła jej do fartuszka trzy kurze jaja i powiedziała:

– Zanieś te jajka staruszce, która mieszka przy zagajniku, niedaleko jeziora.

– Dobrze, mamusiu – szepnęła dziewczynka.

– Babciu, przyniosłam ci jajka – cicho powiedziała dziewczynka i dwie łezki stoczyły się po jej rumianych policzkach.

– Czemu płaczesz, dziewczynko? – zapytała staruszka. – Czy ktoś cię skrzywdził?

– Bo wszystko jest takie smutne, zapłakane i szare jak, jak... mój fartuszek – odpowiedziała dziewczynka.

Mądra staruszka pokiwała głową, wytarła chusteczką oczy i zapłakany nos.

– Upiększymy twój fartuszek! Przygotujemy kolorowe nici.

Jakie lubisz kolory? – zapytała staruszka dziewczynkę.

– Czarny – odpowiedziała, bo wciąż była smutna.

– Dobrze, może być trochę czarnego. Czarna jest ziemia i noc.

Ale są też jaśniejsze kolory. Na przykład czerwony. Czerwień to miłość – wyjaśniła staruszka.

– Dlaczego? – zapytała dziewczynka.

– Bo czerwona jest krew, która płynie w sercach twoich rodziców.

A rodzice cię kochają – powiedziała staruszka.

– Tak? – ucieszyła się dziewczynka i przestała pociągać noskiem.

– Popatrz na piasek na plaży. Jest żółty. Prawda? Jak słońce.

– No tak – zgodziła się dziewczynka.

– Rozejrzyj się dookoła, jakiego koloru widzisz najwięcej? – zapytała staruszka.

– Zielonego! – odgadła dziewczynka, a staruszka na to:

– Zieleń to kolor życia. Zielone są liście na drzewach, trawa i wiele innych roślin. Więc i my zieloną nić dajmy do twojego fartuszka. Dobrze?

– O tak! – ucieszyła się dziewczynka.

– Jaki kolor jeszcze sobie wybierzesz?

– Taki jak niebo i woda – klasnęła w dłonie dziewczynka.

– Zgoda! – staruszka skinęła głową.

– Ta błękitna nić przypomina niebo, ta niebieska – wodę w jeziorze.

I mam tu jeszcze jedną nić – granatową. To będzie morze przed burzą – powiedziała staruszka.

Igła z coraz to inną nicią tak zgrabnie tańczyła w palcach staruszki, aż na płótnie ukazały się łodygi, liście, kwiaty i owoce. W ten sposób dziewczynka dostała piękny fartuszek i nauczyła się siedmiokolorowego haftu.

Od tej pory wszystkie kaszubskie dziewczynki takim właśnie haftem ozdabiały fartuszki, bluzki, sukienki, serwetki.

- Rozmowa na temat treści baśni.
Tablica demonstracyjna KASZUBY, obrazek 2.
- Gdzie mieszkała dziewczynka?
- Kim był tata dziewczynki?
- Czym zajmowała się mama dziewczynki? (N. wyjaśnia, czym jest krosno tkackie – urządzenie ręczne lub mechaniczne do wytwarzania tkanin)
- Dlaczego dziewczynka była ciągle smutna?
- Jaki kolor lubiła smutna dziewczynka?
- Co zrobiła staruszka, aby rozweselić dziewczynkę?
- Jakich kolorów użyła staruszka, ozdabiając fartuszek dziewczynki? (czarnego, czerwonego, zielonego, żółtego, błękitnego, niebieskiego, granatowego)

- Zabawa ruchowa **Znajdź swój kolor.**

Paski bibuły w kolorach: czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim, błękitnym, granatowym, czarnym, papierowe koła w barwach bibułowych pasków, tamburyn.

N. umieszcza w widocznych miejscach sali papierowe koła w kolorach: czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim, błękitnym, granatowym, czarnym. Dzieciom rozdaje paski bibuły w takich samych kolorach.

Dzieci poruszają się po sali, zgodnie z rytmem wystukiwanym na tamburynie, machając paskami bibuły nad głową. Podczas przerwy w grze dzieci siadają obok papierowych kół, zgodnie z kolorem swojego paska bibuły. Każda grupa nazywa kolor koła obok którego siedzi. Zabawę powtarzamy.

Tablica 26 ZAMKI

Moja ojczyzna

Cele główne

- utrwalanie symboli narodowych,
- zwracanie uwagi na piękno dawnej architektury – zamki.
- Słuchanie nagrania wiersza Władysława Bełzy *Kto ty jesteś? Polak mały*.
Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica 26.
Dzieci słuchają nagrania wiersza z jednoczesnym oglądaniem tablicy demonstracyjnej 26.
 - Kto ty jesteś?
 - Polak mały.
 - Jaki znak twój?
 - Orzeł biały.
 - Gdzie ty mieszkasz?
 - Między swemi.
 - W jakim kraju?
 - W polskiej ziemi.
 - Czym ta ziemia?
 - Mą ojczyzną.
 - Czym zdobyta?
 - Krwią i blizną.
 - Czy ją kochasz?
 - Kocham szczerze.
 - A w co wierzysz?
 - W Polskę wierzę. (...)
- Rozmowa na temat wiersza.
 - Mieszkamy w Polsce, więc jesteśmy... (Polakami)
 - Czym dla Polaków jest Polska? (ojczyzną)
 - N. wyjaśnia pojęcie *ojczyzna*. (To kraj w którym się urodziliśmy, miasta/wsie, w których mieszkamy, gdzie ludzie rozmawiają w tym samym języku.)

- *Jak wygląda nasze godło, nasza flaga?*
- Omówienie zdjęć na tablicy demonstracyjnej, przedstawiających wybrane zamki Polski.
Tablica demonstracyjna 26.
N. pyta:
 - *Co przedstawiają zdjęcia?*
 - N. wyjaśnia znaczenie pojęcia *zamek*. (stara budowla, zapięcie w kurtce, spodniach, zamknięcie w drzwiach)
 - N. wskazuje poszczególne zdjęcia i wymienia nazwy przedstawionych na nich miejscowości.
 - *Czym są zamki ze zdjęć?* (stare budowle, otoczone murem obronnym)
 - *Czy ktoś z was widział zamek?* (swobodne wypowiedzi dzieci – mówienie o swoich wrażeniach ze zwiedzania, np. Wawelu)
 - *Kto dawniej mieszkał w zamku?* (w dawnych czasach w zamku mieszkali królowie, możnowładcy, rycerze)
 - *Czy obecnie ludzie mieszkają w zamkach?*
 - *W co ubierał się rycerz?* (w zbroję)
 - N. mówi: *Rycerze musieli być bardzo silni i wysportowani. Zbroja i miecze noszone przez nich były bardzo ciężkie. Dlatego dużo ćwiczyli. Musieli też umieć jeździć na koniu.*
- Zabawa ruchowa z elementem skoków.

Obręcze.

Dzieci w parach ustawiają się w rozsypcę. Każda para otrzymuje obręcz. Dzieci stają z dwóch stron obręczy, twarzami do siebie. Na sygnał N. wskazują i wyskakują z obręczy, próbując się złapać, gdy są wewnątrz obręczy. N. zwraca uwagę, aby dzieci się nie zderzały.

Tablica 27 OWADY

Łąka w maju

Cele główne

- poznawanie w sposób pośredni mieszkańców łąki,
- słuchanie utworów muzyki klasycznej,
- Oglądanie zdjęcia majowej łąki i słuchanie wiersza Grażyny Lech *Na łące*.

Tablica demonstracyjna 27.

Dywan z kwiatów, ziół i traw.

Są w nim jaskry, maki, szczaw.

Brzęczą trzmielę, skrzeczy sroka.

Kreta także tutaj spotkasz.

Możesz słuchać, patrzeć, wąchać!

Piękna, kolorowa łąka.

- Oglądanie filmu edukacyjnego *Łąka* z podkładem muzycznym utworu Mikołaja Rymkowskiego-Korsakowa *Lot trzmiela*.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica 27.

Rozmowa na temat tablicy i filmu. N. pyta:

- *Co możemy zobaczyć na majowej łące?* (kwiaty, zwierzęta)
- *Wskażcie na zdjęciu maki (mlecz [mniszki pospolite], stokrotki)*. N. wskazuje pozostałe kwiaty i je nazywa (jaskry, rzeżucha łąkowa).
- *Powtarzajcie nazwy kwiatów rytmicznie, klaszcząc.* (ma-ki, mnisz-ki, sto-krot-ki, jas-kry)
- *Jakie zwierzęta mieszkają na majowej łące?* (biedronki, motyle, pszczoły, mrówki, ważki, koniki polne, muchy)

- Powtarzajcie nazwy zwierząt rytmicznie, klaszcząc. (mo-ty-l, pszczo-ła, mrów-ka, waż-ka, ko-nik pol-ny, mu-cha).

- Zabawa ruchowa *Wiosenna łąka*.
Dzieci poruszają się swobodnie po sali. N. wymienia nazwy mieszkańców łąki, a dzieci reagują odpowiednim ruchem. Dzieci:

konik polny skaczą,
pszczoła, moty naśladują fruwanie,
biedronka chodzą na czworakach.

- Ćwiczenie twórcze – *Jaki (jaka) jest?*

Tablica demonstracyjna 27.

N. pokazuje na tablicy demonstracyjnej zwierzęta i kwiaty. Mówi:

Biedronka jest...

Motyl jest...

Pszczoła jest...

Mak jest...

Dzieci kończą zdania, wymieniając cechy charakterystyczne zwierzęcia, kwiatu.

Tablica 28 PSZCZOŁY

łąka w maju

Cele główne

- poznawanie wybranych owadów – pszczół,
- rozwijanie mowy.

- Zabawa paluszkowa *Ul* według Krzysztofa Sąsiadka.

Dzieci:

To jest ul. pokazują dłoń złożoną w pięść,
Ul to dom, kciuk schowany między pozostałe palce,
gdzie pszczoły śpią.

Pszczoły ciężko pracują.

Pszczoły z ula wylatują: kolejno prostują palce dłoni:
jedna, dwie, trzy, kciuk,
dwa, palec wskazujący,
trzy, palec środkowy,
cztery, palec serdeczny,
pięć, palec mały,
bzzz, bzzz, bzzz. naśladują brzęczenie pszczół.

- Ćwiczenie grafomotoryczne *Lot pszczoły*.

N. mówi wierszyk według Stanisławy Stępień:

Lata złota pszczoła nad majową łąką.

Słońce ją tu woła, zapach kwiatów ńęci.

Z kwiatuszka na kwiatek przelatuje sobie,

zbiera słodki nektar do ula zanoszą.

Dzieci rysują w powietrzu, obiema rękami jednocześnie, lot pszczoły – kreślą fale i inne wzory – i naśladują dźwięki wydawane przez te owady.

- Omówienie tablicy demonstracyjnej 28.

Tablica demonstracyjna 28.

- *Jak nazywa się mieszkanie pszczół?*
 - *Co robią pszczoły?* (zbierają nektar z kwiatów)
 - *Co produkują pszczoły w ulu?* (miód)
- N. wskazuje zdjęcie przedstawiające kilka uli i mówi:
To jest pasieka, czyli teren, na którym pszczelarz ustawił ule.
Pszczelarz to osoba, która zajmuje się pracą przy ulach.
- Następnie wskazuje zdjęcie przedstawiające pszczelarza przy pracy i pyta:
- *Z czego składa się ubranie pszczelarza?* (kapelusz, rękawice gumowe, kombinezon)
 - *Jak myślicie, dlaczego pszczelarz ma takie dziwne ubranie?* (ubranie chroni pszczelarza przed ukąszeniami pszczół)
 - Zabawa ruchowa *Pszczółki szukają nektaru.*

Bębenek.

Dzieci – *pszczółki* biegają w różnych kierunkach sali, machają rękami na wysokości ramion jak *skrzydełkami*. Na mocne uderzenie w bębenek przykucają i *zbierają nektar z kwiatów*. Dwa uderzenia w bębenek są sygnałem do ponownego biegu.

Tablica 28 KOCHAMY WAS

Święto rodziców

Cele główne

- podawanie sytuacji, w których dzieci odczuwają strach,
 - nazywanie członków swojej rodziny,
 - Słuchanie wiersza Pawła Beręsewicza *Dom rodzinny* recytowanego przez N. lub nagrania utworu z płyty CD.
- Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica Kochamy Was, słuchowisko Dom rodzinny.*

*Gdy jakiś straszek, strach, straszycło
 chce, żeby życie mi obrzydło,
 przyśpieszam kroku, biegnę i...
 przed nosem im zamykam drzwi!
 Za tymi drzwiami mama z tatą
 osłabią strachów moc herbatą,
 serdecznym słowem, czułym gestem.
 Tam się nie boję. W domu jestem.*

(Wiersz pochodzi z e-podręcznika do EW na licencji CC-BY-3.0
www.epodreczniki.pl Klasa 1, lato, blok 30, temat 147, plansza 2)

Rozmowa na temat wiersza.

N. zadaje pytania:

- *Kto osłabiał strachy dziecka?*
- *Gdzie dziecko czuło się bezpiecznie?*
- *Gdzie wy czujecie się bezpiecznie?*
- *Czego wy się boicie? Jakie są wasze strachy?* (dzieci mówią o swoich strachach)
- *Co robicie, gdy się czegoś boicie?*
- Kończenie zdań rozpoczętych przez N.
- *Gdy się czegoś boję, moja mama (mój tata)....*
- *Z moimi rodzicami czuje się...*
- *Moi rodzice lubią, gdy ja...*

- Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność współdziałania z partnerem *Rodzinny spacer. Tamburyn*.
Dzieci dobierają się trójkami – dwoje dzieci to *mama* i *tata*, pomiędzy nimi przykuca dziecko. *Rodzice* trzymają *dziecko* za ręce, a ono w przysiadzie spaceruje razem z nimi w różnych kierunkach sali. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do zmiany ról.
- Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.
Wypowiadanie tekstu rymowanki Stanisławy Stępień z różnym natężeniem głosu, w różnym tempie.

*Mama i tata kochają nas.
Zawsze mają dla nas czas.
My też ich kochamy
i do nich się przytulamy.*

Tablica 29 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Niby tacy sami, a jednak inni

Cele główne

- poznawanie świata poprzez doświadczenia – własne i innych ludzi,
- poznawanie wartości, np. tolerancji.

- Zabawa *Poruszamy się*.

Dzieci przemieszczają się z jednego końca dywanu na drugi: marszem, skacząc na jednej nodze albo siedząc, przesuwają się jedynie za pomocą rąk (nie mogą odpychać się nogami).

- Rozmowa na temat wrażeń dzieci związanych z różnorodnym poruszaniem się.

– *Który sposób poruszania się był najłatwiejszy?*

– *Który był najtrudniejszy? Dlaczego?*

- Oglądanie zdjęć na tablicy demonstracyjnej.

Tablica demonstracyjna 29.

N. pyta:

– *Czy znacie osobę niepełnosprawną?*

– *Po czym możemy poznać, że dana osoba jest niepełnosprawna?*

– *Czy niepełnosprawność jest zawsze widoczna?*

N. zwraca uwagę na zdjęcia znajdujące się na tablicy i wyjaśnia, że niepełnosprawność nie musi być przeszkodą w realizacji marzeń i aspiracji zawodowych. N. wraz z dziećmi nazywa czynności wykonywane przez osoby niepełnosprawne przedstawione na zdjęciach. Prezentuje sławne osoby znajdujące się po lewej stronie tablicy.

- Zabawa ruchowa *Przewodnik*.

Jedna opaska na oczy na każdą parę dzieci.

Dzieci dobierają się w pary. Jedno z dziecko z pary zakłada opaskę na oczy. Drugie dziecko jest *przewodnikiem*. *Przewodnik* swoją lewą ręką trzyma lewą rękę kolegi, a prawą rękę kładzie na jego plecach. Prowadzi osobę, która ma zasłonięte oczy przez salę, wskazując drogę ruchem rąk. Po chwili następuje zamiana ról.

Po zabawie dzieci mówią o swoich odczuciach podczas zabawy.

- Zagadki dotykowe.

Pudełko z otworami na ręce, kawałki różnych materiałów: futerka, tkaniny, drewna, papieru ściernego; plastikowa zakrętka od butelki, metalowa zakrętka na słoik itp.

W pudełku z otworami na ręce N. umieszcza kawałki różnych materiałów: futerka, tkaniny, drewna, papieru ściernego oraz plastikową zakrętkę od butelki, metalową zakrętkę od słoika

itp. Dziecko wkłada ręce do pudełka, bierze w dłonie wybrany przedmiot, bada go dotykiem i próbuje opisać, jaki on jest i czym może być.

Tablica 30 PODRÓŻNICY

Wakacyjne podróże

Cele główne

- oglądanie zdjęć przedstawiających obiekty nieznanne z bezpośredniej obserwacji,
- poznawanie różnych rodzajów środków lokomocji.
- Słuchanie wiersza Pawła Beręsewicza *Powitanie lata* recytowanego przez N. lub jego nagrania na płycie CD.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy, słuchowiska – tablica 30.

*Kiedy już lato się pokaże,
pomogę latu wnieść bagaże
i wszyscy krzykną: „Witaj, lato!”
a ono się uśmiechnie na to.
Nasz zestaw piegów i strój letni
też powitanie to uświetni,*

*a żeby było uroczyście,
przybrani w łopianowe liście
za zdrowie lata zjemy lody.
Potem wskoczymy, chlup, do wody
i będą piski, plusk, chlapanie,
Niech już więc przyjdzie i zostanie!*

(Wiersz pochodzi z e-podręcznika do EW na licencji CC-BY-3.0
www.epodreczniki.pl Klasa 1, lato, blok 33, temat 160, plansza 2)

- Rozmowa na temat wiersza.

N. pyta:

- *Jaką porę roku witają dzieci w wierszu?*
- *Co robimy w lecie?*
- *Czy lubicie podróżować?*
- *Czym wy podróżujecie z rodzicami?*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Podróżujemy*.

Dzieci poruszają się po sali, naśladowując ruchem poruszanie się pojazdów, którymi będą podróżować. Na hasło: *Wyruszamy w podróż samochodem* dzieci biegają, naśladowując rękami kręcenie kierownicą. Na hasło: *Wyruszamy w podróż pociągiem* – dzieci ustawiają się jedno za drugim, poruszają się, trzymając się za ramiona. Na hasło: *Wyruszamy w podróż samolotem* – dzieci przykucają, a następnie podnoszą się i biegają z rozłożonymi na boki rękami. Uderzenie w bębenek jest sygnałem do zatrzymania się – *samochody zatrzymują się na parkingu/pociąg wjeżdża na stację kolejową/samolot ląduje na płycie lotniska*.

- Oglądanie i omawianie zdjęć na tablicy demonstracyjnej nr 30.

N. mówi:

Ludzie od dawna odbywali podróże w celu odwiedzania odległych miejsc. W dawnych czasach odbywali podróże pieszo, konno, żaglowcami. Chcieli poznawać nowe, nieznanne miejsca.

N. wskazuje zdjęcie przedstawiające Krzysztofa Kolumba i mówi:

- *To jest zdjęcie Krzysztofa Kolumba, słynnego włoskiego żeglarza, który w XV wieku dopłynął do Ameryki.*

N. wskazuje zdjęcie przedstawiające żaglowiec i mówi: *Żaglowiec, na którym płynął Kolumb z marynarzami nazywał się Santa Maria (Święta Maria).*

N. wskazuje zdjęcie Marka Kamińskiego (zdjęcie w prawym dolnym rogu tablicy): *To zdjęcie przedstawia Marka Kamińskiego, słynnego polskiego podróżnika, który zdobywał bieguny Ziemi.*

- Swobodne wypowiedzi dzieci na temat wakacyjnych planów.

Dzieci mówią, gdzie będą spędzać wakacje wspólnie z rodzicami.

Cele główne

- rozwijanie zainteresowań przyrodniczych,
- poznawanie zagrożeń wynikających z pobytu nad wodą,
- *Dokąd dzieci pojadą na wakacje?* – rozmowa na podstawie tablic.
Tablica demonstracyjna Warmia i Mazury.
 Dzieci przyglądają się zdjęciom. N. mówi zdania: *Dzieci zobaczą wodę, żaglówki. Będą łowić ryby. Pływać z rodzicami kajakiem.*
 - *Gdzie pojadą dzieci?* (nad jeziora)
 - N. odczytuje napis *Warmia i Mazury* i wskazuje ten region na mapie Polski.
 - *Czy byliście kiedyś nad jeziorem?* (swobodne wypowiedzi dzieci)
 - *Co możemy zobaczyć, odpoczywając nad jeziorami?* (ptaki, zwierzęta, ryby)
- Zabawa ruchowa *Płyniemy łódką.*
 Dzieci siedzą na dywanie, nogi mają złączone i wyciągnięte do przodu. Rytmicznie pochylają się do przodu i prostują, rękami naśladują wiosłowanie.
- Rozmowa na temat zasad bezpieczeństwa podczas pobytu nad wodą:
 - nosimy nakrycie głowy, które chroni nas od słońca,
 - pamiętamy o posmarowaniu się kremem ochronnym,
 - nie oddalamy się bez pytania,
 - pamiętamy, by ochlapać się wodą przed wejściem do jeziora (basenu, morza),
 - do wody wchodzimy w obuwiu gumowym (uwaga na ostre kamienie, szkło itp.)
 - nie odpływamy zbyt daleko od brzegu,
 - podczas zabawy w piasku informujemy rodziców o wykopanych nieznanach przedmiotach, szkle....
- Zabawa ruchowa *Zanurzamy się w wodzie.*
 Dzieci wykonują kilka sprężystych podskoków obunóż w miejscu, a następnie przysiad podparty – *zanurzają się w wodzie.*

